

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

ҚАЗАҚ ОНКОЛОГИЯ ЖӘНЕ РАДИОЛОГИЯ
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ОНКОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ
2016 ЖЫЛДЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

(статистикалық мәліметтер)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОНКОЛОГИЯЛЫҚ
ҚЫЗМЕТІНІҢ 2016 ЖЫЛДЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

(статистикалық мәліметтер)

Құрастырушылар:

Қайдарова Д.Р.
Чингисова Ж.К.
Шатковская О.В.
Сейсенбаева Г.Т.
Ажмағамбетова А.Е.
Мейрманов Н.О.
Жылкайдарова А.Ж.

Д. Р. Қайдарованың редакциясымен

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕҢСАУЛЫҚ САҚТАУ
МИНИСТРЛІГІНІҢ ҚАЗАҚ ОНКОЛОГИЯ ЖӘНЕ РАДИОЛОГИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫ

Мекенжайы: Абай даңғылы, 91, Алматы қаласы, 050022, Қазақстан Республикасы
Телефон: 8(727) 292 10 64, 292 10 69
Факс: 8(727) 292 77 55
Электронды мекенжай: cancer_registr@mail.ru

МАЗМҰНЫ

1 Тарау

Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылғы қатерлі ісіктермен науқастанушылығы

1.1	2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктермен науқастанушылық	7
1.2	Онкопатология құрылымы	8
1.3	Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктермен жалпы науқастанушылығы (аймақтар бойынша қалыпты көрсеткіштер).....	12
1.4	Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің негізгі түрлері бойынша науқастанушылығы және 2016 жылы аймақтар бойынша таралуы	13
1.5	Қазақстан Республикасы халқының жынысы бойынша қатерлі ісікпен науқастанушылығы.....	17
1.6	Қазақстан Республикасының аймақтары бойынша 65 жастан үлкен халықтың қатерлі ісіктермен науқастанушылығы.....	20
1.7	Қазақстан Республикасындағы қатерлі ісіктермен науқастанушылықтың 2015-2016 жылдардағы қалыпты және стандартты көрсеткіштері	22

2 Тарау

Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылғы қатерлі ісіктерден болған өлім-жітімі

2.1	Қазақстан Республикасы халқының 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімі	28
2.2	2016 жылғы қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімнің құрылымы.....	29
2.3	Қазақстан Республикасы халқының 2015-2016 жылдардағы аймақтар бойынша қатерлі ісіктердің салдарынан болған жалпы өлім-жітімі	31
2.4	Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылғы аймақтар бойынша қатерлі ісіктердің негізгі түрлерінен болған өлім-жітімі.....	32
2.5	Еліміздің аймақтары бойынша онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрмаған және қайтыс болғаннан кейін тіркелген халықтың 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктерден болған өлім-жітімі.....	37
2.6	Аймақтар бойынша 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктерден болған бір жылдық өлім-жітім	39

3 Тарау

Қазақстан Республикасының халқына 2016 жылы көрсетілген онкологиялық көмектің негізгі көрсеткіштері

3.1	Алдын-алу тексерістері.....	41
3.2	Қазақстан Республикасының аймақтары бойынша 2016 жылы қатерлі ісік алғаш рет анықталған науқастардың диагноздарының морфологиялық расталуы.....	43
3.3	Қатерлі ісік диагнозы алғаш рет анықталған науқастардың аймақтар бойынша 2015-2016 жылдардағы ісіктік үрдістің таралу дәрежесіне байланысты бөлінуі.....	48
3.4	Аймақтар бойынша 2016 жылы қатерлі ісік диагнозы алғаш рет анықталған науқастарды ісіктің негізгі және визуалды орналасу түрлерінің ауру сатысына қарай бөлу	49
3.5	Қазақстан Республикасында 2016 жылы қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың арнайы еммен қамтылуы	58
3.6	Аймақтар бойынша 2016 жылы есепке алғаш рет алынған науқастардың емделуі	60
3.7	Қазақстан Республикасының онкологиялық ұйымдарының есебінде тұрған науқастардың 2015-2016 жылдардағы еммен қамтылуы	62
3.8	Қазақстан Республикасының онкологиялық ұйымдарының есебінде тұратын науқастардың 2015-2016 жылдардағы контингенті.....	63
3.9	Қатерлі ісік диагнозымен есепте 5 жылдан аса тұрып және де 2016 жылы есепте тұруды жалғастырушы науқастар.....	64

4 Тарау

Қазақстан Республикасының 2016 жылғы онкологиялық қызметінің жағдайы

4.1	Онкологиялық қызметтің желісі	66
4.2	Төсек-орын қоры мен оның қолданылуы	67
4.3	Онкологиялық ұйымдардың кадрлары.....	73
4.4	Онкологиялық ұйымдардың диагностикалық бөлімшелері	75
4.5	Онкологиялық ұйымдардың сәулелік терапияға арналған құрылғылармен жабдықталуы	76
4.6	Онкологиялық ұйымдардың диспансерлік бөлімшелерінің жұмысы	78
4.7	Мамандандырылған кеңес беру-диагностикалық бөлімшесінің жұмысы	79

КЕСТЕЛЕР ТІЗІМІ

1.1-кесте Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты көрсеткіштер).....	7
1.2-кесте Қазақстан Республикасы халқының онкопатологиясының 2015-2016 жылдардағы құрылымы (%-бен).....	9
1.3-кесте Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктермен науқастанушылығы (аймақтар бойынша қалыпты көрсеткіштер).....	12
1.4-кесте Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (100 мың адамға шаққандағы облыстар бойынша қалыпты көрсеткіштер).....	15
1.5-кесте Қазақстан Республикасы облыстары халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (абс.сан).....	16
1.6-кесте Қазақстан республикасы аймақтары халқының 2015-2016 жылдардағы жынысы бойынша қатерлі ісікпен науқастанушылығы.....	18
1.7-кесте Халықтың 2015-2016 жылдардағы жынысқа және ісіктің орналасуына байланысты қатерлі ісіктен болған науқастанушылығы (қалыпты көрсеткіштер).....	19
1.8-кесте Қазақстан Республикасы халқының 2015-2016 жылдардағы 65 жастан үлкендер арасындағы қатерлі ісікпен науқастанушылығы (қалыпты көрсеткіштер).....	21
1.9-кесте Қатерлі ісіктермен науқастанушылықтың 2015-2016 жылдардағы облыстар бойынша қалыпты және стандартты көрсеткіштері.....	22
1.10-кесте Қазақстан Республикасы халқының екі жынысының арасындағы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты және стандартты көрсеткіштер).....	23
1.11-кесте Қатерлі ісіктермен 2015-2016 жылдардағы жынысы бойынша науқастанушылық (қалыпты және стандартты көрсеткіштер).....	24
1.12-кесте Қазақстан Республикасы халқының ерлер арасындағы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты және стандартты көрсеткіштер).....	26
1.13-кесте Қазақстан Республикасы халқының әйелдер арасындағы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты және стандартты көрсеткіштер).....	27
2.1-кесте Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің негізгі түрлері салдарынан болған өлім-жітімі (қалыпты көрсеткіштер).....	28
2.2-кесте 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімінің құрылымы.....	30
2.3-кесте Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктерден болған өлім-жітімі (облыстар бойынша қалыпты көрсеткіштер).....	31
2.4-кесте Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерінен болған өлім-жітімі (% ₀₀₀ , қалыпты көрсеткіштер).....	34
2.5-кесте Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылғы қатерлі ісіктердің жеке түрлерінен болған өлім-жітімі (облыстар бойынша абс. сандар).....	35
2.6-кесте Қазақстан Республикасының облыстары бойынша онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрмай қайтыс болғандар саны.....	37
2.7-кесте Қатерлі ісіктердің локализациялары бойынша онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрмай қайтыс болғандар саны.....	38
2.8-кесте Қазақстан Республикасының облыстары бойынша бір жылдық өлім-жітім.....	39
2.9-кесте Қатерлі ісіктердің негізгі түрлерінен болған жылдық өлім-жітім.....	40
3.1-кесте Қазақстан Республикасының облыстары бойынша алдын-алу тексерістері барысында анықталған қатерлі ісіктермен науқастанушылық мәліметтері.....	42
3.2-кесте Алдын-алу тексерістері барысында анықталған қатерлі ісіктердің орналасуына байланысты науқастанушылық мәліметтері.....	43

3.3-кесте Қазақстан Республикасының облыстары бойынша қатерлі ісік алғаш рет анықталған науқастардың диагноздарының морфологиялық расталуы	44
3.4-кесте Қазақстан Республикасының облыстарындағы 2016 жылы қатерлі ісіктердің жекелей түрлерінің диагноздарының морфологиялық расталуы (%)	47
3.5-кесте Қатерлі ісік диагнозы алғаш рет анықталған науқастарды аурудың сатысына қарай бөлу	48
3.6-кесте Қатерлі ісіктердің негізгі орналасу түрлері бойынша I-II сатыларының 2016 жылғы үлес салмағы (%-бен)	51
3.7-кесте Қатерлі ісіктердің негізгі орналасу түрлері бойынша IV-сатысының 2016 жылғы үлес салмағы (%-бен)	55
3.8-кесте Қатерлі ісіктердің негізгі визуалды орналасу түрлері бойынша III-IV-сатыларының 2016 жылғы үлес салмағы (%-бен).....	57
3.9-кесте Қазақстан Республикасында қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың арнайы еммен қамтылуы	59
3.10-кесте Қазақстан Республикасы облыстары бойынша 2016 жылы есепке алғаш рет алынған науқастардың емделуі туралы мәліметтер	61
3.11-кесте Қазақстан Республикасының онкологиялық диспансерлерінің есебінде тұрған науқастардың еммен қамтылуы.....	62
3.12-кесте Қазақстан Республикасының облыстары бойынша жылдың аяғында есепте тұрған қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың 2016 жылғы контингенті мен бес жылдық өміршеңдігі.....	63
3.13-кесте Қазақстан Республикасында қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың негізгі ісік түрлерімен аурушандығы мен бес жылдық өміршеңдігі	65
4.1-кесте Қазақстан Республикасындағы онкологиялық қызмет желісі	66
4.2-кесте Қазақстан Республикасы халқының мамандандырылған төсек-орынмен қамтамасыздандырылуы	66
4.3-кесте Тәулік бойы емдейтін стационардан шыққан науқастардың саны	69
4.4-кесте Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының төсек-орын қорын қолдануы	74
4.5-кесте Оңалту және паллиативтік төсек-орындар.....	72
4.6-кесте Қазақстан Республикасы халқының онкологиялық ұйымдардағы онколог пен радиолог кадрларымен қамтамасыздандырылуы.....	79
4.7-кесте Қазақстан Республикасы халқының аудандық онколог кадрлармен қамтамасыздандырылуы	74
4.8-кесте 2016 жылғы маммологиялық кабинеттер мен дәрігерлік кадрлар туралы мәліметтер	75
4.9-кесте Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының диагностикалық бөлімшелері	76
4.10-кесте Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының сәулемен емдеуге арналған құрылғылармен жабдықталуы	77
4.11-кесте Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының диспансерлік бөлімшелерінің қызметі	78
4.12-кесте Скрининг зерттеулері барысында анықталған қатерлі ісіктер мен тексерілген халық саны.....	82
4.13-кесте Скринингтік зерттеулер барысында анықталған қатерлі ісіктер мен тексерілген халық саны (Пилот жүргізілген аймақтарда).....	83
4.14-кесте Скрининг зерттеулері барысындағы анықталған I-II және IV сатыдағы қатерлі ісіктердің үлес салмағы (%-бен)	84
4.15-кесте Скринингтік зерттеулер барысындағы анықталған I-II және IV сатыдағы қатерлі ісіктердің үлес салмағы (%-бен) пилоттық аймақтарда.....	85
4.16-кесте Скринингтік зерттеулер барысындағы анықталған I-II және IV сатыдағы қатерлі ісіктердің үлес салмағы (%-бен) пилоттық аймақтарда (жалғасы)	86

1 ТАРАУ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХАЛҚЫНЫҢ 2016 ЖЫЛҒЫ ҚАТЕРЛІ ІСІКТЕРМЕН НАУҚАСТАНУШЫЛЫҒЫ

1.2 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктермен науқастанушылық

Қазақстан Республикасында 2016 жылы қатерлі ісікпен ең алғаш рет аурудың тіркелген 36813 жағдайы (36438 – 2015 ж.) анықталды, Науқастанушылық көрсеткіші $T_{\text{том}} = -0,4\%$ -дық төмендеу қарқынымен $206,9\%_{000}$ ($207,7\%_{000}$ - 2015ж.) құрады (1.1 кесте).

Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты көрсеткіштер)

1.1-кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Өмірінде алғаш рет қатерлі ісік диагнозы қойылған жағдай саны				Өсу қарқыны %
	Абс. саны		100 мың адамға шаққанда		
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	36438	36813	207,7	206,9	-0,4
Еріннің	158	153	0,9	0,9	-4,5
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	823	785	4,7	4,4	-6,0
Өңештің	1354	1281	7,7	7,2	-6,7
Асқазанның	2901	2737	16,5	15,4	-7,0
Тоқ ішектің	1724	1706	9,8	9,6	-2,4
Тік ішектің	1424	1452	8,1	8,2	0,5
Бауырдың	946	879	5,4	4,9	-8,4
ұйқы безінің	958	1028	5,5	5,8	5,8
Көмейдің	398	415	2,3	2,3	2,8
Кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	3940	3635	22,5	20,4	-9,0
Сүйек пен буын шеміршектерінің	208	176	1,2	1,0	-16,6
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	475	433	2,7	2,4	-10,1
Тері меланомасы	355	341	2,0	1,9	-5,3
Терінің басқа қатерлі ісіктері	4093	4710	23,3	26,5	13,5
Сүт безінің	4397	4653	25,1	26,1	4,3
Жатыр мойнының	1826	1730	10,4	9,7	-6,6
Жатыр денесінің	1200	1180	6,8	6,6	-3,0
Аналық жыныс безінің	1125	1021	6,4	5,7	-10,5
Қуық асты безінің	1377	1545	7,8	8,7	10,6
Бүйректің	1104	1152	6,3	6,5	2,9
Қуықтың	687	736	3,9	4,1	5,6
Орталық жүйке жүйесінің	798	805	4,5	4,5	-0,5
Қалқанша безінің	619	752	3,5	4,2	19,8
Лимфа және қан жасау тіндері	1381	1581	7,9	8,9	12,9
Қатерлі лимфома	698	776	4,0	4,4	9,6
Лейкемия	683	805	3,9	4,5	16,2

1.2 Онкопатология құрылымы

2016 жылы 36813 (36438– 2015ж.) қатерлі ісіктің жаңа жағдайы тіркелді, оның 44,0%-ы (44,6% – 2015ж.) ерлерде, 56,0%-ы (55,4% – 2015ж.) әйелдерде анықталды (**1.2 кесте**). Онкопатологияның құрылымында қатерлі ісіктің 9 негізгі түрлері 63,3%-ды (62,9% - 2015ж.) құрады. Рангтар бойынша орналасуы:

- 1-орын – терінің қатерлі ісігі – 12,8% (11,2% - 2015ж.),
- 2-орын – сүт безінің қатерлі ісігі – 12,6% (12,1% - 2015ж.),
- 3-орын – өкпенің қатерлі ісігі -9,9% (10,8% - 2015ж.),
- 4-орын – асқазанның қатерлі ісігі – 7,4% (8,0% - 2015ж.),
- 5-орын – жатыр мойнының қатерлі ісігі – 4,7% (5,01% - 2015ж.),
- 6-орын- тоқ ішектің қатерлі ісігі – 4,6% (4,7% - 2015ж.),
- 7-орын – гемобластоздар – 4,3% (3,8% - 2015ж.),
- 8-орын – қуық асты безі қатерлі ісігі – 4,2% (3,8% - 2015ж.).
- 9-орын – тік ішектің қатерлі ісігі 3,9% (3,9% - 2015ж.),

Ер адамдар шалдыққан қатерлі ісіктердің құрылымы:

- 1-орын – өкпенің қатерлі ісігі – 18,2% (19,4% - 2015ж.),
- 2-орын – асқазанның қатерлі ісігі – 11,1% (11,4% - 2015ж.),
- 3-орын – терінің қатерлі ісігі– 10,5% (10,2% - 2015ж.),
- 4-орын – қуық асты безінің қатерлі ісігі – 9,5% (8,5% - 2015ж.),
- 5-орын – гемобластоздар – 4,8% (4,2% - 2015ж.).
- 6-орын – өңештің қатерлі ісігі – 4,7% (4,7% - 2015ж.),
- 7-орын – тік ішектің қатерлі ісігі – 4,7% (4,6% - 2015ж.),
- 8-орын – тоқ ішектің қатерлі ісігі – 4,7% (5,1% - 2015ж.),
- 9-орын – бүйректің қатерлі ісігі – 3,9% (3,7% - 2015ж.).

Әйелдер шалдыққан қатерлі ісіктердің құрылымы:

- 1-орын – сүт безінің қатерлі ісігі – 22,6% (21,8% - 2015ж.),
- 2-орын – терінің қатерлі ісігі – 14,6% (12,0% - 2015ж.),
- 3-орын – жатыр мойнының қатерлі ісігі – 8,4% (9,1% - 2015ж.),
- 4-орын – жатыр денесінің қатерлі ісігі – 5,7% (5,9% - 2015ж.),
- 5-орын – аналық жыныс безінің қатерлі ісігі – 5,0% (5,6% - 2015ж.),
- 6-орын – тоқ ішектің қатерлі ісігі – 4,6% (4,5% - 2015ж.),
- 7-орын – асқазанның қатерлі ісігі – 4,6% (5,2% - 2015ж.),
- 8-орын – гемобластоздар-3,9% (3,5% - 2015ж.).
- 9-орын – тік ішектің қатерлі ісігі – 3,4% (3,4% - 2015ж.)

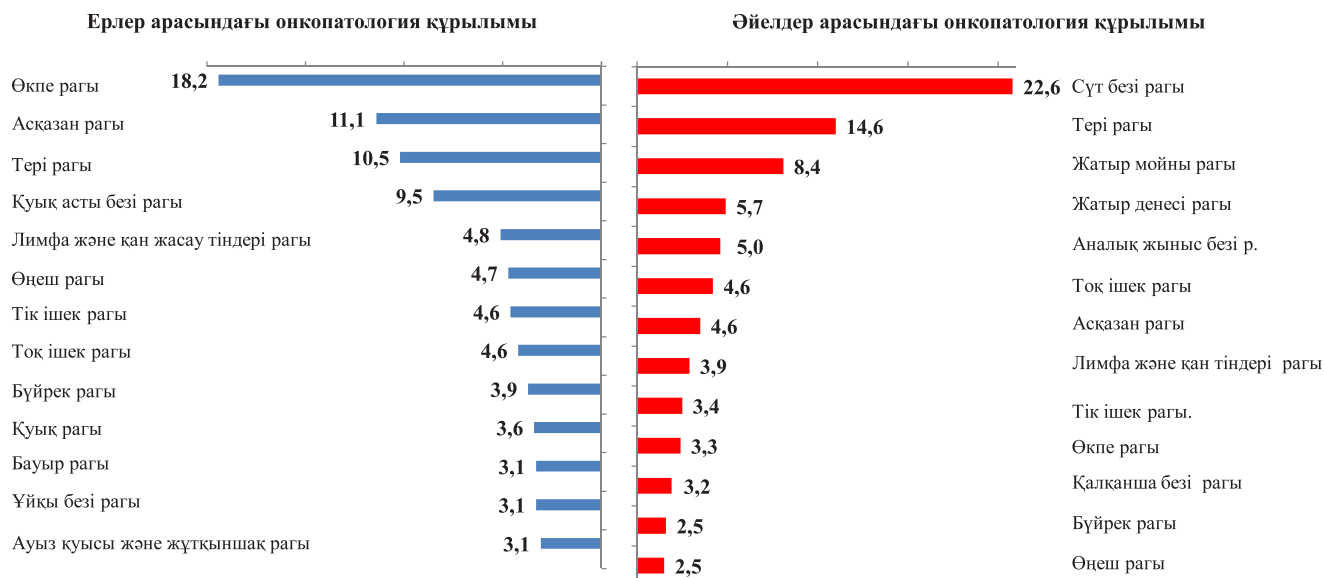
Қазақстан Республикасы халқының онкопатоологиясының 2015-2016 жылдардағы құрылымы (%-бен)

1.2-кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Өмірінде ең алғаш рет қатерлі ісік диагнозы қойылып, онкологиялық ұйымдардың есебіне тіркелген жағдай саны													
	Барлығы						Ерлер						Әйелдер	
	абс. саны	%		дәрежесі	абс. саны	%		дәрежесі	абс. саны	%		дәрежесі		
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	36438	100,0	100,0	16267	16195	44,6	44,0	20171	20618	55,4	56,0			
Еріннің	158	0,4	0,4	113	122	0,7	0,8	45	31	0,2	0,2	22	22	
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	823	2,3	2,1	533	498	3,3	3,1	290	287	1,4	1,4	17	17	
Өңештің	1354	3,7	3,5	761	765	4,7	4,7	593	516	2,9	2,5	11	13	
Асқазанның	2901	8,0	7,4	1849	1790	11,4	11,1	1052	947	5,2	4,6	6	7	
Төк ішектің	1724	4,7	4,6	822	758	5,1	4,7	902	948	4,5	4,6	7	6	
Тік ішектің	1424	3,9	3,9	748	759	4,6	4,7	676	693	3,4	3,4	10	9	
Бауырдың	946	2,6	2,4	539	513	3,3	3,2	407	366	2,0	1,8	15	16	
Ұйқы безінің	958	2,6	2,8	498	511	3,06	3,16	460	517	2,3	2,5	14	12	
Көмейдің	398	1,1	1,1	354	385	2,2	2,4	44	30	0,2	0,1	23	23	
Кенірдектің, ауатамырлардың, өкпеннің	3940	10,8	9,9	3157	2946	19,4	18,2	783	689	3,9	3,3	8	10	
Сүйек пен буын шеміршектерінің	208	0,6	0,5	118	86	0,7	0,5	90	90	0,4	0,4	21	21	
Дәнекер және жұмсақ тілдердің	475	1,3	1,2	231	227	1,4	1,4	244	206	1,2	1,0	18	19	
Меланома	355	1,0	0,9	145	129	0,9	0,8	210	212	1,0	1,0	19	18	
Терінің	4093	11,2	12,8	1663	1703	10,2	10,5	2430	3007	12,0	14,6	2	2	
Сүт безінің	4397	12,1	12,6					4397	4653	21,8	22,6	1	1	
Жағыр мойынның	1826	5,01	4,70					1826	1730	9,1	8,4	3	3	
Жағыр денесінің	1200	3,3	3,2					1200	1180	5,9	5,7	4	4	
Аналық жыныс безінің	1125	3,1	2,8					1125	1021	5,6	5,0	5	5	
Қуық асты безінің	1377	3,8	4,2	1377	1545	8,5	9,5							
Бүйректің	1104	3,0	3,1	594	637	3,7	3,9	510	515	2,5	2,5	13	14	
Қуықтың	687	1,9	2,0	551	592	3,39	3,66	136	144	0,7	0,7	20	20	
Орталық жүйке жүйесінің	798	2,2	2,2	400	393	2,5	2,4	398	412	2,0	2,0	16	15	
Қалқанша безінің	619	1,7	2,0	103	100	0,6	0,6	516	652	2,6	3,2	12	11	
Лимфа және қан жасау тіндерінің	1381	3,8	4,3	681	781	4,2	4,8	700	800	3,5	3,9	9	8	

Жыныс және ісік түрлері бойынша 2016 жылғы онкопатология құрылымы

1-сурет



Қазақстан Республикасының қатерлі ісікпен ауырған ерлерінің онкопатологиясы құрылымында алғашқы орындары келесідей бөлінген: өкпенің қатерлі ісігі – (18,2%), асқазанның қатерлі ісігі – (11,1%), терінің қатерлі ісігі – (10,5%), қуық асты безінің қатерлі ісігі – (9,5%), лимфа және қан жасау тіндері қатерлі ісігі – (4,8%).

Сүт безінің қатерлі ісігі (21,8%) әйелдер онкопатологиясы құрылымында алдыңғы қатарда тұр, одан кейін терінің қатерлі ісігі – (14,6%), жатыр мойнының қатерлі ісігі – (8,4%), жатыр денесінің қатерлі ісігі – (5,7%), және аналық жыныс безінің қатерлі ісігі – (5,0%) *(1-сурет)*.

1.3 Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктермен жалпы науқастану-шылығы (аймақтар бойынша қалыпты көрсеткіштер)

Қазақстан Республикасы облыстары бойынша халықтың қатерлі ісіктермен науқастанушылығы *1.3-кестеде* көрсетілген.

Жалпы республика бойынша 2016 жылы қатерлі ісікпен науқастанушылық көрсеткіші 206,9‰₀₀₀–ді (207,7‰₀₀₀–2015 ж.) құрады. Қатерлі ісікпен науқастанушылықтың көрсеткішінің өсуі республикамыздың тоғыз аймағында байқалған: Ақмола (өсу қарқыны-2,1%), Жамбыл (өсу қарқыны-0,5%), Қарағанды (өсу қарқыны-5,2%), Қызылорда (өсу қарқыны-8,8%), Қостанай (өсу қарқыны-0,4%), Маңғыстау (өсу қарқыны-10,5%), Павлодар (өсу қарқыны-4,5%) және Алматы (өсу қарқыны – 11,6%) мен Астана (өсу қарқыны – 2,7%) қалалары (*2-сурет*).

Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктермен жалпы науқастанушылығы (аймақтар бойынша қалыпты көрсеткіштер)

1.3 кесте

Облыстардың атаулары	Өмірінде алғаш рет қатерлі ісік диагнозы қойылған жағдай саны				Дәрежесі		Өсу қарқыны %
	Абс. саны		100 мың адамға шаққанда		2015 ж.	2016 ж.	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.			
Қазақстан Республикасы	36438	36813	207,7	206,9			-0,4
Ақмола	1807	1842	244,0	249,1	7	7	2,1
Ақтөбе	1467	1443	177,0	171,7	11	10	-3,0
Алматы	3531	2702	182,5	137,5	10	14	-24,7
Атырау	872	833	148,3	138,6	12	13	-6,5
Батыс Қазақстан	1469	1449	231,9	226,7	8	8	-2,3
Жамбыл	1574	1594	142,5	143,2	13	12	0,5
Қарағанды	3789	3991	274,2	288,4	5	6	5,2
Қостанай	2607	2613	295,4	296,4	4	3	0,4
Қызылорда	1057	1165	139,2	151,5	14	11	8,8
Маңғыстау	746	848	120,9	133,6	15	15	10,5
Оңтүстік Қазақстан	3047	3048	108,2	106,6	16	16	-1,5
Павлодар	2250	2354	297,2	310,6	3	2	4,5
Солтүстік Қазақстан	1932	1886	338,6	333,0	1	1	-1,7
Шығыс Қазақстан	4206	4127	301,4	296,3	2	4	-1,7
Алматы қаласы	4373	5039	261,4	291,8	6	5	11,6
Астана қаласы	1711	1879	198,3	203,7	9	9	2,7

Қатерлі ісіктен науқастанушылықтың төмендеуі байқалған аймақтарында төмендеу қарқыны Оңтүстік-Қазақстан облысында $T_{\text{төм}} = -1,5\%$ -дан, Алматы облысында $T_{\text{төм}} = -24,7\%$ -ға дейін болды.

1.4 Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің негізгі түрлері бойынша науқастанушылығы және 2016 жылы аймақтар бойынша таралуы

Бұл бөлімдегі қатерлі ісіктердің негізгі түрлері бойынша науқастанушылықты талдау онкопатологияның құрылымындағы алатын рангісіне (1.2-кесте) және қатерлі ісіктерден науқастанушылық көрсеткішіне байланысты жасалады (1.4-кесте).

Терінің қатерлі ісіктері қатерлі ісіктердің құрылымында 12,8% (11,2%-2015ж.) үлес салмағымен бірінші орында тұр. Ағымды жылы тері қатерлі ісігімен науқастанушылық көрсеткіші 26,5‰ құрады (23,3%-2015ж.).

Тері қатерлі ісігімен науқастанушылық Алматы қаласы (87,9‰) бойынша бірінші рангісінде болып анықталды.

Шығыс-Қазақстан (42,1‰), Павлодар (40,2‰), Қарағанды (38,2‰), Қостанай (33,1‰) облыстарында тері қатерлі ісігімен науқастанушылық көрсеткіші жоғары.

Маңғыстау (5,4‰) және Оңтүстік-Қазақстан (7,5‰) облыстарында тері қатерлі ісігімен науқастанушылық көрсеткіші төмен екені анықталды.

Сүт безінің қатерлі ісігі (СБО) 12,6% үлес салмағымен екінші орында (12,1%-2015ж.) тұр. 2004-2015 жылдары барлық қатерлі ісіктер құрылымында және әйелдердің онкопатологиясының құрылымында сүт безінің қатерлі ісігі үнемі бірінші орында келе жатыр. Жалпы республика бойынша обырдың бұл түрімен науқастанушылықтың жиілігі өсуде.

2016 жылы сүт безі қатерлі ісігімен науқастанушылық көрсеткіші 26,1%-ды (25,1%-2015ж.) құрады. Облыстардың науқастанушылық құрылымында сүт безі қатерлі ісігі Алматы, Солтүстік-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қызылорда, Маңғыстау, Оңтүстік-Қазақстан облыстары мен Астана қаласында бірінші рангалық орынды алады.

Сүт безі қатерлі ісігімен науқастанушылығы республикалық көрсеткіштен жоғары Алматы (49,4‰) қаласы, Солтүстік-Қазақстан (38,1‰), Қарағанды (36,9‰), Шығыс-Қазақстан (33,7‰), Павлодар (32,7‰), Қостанай (30,6‰) облыстарында анықталды.

Сүт безі қатерлі ісігімен науқастанушылығы республикалық көрсеткіштен төмен Оңтүстік-Қазақстан (14,4‰), Қызылорда (15,3%) және Жамбыл (15,9‰) облыстарында анықталды.

Өкпенің қатерлі ісігі онкопатологияның құрылымында үшінші орында тұр, 2016 жылы оның үлесі 9,9%-ды (10,8% - 2015ж.) құрады. Бұл қатерлі ісіктің ең көп тараған түрі, жылдар бойы (1985ж. бастап) науқастанушылық бойынша алда келеді. Жалпы республика бойынша өкпенің қатерлі ісігімен науқастанушылық көрсеткіші 20,4‰ (22,5‰ – 2015ж.) құрады.

Солтүстік-Қазақстан, Ақмола, Қостанай облыстарының науқастанушылығының құрылымында өкпенің қатерлі ісігі бірінші рангілік орында тұр.

Солтүстік-Қазақстан (41,5‰), Павлодар (34,7‰), Шығыс-Қазақстан (34,6‰), Ақмола (33,0‰), Қостанай (31,9‰), Қарағанды (29,3‰) облыстарында өкпенің қатерлі ісігімен науқастанушылығы республикалық деңгейдің көрсеткішінен жоғары. Оңтүстік-Қазақстан (9,9‰) және Маңғыстау (14,4‰) облыстарында өкпенің қатерлі ісігімен науқастанушылығы республикалық деңгейдің көрсеткішінен төмен.

Асқазан қатерлі ісігі онкопатологияның құрылымында 7,4%-ды құрап (8,0%-2015ж.) 4-орынға орналасты. Науқастанушылық көрсеткіші 15,4‰-ді (16,5‰-2015ж.) құрады.

Ағымды жылы Солтүстік-Қазақстан (24,4‰), Ақмола (23,8‰), Павлодар (21,9‰), Қарағанды (20,8‰), Шығыс-Қазақстан (20,7‰) облыстарында асқазан қатерлі ісігімен науқастанушылығы республикалық деңгейдің көрсеткішінен жоғары болды.

Оңтүстік-Қазақстан (10,1‰), Алматы (10,9‰) облыстары мен Алматы қаласында (10,7‰) төменгі көрсеткіштер анықталды.

Жатыр мойынының қатерлі ісігі 2016 жылы барлық қатерлі ісіктердің құрылымында 4,7%-дық үлеспен 5-орында (5,01%-2015ж.). Науқастанушылық көрсеткіші 9,7‰ (10,4‰-2015ж.) құрады.

2016 жылы республикамыздың сегіз аймағында науқастанушылығы республикалық орташа көрсеткішінен жоғары болды: Алматы (15,0‰) қаласында және Қостанай (14,9‰), Павлодар (14,4‰), Ақтөбе (12,6‰), Шығыс-Қазақстан (11,0‰), Атырау (10,3‰) облыстарында, сонымен қатар Қызылорда (5,2‰) мен Маңғыстау (6,1‰) облыстарында жатыр мойынының қатерлі ісігімен науқастанушылықтың төмен көрсеткіші тіркелді.

Тоқ ішектің қатерлі ісігі онкопатологияның құрылымында 4,6%-дық (4,7%-2015ж.) үлеспен 6-орынды алды. Бұл дерттің таралу жиілігі 9,6‰ (9,8‰-2015ж.) құрады.

Қарағанды (17,3‰), Павлодар (16,9‰), Солтүстік-Қазақстан (15,2‰), Шығыс-Қазақстан (15,5‰), Ақмола (13,9‰), Батыс-Қазақстан (13,0‰) облыстары және Астана (12,6‰) мен Алматы (11,1‰) қалаларында тоқ ішектің қатерлі ісігімен науқастанушылығы республикалық орташа көрсеткішінен жоғары болды.

Тоқ ішектің қатерлі ісігіне ең аз шалдыққан Оңтүстік-Қазақстан (3,3‰), Қызылорда (3,4‰) және Алматы облыстарының (4,3‰) тұрғындары болып табылады.

Лимфа және қан жасау тіндерінің қатерлі ісігі онкологиялық науқастанушылық құрылымында 3,8%-дық (3,8%-2015ж.) үлеспен осы жылы 7-орынды алып отыр. 2016 жылы лимфа және қан жасау тіндерінің қатерлі ісіктерімен науқастанушылық көрсеткіші 89‰ құрады (7,9%-2015ж.).

Онкопатологияның осы түрімен науқастанушылығының жоғары көрсеткіштері Солтүстік-Қазақстан (18,0‰), Қостанай (14,5‰), Павлодар (14,4‰), Шығыс-Қазақстан (12,8‰), Қарағанды (12,7‰), Ақмола (11,6‰), Батыс-Қазақстан (10,2‰) облыстары мен Астана (9,6‰) қаласында анықталды.

Атырау (5,2‰), Маңғыстау (5,2‰) және Қызылорда (4,9‰) облыстарында төмен көрсеткіштер болды.

Қуық асты безі қатерлі ісігі онкопатологияның құрылымында 4,2% -ды (3,8%-2015ж.) құрап, 8-орында тұр. Қуық асты безі қатерлі ісігімен науқастанушылық деңгейі 8,7‰ (7,8%-2015ж.) құрады.

Қуық асты безі қатерлі ісігімен науқастанушылығының жоғары көрсеткіштері Солтүстік-Қазақстан (20,1‰), Павлодар (19,5‰), Шығыс-Қазақстан (12,8‰), Қостанай (18,1‰) облыстары мен Алматы (16,9‰) қаласында және Қарағанды (16,8‰) облыстарында анықталды.

Науқастанушылықтың төмен көрсеткіштері – Оңтүстік-Қазақстан (2,0‰), Маңғыстау (2,4‰), Алматы (2,7‰) және Атырау (2,2‰) облыстарында анықталды.

Тік ішектің қатерлі ісігі қатерлі ісіктердің құрылымында 3,9%-ды (3,9%-2015ж.) құрап, 9-шы орында (**1.2 кесте**). Науқастанушылық көрсеткіші 8,2%-ды (8,1‰-2015ж.) құрады.

Павлодар (15,6‰), Қостанай (15,1‰), Солтүстік-Қазақстан (14,5‰), Ақмола (13,5‰), Шығыс-Қазақстан (12,9‰), Қарағанды (10,6‰), Батыс-Қазақстан (10,0‰) облыстарында тік ішектің қатерлі ісігімен науқастанушылығы жоғары көрсеткіші анықталды. Науқастанушылықтың аса төмен көрсеткіштері – Оңтүстік-Қазақстан (3,0‰), Маңғыстау (3,6‰) және Қызылорда (4,2‰) облыстарында байқалды.

Қорытындылай келе, 2016 жылы жалпы республика бойынша қатерлі ісіктермен науқастанушылық көрсеткіші (206,9‰) құрады, өткен жылға (207,7‰) қарағанда 0,8‰-ға төмендеді. Сонымен қатар алғаш рет қатерлі ісік диагнозымен тіркелгендердің абсолюттік саны 375 жағдайға өсті 36813 (36 438-2015ж.).

Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы
(100 мың адамға шаққандағы облыстар бойынша қалыпты көрсеткіштер)

1.4 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Облыстың ағулары																
	ҚР	Ақмола	Ақтөбе	Алматы	Атырау	Батыс Қазақстан	Жамбыл	Қарағанды	Қостанай	Қызылорда	Маңғыстау	Оңт. Қазақстан	Павлодар	Солт. Қазақстан	Шығыс Қазақстан	Алматы қаласы	Астана қаласы
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	206,9	249,1	171,7	137,5	138,6	226,7	143,2	288,4	296,4	151,5	133,6	106,6	310,6	333,0	296,3	291,8	203,7
ерінің	0,9	1,6	0,2	0,6	1,5	1,9	1,0	1,2	1,7	0,1	0,6	0,6	0,7	1,2	1,8	0,2	0,3
ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	4,4	6,5	5,2	3,3	2,7	5,6	3,6	7,2	4,8	3,6	4,6	2,0	6,7	7,6	6,2	3,6	4,1
өңештің	7,2	8,5	10,8	5,1	11,1	12,8	7,3	7,0	9,9	12,0	6,8	5,4	6,9	9,2	8,0	3,4	5,3
асқазанның	15,4	23,8	19,6	10,9	11,5	19,7	12,7	20,8	19,7	12,4	13,1	10,1	21,9	24,4	20,7	10,7	15,4
тоқ ішектің	9,6	13,9	7,5	4,3	5,8	13,0	5,7	17,3	14,5	3,4	6,5	3,3	17,0	16,9	15,5	11,1	12,6
тік ішектің	8,2	13,5	7,6	5,4	7,8	10,0	4,6	10,6	15,1	4,2	3,6	3,0	15,6	14,5	12,9	7,8	9,3
бауырдың	4,9	5,5	3,8	4,6	3,5	9,1	5,6	5,9	4,0	7,4	3,6	4,4	5,5	4,4	6,8	3,5	3,0
ұйқы безінің	5,8	10,4	3,0	3,3	5,0	6,9	4,0	9,0	8,3	5,6	4,1	3,6	6,5	10,1	7,5	6,0	6,6
көмейдің	2,3	3,1	1,0	2,2	3,7	3,3	1,9	3,7	4,3	2,3	1,3	1,2	3,8	3,5	3,2	1,0	2,0
кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	20,4	33,0	19,3	14,2	16,8	25,5	13,8	29,3	31,9	12,7	12,3	8,8	34,7	41,5	34,6	15,6	18,0
сүйек пен буын шеміршектерінің	1,0	1,4	0,7	1,2	0,3	1,3	0,4	0,5	0,6	1,4	2,7	0,7	1,1	2,3	0,9	1,5	0,4
денекер және жұмсақ тіндердің	2,4	3,4	2,0	2,3	1,3	2,3	2,7	2,5	2,3	3,1	3,0	1,9	3,3	4,2	2,1	2,3	2,6
тері меланомасы	1,9	1,6	0,7	1,6	1,2	0,5	1,3	2,6	4,1	0,7	0,3	0,8	2,2	3,9	3,2	3,5	2,3
терінің басқа қатерлі ісіктері	26,5	19,7	15,2	13,4	5,0	21,4	14,6	38,2	33,1	8,1	5,4	7,5	40,2	30,5	42,1	87,9	14,1
сүт безінің	26,1	24,7	18,7	18,2	15,8	25,7	15,9	36,9	30,6	15,3	21,3	14,4	32,7	38,1	33,7	49,4	31,0
жатыр мойнының	9,7	9,7	11,3	9,7	10,3	8,9	6,5	9,5	14,9	5,2	6,1	6,9	14,4	8,7	11,0	15,0	8,0
жатыр денесінің	6,6	8,5	9,6	3,8	3,8	6,6	3,7	10,0	10,7	2,2	2,0	2,9	11,3	14,5	9,5	8,3	7,3
аналық жыныс безінің	5,7	5,4	4,8	5,1	4,7	7,2	6,6	7,6	6,6	4,6	5,0	3,5	8,7	6,7	6,4	6,4	6,4
қуық асты безінің	8,7	8,8	3,7	2,7	2,2	8,8	3,3	16,8	15,7	8,7	2,4	2,0	19,5	20,1	16,9	13,0	6,3
бүйректің	6,5	8,5	4,4	4,0	5,7	5,5	5,2	9,7	10,2	4,6	4,3	3,0	12,7	13,6	8,8	6,8	6,5
қуықтың	4,1	8,0	3,2	2,5	1,5	5,6	2,0	5,6	8,5	2,3	1,3	1,9	6,2	10,2	4,7	5,4	4,0
орталық жүйке жүйесінің	4,5	3,7	3,2	4,5	3,3	2,3	5,8	3,7	4,4	7,5	4,1	4,2	5,8	3,2	4,9	5,3	5,1
қалқанша безінің	4,2	3,8	1,8	3,1	2,0	3,1	2,5	10,2	2,9	7,8	6,8	0,9	3,3	7,6	5,1	5,7	6,2
гемобластоздар	8,9	11,6	8,7	5,4	5,2	10,2	6,6	12,7	14,5	4,9	5,2	6,2	14,4	18,0	12,8	6,8	9,6

Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (абс. сан) 1.5 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Облыстың атылары																
	ҚР	Ақмола	Ақтөбе	Алматы	Атырау	Батыс Қазақстан	Жамбыл	Қарағанды	Қостанай	Қызылорда	Маңғыстау	Оңт. Қазақстан	Павлодар	Солт. Қазақстан	Шығыс Қазақстан	Алматы қаласы	Астана қаласы
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	36813	1842	1443	2702	833	1449	1594	3991	2613	1165	848	3048	2354	1886	4127	5039	1879
ерінің	153	12	2	11	9	12	11	17	15	1	4	16	5	7	25	3	3
ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	785	48	44	64	16	36	40	99	42	28	29	58	51	43	86	63	38
өңештің	1281	63	91	100	67	82	81	97	87	92	43	155	52	52	112	58	49
асқазанның	2737	176	165	214	69	126	141	288	174	95	83	288	166	138	288	184	142
тоқ ішектің	1706	103	63	84	35	83	63	239	128	26	41	93	129	96	216	191	116
тік ішектің	1452	100	64	106	47	64	51	147	133	32	23	85	118	82	179	135	86
бауырдың	879	41	32	91	21	58	62	82	35	57	23	127	42	25	95	60	28
ұйқы безінің	1028	77	25	64	30	44	44	124	73	43	26	103	49	57	104	104	61
көмейдің	415	23	8	43	22	21	21	51	38	18	8	33	29	20	45	17	18
кеңірдектің, ауағамырлардың, өкпенің	3635	244	162	279	101	163	154	406	281	98	78	253	263	235	482	270	166
сүйек пен буын шеміршектерінің	176	10	6	23	2	8	4	7	5	11	17	20	8	13	12	26	4
дәнекер және жұмсақ тіндердің	433	25	17	46	8	15	30	34	20	24	19	53	25	24	29	40	24
тері меланомасы	341	12	6	32	7	3	14	36	36	5	2	24	17	22	44	60	21
терінің басқа қатерлі ісіктері	4710	146	128	263	30	137	162	529	292	62	34	215	305	173	586	1518	130
сүт безінің	4653	183	157	358	95	164	177	511	270	118	135	411	248	216	470	854	286
жатыр мойнының	1730	72	95	190	62	57	72	132	131	40	39	196	109	49	153	259	74
жатыр денесінің	1180	63	81	74	23	42	41	138	94	17	13	83	86	82	132	144	67
аналық жыныс безінің	1021	40	40	101	28	46	74	105	58	35	32	100	66	38	89	110	59
қуық асты безінің	1545	65	31	54	13	56	37	232	138	67	15	57	148	114	236	224	58
бүйректің	1152	63	37	79	34	35	58	134	90	35	27	87	96	77	123	117	60
қуықтың	736	59	27	50	9	36	22	77	75	18	8	53	47	58	66	94	37
орталық жүйке жүйесінің	805	27	27	88	20	15	65	51	39	58	26	121	44	18	68	91	47
қалқанша безінің	752	28	15	60	12	20	28	141	26	60	43	25	25	43	71	98	57
гемобластоздар	1581	86	73	106	31	65	73	176	128	38	33	176	109	102	178	118	89

1.5 Қазақстан Республикасы халқының жынысы бойынша қатерлі ісікпен науқастанушылығы

2016 жылдың қорытындысы бойынша **ерлер** арасындағы қатерлі ісікпен науқастанушылық 100 мың адамға шаққанда 188,2 (191,9‰ – 2015ж.) құрады.

Ерлер арасындағы қатерлі ісікпен науқастанушылықтың жоғары көрсеткіштері – Солтүстік-Қазақстан (338,1‰), Павлодар (305,7‰) Шығыс-Қазақстан (295,2‰), Қостанай (292,9‰), Ақмола (264,0‰) Батыс-Қазақстан (224,6‰) облыстарында тіркелді.

2015 жылмен салыстырғанда қатерлі ісікпен науқастанушылық көрсеткішінің төмендеуі – Алматы (127,6‰, 2015 жыл -147,6‰), Атырау (129,6‰, 2015 жыл -142,6‰), Маңғыстау (104,7‰, 2015 жыл 111,8 ‰), Оңтүстік-Қазақстан (90,8‰, 2015 жыл -97,2‰), Ақтөбе (151,9‰, 2015 жыл-158,8‰) облыстары мен Алматы (208,2‰, 2015 жыл -231,4‰) қаласында болды. Басқа аймақтарда бұл көрсеткіш жоғарылауда (**1.6 кесте**).

Қатерлі ісікпен науқастанушылық **ерлерге** қарағанда **әйелдер** арасында 1,3 есеге жоғары болды. 2016 жылдың қорытындысы бойынша 100 мың адамға шаққанда 224,4 (222,5‰ – 2015ж.) құрады.

Әйелдер арасындағы қатерлі ісікпен науқастанушылықтың анағұрлым жоғары көрсеткіштері: Солтүстік-Қазақстан (328,3‰, 2015 жылдың деңгейіне қарағанда өсуде – 322,9), Павлодар (315,0‰, 2015 жылдың деңгейіне қарағанда өсуде –301,1), Қостанай (299,6‰, 2015 жылдың деңгейіне қарағанда өсуде -296,8), Қарағанды (299,1‰, 2015 жылдың деңгейіне қарағанда өсуде-296,7), Шығыс-Қазақстан (297,3‰, 2015 жылдың деңгейіне қарағанда өсуде -292,7‰), Ақмола (235,2‰, 2015 жылдың деңгейіне қарағанда төмендеуде – 249,8‰) облыстары мен Алматы (362,2‰, жылдың деңгейіне қарағанда өсуде -286,7‰) қаласында.

2015 жылмен салыстырғанда қатерлі ісікпен науқастанушылық көрсеткішінің төмендеуі Ақтөбе 190,3‰-ге дейін (194,0-2015 жыл), Атырау 147,3‰-ге дейін (153,8-2015 жыл), Қызылорда 154,0‰ -ге дейін (160,1-2015 жыл) облыстарында байқалды (**1.6 кесте**).

Қазақстан Республикасы аймақтары халқының 2015-2016 жылдардағы жынысы бойынша қатерлі ісікпен науқастанушылығы
1.6 кесте

Облыстар атауы	Барлығы						Ерлер						Әйелдер											
	2015ж.		2016 ж.		2015ж.		2016 ж.		2015ж.		2016 ж.		2015ж.		2016 ж.		2015ж.		2016 ж.					
	абс.саны	абс.саны	%000	%000	абс.саны	абс.саны	%000	%000	абс.саны	абс.саны	%000	%000	абс.саны	абс.саны	%000	%000	абс.саны	абс.саны	%000	%000				
Қазақстан Республикасы	36438	36813	207,7	206,9	16267	16195	191,9	188,2	20171	20618	222,5	224,4	1807	1842	244,0	249,1	851	944	237,9	264,0	898	249,8	235,2	
Ақмола	1467	1443	177,0	171,7	636	617	158,8	151,9	831	826	194,0	190,3	1467	1443	177,0	171,7	636	617	158,8	151,9	831	826	194,0	190,3
Алматы	3531	2702	182,5	137,5	1406	1236	147,6	127,6	2125	1466	216,3	147,0	3531	2702	182,5	137,5	1406	1236	147,6	127,6	2125	1466	216,3	147,0
Атырау	872	833	148,3	138,6	412	383	142,6	129,6	460	450	153,8	147,3	872	833	148,3	138,6	412	383	142,6	129,6	460	450	153,8	147,3
Батыс Қазақстан	1469	1449	231,9	226,7	721	694	235,6	224,6	748	755	228,5	228,6	1469	1449	231,9	226,7	721	694	235,6	224,6	748	755	228,5	228,6
Жамбыл	1574	1594	142,5	143,2	722	720	133,2	131,7	852	874	151,4	154,3	1574	1594	142,5	143,2	722	720	133,2	131,7	852	874	151,4	154,3
Қарағанды	3789	3991	274,2	288,4	1629	1812	249,2	276,5	2160	2179	296,7	299,1	3789	3991	274,2	288,4	1629	1812	249,2	276,5	2160	2179	296,7	299,1
Қызылорда	1057	1165	139,2	151,5	449	573	118,3	148,9	608	592	160,1	154,0	1057	1165	139,2	151,5	449	573	118,3	148,9	608	592	160,1	154,0
Қостанай	2607	2613	295,4	296,4	1226	1222	293,8	292,9	1381	1391	296,8	299,6	2607	2613	295,4	296,4	1226	1222	293,8	292,9	1381	1391	296,8	299,6
Маңғыстау	746	848	120,9	133,6	343	331	111,8	104,7	403	517	130,0	162,2	746	848	120,9	133,6	343	331	111,8	104,7	403	517	130,0	162,2
Оңтүстік Қазақстан	3047	3048	108,2	106,6	1360	1291	97,2	90,8	1687	1757	119,1	122,2	3047	3048	108,2	106,6	1360	1291	97,2	90,8	1687	1757	119,1	122,2
Павлодар	2250	2354	297,2	310,6	1046	1094	292,8	305,7	1204	1260	301,1	315,0	2250	2354	297,2	310,6	1046	1094	292,8	305,7	1204	1260	301,1	315,0
Солтүстік Қазақстан	1932	1886	338,6	333,0	968	914	355,8	338,1	964	972	322,9	328,3	1932	1886	338,6	333,0	968	914	355,8	338,1	964	972	322,9	328,3
Шығыс Қазақстан	4206	4127	301,4	296,3	2066	1959	310,9	295,2	2140	2168	292,7	297,3	4206	4127	301,4	296,3	2066	1959	310,9	295,2	2140	2168	292,7	297,3
Алматы қаласы	4373	5039	261,4	291,8	1770	1644	231,4	208,2	2603	3395	286,7	362,2	4373	5039	261,4	291,8	1770	1644	231,4	208,2	2603	3395	286,7	362,2
Астана қаласы	1711	1879	198,3	203,7	662	761	159,1	171,1	1049	1118	234,9	234,0	1711	1879	198,3	203,7	662	761	159,1	171,1	1049	1118	234,9	234,0

Халықтың 2015-2016 жылдардағы жынысқа және ісіктің орналасуына байланысты қатерлі ісіктен болған науқастанушылығы (қалыпты көрсеткіштер)

1.7 кесте

Ісіктің орналасқан жерлері	Барлығы				Ерлер				Әйелдер			
	2015 ж.		2016 ж.		2015 ж.		2016 ж.		2015 ж.		2016 ж.	
	абс.сан	%000	абс.сан	%000	абс.сан	%000	абс.сан	%000	абс.сан	%000	абс.сан	%000
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	36438	207,7	36813	206,9	16267	191,9	16195	188,2	20171	222,5	20618	224,4
Еріннің	158	0,9	153	0,9	113	1,3	122	1,4	45	0,5	31	0,3
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	823	4,7	785	4,4	533	6,3	498	5,8	290	3,2	287	3,1
Өңештің	1354	7,7	1281	7,2	761	9,0	765	8,9	593	6,5	516	5,6
Асқазанның	2901	16,5	2737	15,4	1849	21,8	1790	20,8	1052	11,6	947	10,3
Тоқ ішектің	1724	9,8	1706	9,6	822	9,7	758	8,8	902	9,9	948	10,3
Тік ішектің	1424	8,1	1452	8,2	748	8,8	759	8,8	676	7,5	693	7,5
Бауырдың	946	5,4	879	4,9	539	6,4	513	6,0	407	4,5	366	4,0
Ұйқы безінің	958	5,5	1028	5,8	498	5,9	511	5,9	460	5,1	517	5,6
Көмейдің	398	2,3	415	2,3	354	4,2	385	4,5	44	0,5	30	0,3
Кеңірлектің, ауағамырлардың, өкпенің	3940	22,5	3635	20,4	3157	37,2	2946	34,2	783	8,6	689	7,5
Сүйек пен буын шеміршектерінің	208	1,2	176	1,0	118	1,4	86	1,0	90	1,0	90	1,0
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	475	2,7	433	2,4	231	2,7	227	2,6	244	2,7	206	2,2
Тері меланомасы	355	2,0	341	1,9	145	1,7	129	1,5	210	2,3	212	2,3
Терінің басқа қатерлі ісіктері	4093	23,3	4710	26,5	1663	19,6	1703	19,8	2430	26,8	3007	32,7
Сүт безінің	4397	25,1	4653	26,1					4397	48,5	4653	50,6
Жатыр мойнының	1826	10,4	1730	9,7					1826	20,1	1730	18,8
Жатыр денесінің									1200	13,2	1180	12,8
Аналық жыныс безінің									1125	12,4	1021	11,1
Қуық асты безінің	1377	7,8	1545	8,7	1377	16,2	1545	18,0				
Бүйректің	1104	6,3	1152	6,5	594	7,0	637	7,4	510	5,6	515	5,6
Қуықтың	687	3,9	736	4,1	551	6,5	592	6,9	136	1,5	144	1,6
Орталық жүйке жүйесінің	798	4,5	805	4,5	400	4,7	393	4,6	398	4,4	412	4,5
Қалқанша безінің	619	3,5	752	4,2	103	1,2	100	1,2	516	5,7	652	7,1
Лимфа және қан жасау тіндері	1381	7,9	1581	8,9	681	8,0	781	9,1	700	7,7	800	8,7
Қатерлі лимфома	698	4,0	776	4,4	338	4,0	370	4,3	360	4,0	406	4,4
Лейкемия	683	3,9	805	4,5	343	4,0	411	4,8	340	3,8	394	4,3

Сүт безінің қатерлі ісігі $50,6\text{‰}$ ($48,5\text{‰}$ -2015ж) әйелдер онкопатологиясы құрылымында алдыңғы қатарда тұр, одан кейін терінің қатерлі ісігі – $32,7\%$, ($26,8\text{‰}$ -2015ж), жатыр мойнының қатерлі ісігі – $18,8\text{‰}$ ($20,1\text{‰}$ -2015ж), жатыр денесінің қатерлі ісігі – $11,1\text{‰}$ ($12,4\text{‰}$ -2015ж), аналық жыныс безінің қатерлі ісігі – $11,1\text{‰}$ ($12,4\text{‰}$ -2015ж), асқазан – $10,3\text{‰}$ ($11,6\text{‰}$ -2015ж), тоқ ішек қатерлі ісігі – $10,3\text{‰}$ ($9,9\text{‰}$ -2015ж) (**1.7-кесте**).

Еріннің – $0,3\text{‰}$ ($0,5\text{‰}$ -2015ж), көмейдің – $0,3\text{‰}$ ($0,5\text{‰}$ -2015ж), сүйек пен буын шеміршектерінің – $1,0\text{‰}$ ($1,0\text{‰}$ -2015ж), дәнекер және жұмсақ тіндердің – $2,2\text{‰}$ ($2,7\text{‰}$ -2015ж) қатерлі ісіктері әйелдер арасында аз байқалды.

2016 жылы репродуктивті жүйенің қатерлі ісіктері - $41,6\%$ ($42,4\%$ -2015ж) әйелдер онкопатологиясының құрылымында жоғары үлес алды, бұл арада жыныс мүшелерінің қатерлі ісіктері әйелдер арасындағы барлық қатерлі ісіктердің $19,1\%$ -ын ($20,6\%$ -2015ж) құрады.

Ерлер арасында өкпе қатерлі ісігі – $34,2\text{‰}$ ($37,2\text{‰}$ -2015ж), асқазан – $20,8\text{‰}$ ($21,8\text{‰}$ -2015ж), тері – $19,8\text{‰}$ ($19,6\text{‰}$ -2015ж), қуық асты безі – $18,0\text{‰}$ ($16,2\text{‰}$ -2015ж) қатерлі ісіктері жиі анықталды (**1.7 кесте**).

Ерлер арасындағы төмен науқастанушылық сүйек пен буын шеміршектерінің – $1,0\text{‰}$ ($1,4\text{‰}$ -2015ж), қалқанша безінің - $1,2\text{‰}$ ($1,2\text{‰}$ -2015ж) қатерлі ісіктерінің үлесіне тиді.

2016 жылы әйелдер арасындағы ас қорыту мүшелерінің қатерлі ісіктерінің үлесі – $19,3\%$ -ды (3% -2015ж) құрады, бұл ерлер арасындағы аталмыш көрсеткіштен $31,5\%$ ($32,1\%$ -2015ж) төмен болды.

2016 жылы ерлер арасындағы тіркелген әрбір бесінші қатерлі ісік $18,2\%$ ($19,4\%$ -2015ж) тыныс алу мүшелерінде орналасты, ал әйелдер арасында бұл қатерлі ісіктердің үлесі $3,3\%$ ($3,9\%$ -2015ж) 5 есеге төмен болды.

1.6 Қазақстан Республикасының аймақтары бойынша 65 жастан үлкен халықтың қатерлі ісіктермен науқастанушылығы

ҚР Статистика Агентігінің мәліметтері бойынша 2016 жылы 65 жас пен одан жоғары жастағы халықтың саны 1 263 818 адамды құрады ($7,1\%$).

Егде жастағы халықтың ең үлкен бөлігі Солтүстік-Қазақстан облысында ($65\ 601$ – барлық халықтың $11,6\%$ -ы), Шығыс-Қазақстан облысында ($145\ 620$ – барлық халықтың $10,4\%$ -ы), Қостанай ($91\ 466$ – барлық халықтың $10,4\%$ -ы), Павлодар ($72\ 883$ - барлық халықтың $9,6\%$ -ы), Қарағанды ($130\ 290$ – барлық халықтың $9,4\%$ -ы), Ақмола ($67\ 105$ - барлық халықтың $9,1\%$ -ы) облыстары мен Алматы ($136\ 496$ - барлық халықтың $7,9\%$ -ы) қаласында тұрады (**1.8 кесте**).

Қазақстан Республикасы халқының 2015-2016 жылдардағы 65 жастан үлкендер арасындағы қатерлі ісікпен науқастанушылығы (қалыпты көрсеткіштер)

1.8 кесте

Облыстардың атауы	Қатерлі ісік диагнозы өмірінде ең алғаш рет қойылған жағдай саны				Ранг		Өсу қарқыны %
	65 жастан кейінгі				65 жастан кейінгі		
	абс.саны		100 мың.адамға				
	2015 ж	2016 ж	2015 ж	2016 ж	2015 ж	2016 ж	
Қазақстан Республикасы	15496	15992	1279,0	1265,4			-1,1
Ақмола	806	841	1234,5	1253,3	9	8	1,5
Ақтөбе	537	549	1092,6	1044,9	11	12	-4,4
Алматы	1102	991	896,7	776,3	16	16	-13,4
Атырау	285	290	1019,4	1004,2	12	14	-1,5
Батыс Қазақстан	646	619	1309,4	1223,2	8	9	-6,6
Жамбыл	646	667	1016,6	1010,4	13	13	-0,6
Қарағанды	1725	1903	1365,7	1460,6	6	5	7,0
Қостанай	1217	1248	1364,8	1364,4	7	6	0,0
Қызылорда	415	428	1147,2	1104,3	10	10	-3,7
Маңғыстау	227	267	977,6	1072,5	14	11	9,7
Оңтүстік Қазақстан	1160	1125	969,8	899,6	15	15	-7,2
Павлодар	1068	1167	1509,8	1601,2	3	3	6,1
Солтүстік Қазақстан	888	841	1436,7	1282,0	5	7	-10,8
Шығыс Қазақстан	2019	2130	1450,1	1462,7	4	4	0,9
Алматы қаласы	2132	2221	1635,8	1627,2	2	2	-0,5
Астана қаласы	623	705	1691,5	1764,6	1	1	4,3

65 жас пен одан жоғары жастағы халықтың ең төмен үлес салмағы Маңғыстау облысында (24 896 – 3,9%), Атырау облысында (28 878 – 4,8%), Оңтүстік-Қазақстан (125 058 – 4,4%) және Қызылорда (38 756 – 5,0%) облыстарында тіркелген.

Осы қарастырылған жас тобына жасалған талдау, 2016 жылы қатерлі ісік диагнозы ең алғаш рет қойылған 36 813 жағдайдың 15 992-сі (15 496 жағдай-2015ж.) 65 жас пен одан жоғары жастағы халық арасында екендігін көрсетті - 43,4% (42,5%-2015ж.), оның ішінде әйелдер 8 701 - 54,4% (52,3%-2015ж) және ерлер 7 291 жағдай - 45,6% (47,7%-2015ж).

65 жас пен одан жоғары жастағы халық аралығында науқастанушылық көрсеткіші 100 мың адамға шаққанда 1265,4 (1279,0-2015ж.) болды.

65 жас пен одан жоғары жастағы халық аралығында науқастанушылықтың жоғары көрсеткіштері Астана – 1764,6‰₀₀₀ (1691,5-2015ж.) мен Алматы – 1627,2‰₀₀₀ (1635,8-2015ж) қалаларында, сонымен қатар Павлодар – 1601,2‰₀₀₀ (1509,8-2015ж) облысында (**1.8 кесте**).

Қарастырылған жас тобының ерлер арасында жиі кездесетін онкопатологияның түрлері: өкпе қатерлі ісігі – (19,2%), тері қатерлі ісігі – (14,8%), қуық асты безі қатерлі ісігі – 12,5% және асқазан қатерлі ісігі – (11,1%), қатерлі ісіктері.

Әйелдер арасында: тері қатерлі ісігі – (21,0%), сүт безі қатерлі ісігі – (15,3%), асқазан қатерлі ісігі – (7,4%), және тоқ ішек қатерлі ісігі – (5,8%) қатерлі ісіктері.

1.7 Қазақстан Республикасындағы қатерлі ісіктермен науқастанушылықтың 2015-2016 жылдардағы қалыпты және стандартты көрсеткіштері

Қазақстанның 100 мың халқына шаққандағы науқастанушылықтың «қалыпты көрсеткіші» 206,9 – 36813 жағдайды құрады, 10-жылдық кезеңдегі өсу 22,3%-ды құрады (2007 жылғы науқастанушылық – 184,7 100 мың халыққа шаққанда -28598 жағдай.), бұл айтарлықтай мөлшерде халықтың «қартаю» үдерісін шарттаған Қазақстанда болып жатқан демографиялық үдеріспен тығыз байланыста. Қатерлі ісіктердің «қалыпты көрсеткіштерінің» аса жоғары деңгейі еліміздің тұрғындар арасында қарт адамдардың үлесі көп мекендерінде анықталды.

Қатерлі ісіктермен науқастанушылықтың 2015-2016 жылдардағы облыстар бойынша қалыпты және стандартты көрсеткіштері

1.9 кесте

№	Облыстар атауы	2015 жыл			2016 жыл		
		Абс. сан	100 мың халыққа шаққандағы қалыпты көрсеткіштер	100 мың халыққа шаққандағы стандартты көрсеткіштер	Абс. сан	100 мың халыққа шаққандағы қалыпты көрсеткіштер	100 мың халыққа шаққандағы стандартты көрсеткіштер
	Қазақстан Республикасы	36438	207,7	199,0	36813	206,9	194,3
1	Ақмола	1807	244,0	191,9	1842	249,1	193,7
2	Ақтөбе	1467	177,0	181,6	1443	171,7	170,6
3	Алматы	3531	182,5	181,8	2702	137,5	136,6
4	Атырау	872	148,3	173,2	833	138,6	161,0
5	Батыс Қазақстан	1469	231,9	202,6	1449	226,7	193,3
6	Жамбыл	1574	142,5	155,2	1594	143,2	153,8
7	Қарағанды	3789	274,3	217,5	3991	288,4	224,5
8	Қостанай	2607	295,4	215,9	2613	296,4	213,0
9	Қызылорда	1057	139,2	169,8	1165	151,5	176,8
10	Маңғыстау	746	120,9	162,0	848	133,6	175,1
11	Оңтүстік Қазақстан	3047	108,3	144,2	3048	106,6	139,0
12	Павлодар	2250	297,2	226,5	2354	310,6	233,8
13	Солтүстік Қазақстан	1932	338,6	230,8	1886	333,0	221,4
14	Шығыс Қазақстан	4206	301,4	220,0	4127	296,3	211,2
15	Алматы қаласы	4373	261,4	238,2	5039	291,8	261,2
16	Астана қаласы	1711	198,3	248,5	1879	203,7	257,5

Солтүстік-Қазақстан (333,0‰₀₀₀), Павлодар (310,6‰₀₀₀), Қостанай (296,4‰₀₀₀), Шығыс-Қазақстан (296,3‰₀₀₀) облыстары мен Алматы (291,8‰₀₀₀) қаласында онкологиялық науқастанушылықтың ең жоғарғы белгілері анықталды (**1.9 кесте**).

Қатерлі ісіктердің жынысқа және жас молшеріне байланысты науқастанушылығының стандартты көрсеткіші 194,3 ‰₀₀₀-ді құрады. Жас молшеріне байланысты науқастанушылықтың стандартты көрсеткішін есептеу үшін, алдымен жыныстық-жасқа байланысты көрсеткіштер (100000 шаққандағы) анықталып, содан кейін олар жас тобының стандарттарына көбейтіліп 100-ге бөлінді (пайызбен); Бұл есеп жолдарының қосындысы осы стандартты көрсеткішті білдіреді.

Қазақстан Республикасының аймақтары бойынша жасалған стандартты көрсеткіштер қатерлі ісікпен науқастанушылық еліміздегі жас деңгейі құрамына тығыз тәуелді екендігін көрсетті және де әкімшілік мекендердегі көрсеткіштерді теңестірді. Алматы-261,2‰₀₀₀ (261,8‰₀₀₀–2015ж) мен Астана–257,5‰₀₀₀ (248,5‰₀₀₀–2016ж) қалаларында және Павлодар–233,8 ‰₀₀₀ (226,5‰₀₀₀–2015ж), Қарағанды-224,5‰₀₀₀ (217,5‰₀₀₀–2015ж), Қостанай–213,0‰₀₀₀ (215,9‰₀₀₀–2015ж) облыстарында қатерлі ісіктермен науқастанушылықтың аса жоғарғы стандартты көрсеткіштері тіркелді. (**1.9 кесте**).

Қазақстан Республикасы халқының екі жынысының арасындағы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты және стандартты көрсеткіштер)

1.10 кесте

Ісіктің орналасқан жерлері	Қатерлі ісік диагнозы өмірінде ең алғаш рет қойылған жағдай саны						Өсу қарқыны %
	Абс. сан		100 тыс. адамға шаққандағы				
			Қалыпты көрсеткіштер		Стандартты көрсеткіштер (екі жыныс)		
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	36438	36813	207,7	206,9	199,00	194,25	-2,4
Еріннің	158	153	0,9	0,9	0,86	0,82	-4,7
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	823	785	4,7	4,4	4,47	4,15	-7,2
Өңештің	1354	1281	7,7	7,2	7,44	6,86	-7,8
Асқазанның	2901	2737	16,5	15,4	15,88	14,56	-8,3
Тоқ ішектің	1724	1706	9,8	9,6	9,51	9,11	-4,2
Тік ішектің	1424	1452	8,1	8,2	7,82	7,73	-1,2
Бауырдың	946	879	5,4	4,9	5,25	4,69	-10,7
Ұйқы безінің	958	1028	5,5	5,8	5,27	5,49	4,2
Көмейдің	398	415	2,3	2,3	2,23	2,19	-1,8
Кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	3940	3635	22,5	20,4	21,77	19,48	-10,5
Сүйек пен буын шеміршектерінің	208	176	1,2	1,0	1,17	0,98	-16,2
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	475	433	2,7	2,4	2,60	2,33	-10,4
Тері меланомасы	355	341	2,0	1,9	1,93	1,80	-6,7
Терінің басқа қатерлі ісіктері	4093	4710	23,3	26,5	22,52	25,04	11,2
Бүйректің	1104	1152	6,3	6,5	6,05	6,14	1,5
Қуықтың	798	805	4,5	4,5	4,38	4,25	-3,0
Қалқанша безінің	619	752	3,5	4,2	3,29	3,90	18,5
Лимфа және қан жасау тіндері	1381	1581	7,9	8,9	7,69	8,53	10,9

Қатерлі ісікпен науқастанушылықтың «қалыпты» және стандартты көрсеткіштерін ісіктің орналасқан әр түрлеріне байланысты салыстыру барлық нозологиялық түрлердің арасындағы корреляцияны көрсетті (корреляция коэффициенті – 0,91) **(1.10 кесте)**.

Қатерлі ісіктермен науқастанушылықтың аса жоғарғы стандартты көрсеткіштері екі жыныстың ішінде: терінің – 25,04‰₀₀₀ (22,52‰₀₀₀–2015ж), өкпенің – 19,48‰₀₀₀ (21,77‰₀₀₀–2015ж), асқазанның – 14,56‰₀₀₀ (15,88‰₀₀₀–2015ж), тоқ ішектің – 9,11‰₀₀₀ (9,51‰₀₀₀–2015ж) қатерлі ісіктерінде тіркелді.

Стандартты көрсеткіштерді салыстыру нәтижесінде ұйқы безінің – 5,49 ‰₀₀₀ (5,27‰₀₀₀–2015ж, өсу қарқыны 4,2%) бүйректің– 6,14‰₀₀₀ (6,05‰₀₀₀–2015ж, өсу қарқыны 1,5%), қуықтың – 3,93‰₀₀₀ (3,79‰₀₀₀–2015ж, өсу қарқыны 3,7%), лимфа және қан жасау тіндерінің – 8,53‰₀₀₀ (7,69‰₀₀₀–2015ж, өсу қарқыны 10,9%) қатерлі ісіктерімен науқастанушылықтың жоғарғы көрсеткіштері анықталды.

Бауырдың – 4,69 ‰₀₀₀ (5,25‰₀₀₀–2015ж, төмендеу қарқыны 10,7%), өкпенің- 19,48‰₀₀₀ (21,77‰₀₀₀–2015ж, төмендеу қарқыны 10,5%), сүйек пен буын шеміршектерінің 0,98‰₀₀₀ (1,17‰₀₀₀–2015ж, төмендеу қарқыны 10,5%) қатерлі ісіктерінде төмендеді **(1.10 кесте)**.

100 мың адамға шаққандағы ерлер арасындағы науқастанушылықтың «қалыпты» көрсеткіші 2016 жылы 188,2 – 16 195 жағдайды құрады (191,9,-16 267 жағдай-2015ж.), төмендеу қарқыны 0,9%. Қазақстан халқының ерлер арасындағы науқастанушылықтың стандартты көрсеткіші 216,0 (224,2-2015ж) құрады **(1.11 кесте)**.

Павлодар – 287,6 (277,3-2015ж), Қарағанды – 267,0 (243,5-2015ж), Солтүстік-Қазақстан – 263,3 (293,4-2015ж), Шығыс-Қазақстан-254,8 (273,5-2015ж) облыстары мен Астана – 282,2 (262,4-2015ж) қаласында ерлер арасындағы науқастанушылықтың стандартты көрсеткішінің аса жоғары деңгейі белгіленді.

Оңтүстік-Қазақстан – 141,9 (153,9-2015ж), Алматы– 148,3 (147,6-2015ж) және Жамбыл – 172,9 (175,4-2015ж) облыстарында стандартты көрсеткіштің төмен деңгейі анықталды.

Қазақстан халқының әйелдер арасындағы науқастанушылықтың «қалыпты» көрсеткіші 2016 жылы 224,4 – 20 618 жағдай. (222,5 – 2015ж, 20171 жағдай.), өсу қарқыны 2,2%-ды құрады **(1.11 кесте)**.

Әйелдер арасындағы науқастанушылықтың стандартты көрсеткіші – 186,6 (189,0-2015ж) құрады.

Алматы – 292,3 (233,2-2015ж) мен Астана – 253,5 (251,4-2015ж) қалаларында, Павлодар – 210,6 (203,8-2015ж), Қарағанды – 206,7 (209,7-2015ж) және Солтүстік-Қазақстан – 200,0 (199,5-2015ж) облыстарында әйелдер арасындағы науқастанушылықтың стандартты көрсеткішінің аса жоғары деңгейі белгіленді.

Алматы – 132,3 (197,3-2015ж), Оңтүстік-Қазақстан – 140,7 (140,5-2015ж) және Жамбыл – 146,4 (145,7-2015ж) облыстарында стандартты көрсеткіштің төмен деңгейі анықталды **(1.11 кесте)**.

Қазақстан Республикасы халқының ерлер арасындағы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты және стандартты көрсеткіштер)

1.12 кесте

Ісіктің орналасқан жерлері	Қатерлі ісік диагнозы өмірінде ең алғаш рет қойылған жағдай саны						Өсу қарқыны %
	Абс. сан		100 мың ерлерге шаққанда				
			Қалыпты көрсеткіштер (Ерлер)		Стандартты көрсеткіштер (Ерлер)		
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	16267	16195	191,9	186,8	224,2	216,0	-3,7
Еріннің	113	122	1,3	1,4	1,5	1,65	10,0
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	533	498	6,3	5,7	7,0	6,32	-9,2
Өңештің	761	765	9,0	8,8	10,6	10,55	-0,8
Асқазанның	1849	1790	21,8	20,6	25,4	24,06	-5,2
Тоқ ішектің	822	758	9,7	8,7	11,5	10,37	-10,0
Тік ішектің	748	759	8,8	8,8	10,3	10,14	-1,3
Бауырдың	539	513	6,4	5,9	7,5	6,82	-8,8
Ұйқы безінің	498	511	5,9	5,9	6,7	6,79	1,3
Көмейдің	354	385	4,2	4,4	4,8	5,04	4,1
Кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	3157	2946	37,2	34,0	43,8	39,7	-9,3
Сүйек пен буын шеміршектерінің	118	86	1,4	1,0	1,5	1,11	-24,5
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	231	227	2,7	2,6	3,0	2,91	-3,0
Тері меланомасы	145	129	1,7	1,5	2,0	1,67	-14,8
Терінің басқа қатерлі ісіктері	1663	1703	19,6	19,6	24,3	24,32	0,1
Қуық асты безі	1377	1545	16,2	17,8	20,8	22,08	6,0
Бүйректің	594	637	7,0	7,3	7,8	8,11	4,4
Қуықтың	551	592	6,5	6,8	7,8	8,12	3,8
Орталық жүйке жүйесінің	400	393	4,7	4,5	4,8	4,63	-4,3
Қалқанша безінің	103	100	1,2	1,2	1,3	1,16	-10,1
Лимфа және қан жасау тіндері	681	781	8,0	9,0	8,6	9,8	13,6

Өкпенің – 39,7 (43,8-2015ж, төмендеу қарқыны 9,3%), терінің – 24,32 (24,3-2015ж, өсу қарқыны 0,1%), асқазанның – 24,06 (25,4-2015ж, төмендеу қарқыны – 5,2%), қуық асты безінің – 22,08 (20,8-2015ж, өсу қарқыны – 6,0%) қатерлі ісіктерінде ерлер арасындағы науқастанушылықтың жоғарғы көрсеткіштері анықталды (**1.12 кесте**).

Қалқанша безінің 1,16 (1,3-2015ж, төмендеу қарқыны 10,1%), тоқ ішек 10,37 (11,5-2015ж, төмендеу қарқыны 10,0%), тері меланомасында 1,67 (2,0-2015ж, төмендеу қарқыны – 14,8%), сүйек пен буын 1,11 (1,5-2015ж, төмендеу қарқыны 24,5%) қатерлі ісіктерінде ерлер арасындағы төмен стандартты көрсеткіштер анықталды.

Еріннің 1,65 (1,5-2015ж, өсу қарқыны 10,0%), ұйқы безінің 6,79 (6,7-2015ж, өсу қарқыны 1,3%), көмейдің 5,04 (4,8-2015ж, өсу қарқыны 4,1%), қалқанша безінің 22,08 (20,8-2015ж, өсу қарқыны – 6,0%), бүйректің 8,11 (7,8-2015ж, өсу қарқыны – 4,4%), қуықтың 8,12 (7,8-2015ж, өсу қарқыны 3,8%), лимфа және қан жасау тіндерінің 9,8 (8,6-2015ж, өсу қарқыны 13,6%) қатерлі ісіктерінде ерлер арасындағы науқастанушылықтың стандартты көрсеткіштерінің жоғарғы деңгейі анықталды (**табл. 1.12**).

Қазақстан Республикасы халқының әйелдер арасындағы қатерлі ісіктердің жеке түрлерімен науқастанушылығы (қалыпты және стандартты көрсеткіштер)

1.13 кесте

Ісіктің орналасқан жерлері	Қатерлі ісік диагнозы өмірінде ең алғаш рет қойылған жағдай саны						Өсу қарқыны %
	Абс. сан		100 мың ерлерге шаққанда				
			Қалыпты көрсеткіштер (Әйелдер)		Стандартты көрсеткіштер (Әйелдер)		
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	20171	20618	222,5	222,9	189,0	186,6	-1,3
Еріннің	45	31	0,5	0,3	0,4	0,27	-30,8
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	290	287	3,2	3,1	2,8	2,65	-4,0
Өңештің	593	516	6,5	5,6	5,3	4,43	-16,4
Асқазанның	1052	947	11,6	10,2	9,6	8,36	-13,2
Ток ішектің	902	948	9,9	10,2	8,3	8,41	1,0
Тік ішектің	676	693	7,5	7,5	6,2	6,16	-1,1
Бауырдың	407	366	4,5	4,0	3,8	3,25	-14,0
Ұйқы безінің	460	517	5,1	5,6	4,2	4,56	7,8
Көмейдің	44	30	0,5	0,3	0,4	0,28	-36,4
Кенірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	783	689	8,6	7,4	7,2	6,2	-14,1
Сүйек пен буын шеміршектерінің	90	90	1,0	1,0	1,0	0,93	-4,1
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	244	206	2,7	2,2	2,4	1,96	-17,6
Тері меланомасы	210	212	2,3	2,3	2,0	1,91	-3,5
Терінің басқа қатерлі ісіктері	2430	3007	26,8	32,5	21,5	26,04	20,9
сүт безінің	4397	4653	48,5	50,3	41,5	42,80	3,1
жатыр мойнының	1826	1730	20,1	18,7	17,6	16,36	-6,8
жатыр денесінің	1200	1180	13,2	12,8	11,3	10,81	-4,7
аналық жыныс безінің	1125	1021	12,4	11,0	10,7	9,51	-11,5
Бүйректің	510	515	5,6	5,6	4,9	4,78	-2,2
Қуықтың	136	144	1,5	1,6	1,2	1,25	3,3
Орталық жүйке жүйесінің	398	412	4,4	4,5	4,0	3,99	-1,0
Қалқанша безінің	516	652	5,7	7,0	5,0	6,16	23,9
Лимфа және қан жасау тіндері	700	800	7,7	8,6	7,0	7,6	9,6

Әйелдер арасындағы науқастанушылықтың стандартты көрсеткіштерінің жоғарғы деңгейі –сүт безінің 42,8 (41,5-2015ж, өсу қарқыны 3,1%), терінің – 26,0 (21,5-2015ж), жатыр мойнының – 16,4 (17,6-2015ж, төмендеу қарқыны – 6,8%), жатыр денесінің – 10,8 (11,3-2015ж, төмендеу қарқыны – 4,7%), аналық жыныс безінің -9,5 (10,7-2015ж, төмендеу қарқыны – 11,5%) қатерлі ісіктерінде анықталды (**1.13 кесте**).

Көмейдің 0,3 (0,4-2015ж, төмендеу қарқыны 36,4%), бауырдың 3,3 (3,8-2015ж, төмендеу қарқыны 14,0%), өкпенің 6,2 (7,2-2015ж, төмендеу қарқыны – 14,1%), өңештің 4,4 (5,3-2015ж, төмендеу қарқыны – 16,4%), асқазанның 8,4 (9,6-2015ж, төмендеу қарқыны – 13,2%) қатерлі ісіктерінде төменгі көрсеткіштер белгіленді.

Әйелдер арасындағы жыныстық патологиясында науқастанушылықтың стандартты көрсеткішінің аса жоғары деңгейі ұйқы безінің 4,6 (4,2-2015ж, өсу қарқыны 7,8%), терінің 26,0 (21,5-2015ж, өсу қарқыны 20,9%), қуықтың 1,3 (1,2-2015ж, өсу қарқыны 3,3%), қалқанша безінің 6,2 (5,0-2015ж, өсу қарқыны 23,9%), лимфа және қан жасау тіндерінің 7,6 (7,0-2015ж, өсу қарқыны 9,6%) қатерлі ісіктерінде белгіленді (**1.13 кесте**).

2 ТАРАУ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХАЛҚЫНЫҢ 2016 ЖЫЛҒЫ ҚАТЕРЛІ ІСІКТЕРДІҢ САЛДАРЫНАН БОЛҒАН ӨЛІМ-ЖІТІМІ

2.1 Қазақстан Республикасы халқының 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімі

Қазақстан Республикасында 2016 жылы қатерлі ісіктердің салдарынан қайтыс болған адамдар саны 15 117-ні құрады, өлім-жітімнің қалыпты көрсеткіші 85,0‰₀₀₀ (89,8‰₀₀₀ – 2015ж.) (2.1 кесте).

Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің негізгі түрлері салдарынан болған өлім-жітімі (қалыпты көрсеткіштер)

2.1 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Қатерлі ісіктердің салдарынан қайтыс болғандар саны				Өсу қарқыны %
	Абс. саны		100 мың адамға шаққанда		
	2015 ж.	2016 ж.	2015ж.	2016 ж.	
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	15763	15117	89,8	85,0	-5,4
Еріннің	44	34	0,3	0,2	-23,8
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	490	430	2,8	2,4	-13,5
Өңештің	918	875	5,2	4,9	-6,0
Асқазанның	1920	1738	10,9	9,8	-10,8
Тоқ ішектің	747	767	4,3	4,3	1,2
Тік ішектің	782	717	4,5	4,0	-9,6
Бауырдың	665	632	3,8	3,6	-6,3
Ұйқы безінің	767	761	4,4	4,3	-2,2
Көмейдің	231	211	1,3	1,2	-9,9
Кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	2649	2498	15,1	14,0	-7,0
Сүйек пен буын шеміршектерінің	103	115	0,6	0,6	10,1
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	188	201	1,1	1,1	5,4
Тері меланомасы	120	121	0,7	0,7	-0,6
Терінің басқа қатерлі ісіктері	117	138	0,7	0,8	16,3
Сүт безінің	1386	1282	7,9	7,2	-8,8
Жатыр мойнының	652	647	3,7	3,6	-2,2
Жатыр денесінің	250	259	1,4	1,5	2,1
Аналық жыныс безінің	515	519	2,9	2,9	-0,6
Қуық асты безінің	393	438	2,2	2,5	9,9
Бүйректің	373	365	2,1	2,1	-3,5
Қуықтың	248	215	1,4	1,2	-14,5
Орталық жүйке жүйесінің	385	406	2,2	2,3	4,0
Қалқанша безінің	87	69	0,5	0,4	-21,8
Лимфа және қан жасау тіндері, сондай-ақ:	700	718	4,0	4,0	1,1
Қатерлі лимфома	349	332	2,0	1,9	-6,2
Лейкемия	351	386	2,0	2,2	8,4

Бір жыл ішінде көптеген локализациялар бойынша өлім-жітімнің төмендеуі байқалды. Жалпы республика бойынша қарастырылған жас тобының өлім-жітім көрсеткішінде төмендеу қарқыны байқалады және республика бойынша орташа $T_{\text{төм}} = -5,4\%$ -ды құрады:

еріннің – 23,8%, қалқанша безінің – 21,8%, қуықтың – 14,5%, ауыз қуысы мен жұтқыншақтың -13,5%, асқазанның – 10,8%, тік ішектің -9,6%, көмейдің -9,9%, сүт безінің – 8,8%, өкпенің – 7,0%, бауырдың -6,3%, өңештің - 6,0% қатерлі ісіктерінде белгіленді.

Тоқ ішектің қатерлі ісігінде 1,2%, сүйек пен буын шеміршектерінің 10,1%, дәнекер және жұмсақ тіндердің - 5,4%, қуық асты безінің – 9,9% қатерлі ісіктерінде белгіленді өлім-жітім көрсеткішінің өсуі байқалды.

2.2 2016 жылғы қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімнің құрылымы

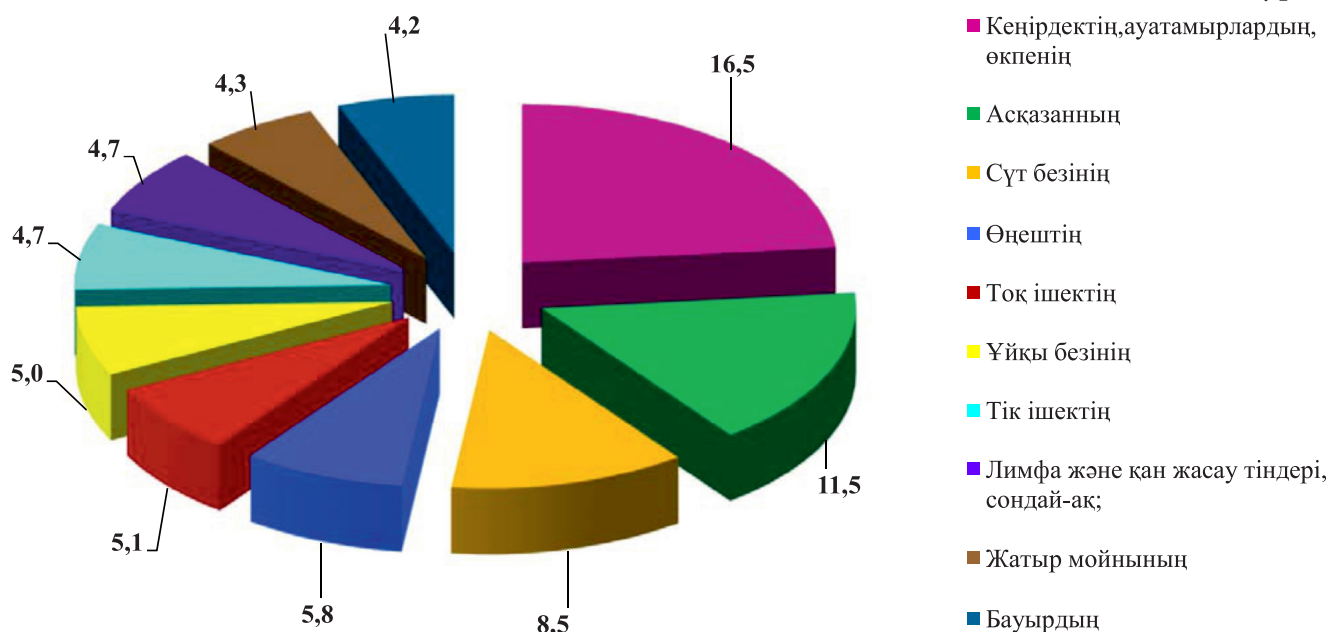
2016 жылы жалпы қатерлі ісіктен қайтыс болған науқастардың ішіндегі өлім-жітім құрылымын белгілейтін 10 негізгі нозология түрлерінің үлесі қайтыс болғандардың жалпы санының 61,9%-ын (70,9%-2015 ж.) құрады (2.2 кесте).

Қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімнің жалпы құрылымы (3-сурет):

- 1-орын – өкпенің қатерлі ісігі -16,5% (16,8% - 2015 ж.),
- 2-орын – асқазанның қатерлі ісігі – 11,5% (12,2% - 2015 ж.),
- 3-орын – сүт безінің қатерлі ісігі – 8,5% (8,8% - 2015 ж.),
- 4-орын – өңештің қатерлі ісігі – 5,8% (5,8% - 2015 ж.),
- 5-орын – тоқ ішектің қатерлі ісігі – 5,1% (4,7% - 2015 ж.),
- 6-орын – ұйқы безінің қатерлі ісігі – 5,0% (4,9% - 2015 ж.),
- 7-орын – гемобластоздар – 4,7% (4,4% - 2015 ж.),
- 8-орын – тік ішектің қатерлі ісігі – 4,7% (5,0% - 2015 ж.),
- 9-орын – жатыр мойнының қатерлі ісігі – 4,3% (4,1% - 2015 ж.)
- 10-орын – бауырдың қатерлі ісігі – 4,2% (4,2% - 2014 ж.),

2016 жылғы қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімінің құрылымы

3 Сурет



**2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктердің салдарынан болған
өлім-жітімінің құрылымы**

2.2 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Қатерлі ісіктердің салдарынан қайтыс болғандар саны				Дәрежелері	
	Абс. саны		%			
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	15763	15117	100,0	100,0		
Еріннің	44	34	0,3	0,2	24	24
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	490	430	3,1	2,8	12	13
Өңештің	918	875	5,8	5,8	4	4
Асқазанның	1920	1738	12,2	11,5	2	2
Тоқ ішектің	747	767	4,7	5,1	7	5
Тік ішектің	782	717	5,0	4,7	5	8
Бауырдың	665	632	4,2	4,2	9	10
Ұйқы безінің	767	761	4,9	5,0	6	6
Көмейдің	231	211	1,5	1,4	18	18
Кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	2649	2498	16,8	16,5	1	1
Сүйек пен буын шеміршектерінің	103	115	0,7	0,8	22	22
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	188	201	1,2	1,3	19	19
Тері меланомасы	120	121	0,8	0,8	20	21
Терінің басқа қатерлі ісіктері	117	138	0,7	0,9	21	20
Сүт безінің	1386	1282	8,8	8,5	3	3
Жатыр мойнының	652	647	4,1	4,3	10	9
Жатыр денесінің	250	259	1,6	1,7	16	16
Аналық жыныс безінің	515	519	3,3	3,4	11	11
Қуық асты безінің	393	438	2,5	2,9	13	12
Бүйректің	373	365	2,4	2,4	15	15
Қуықтың	248	215	1,6	1,4	17	17
Орталық жүйке жүйесінің	385	406	2,4	2,7	14	14
Қалқанша безінің	87	69	0,6	0,5	23	23
Лимфа және қан жасау тіндері, сондай-ақ:	700	718	4,4	4,7	8	7
Қатерлі лимфома	349	332	2,2	2,2		
Лейкемия	351	386	2,2	2,6		

2.3 Қазақстан Республикасы халқының 2015-2016 жылдардағы аймақтар бойынша қатерлі ісіктердің салдарынан болған жалпы өлім-жітімі

Республикада барлық бақылаудағы контингенттің ішінен қатерлі ісіктен қайтыс болған науқастардың жалпы саны 15 117-ні құрады. Ақмола, Алматы, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қызылорда, Маңғыстау, Солтүстік-Қазақстан, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында қайтыс болғандар саны 2015 жылға қарағанда аз болды.

2016 жылы өлім-жітімнің жоғарғы көрсеткіштері Павлодар – 142,0‰₀₀₀ (141,6‰₀₀₀–2015ж), Солтүстік-Қазақстан – 121,6‰₀₀₀ (137,4‰₀₀₀–2015ж), Шығыс-Қазақстан – 129,2‰₀₀₀ (135,5‰₀₀₀–2015ж), Ақмола – 121,6‰₀₀₀ (124,1‰₀₀₀–2015ж) және Қарағанды – 99,0‰₀₀₀ (97,8‰₀₀₀–2015ж) облыстарында тіркелді.

Төменгі көрсеткіштер Оңтүстік-Қазақстан–48,9‰₀₀₀ (57,8‰₀₀₀–2015ж) мен Маңғыстау – 56,9‰₀₀₀ (59,2‰₀₀₀–2015ж) облыстарында белгіленді (**2.3 кесте**).

Қазақстан Республикасы халқының қатерлі ісіктердің салдарынан болған өлім-жітімі (облыстар бойынша қалыпты көрсеткіштер)

2.3 кесте

Облыстардың атаулары	Қатерлі ісіктердің салдарынан қайтыс болғандар саны				Дәрежесі		Өсу қарқыны %
	Абс. саны		100 мың адамға шаққанда		2015 ж.	2016 ж.	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.			
Қазақстан Республикасы	15763	15117	89,8	85,0			-5,4
Ақмола	919	899	124,1	121,6	4	4	-2,0
Ақтөбе	595	621	71,8	73,9	14	13	2,9
Алматы	1418	1158	73,3	58,9	13	14	-19,6
Атырау	510	521	86,7	86,7	10	9	-0,1
Батыс Қазақстан	617	613	97,4	95,9	6	6	-1,6
Жамбыл	972	951	88,0	85,4	9	10	-2,9
Қарағанды	1351	1370	97,8	99,0	5	5	1,2
Қостанай	841	839	95,3	95,2	7	7	-0,1
Қызылорда	674	573	88,8	74,5	8	12	-16,1
Маңғыстау	365	361	59,2	56,9	15	15	-3,9
Оңтүстік Қазақстан	1627	1398	57,8	48,9	16	16	-15,4
Павлодар	1072	1076	141,6	142,0	1	1	0,3
Солтүстік Қазақстан	784	689	137,4	121,6	2	3	-11,5
Шығыс Қазақстан	1891	1799	135,5	129,2	3	2	-4,7
Алматы қаласы	1380	1435	82,5	83,1	12	11	0,7
Астана қаласы	747	814	86,6	88,2	11	8	1,9

2.4 Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылғы аймақтар бойынша қатерлі ісіктердің негізгі түрлерінен болған өлім-жітімі

Онкологиялық аурулардың негізгі түрлерінен болған өлім-жітім көрсеткіштері *2.4 кестеде* көрсетілген және талдау олардың қатерлі ісіктерден болған өлім-жітім құрылымындағы алатын рангісіне сәйкес жүргізіледі.

Өкпенің қатерлі ісігінен өлім-жітім, соңғы жиырма жылдан астам бойы (1986 ж. бері), қатерлі ісіктерден болған өлім-жітім құрылымында 1-орында, ал 2016 жылы оның үлесі 16,5% (16,8%-2015ж.) болды. Ағымды жылы өкпе қатерлі ісігінен өлім-жітім көрсеткіші 14,0‰ (15,1%-2015ж.) құрады.

Шығыс-Қазақстан (26,2‰), Ақмола (23,9‰), Солтүстік-Қазақстан (23,8‰), Павлодар (23,8‰), Қарағанды (18,0‰), Батыс-Қазақстан (16,1‰) облыстарында өкпенің қатерлі ісігінен болған өлім-жітім республикалық көрсеткішке қарағанда жоғары болды.

Ал Оңтүстік-Қазақстан (6,3‰) және Маңғыстау (8,2‰) облыстарында бұл көрсеткіш орташадан төмен болды.

Асқазанның қатерлі ісігінен өлім-жітім құрылымының 2-орнында орналасқан (1986ж. бері), биылғы үлесі -11,5% (12,2%-2015ж.). Асқазан қатерлі ісігінің өлім-жітім көрсеткіші 2016 жылы 9,8‰ (10,9‰-2015ж.) құрады.

2016 жылы асқазан қатерлі ісігінен болған өлім көрсеткіші Ақмола (16,9‰), Павлодар (15,6‰), Шығыс-Қазақстан (14,8‰), Солтүстік-Қазақстан (14,1‰), Қарағанды (11,9‰), Қостанай (10,6‰) облыстары мен Астана қаласында (10,8‰) республикалық орташадан жоғары болды.

Ал Маңғыстау (6,0‰) облысы мен Алматы (6,3‰) қаласында төмені көрсеткіштер анықталды.

Сүт безі қатерлі ісігі салдарынан болған өлім-жітім 8,5%-бен (8,8%-2015ж.) жетінші жыл қатарынан 3-орында келе жатыр. Жалпы республика бойынша сүт безі қатерлі ісігінің өлім көрсеткіші 7,2‰ (7,9‰-2015ж.).

Өлім-жітім көрсеткіштері республикалық орташадан жоғары болған аймақтар қатарына: Павлодар (12,3‰), Ақмола (11,0‰), Қарағанды (8,4‰) облыстары мен Алматы (10,9‰) қаласы жатады.

Маңғыстау (3,3‰), Оңтүстік-Қазақстан (4,3‰) облыстарының көрсеткіштері төмен болды.

Өңеш қатерлі ісігі қатерлі ісіктен болатын өлім-жітім құрылымында 2004 жылдан бері 4-орында тұр, 5,8% (5,8%-2015ж.) құрайды. Бұл локализациядан болған өлім-жітім 2016 жылы 4,9‰ (5,2%-2015ж.) құрады.

Ағымды жылы Қызылорда (10,8‰), Атырау (9,3‰), Батыс-Қазақстан (8,9‰), Ақтөбе (7,9‰), Маңғыстау (6,0‰), Шығыс-Қазақстан (6,8‰) облыстарында өңеш қатерлі ісігінен болған өлім-жітім көрсеткіштері республикалық орташа көрсеткіштен жоғары болды.

Алматы (2,3‰) қаласында, Алматы (3,4‰) және Оңтүстік-Қазақстан (3,4‰) облыстарында өлім-жітім көрсеткіштері төмен болды.

Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерінен болған өлім-жітімі
 (%₀₀₀, қалыпты көрсеткіштер)

2.4 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Облыстар алауы																
	ҚР	Ақмола	Ақтөбе	Алматы	Атырау	Батыс Қазақстан	Жамбыл	Қарағанды	Қостанай	Қызылорда	Манғыстау	Оңт. Қазақстан	Павлодар	Солт. Қазақстан	Шығыс Қазақстан	Алматы қаласы	Астана қаласы
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	85,0	121,6	73,9	58,9	86,7	95,9	85,4	99,0	95,2	74,5	56,9	48,9	142,0	121,6	129,2	83,1	88,2
ерінің	0,2	0,4	0,5	0,4	0,2	0,5	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,0	0,2
ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	2,4	3,1	2,1	1,9	3,8	1,9	2,5	2,1	2,0	2,5	2,7	1,2	4,4	3,9	3,9	1,8	3,4
өңештің	4,9	5,4	7,9	3,4	9,3	8,9	5,4	4,2	3,9	10,8	6,0	3,4	3,6	4,6	6,8	2,3	3,7
асқазанның	9,8	16,9	10,5	7,6	8,0	9,5	9,8	11,9	10,6	7,9	8,7	6,0	15,6	14,1	14,8	6,3	10,8
тоқ ішектің	4,3	5,4	3,2	2,3	2,5	4,1	3,9	6,5	5,2	2,3	2,4	1,8	8,6	5,3	7,5	6,0	5,2
тік ішектің	4,0	7,4	3,3	2,4	5,3	5,2	2,6	3,7	7,0	1,8	1,9	1,3	7,8	7,1	6,7	4,3	5,3
бауырдың	3,6	3,4	2,9	2,7	3,3	5,5	4,3	4,4	2,0	3,9	2,4	2,9	5,1	2,3	5,4	3,4	3,7
ұйқы безінің	4,3	7,0	2,6	2,6	5,0	4,7	3,4	6,7	4,0	2,7	2,2	2,7	5,9	7,2	6,0	4,9	5,0
кемейдің	1,2	1,2	0,6	1,0	1,5	3,0	1,3	1,6	1,2	1,7	0,6	0,4	3,8	2,3	1,4	0,6	0,2
кеңірдектің, ауағамырлардың, өкпенің	14,0	23,9	11,3	8,2	16,1	16,1	14,0	18,0	15,5	9,5	8,2	6,3	23,8	23,8	26,2	11,6	14,8
сүйек пен буын шеміршектерінің	0,6	1,1	0,5	1,0	0,2	0,9	0,4	0,4	0,2	1,4	0,8	0,4	1,2	1,2	0,5	0,6	0,2
дөңкер және жұмсақ тіндердің	1,1	2,3	0,7	0,8	0,5	0,5	2,1	1,2	2,2	0,3	0,8	0,9	2,0	0,7	1,1	1,0	1,5
тері меланомасы	0,7	0,4	0,2	0,5	0,7	0,2	0,7	0,9	0,7	0,4	0,5	0,4	0,9	0,9	1,0	1,4	0,9
терінің басқа қатерлі ісіктері	0,8	1,5	1,0	1,2	0,3	0,6	1,4	0,7	0,7	1,8	0,6	0,4	0,4	1,1	0,5	0,5	0,5
сүт безінің	7,2	11,0	6,7	5,3	6,3	7,5	6,4	8,4	7,7	6,9	3,3	4,3	12,3	7,6	7,5	10,9	7,9
жатыр мойнының	3,6	4,7	3,6	3,8	6,2	3,1	4,0	4,1	3,4	3,5	3,0	2,7	5,1	3,7	3,8	3,2	2,9
жатыр денесінің	1,5	1,9	1,2	1,0	1,3	1,7	1,5	1,1	2,0	0,9	0,3	0,8	3,3	2,3	2,2	1,8	1,5
аналық жыныс безінің	2,9	3,0	2,3	2,1	2,7	4,4	3,9	3,7	1,9	2,3	1,9	1,9	5,3	4,9	3,7	3,1	2,4
қуық асты безінің	2,5	2,8	2,0	1,7	2,0	2,5	1,8	2,5	2,7	0,7	1,3	0,9	4,6	4,6	5,3	3,4	2,8
бүйректің	2,1	3,9	1,2	1,2	1,3	1,6	1,8	2,5	2,7	1,2	1,6	0,8	4,8	4,1	3,0	2,4	2,3
қуықтың	1,2	2,3	0,8	0,7	1,0	1,7	0,8	1,2	2,2	1,2	0,3	0,6	2,0	3,7	1,7	0,9	1,3
орталық жүйке жүйесінің	2,3	2,8	1,4	1,3	2,0	2,5	3,6	2,0	2,9	2,2	2,4	1,5	4,0	2,6	3,1	2,2	2,5
қалқанша безінің	0,4	0,1	0,8	0,4	0,0	0,2	0,8	0,7	0,1	0,3	0,2	0,1	1,1	0,0	0,4	0,5	0,3
гемобластоздар, сондай-ақ:	4,0	5,3	3,3	1,7	3,3	4,7	3,5	6,0	5,6	1,2	2,2	3,2	6,7	3,7	7,0	4,6	3,8
қатерлі лимфома	1,9	2,4	1,3	1,0	1,0	2,8	1,5	2,8	2,0	0,4	0,8	1,4	2,8	1,4	3,4	2,5	1,7
лейкемия	2,2	2,8	2,0	0,7	2,3	1,9	2,0	3,2	3,5	0,8	1,4	1,8	4,0	2,3	3,5	2,0	2,1

Қазақстан Республикасы халқының 2016 жылы қатерлі ісіктердің жеке түрлерінен болған өлім-жітімі (абсолюттік сандар)
2.5 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Облыстардың атаулары																
	ҚР	Ақмола	Ақтөбе	Алматы	Атырау	Батыс Қазақ- стан	Жам- был	Қарағ- анды	Костан- най	Қызыл- орда	Маңғыс- тау	Оңт. Қазақ- стан	Павло- дар	Солт. Қазақ- стан	Шығыс Қазақ- стан	Алматы қаласы	Астана қаласы
Қатерлі ісіктердің барлығы, сондай-ақ:	15117	899	621	1158	521	613	951	1370	839	573	361	1398	1076	689	1799	1435	814
ерінің	34	3	4	7	1	3	1	2	1	2	0	3	1	1	3	0	2
ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	430	23	18	38	23	12	28	29	18	19	17	33	33	22	55	31	31
өңештің	875	40	66	66	56	57	60	58	34	83	38	96	27	26	95	39	34
асқазанның	1738	125	88	149	48	61	109	164	93	61	55	173	118	80	206	108	100
тоқ ішектің	767	40	27	46	15	26	43	90	46	18	15	51	65	30	104	103	48
тік ішектің	717	55	28	48	32	33	29	51	62	14	12	38	59	40	93	74	49
бауырдың	632	25	24	53	20	35	48	61	18	30	15	83	39	13	75	59	34
ұйқы безінің	761	52	22	51	30	30	38	93	35	21	14	76	45	41	83	84	46
көмейдің	211	9	5	20	9	19	14	22	11	13	4	11	29	13	19	11	2
кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	2498	177	95	162	97	103	156	249	137	73	52	180	180	135	365	200	137
сүйек пен буын шеміршектерінің	115	8	4	19	1	6	5	6	2	11	5	12	9	7	7	11	2
дәнекер және жұмсақ тілдердің	201	17	6	15	3	3	23	16	19	2	5	26	15	4	16	17	14
тері меланомасы	121	3	2	10	4	1	8	12	6	3	3	11	7	5	14	24	8
терінің басқа қатерлі ісіктері	138	11	8	23	2	4	16	9	6	14	4	11	3	6	7	9	5
сүт безінің	1282	81	56	105	38	48	71	116	68	53	21	124	93	43	104	188	73
жатыр мойнының	647	35	30	75	37	20	44	57	30	27	19	78	39	21	53	55	27
жатыр денесінің	259	14	10	19	8	11	17	15	18	7	2	24	25	13	31	31	14
аналық жыныс безінің	519	22	19	42	16	28	43	51	17	18	12	55	40	28	52	54	22
қуық асты безінің	438	21	17	33	12	16	20	35	24	5	8	27	35	26	74	59	26
бүйректің	365	29	10	23	8	10	20	35	24	9	10	24	36	23	42	41	21
қуықтың	215	17	7	14	6	11	9	17	19	9	2	17	15	21	24	15	12
орталық жүйке жүйесінің	406	21	12	26	12	16	40	28	26	17	15	44	30	15	43	38	23
қалқанша безінің	69	1	7	7	0	1	9	10	1	2	1	4	8	0	6	9	3
гемобластоздар, сондай-ақ:	718	39	28	33	20	30	39	83	49	9	14	91	51	21	97	79	35
қатерлі лимфома	332	18	11	20	6	18	17	39	18	3	5	40	21	8	48	44	16
лейкемия	386	21	17	13	14	12	22	44	31	6	9	51	30	13	49	35	19

Тоқ ішектің қатерлі ісігі өлім-жітім құрылымында 5,1%-дық үлеспен 2016 жылы 5-орында (4,7%-2015ж.) тұр. Өлім-жітім көрсеткіші 4,3‰ (4,3‰-2015ж.) болды.

Ағымды жылы Павлодар (8,6‰), Шығыс-Қазақстан (7,5‰), Қарағанды (6,5‰), Ақмола (5,4‰) облыстары мен Алматы (6,0‰) мен Астана (5,2‰) қалаларында өлім-жітім көрсеткіштері жоғары сатыда тұр. Алматы (2,3‰), Қызылорда (2,3‰), Оңтүстік-Қазақстан (1,8‰) облыстарында өлім көрсеткіштері төмен екендігі анықталды.

Ұйқы безі қатерлі ісігі 2016 жылы қатерлі ісіктің өлім-жітім құрылымында 6-орында, 5,0%-бен (4,9%-2015ж.). Өлім-жітім көрсеткіші 4,3‰ (4,4‰-2015ж.).

Солтүстік-Қазақстан (7,2‰), Ақмола (7,0‰), Қарағанды (6,7‰), Шығыс-Қазақстан (6,0‰), Павлодар (5,9‰), Атырау (5,0‰) облыстары мен Астана (5,0‰) қаласында өлім-жітім көрсеткіштері республикалық орташа көрсеткіштен жоғары болды.

Маңғыстау (2,2‰), Ақтөбе мен Алматы (2,6‰) облыстарында өлім-жітім көрсеткіштері республикалық орташа көрсеткіштен төмен болды.

Лимфа және қан жасау тіндерінің қатерлі ісігінен болған өлім-жітім көрсеткіші 2016 жылы 4,7‰-ді құрап (4,4‰-2015ж.), биылғы жылы құрылымда 7 дәрежелі -орында, республика бойынша көрсеткіші 4,0‰ (4,0‰-2015ж.). Олардан болған өлім-жітім көрсеткіштері республикалық орташа көрсеткіштен асып кеткен аймақтар қатарына: Шығыс-Қазақстан (7,0‰), Павлодар (6,7‰), Қарағанды (6,0‰), Қостанай (5,6‰), Ақмола (5,3‰), Батыс-Қазақстан (4,7‰) облыстары мен Алматы (4,6‰) қаласы жатады.

Қызылорда (1,2‰), Алматы (1,7‰) және Маңғыстау (2,2‰) облыстарында бұл көрсеткіштер төмен болды.

Тік ішектің қатерлі ісігінен болған өлім-жітім құрылымының 4,7‰ үлеспен 8-ші орында (5,0‰-2015ж.). Жалпы республика бойынша өлім-жітім көрсеткіші 4,0‰-ді (4,5‰-2015ж.) құрады.

Бұл қатерлі ісіктің жоғары өлім-жітім көрсеткіштері Павлодар (7,8‰), Ақмола (7,4‰), Солтүстік-Қазақстан (7,1‰), Қостанай (7,0‰), Шығыс-Қазақстан (6,7‰), Атырау (5,3‰) облыстары және Астана (5,3‰) қаласында анықталды.

Ал республикалық орташа көрсеткіштен төмен Оңтүстік-Қазақстан (1,3‰), Маңғыстау (1,9‰), сондай-ақ в Қызылорда (1,8‰) облыстарында анықталды.

Жатыр мойынының қатерлі ісігінен болған өлім-жітім көрсеткішінің үлесі 4,3‰ (4,1‰-2015ж) құрады, онкопатологиядан болған өлім-жітім құрылымында 9-шы орында. 2016 жылы бұл көрсеткіш 3,6‰ (3,7‰-2015ж.).

Атырау (6,2‰), Павлодар (5,1‰), Ақмола (4,7‰), Қарағанды (4,1‰), Жамбыл (4,0‰) облыстарында өлім-жітім көрсеткіштері республикалық деңгейдің көрсеткішінен жоғары. Оңтүстік-Қазақстан (2,7‰), Маңғыстау (3,0‰), Батыс-Қазақстан (3,1‰) облыстарында республикалық деңгейдің көрсеткішінен төмен болды (2.4 кесте).

Бауырдың қатерлі ісігінен болған өлім-жітім 4,2‰ (4,2‰-2015ж.) үлеспен өлім-жітім құрылым бойынша 10-шы орында, көрсеткіш 3,6‰ (3,8‰-2015ж.) құрады.

Батыс-Қазақстан, (5,5‰), Шығыс-Қазақстан (5,4‰), Павлодар (5,1‰), Қарағанды (4,4‰), Жамбыл (4,3‰) облыстарында өлім-жітім көрсеткіші республика бойынша орташа деңгейінен жоғары болды.

Қостанай (2,0‰), Солтүстік-Қазақстан (2,3‰) және Маңғыстау (2,0‰) облыстарында бұл көрсеткіш төмен (2.4 кесте).

2.5 еліміздің аймақтары бойынша онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрмаған және қайтыс болғаннан кейін тіркелген халықтың 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктерден болған өлім-жітімі

2016 жылы 740 (2014 ж. – 765) науқасқа диагноз қайтыс болғаннан кейін қойылды. Ол алғаш рет анықталған қатерлі ісікпен ауыратын науқастардың жалпы санының 2,0%-н (2015 ж.- 2,1%) құрады (2.6 кесте).

Қазақстан Республикасының облыстары бойынша онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрмай қайтыс болғандар саны

2.6 кесте

Облыстардың атаулары	Қатерлі ісік диагнозы қайтыс болған соң қойылған науқастар саны				оның ішінде мәйітті ашқаннан кейін			
	абс. саны		%		абс. саны		%	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	765	740	2,1	2,0	732	683	95,7	92,3
Ақмола	58	62	3,2	3,4	52	59	89,7	95,2
Ақтөбе	24	5	1,6	0,3	22	4	91,7	80,0
Алматы	5	0	0,1	0,0	5	0	100,0	0,0
Атырау	19	16	2,2	1,9	19	7	100,0	43,8
Батыс Қазақстан	67	51	4,6	3,5	67	48	100,0	94,1
Жамбыл	31	36	2,0	2,3	31	36	100,0	100,0
Қарағанды	130	141	3,4	3,5	130	141	100,0	100,0
Қостанай	42	36	1,6	1,4	42	36	100,0	100,0
Қызылорда	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
Маңғыстау	12	7	1,6	0,8	12	7	100,0	100,0
Оңтүстік Қазақстан	34	34	1,1	1,1	34	33	100,0	97,1
Павлодар	46	44	2,0	1,9	26	25	56,5	56,8
Солтүстік Қазақстан	17	25	0,9	1,3	17	19	100,0	76,0
Шығыс Қазақстан	206	178	4,9	4,3	206	176	100,0	98,9
Алматы қаласы	44	68	1,0	1,3	44	68	100,0	100,0
Астана қаласы	30	37	1,8	2,0	25	24	83,3	64,9

Қайтыс болғаннан кейін бірінші рет есепке алынған науқастардың жоғары үлесі Шығыс-Қазақстан (178) , Қарағанды (141), Ақмола (62), Батыс-Қазақстан (51) облыстары мен Алматы қаласында (68) анықталды.

Қайтыс болғаннан кейін есепке алынған 740 жағдайдың 683 – е аутопсия жасалған – 92,3% (2015 ж. – 95,7%), ал 57 жағдайда - «қатерлі ісік» диагнозы аутопсиясыз қойылды (2015 ж. - 33 жағдай). Аутопсия Павлодар (19), Атырау (9), Солтүстік-Қазақстан (6), Батыс-Қазақстан (3), Ақмола (3), Шығыс-Қазақстан (2), Ақтөбе (1), Оңтүстік-Қазақстан (1) облыстары мен Астана қаласында (13) жасалмады.

Қайтыс болғаннан кейін есепке алынған онкологиялық аурулардың жеке нозологиялар бойынша көрсеткіші 2,0%-ды құрап, 9 локализацияда - 0,0 – 0,8%, 8 локализацияда - 1,0-3,0%-ге дейін төмен болып, 6 локализацияда 2,3-8,5%-бен орташа көрсеткіштен жоғары болды (2.7 кесте).

Қайтыс болғаннан кейін есепке алынған онкологиялық аурулардың жеке нозологиялар бойынша ең жоғарғы көрсеткіші бауыр (8,5%), лимфа және қан түзілу жүйесі (6,9%), ұйқы безі (5,4%), тоқ ішек (4,5%) орталық жүйке жүйесі (4,3%), пен өкпе (3,9%) және тік ішек (2,3%) қатерлі ісіктерінде анықталды.

**Қатерлі ісіктердің локализациялары бойынша онкологиялық ұйымдардың есебінде
тұрмай қайтыс болғандар саны**

2.7 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Қатерлі ісік диагнозы қайтыс болған соң қойылған науқастар саны				Дәрежелері	
	абс. саны		%			
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Барлық локализациялар	765	740	2,1	2,0		
Ерін	0	0	0,0	0,0	24	21
Ауыз қуысы мен жұтқыншақ	8	10	1,0	1,3	17	11
Өңеш	15	15	1,1	1,2	14	13
Асқазан	59	52	2,0	1,9	7	8
Тоқ ішек	90	77	5,2	4,5	4	4
Тік ішек	24	34	1,7	2,3	8	7
Бауыр	68	75	7,2	8,5	1	1
ұйқы безі	60	55	6,3	5,4	3	3
Көмей	6	4	1,5	1,0	10	15
Кеңірдек, ауатамырлар, өкпе	131	143	3,3	3,9	6	6
Сүйек пен буын шеміршектері	3	0	1,4	0,0	11	21
Дәнекер және жұмсақ тіндер	5	6	1,1	1,4	15	9
Тері меланомасы	1	0	0,3	0,0	22	21
Терінің басқа қатерлі ісіктері	1	0	0,0	0,0	23	21
Сүт безі	29	14	0,7	0,3	20	19
Жатыр мойыны	7	4	0,4	0,2	21	20
Жатыр денесі	12	10	1,0	0,8	16	16
Аналық жыныс безі	18	11	1,6	1,1	9	14
Қуық асты безі	10	9	0,7	0,6	19	17
Бүйрек	14	15	1,3	1,3	12	10
Қуық	8	9	1,2	1,2	13	12
Орталық жүйке жүйесі	40	35	5,0	4,3	5	5
Қалқанша без	5	3	0,8	0,4	18	18
Лимфа және қан жасау тіндері	91	109	6,6	6,9	2	2

2.6 Аймақтар бойынша 2015-2016 жылдардағы қатерлі ісіктерден болған бір жылдық өлім-жітім

2016 жылы жалпы республика бойынша қатерлі ісік салдарынан болатын бір жылдық өлім-жітім көрсеткіші 24,8%-ы құрады (2015 жылы – 26,5%) (**2.8 кесте**).

Бір жылдық өлім-жітімнің ең жоғарғы көрсеткіші – Атырау облысында (38,1%), ең төменгі көрсеткіші – Алматы қаласында (12,6%) тіркелді.

Атырау облысынан (4,5%-ға жоғарылаған) басқа республиканың барлық аймақтарында Маңғыстау (4,2%), Оңтүстік-Қазақстан (3,0%), Қостанай (0,9%), Солтүстік-Қазақстан (0,6%) көрсеткіштердің төмендегені байқалды, Астана қаласында 2015 жылмен салыстырғанда көрсеткіш өзгермеген (23,4%). Аймақтар бойынша бір жылдық өлім-жітім көрсеткіші алдыңғы жылмен салыстырғанда 0,3 – 5,3%-ға төмендеген.

Республикалық орташа көрсеткіштен (24,8%) жоғары көрсеткіштер Атырау (38,1%), Жамбыл (37,1%), Қызылорда (36,3%), Оңтүстік-Қазақстан (33,5%), Маңғыстау (31,7%), Павлодар (28,7%), Шығыс-Қазақстан (27,8%), Ақмола (27,3) Солтүстік-Қазақстан (25,4%) облыстарында екенін атап кету қажет.

Онкологиялық науқастардағы аурудың таралу дәрежесін есепке алу дұрыс жүргізілген жағдайда бір жылдық өлім-жітім мен аурудың асқынудың (IV саты) арақатынасы бірге тең болады.

Республикалық орташа индекс 2,1%-ды құрады. Барлық аймақтарда бұл арақатынас 1-ден жоғары болды. Әсіресе, Атырау (3,8), Жамбыл (3,8), Маңғыстау (3,8), Қызылорда (3,1), Батыс-Қазақстан (2,7), Оңтүстік-Қазақстан (2,6) облыстарында ауытқулар жоғары болды.

Қазақстан Республикасының облыстары бойынша бір жылдық өлім-жітім

2.8 кесте

Облыстардың атаулары	Бір жылдық өлім-жітім (%-бен)		Бір жылдық өлім-жітім мен аурудың асқынуының арасындағы қатынас (IV-сатысы) %-бен		Үлес салмағы IV-сатысы (%-бен)
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.
Қазақстан Республикасы	26,5	24,8	2,1	2,1	12,0
Ақмола	31,6	27,3	1,9	1,6	16,8
Ақтөбе	22,6	24,7	2,5	2,4	10,1
Алматы	27,1	21,8	2,1	1,9	11,6
Атырау	33,6	38,1	3,2	3,8	9,9
Батыс Қазақстан	26,3	23,6	3,0	2,7	8,8
Жамбыл	37,4	37,1	3,7	3,8	9,9
Қарағанды	24,1	19,5	1,5	1,3	15,4
Қостанай	18,8	19,7	1,7	1,6	12,2
Қызылорда	36,8	36,3	2,6	3,1	11,6
Маңғыстау	27,5	31,7	2,5	3,8	8,4
Оңтүстік Қазақстан	30,5	33,5	2,3	2,6	13,0
Павлодар	31,2	28,7	2,2	2,1	13,6
Солтүстік Қазақстан	24,8	25,4	2,0	2,1	12,3
Шығыс Қазақстан	29,8	27,8	2,0	2,0	14,1
Алматы қаласы	16,4	12,6	2,3	1,8	7,2
Астана қаласы	23,4	23,4	1,9	2,1	11,4

2.7-кестеде көрсетілгендей, бір жылдық өлім-жітім көрсеткіші ұйқы безі (65,1%), бауыр (59,2%), өңеш (51,1%), өкпе (49,4%), асқазан (48,1%), ауыз қуысы мен жұтқыншақ (32,6%), орталық жүйке жүйесі (26,6%), көмей (25,0%) қатерлі ісіктерінде жоғары.

Қатерлі ісіктердің негізгі түрлерінен болған жылдық өлім-жітім

2.9 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Бір жылдық өлім-жітім (%-бен)		Бір жылдық өлім-жітім мен аурудың асқынуының арасындағы қатынас (IV-сатысы) %-бен	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қатерлі ісіктердің барлығы -	26,5	24,8	2,1	2,1
сондай-ақ, 14 жастағы балаларда -	18,7	13,0	2,0	1,9
Еріннің	1,2	4,6	2,0	1,4
Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың	33,9	32,6	3,8	2,9
Өңештің	49,8	51,1	6,4	8,2
Асқазанның	49,5	48,1	2,2	2,1
Тоқ ішектің	24,8	23,7	1,6	1,4
Тік ішектің	24,6	22,7	1,9	1,6
Бауырдың	62,4	59,2	2,7	3,2
ұйқы безі	64,8	65,1	1,8	1,8
Көмейдің	27,7	25,0	4,0	6,1
Кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің	53,8	49,4	2,3	2,2
Сүйек пен буын шеміршектерінің	24,6	22,8	1,6	1,3
Дәнекер және жұмсақ тіндердің	24,6	21,6	2,1	2,1
Тері меланомасы	11,6	11,9	1,8	1,5
Терінің басқа қатерлі ісіктері	0,8	1,0	1,0	4,2
Сүт безінің	6,3	5,4	1,3	1,2
Жатыр мойнының	13,1	13,5	6,2	6,1
Жатыр денесінің	7,3	8,6	2,7	4,0
Аналық жыныс безінің	22,8	21,8	2,2	2,6
Қуық асты безінің	10,8	9,2	0,9	0,7
Бүйректің	17,6	16,3	1,1	1,0
Қуықтың	15,8	14,4	2,9	2,8
Орталық жүйке жүйесінің	29,7	26,6	5,0	9,1
Қалқанша безінің	5,4	6,4	0,8	0,8
Қатерлі лимфома	22,3	24,1	2,7	3,5
Лейкемия	26,7	21,1	0,0	0,0

3 ТАРАУ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ХАЛҚЫНА 2016 ЖЫЛЫ КӨРСЕТІЛГЕН ОНКОЛОГИЯЛЫҚ КӨМЕКТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Диагностика

2016 жылы Қазақстан Республикасында қатерлі ісіктің 36 813 жаңа жағдайы тіркелді (36438 – 201жг.), оның ішінде 392-і бастапқы-көпше қатерлі ісіктері, 740-ы қайтыс болғаннан кейін есепке алынғандар. 2016 жылдың қорытындысы бойынша 36 681 өмірінде алғаш рет қатерлі ісік диагнозы қойылған адам (35231 – 201ж.) есепке алынды.

Қатерлі ісік диагнозымен алғаш рет есепке алынған науқастардың абсолюттік саны 6 аймақтан, яғни, өткен жылға қарағанда биылғы жылы есепке алынған науқастардың саны аз болған аймақтардан басқа, барлық аймақтарда өсті: Ақтөбе (6 адамға аз), Алматы (815 адамға аз), Атырау (33 адамға аз), Шығыс-Қазақстан (31 адамға аз), Батыс-Қазақстан (11 адамға аз) және Павлодар (8 адамға аз) облыстарында.

3.1 Алдын-алу тексерістері

Диагнозы алғаш қойылған науқастардың ішіндегі 5704-ті (16%) алдын-алу тексерістері кезінде анықталған (4024, 12% 2015ж) (**3.1 кесте**). Анықталудың жоғарғы пайыздары: Жамбыл–49,%(767 науқас) облысында, ал төменгісі Манғыстау облысында–5,4%(45 науқас) белгіленді. Алдын-алу тексерістері кезінде анықталған науқастардың 80,6%-ы (4599) (56,5% - 2015ж) ісіктің I және II сатысындағы екендігін айта кету керек. Көпшілік аймақтарда алдын-алу тексерістері жүргізілілген кезінде аурудың I и II сатысындағы 80,6-96%-ға жуық науқастар анықталды.

Алты аймақта, белсенді анықтау барысында алдын-ала анықтау 80%-дан төмен болған аймақтарға: Қызылорда – 61,2%, Жамбыл – 65,4%, Алматы қаласы – 71,2%, Қарағанды – 74,7%, Ақмола – 75,3%, Павлодар – 79,5% облыстары жатады.

Қазақстан Республикасының облыстары бойынша алдын-алу тексерістері барысында анықталған қатерлі ісіктермен науқастанушылық мәліметтері

3.1 кесте

Облыстардың атауы	Онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрған диагнозы алғаш рет анықталған науқастар саны		Алдын-алу тексерістері кезінде анықталғандардың ішінде					
			Абс. сан		I-II саты		%	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	37417	37962	4213	5894	3380	4750	57,3	80,6
Ақмола	1730	1750	414	409	270	308	66,0	75,3
Ақтөбе	1443	1436	269	249	234	220	94,0	88,4
Алматы	3514	2699	126	180	82	155	45,6	86,1
Атырау	845	812	61	50	50	48	100,0	96,0
Батыс Қазақстан	1397	1386	150	293	128	260	43,7	88,7
Жамбыл	1536	1552	65	767	60	502	7,8	65,4
Қарағанды	3597	3781	688	649	497	485	76,6	74,7
Қостанай	2523	2526	306	662	263	578	39,7	87,3
Қызылорда	1056	1163	21	322	18	197	5,6	61,2
Маңғыстау	734	841	21	45	18	37	40,0	82,2
Оңтүстік Қазақстан	2979	2992	259	565	215	522	38,1	92,4
Павлодар	2186	2281	189	190	159	151	83,7	79,5
Солтүстік Қазақстан	1855	1847	276	245	182	223	74,3	91,0
Шығыс Қазақстан	3924	3893	793	531	700	461	131,8	86,8
Павлодарская	2186	2281	189	190	159	151	83,7	79,5
Алматы қаласы	4262	4918	244	295	224	210	75,9	71,2
Астана қаласы	1650	1804	142	252	121	242	48,0	96,0

Алдын-алу тексерістерін жүргізу барысында: 39,5% жағдай - жатыр мойны қатерлі ісігіне, 30,8% - қуық асты безінің қатерлі ісігіне, 29,8% - сүт безінің қатерлі ісігіне, 29,1% - еріннің қатерлі ісігіне тиесілі болды.

Сүйек пен буын шеміршектерінің қатерлі ісіктерінде 3,5%, ұйқы безі 5,7%, кеңірдектің, ауатамырлардың, өкпенің 6,2% қатерлі ісіктерінде анықталудың төменгі пайыздары белгіленді.

Ісіктің визуалды орналасқан түрлерінде қалқанша безінің қатерлі ісігі 8,3%, ауыз қуысы мен жұтқыншақтың қатерлі ісігі 11,0%, тері меланомасы – 1,3%, терінің басқа қатерлі ісіктері– 16,3%-ға дейін анықталды.

Бұл амбулаторлық-емханалық ұйымдардың алғашқы қарау кабинеттерінің жұмыстары қанағаттандыларлық емес екендігін көрсетеді.

Алдын-алу тексерістері кезінде алғашқы сатыдағы анықталған аурулардың 90%-нан басымында ісіктің визуалды орналасқан түрлері: терінің, еріннің, сүт безінің, жатыр мойнының, қалқанша безінің қатерлі ісіктері анықталды. Тілдің, ауыз қуысы мен жұтқыншақтың I- II сатыдағы қатерлі ісіктері 65,9% жағдайда анықталды. Сонымен қатар ерте алдын-ала анықтаудың төмен пайыздары бауырдың қатерлі ісігінде, сүйек пен буын шеміршектерінің қатерлі ісіктерінде және аналық жыныс безінің қатерлі ісігінде (28,3%-дан 36,3%-ға дейін **(3.2 кесте)** тіркелді.

Алдын-алу тексерістері барысында анықталған қатерлі ісіктердің орналасуына байланысты науқастанушылық мәліметтері

3.2 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Онкологиялық ұйымдардың есебінде тұрған диагнозы алғаш рет анықталған		Алдын-алу тексерістері кезінде анықталғандардың ішінде					
			Абс.сан		I-II саты		%	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Барлық локализациялар	35231	35681	4024	5704	3221	4599	56,5	80,6
Ерін	153	151	15	44	15	42	34,1	95,5
Ауыз қуысы мен жұтқыншақ	803	773	35	85	25	56	29,4	65,9
Өңеш	1335	1259	95	160	73	104	45,6	65,0
Асқазан	2828	2667	219	273	148	152	54,2	55,7
Төк ішек	1601	1610	203	263	148	193	56,3	73,4
Тік ішек	1382	1409	201	286	175	252	61,2	88,1
Бауыр	876	800	4	53	4	15	7,5	28,3
Ұйқы безі	891	971	16	55	3	25	5,5	45,5
Көмей	388	407	9	30	3	19	10,0	63,3
Кеңірдек, ауатамырлар, өкпе	3798	3471	187	214	114	97	53,3	45,3
Сүйек пен буын шеміршектері	202	173	11	6	5	2	83,3	33,3
Дәнекер және жұмсақ тіндер	468	421	30	30	21	21	70,0	70,0
Тері меланомасы	352	337	31	38	23	34	60,5	89,5
Терінің басқа қатерлі ісіктері	3949	4603	650	749	623	742	83,2	99,1
Сүт безі	4338	4598	976	1368	843	1251	61,6	91,4
Жатыр мойыны	1806	1713	453	677	363	614	53,6	90,7
Жатыр денесі	1168	1156	217	297	192	280	64,6	94,3
Аналық жыныс безі	1095	999	151	171	67	62	39,2	36,3
Қуық асты безі	1356	1522	236	469	201	377	42,9	80,4
Бүйрек	1081	1114	64	74	44	56	59,5	75,7
Қуық	673	722	35	55	26	43	47,3	78,2
Қалқанша без	607	739	32	61	23	55	37,7	90,2

3.2 Қазақстан Республикасының аймақтары бойынша 2016 жылы қатерлі ісік алғаш рет анықталған науқастардың диагноздарының морфологиялық расталуы

Диагноздың морфологиялық верификациясы. Бүкіл Республика бойынша алғаш рет қатерлі ісік анықталған науқастар арасында диагноздың морфологиялық расталу көрсеткішінің өсуі байқалып 2016 жылы 92,2%-ды құрады (91,2% - 2015ж.).

Қазақстан Республикасының облыстары бойынша қатерлі ісік алғаш рет анықталған науқастардың диагноздарының морфологиялық расталуы

3.3 кесте

Облыстардың атаулары	Онкологиялық ұйымдардың есебіне алғаш рет алынған науқастар саны		Жаңа 100 науқасқа шаққандағы диагноздың морфологиялық расталуы	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	35231	35681	91,2	92,2
Ақмола	1730	1750	82,0	85,7
Ақтөбе	1443	1436	98,8	96,7
Алматы	3514	2699	97,8	97,6
Атырау	845	812	92,7	94,5
Батыс Қазақстан	1397	1386	88,9	93,4
Жамбыл	1536	1552	98,8	94,3
Қарағанды	3597	3781	96,7	97,1
Қостанай	2523	2526	82,6	91,1
Қызылорда	1056	1163	83,0	72,1
Маңғыстау	734	841	86,8	90,4
Оңтүстік Қазақстан	2979	2992	91,9	91,2
Павлодар	2186	2281	83,3	87,9
Солтүстік Қазақстан	1855	1847	88,6	92,1
Шығыс Қазақстан	3924	3893	92,4	91,2
Алматы қаласы	4262	4918	90,7	92,9
Астана қаласы	1650	1804	93,9	95,7

Талдау жасалынған жылы қатерлі ісіктердің морфологиялық расталуы 9 аймақта жақсарды. Қарағанды (97,1%), Астана қаласында (95,7%), Атырау (94,2%), Батыс-Қазақстан (93,4%) облыстарында расталу деңгейі республикалық көрсеткіштен жоғары екендігіне қарамастан, 2015 жылмен салыстырғанда верификация пайызының төмендегені байқалды.

Морфологиялық расталудың ең төмен пайызы Қызылорда (72,1%), Ақмола (85,7%) және Павлодар (87,9%) облыстарында болды.

Ісіктердің жеке түрлері бойынша диагноздың морфологиялық расталуы **3.4-кестеде** көрсетілген. Морфологиялық расталудың ең жоғары пайызы төмендегі визуалды - қол жетімді локализацияларға сәйкес келеді: ерін (100%), терінің (99,8%), жатыр мойыны (99,5%), ауыз қуысы мен жұтқыншақ (99,1%), тері меланомасы (99,1%), сүт безі (99,0%), қалқанша безі (98,1%), тік ішек (98,4%) қатерлі ісіктері.

Келесі аймақтарда төмен көрсеткіштер анықталған:

ауыз қуысы мен жұтқыншақ қатерлі ісігі (99,1%) – Шығыс-Қазақстан (98,8%), Батыс-Қазақстан (94,3%), Қостанай (97,6%) облыстары мен Алматы (95,1%) қаласында республика бойынша орташа көрсеткіштің деңгейінен төмен;

- *тік ішек қатерлі ісігі (98,4%)* – Ақмола (93,4%), Шығыс-Қазақстан (97,7%), Қостанай (97,7%), Павлодар (97,4%) облыстары мен Алматы қаласында (97,0%) республика бойынша орташа көрсеткіштің деңгейінен төмен;

- *меланома (99,1%)* – Ақмола (91,7%), Оңтүстік-Қазақстан (95,8%), Қостанай (97,1%) облыстарында республика бойынша орташа көрсеткіштің деңгейінен төмен;

- *сүт безі қатерлі ісігі (99,0%)* – Қызылорда (80,5%), Ақмола (98,3%), Маңғыстау (98,5%), Атырау (98,9%) облыстарында республика бойынша орташа көрсеткіштің деңгейінен төмен;

- *жатыр мойны қатерлі ісігі (99,5%)* – Алматы қаласы (98,0%), Қызылорда (92,5%), Қостанай (99,2%) облыстарында республика бойынша орташа көрсеткіштің деңгейінен төмен;

- *қалқанша без қатерлі ісігі (98,1%)* – Қызылорда (78,0%), Қостанай (96,0%) облыстарында республика бойынша орташа көрсеткіштің деңгейінен төмен.

Басқа локализациялар бойынша морфологиялық расталу көрсеткіштері төмендегідей:

- *өңеш қатерлі ісігі (96,2 %)*: Ақтөбе (100%), Алматы (100%) облыстарында, Астана қаласында (100%), Оңтүстік-Қазақстан (98,7%) Қостанай (98,8%), Атырау (98,5%), Солтүстік-Қазақстан (98,1%), Батыс-Қазақстан (97,5%), Шығыс-Қазақстан (96,4%), Павлодар (96,2%) облыстарында жоғары көрсеткіштер, төмен пайыз – Қызылорда (87,0%) және Қарағанды (90,2%) облыстарында анықталған;

- *асқазан қатерлі ісігі (95,7%)*: Атырау (100%), Ақтөбе (100,0%), Солтүстік-Қазақстан (99,3%), Жамбыл (97,9%), Қарағанды (97,4%), Алматы (97,7%), Қостанай (97,9%), Оңтүстік-Қазақстан (96,8%), Шығыс-Қазақстан (96,3%), Павлодар (96,3%) облыстарында жоғары көрсеткіштер, ал төмен пайыз – Қызылорда (73,7%), Ақмола (89,4%) облыстары мен Алматы (91,5%) қаласында анықталған;

- *тоқ ішек қатерлі ісігі (95,8%)*: Ақтөбе (100%), Шығыс-Қазақстан (99,0%), Алматы (98,8%), Оңтүстік-Қазақстан (97,8%), Қарағанды (97,6%), Атырау (97,1%) облыстары мен Астана (96,3%) және Қарағанды (98,5%), Солтүстік-Қазақстан (96,7%) облыстарында жоғары көрсеткіштер, ал төмен пайыз – Қызылорда (88,5%), Маңғыстау (89,7%), Павлодар (91,2%), Ақмола (92,9%) мен Қостанай (94,3%) облыстарында анықталған;

- *көмейдің қатерлі ісігі (98,3%)*: Ақмола (100%), Ақтөбе (100%), Алматы (100%), Атырау (100%), Шығыс-Қазақстан (100%), Қарағанды (100%), Павлодар (100%), Солтүстік-Қазақстан (100%) облыстарында, Алматы (100%), Астана қалаларында (100%) жоғары көрсеткіштер, ал төмен пайыз – Маңғыстау (87,5%) және Батыс-Қазақстан (90,5%) облыстарында анықталған;

- *өкпенің қатерлі ісігі (78,6%)*: республикалық орташадан жоғары көрсеткіштер Ақтөбе (91,3%), Оңтүстік-Қазақстан (90,9%), Алматы (90,7%), Атырау (88,0%), Жамбыл (87,7%), Қарағанды (87,3%) облыстарында және Астана қаласында (86,2%), Маңғыстау (83,1%) облыстарында, ал төмен пайыз Алматы қаласында (62,3%), Ақмола (64,0%), Шығыс-Қазақстан (69,5%), Павлодар (69,7 %), Батыс- Қазақстан (74,2%), Қызылорда (74,5%), Солтүстік-Қазақстан (76,5%), Қостанай (77,2%) облыстарында анықталған;

- *сүйек пен буын шеміршектерінің қатерлі ісігі (79,2%)*: республикалық орташадан жоғары көрсеткіштер в Астана қаласында (100%), Ақмола (100%), Ақтөбе (100%), Қарағанды (100%), Қостанай (100%), Алматы (95,5%), Маңғыстау (88,2%), Батыс-Қазақстан (87,5%), Павлодар (87,5%), Оңтүстік-Қазақстан (84,2%) облыстарында, төменгі көрсеткіштер – Қызылорда (45,5%), Атырау (50,0%), Шығыс-Қазақстан (66,7%), Жамбыл (75,0%), Солтүстік-Қазақстан (76,9%) облыстарында және Алматы (48,0%); қаласында байқалды;

- *дәнекер мен жұмсақ тіндердің қатерлі ісігі (93,1%)*: республикалық орташадан жоғары көрсеткіштер Ақтөбе (100%), Алматы (100%), Атырау (100%), Жамбыл (100%), Батыс-Қазақстан (100%), Қарағанды (100%), Солтүстік-Қазақстан (100%), Маңғыстау (94,7%) облыстарында, Астана (95,7%) қаласында; төменгі көрсеткіштер – Алматы қаласында (85,0%), Қостанай (85,0%), Ақмола (87,5%), Қызылорда (87,5%), Оңтүстік-Қазақстан (88,2%) облыстарында байқалды;

- *жатыр денесінің қатерлі ісігі (95,5%)*: Ақтөбе (100%), Алматы (100%), Атырау (100%), Шығыс-Қазақстан (100,0%), Жамбыл (100%), Қарағанды (100%), Қызылорда (100%), Солтүстік-Қазақстан (100%) облыстарында және Астана қаласында (100%), төменгі көрсеткіштер – Маңғыстау облысы (93,3%) облысында анықталған;

- *жатыр мойны қатерлі ісігі (99,4%)*: республика бойынша жоғары көрсеткіштер Ақмола (100%), Ақтөбе (100%), Алматы (99,7%), Жамбыл (100%), Қарағанды (100%), Қызылорда (100%), Қостанай (100,0%), Солтүстік-Қазақстан (100%), Оңтүстік-Қазақстан (100%) облыстарында және Астана қаласында (100%), төменгі көрсеткіштер – Маңғыстау облысында (92,3%) анықталған;

- *аналық бездің қатерлі ісігі (94,4%)*: Ақтөбе(100%), Алматы (100%), Жамбыл (100,0%), Батыс-Қазақстан (100,0%), Қарағанды (99,0%), Шығыс-Қазақстан (97,7%), Атырау (96,4%) Солтүстік-Қазақстан (97,4%), Оңтүстік-Қазақстан (96,0%) облыстары мен Алматы (97,2%) және Астана (98,2%) қалаларында, төменгі көрсеткіштер – Қызылорда (65,7%) мен Павлодар (75,4%) облыстарында анықталған;

- *қуық асты безінің қатерлі ісігі (94,3%)*: жоғары көрсеткіштер Астана (100%) қаласында, Алматы (100%), Қостанай (99,3%), Павлодар (99,3%), Қарағанды (99,1%), Солтүстік-Қазақстан (98,2%), Шығыс-Қазақстан (97,4%), Ақмола (96,8%) облыстарында және Алматы (98,2%) қаласында; төменгі көрсеткіштер – Қызылорда (23,0%) мен Маңғыстау (73,3%) облыстарында анықталған;

- *қуықтың қатерлі ісігі (94,6%)*: жоғары көрсеткіштер Астана қаласы (100%), Ақтөбе (100,0 %), Алматы (100%), Атырау (100%), Солтүстік-Қазақстан (100,0%), Қарағанды (98,6 %), Оңтүстік-Қазақстан (98,1 %) облыстарында, төменгі көрсеткіштер – Қызылорда (72,2%), Маңғыстау (87,5%) және Ақмола (88,7%) облыстарында анықталған;

- *қатерлі лимфомалар (97,4%)*: жоғары көрсеткіштер Ақмола (100%), Ақтөбе (100%), Алматы (100%), Атырау (100 %), Жамбыл (100%), Қарағанды (100%), Шығыс-Қазақстан (98,9%), Қостанай (100%), Маңғыстау (100%), Павлодар (98,1%), Солтүстік-Қазақстан (100%) облыстары мен Астана (100%) қаласында; ең төменгі көрсеткіштер – Қызылорда (75,0%) облысында анықталған;

- *лейкемия (98,5%)*: жоғары көрсеткіштер Алматы, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстары мен Астана және Алматы (100%) қалаларында, республикалық көрсеткіштен төменгілері – Маңғыстау (93,3%), Қостанай (95,5%), Оңтүстік-Қазақстан (95,8%), Ақмола (96,2%), Ақтөбе (97,6%) облыстары мен Алматы (97,7%) қаласында;

Қазақстан Республикасының облыстарындағы 2016 жылы қатерлі ісіктердің жекелей түрлерінің диагнозының морфологиялық растауы (%)

3.4 кесте

Облыстардың атаулары	Қатерлі ісіктердің барлығы	ерін	ауыз қуысы мен жұтқыш	өңеш	асқазан	төк ішек	тік ішек	көмей	кеңірдек, ауа-жолдар, мырлар, өкпе	сүйек, буыны, шеміршектері	дәнекер және жұмсақ тіндер	тері меланома	терінің басқа қатерлі ісіктері	сүт безі	жағар мойыны	жағар денесі	аналық жыныс безі	қуық асты безі	қуық безі	калқанша без	катерлі лимфома	лейкемия
Қазақстан Республикасы	92,2	100,0	99,1	96,2	95,7	95,8	98,4	98,3	78,6	79,2	93,1	99,1	99,8	99,0	99,5	99,5	94,4	94,3	94,6	98,1	97,4	98,5
Ақмола	85,7	100,0	100,0	93,4	89,4	92,9	92,4	100,0	64,0	100,0	87,5	91,7	99,3	98,3	100,0	98,3	91,4	96,8	88,7	100,0	100,0	96,2
Ақтөбе	96,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	91,3	100,0	100,0	100,0	100,0	99,4	100,0	100,0	100,0	93,3	100,0	100,0	100,0	97,6
Алматы	97,6	100,0	100,0	100,0	97,7	98,8	100,0	97,7	90,7	95,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Атырау	94,5	100,0	100,0	98,5	100,0	97,1	100,0	100,0	88,0	50,0	100,0	100,0	100,0	98,9	100,0	100,0	96,4	92,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Батыс Қазақстан	93,4	100,0	94,3	97,5	95,0	94,8	100,0	90,5	74,2	87,5	100,0	100,0	100,0	99,4	100,0	95,0	100,0	94,5	91,7	100,0	97,4	100,0
Жамбыл	94,3	100,0	100,0	94,9	97,9	95,1	100,0	100,0	87,7	75,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	91,7	90,9	100,0	100,0	100,0
Қарағанды	97,1	100,0	100,0	90,2	97,4	97,6	99,3	100,0	87,3	100,0	93,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,0	99,1	98,6	100,0	100,0	100,0
Қостанай	91,1	100,0	97,6	98,8	97,7	94,3	97,7	97,3	77,2	100,0	85,0	97,1	100,0	99,6	99,2	100,0	89,7	99,3	91,9	96,0	100,0	95,5
Қызылорда	91,1	100,0	97,6	98,8	97,7	94,3	97,7	97,3	77,2	100,0	85,0	97,1	100,0	99,6	99,2	100,0	89,7	99,3	91,9	96,0	100,0	95,5
Маңғыстау	90,4	0,0	100,0	92,9	93,9	89,7	100,0	87,5	83,1	88,2	94,7	100,0	97,1	98,5	100,0	92,3	81,3	73,3	87,5	100,0	100,0	93,3
Оңт. Қазақстан	91,2	100,0	100,0	98,7	96,8	97,8	100,0	97,0	90,9	84,2	88,2	95,8	100,0	99,5	100,0	100,0	96,0	91,2	98,1	100,0	93,8	95,8
Павлодар	87,9	100,0	100,0	96,2	96,3	91,2	97,4	100,0	69,7	87,5	91,7	100,0	100,0	99,2	100,0	98,8	75,4	99,3	91,3	100,0	98,1	100,0
Солт. Қазақстан	92,1	100,0	100,0	98,1	99,3	96,7	100,0	100,0	76,5	76,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	97,4	98,2	100,0	100,0	100,0	100,0
Шығыс Қазақстан	91,2	100,0	98,8	96,4	96,3	99,0	97,7	97,7	69,5	66,7	92,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	97,7	97,4	95,4	100,0	98,9	100,0
Алматы қаласы	92,9	100,0	95,1	94,5	91,5	94,5	97,0	100,0	62,3	48,0	85,0	100,0	99,8	99,2	98,0	99,3	97,2	98,2	92,6	100,0	90,6	97,7
Астана қаласы	95,7	100,0	100,0	100,0	99,3	96,3	100,0	100,0	86,2	100,0	95,7	100,0	100,0	99,6	100,0	100,0	98,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.3 Қатерлі ісік диагнозы алғаш рет анықталған науқастардың аймақтар бойынша 2015-2016 жылдардағы ісіктік үрдістің таралу дәрежесіне байланысты бөлінуі

2016 жылы Қазақстан Республикасында қатерлі ісіктің алғашқы сатыларында (I-II сатылары) анықталған науқастардың үлес салмағы 58,9% -ы (57,3% – 2015ж.) құрады (3.5 кесте).

Қатерлі ісік диагнозы алғаш рет анықталған науқастарды аурудың сатысына қарай бөлу

3.5 кесте

Облыстардың атаулары	Алғаш рет анықталған науқастарды аурудың сатысына қарай бөлу (%)									
	I-II-сатылары		III - сатысы		IV - сатысы		сатысы қойылмаған		сатысы анықталмайтын	
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Қазақстан Республикасы	57,3	58,9	25,2	25,0	12,0	11,5	3,8	2,6	1,7	2,0
Ақмола	54,3	54,5	25,4	26,7	16,8	15,9	2,1	1,5	1,4	1,5
Ақтөбе	59,3	61,0	26,2	24,0	10,1	9,6	2,8	2,4	1,7	2,9
Алматы	53,2	53,7	25,4	25,5	11,6	14,2	8,4	5,0	1,3	1,6
Атырау	56,4	60,7	31,0	24,6	9,9	9,1	1,7	3,7	0,9	1,8
Батыс Қазақстан	57,3	58,2	28,7	29,3	8,8	8,4	3,7	2,7	1,4	1,4
Жамбыл	55,6	56,1	27,9	27,8	9,9	9,8	4,3	3,9	2,3	2,4
Қарағанды	57,9	57,0	25,4	25,6	15,4	15,2	0,3	0,4	1,1	1,9
Қостанай	55,5	55,2	24,3	24,0	12,2	10,9	5,9	7,3	2,0	2,7
Қызылорда	50,4	56,3	16,9	29,5	11,6	7,0	19,8	6,0	1,4	1,2
Маңғыстау	57,9	57,2	27,2	26,9	8,4	10,8	3,8	3,3	2,6	1,8
Оңтүстік Қазақстан	50,0	50,7	34,7	33,9	13,0	11,5	0,0	0,7	2,2	3,2
Павлодар	60,2	61,7	23,1	22,8	13,6	13,0	0,8	0,6	2,3	1,9
Солтүстік Қазақстан	56,8	67,2	25,9	16,2	12,3	11,4	2,1	1,4	2,9	3,8
Шығыс Қазақстан	62,1	62,7	18,3	18,8	14,1	13,1	3,7	3,8	1,8	1,7
Алматы қаласы	64,5	65,9	24,2	26,1	7,2	6,9	3,2	0,2	0,9	0,9
Астана қаласы	55,7	57,7	23,4	22,1	11,4	13,0	6,5	4,8	3,0	2,5

3.4 Аймақтар бойынша 2016 жылы қатерлі ісік диагнозы алғаш рет анықталған науқастарды ісіктің негізгі және визуалды орналасу түрлерінің ауру сатысына қарай бөлу

Алдыңғы жылмен салыстырғанда он үш облыста қатерлі ісіктің алғашқы сатыларында анықталған науқастардың үлес салмағы ұлғайған.

I-II сатыдағы анықталу көрсеткіштері Қарағанды (0,9%), Қостанай (0,3%), Маңғыстау (0,7%) облыстарында төмендеді.

7 облыста I-II сатыда анықталған қатерлі ісікпен ауыратын науқастардың үлесі орташа республикалық көрсеткіштен жоғары болды: Солтүстік-Қазақстан (67,2%), Шығыс-Қазақстан (62,7%), Павлодар (61,7%), Ақтөбе (61%), Атырау (60,7%) облыстары мен Алматы (65,9%) қаласында;

Орташа республикалық көрсеткіштен төмен: Оңтүстік-Қазақстан (50,7%) Алматы (53,7%), Қостанай (55,2%), Жамбыл (56,1%), Қызылорда (56,3%), Қарағанды (57,0%), Маңғыстау (57,2%), Батыс-Қазақстан (58,2%), Ақмола (58,9%) облыстары мен Астана (57,7%) қаласында.

Жалпы республика бойынша қатерлі ісіктің I – II сатыларында анықталған науқастардың жоғары пайыздары тері (98,1%), ерін (89,4%), жатыр мойны (86,1%), тері меланомасы (84,0%), жатыр денесі (83,7%), сүт безі (83,0%), қалқанша безінің (80,5%) қатерлі ісіктерінде анықталды (**3.6 кесте**).

Төмен пайыздар бауыр (18,5%), ұйқы безі (21,4%), өкпе (26,5%), аналық жыныс безі (34,5%), асқазанның (39,0%) қатерлі ісіктерінде анықталды.

Төмендегі облыстарда I-II сатыдағы визуалдық локализациясының қатерлі ісіктерін диагностикалаудың пайызы **орташа республикалықтан төмен:**

- *ерін ісігі (89,4%)* – Атырау, Шығыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Маңғыстау, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында;

- *ауыз қуысы мен жұтқыншақ ісігі (47,9%)* – Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Шығыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай облыстарында және Астана мен Алматы қалаларында;

- *тік ішек ісігі (69,5%)* – Ақмола, Алматы, Шығыс-Қазақстан, Қызылорда, Павлодар, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана мен Алматы қалаларында;

- *тері меланомасы (84,0%)* – Ақтөбе, Алматы, Атырау, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана мен Алматы қалаларында;

- *терінің басқа да қатерлі ісіктері (98,1%)* – Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Жамбыл, Қарағанды, Қостанай, Маңғыстау, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында;

- *сүт безінің ісігі (83,0%)* – Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Қарағанды, Қостанай, Маңғыстау облыстарында;

- *жатыр мойны ісігі (86,1%)* – Ақмола, Алматы, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Павлодар облыстары мен Астана қаласында;

- *қалқанша без ісігі (80,5%)* – Ақмола, Ақтөбе, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Қостанай, Павлодар, Оңтүстік-Қазақстан облыстары мен Астана қаласында анықталды.

Қатерлі ісіктердің жеке түрлері бойынша ерте диагностикалау көрсеткіштері орташа **республикалық көрсеткіштерден жоғары болды:**

- *өңеш ісігі (51,7%)* – Ақмола, Ақтөбе, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Қостанай, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана қаласында;

- *асқазан ісігі (39,0%)* – Ақтөбе, Алматы, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Қостанай, Маңғыстау, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана қаласында;

- *тоқ ішек ісігі (51,1%)* – Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс- Қазақстан, Маңғыстау, Қарағанды, Қызылорда, Солтүстік-Қазақстан және Оңтүстік-Қазақстан облыстарында;

- *бауыр ісігі (18,5%)* – Ақмола, Алматы, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қызылорда, Қостанай, Маңғыстау, Павлодар облыстарында және Астана қаласында;

- *ұйқы безі ісігі (21,4%)* – Ақмола, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Маңғыстау, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстарында;

- *көмей ісігі (53,6%)* – Ақмола, Ақтөбе, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана қаласында;

- *өкпе ісігі (26,5%)* – Ақмола, Ақтөбе, Шығыс-Қазақстан, Қызылорда, Маңғыстау, Павлодар, Солтүстік- Қазақстан облыстары мен Астана қаласында;

- *сүйек пен буын шеміршектерінің ісігі (47,4%)* – Ақтөбе, Шығыс-Қазақстан, Батыс-Қазақстан, Маңғыстау, Оңтүстік- Қазақстан облыстарында және Алматы мен Астана қалаларында;

- *дәнекер және жұмсақ тіндердің ісігі (58,4%)* – Ақтөбе, Атырау, Жамбыл, Батыс -Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда, Маңғыстау, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстары мен Астана қаласында;

- *жатыр денесінің ісігі (83,7%)* – Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Солтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана қаласында;

- *аналық без ісігі (34,5%)* - Ақмола, Алматы, Шығыс- Қазақстан, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Маңғыстау, Солтүстік-Қазақстан облыстары мен Астана қаласында;

- *қуық асты безі ісігі (56,9%)* – Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстары мен Астана қаласында;

- *қуық ісігі (70,8%)* – Алматы, Атырау, Шығыс-Қазақстан, Қостанай, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана қаласында;

- *қатерлі лимфома (47,0%)* – Ақмола, Шығыс- Қазақстан, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда, Маңғыстау, Павлодар облыстарында және Астана қаласында анықталды.

Қатерлі ісіктердің негізгі орналасу түрлері бойынша І-ІІ сатыларының 2016 жылғы үлес салмағы (%-бен)

3.6 кесте

Облыстардың атаулары	Қатерлі ісіктердің барлығы	Ісіктердің орналасуы:																					
		ерін	ауыз қуысы мен жұтқыншақ	өңеш	асқазан	тоқ ішек	тік ішек	бауыр	ұйқы безі	көмей	кеңірдек, ауағатырлар, өкпе	сүйек, буын, шеміршектері	дөңкер және жұмсақ тіндер	тері меланомасы	терінің басқа қатерлі ісіктері	сүт безі	жатыр мойны	жатыр денесі	аналық жыныс безі	қуық	қуық қасты безі	қалқанша без	катерлі лимфома
Қазақстан Республикасы	58,9	89,4	47,9	51,7	39,0	51,1	69,5	18,5	21,4	53,6	26,5	47,4	58,4	84,0	98,1	83,0	86,1	83,7	34,5	56,9	70,8	80,5	47,0
Ақмола	54,5	91,7	37,5	55,7	31,2	65,7	55,4	19,4	30,7	69,6	35,1	40,0	20,8	91,7	97,9	73,3	83,3	90,0	42,9	52,4	69,8	77,8	64,0
Ақтөбе	61,0	100,0	38,6	69,2	62,4	69,4	73,4	9,4	8,0	62,5	32,3	83,3	82,4	80,0	96,9	74,5	92,6	97,5	12,8	53,3	63,0	66,7	6,5
Алматы	53,7	90,9	39,1	41,0	39,7	52,4	58,5	22,0	15,6	44,2	18,6	40,9	50,0	78,1	94,3	74,6	81,6	89,2	39,0	53,7	86,0	93,3	35,5
Атырау	60,7	88,9	81,3	69,7	53,6	58,8	91,3	19,0	22,2	72,7	21,0	0,0	87,5	71,4	100,0	93,5	96,8	82,6	14,3	61,5	77,8	75,0	55,6
Батыс Қазақстан	58,2	100,0	48,6	55,0	36,4	55,8	72,6	23,1	30,8	33,3	25,8	50,0	80,0	100,0	98,5	93,9	73,2	95,0	29,5	54,5	55,6	85,0	48,7
Жамбыл	56,1	90,9	51,3	51,9	35,7	55,7	84,0	27,6	37,2	55,0	19,2	0,0	58,6	71,4	96,9	85,6	95,8	87,8	40,5	61,1	63,6	88,9	43,3
Қарағанды	57,0	87,5	37,4	44,6	33,3	53,6	73,5	7,5	8,8	33,3	15,6	28,6	63,3	94,4	96,7	78,0	73,5	97,0	34,3	45,3	61,6	81,6	55,6
Қостанай	55,2	73,3	17,1	69,0	40,4	46,3	85,3	40,0	20,0	40,5	26,4	20,0	30,0	77,1	97,7	75,7	85,3	95,7	37,9	63,8	81,1	32,0	42,9
Қызылорда	56,3	100,0	75,0	41,3	33,7	53,8	62,5	21,1	18,6	77,8	31,6	45,5	95,8	80,0	98,4	86,4	87,5	81,3	65,7	88,1	44,4	96,6	58,3
Маңғыстау	57,2	0,0	69,0	50,0	41,5	20,5	69,6	21,7	23,1	50,0	42,9	58,8	78,9	100,0	94,1	82,2	89,7	69,2	37,5	46,7	62,5	90,7	50,0
Оңт. Қазақстан	50,7	87,5	53,4	23,9	24,8	54,3	64,3	10,7	17,6	27,3	14,8	63,2	47,1	75,0	97,2	87,1	90,2	72,3	27,0	26,3	77,4	72,0	46,8
Павлодар	61,7	100,0	88,0	53,8	36,2	49,6	64,0	26,2	19,1	85,7	29,5	25,0	66,7	94,1	100,0	88,5	78,0	78,6	24,6	75,3	91,3	68,0	61,1
Солт. Қазақстан	67,2	100,0	74,4	86,5	61,2	67,8	84,0	13,6	38,2	70,0	35,7	46,2	87,0	100,0	98,8	89,6	98,0	83,8	42,1	81,3	93,0	95,2	27,6
Шығыс Қазақстан	62,7	88,0	33,8	68,2	47,8	55,6	66,7	21,4	34,8	75,0	36,5	58,3	46,4	90,7	98,2	84,9	86,6	82,2	42,5	72,7	72,3	74,3	53,2
Алматы қаласы	65,9	100,0	41,0	16,4	22,6	28,7	57,5	9,1	11,6	31,3	17,9	48,0	42,5	78,0	99,2	84,8	90,2	54,6	23,6	23,0	45,7	83,5	37,5
Астана қаласы	57,7	100,0	42,1	62,5	43,9	43,5	68,2	22,7	19,0	55,6	34,0	75,0	65,2	81,0	98,4	83,9	83,6	90,9	46,4	63,8	78,4	62,5	58,6

Жалпы республика бойынша 2016 жылы қатерлі ісікті кеш диагностикалау көрсеткіші (IV саты) 11,5% -ы құрады (2015 ж. - 12,0%) **(3.7 кесте).**

2016 жылы қатерлі ісіктің кеш диагностикалаудың ең жоғарғы көрсеткіштері Ақмола (15,9%), Қарағанды (15,2%), Алматый (14,2%), Шығыс-Қазақстан (13,1%), Павлодар (13,0%) облыстарында анықталды.

IV – сатыда диагностикаланған қатерлі ісіктердің жоғары үлесі келесі қатерлі ісіктерде анықталды: ұйқы безі (37,4%), өкпе (23,7%), асқазан (19,9%), бауыр (17,0%), - *ауыз қуысы мен жұтқыншақ қатерлі ісігі* (15,8%), тоқ ішек (14,7%), сүйек және буын шеміршектері (13,9%), тік ішек (12,3%), қуық асты безі (12,0%) **(3.7 кесте).**

Қатерлі ісіктердің жекелеген формалары бойынша кеш диагностикалаудың көрсеткіштері **республикалық орташа көрсеткіштерден жоғары:**

- *өңеш қатерлі ісігі* (6,8%): Қарағанды (12,0%), Ақмола (11,5%), Алматы (8,0%), Батыс-Қазақстан (7,5%), Қостанай (7,1%) облыстары мен Алматы (10,9%) және Астана (8,3%) қалаларында;

- *асқазан қатерлі ісігі* (19,9%): Павлодар (30,7%), Қарағанды (30,0%), Маңғыстау (29,3%), Шығыс-Қазақстан (27,2%), Ақмола (25,9%) және Алматы (23,4%) облыстарында;

- *тоқ ішек қатерлі ісігі* (14,7%): Алматы (22,6%), Қарағанды (19,4%), Оңтүстік-Қазақстан (18,5%), Маңғыстау (17,9%), Солтүстік- Қазақстан (15,6%) облыстары мен Астана (19,4%) қаласында;

- *бауыр қатерлі ісігі* (17,0%) – Алматы (37,4%), Ақмола (36,1%), Павлодар (26,2%) облыстары мен Астана (22,7%) және Алматы (20,0%) қалаларында;

- *ұйқы безі қатерлі ісігі* (37,4%) Алматы (50,0%), Шығыс-Қазақстан (49,4%), Қарағанды (47,8%), Павлодар (46,8%), Солтүстік-Қазақстан (43,6%), Қостанай (42,9%), Ақтөбе (40,0%) облыстары мен Астана (44,8%) қаласында;

- *көмей қатерлі ісігі* (6,4%) – Қарағанды (12,5%), Шығыс-Қазақстан (9,1%), Қостанай (8,1%), Алматы (7,0%) облыстары мен Астана (16,7%) қаласында;

- *өкпе қатерлі ісігі* (23,7%): Алматы (28,7%), Шығыс-Қазақстан (28,2%), Қостанай (27,2%), Қарағанды (25,1%), Павлодар (25,1%), Ақмола (24,9%), Оңтүстік- Қазақстан (24,7%) облыстары мен Астана (29,6%) қаласында;

- *сүйек пен буын шеміршектері қатерлі ісігі* (13,9) Атырау (50,0%), Жамбыл (50,0%), Павлодар (37,5%), Солтүстік- Қазақстан (30,8%), Қарағанды (28,6%), Шығыс-Қазақстан (25,0%), Ақмола (20,0%), Ақтөбе (16,7%) облыстары мен Астана (25,0%) қаласында;

- *дәнекер және жұмсақ тіндер қатерлі ісігі* (13,5%): Ақмола (50,0%), Қостанай (25,0%), Оңтүстік- Қазақста (23,5%), Қарағанды (16,7%) облыстарында;

- *жатыр денесінің қатерлі ісігі* (3,8%): Павлодар (7,1%), Қызылорда (6,3%), Шығыс-Қазақстан (5,4%), Жамбыл (4,9%), Атырау (4,3%) облыстары мен Алматы (8,5%) және Астана (4,5%) қалаларында;

- *аналық без қатерлі ісігі* (9,2%): Солтүстік- Қазақстан (18,4%), Алматы (13,0%), Павлодар (12,3%), Батыс-Қазақстан (11,4%), Оңтүстік- Қазақстан (11,0%), Қостанай (10,3%) Жамбыл (9,5%) облыстары мен Астана (10,7%) қаласында;

- *қуық асты безі қатерлі ісігі* (12,0%): Атырау (30,8%), Ақтөбе (30,0%), Алматы (29,6%), Маңғыстау (26,7%), Қарағанды (21,8%), Ақмола (17,5%), Жамбыл (13,9%) облыстары мен Астана (13,8%) қаласында;

- *қуық қатерлі ісігі* (4,3%): Атырау (11,1%), Қарағанды (8,2%), Ақтөбе (7,4%), Батыс-Қазақстан (5,6%), Қостанай (5,4%), Шығыс-Қазақстан (4,6%) облыстары мен Алматы (5,3%) және Астана (10,8%) қалаларында;

- *қатерлі лимфомалар (8,3%):* Маңғыстау (16,7%), Алматы (14,5%), Солтүстік-Қазақстан (13,8%), Жамбыл (13,3%), Қостанай (12,5%), Шығыс-Қазақстан (10,6%) облыстары мен Астана (13,8%) қаласында;

Қатерлі ісіктердің (IV саты) **визуалды формаларындағы** үлес салмағы **жоғары болды (3.7 кесте):**

- *еріннің қатерлі ісігі (2,6%):* Қостанай (13,3%), Оңтүстік- Қазақстан (6,9%) және Шығыс-Қазақстан облыстарында;

- *ауыз қуысы мен жұтқыншақ қатерлі ісігі (15,8%):* Қарағанды (32,3%), Қостанай (29,3%), Шығыс-Қазақстан (21,3%), Ақмола (20,8%) облыстары мен Астана (31,6%) қаласында;

- *тік ішек қатерлі ісігі (12,3%):* Алматы (16,4%) қаласында, Шығыс-Қазақстан (16,4%), Қызылорда (15,6%), Қарағанды (15,4%), Алматы (15,1%), Павлодар (14,0%), Маңғыстау (13,0%), Батыс-Қазақстан (12,9%) және Ақтөбе (12,5%) облыстарында;

- *тері меланомасы (6,2%):* Қызылорда (20,0%), Атырау (14,3%), Жамбыл (14,3%), Қостанай (8,6%), Ақмола (8,3%), Оңтүстік- Қазақстан (8,3%), Алматы (6,3%) облыстары мен Алматы (8,5%) қаласында;

терінің басқа қатерлі ісігі (0,5%): Маңғыстау (2,9%), Алматы (1,5%), Ақмола (1,4%), Оңтүстік- Қазақстан (1,4%), Қарағанды (1,2%), Жамбыл (0,6%) облыстары мен Астана (0,8%) қаласында;

- *сүт безі қатерлі ісігі (4,3%):* Қызылорда (6,8%), Ақтөбе (5,7%), Алматы (5,6%), Қарағанды (5,5%), Жамбыл (5,2%), Қостанай (4,5%) облыстары мен Алматы (4,8%) қаласында;

- *жатыр мойны қатерлі ісігі (3,2%):* Қызылорда (12,5%), Маңғыстау (10,3%), Қарағанды (6,8%), Павлодар (5,5%), Қостанай (5,4%), Алматы (3,7%) облыстары мен Астана (4,1%) қаласында;

- *қалқанша без қатерлі ісігі (7,2%):* Қостанай (52,0%), Ақтөбе (20,0%), Атырау (16,7%), Павлодар (12,0%), Шығыс-Қазақстан (8,6%), Қарағанды (8,1%), Оңтүстік- Қазақстан (8,0%) облыстары мен Астана (8,9%) қаласында;

Облыстар бойынша мәліметтерді талдау, **(IV сатыдағы)** қатерлі ісіктерді **кеш диагностикалаудың** көрсеткіші республикалық орташа көрсеткіштен жоғары екендігін анықтады:

- *Ақмола облысында* – ауыз қуысы мен жұтқыншақ, өңеш, асқазан, бауыр, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері, дәнекер және жұмсақ тіндер, тері меланомасы терінің басқа қатерлі ісіктері, қуық астыбезінің қатерлі ісіктерінде;

- *Ақтөбе облысында* – ұйқы безі, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері, сүт безі, қуық асты безі, қуықтың, қалқанша безінің қатерлі ісіктерінде;

- *Алматы облысында* – өңеш, асқазан, тоқ ішек, тік ішек, бауыр, ұйқы безі, көмей, өкпе, тері, сүт безі, аналық жыныс безі, қуық асты безі қатерлі ісіктері мен қатерлі лимфомаларда;

- *Атырау облысында* – сүйек пен буын шеміршектері, тері меланомасында, жатыр денесі, қуық асты безі, қуық, қалқанша бездің қатерлі ісіктерінде;

- *Шығыс-Қазақстан облысында* – ерін, ауыз қуысы мен жұтқыншақ, асқазан, тік ішек, ұйқы безі, көмей, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері, жатыр денесі, қалқанша безі қатерлі ісіктерінде мен қатерлі лимфомалар;

- *Жамбыл* – сүйек пен буын шеміршектері, тері меланомасында, сүт безі, жатыр денесі, қуық асты безі қатерлі ісіктерінде және қатерлі лимфомаларда;

- *Батыс-Қазақстан облысында* – өңеш, тік ішек, аналық жыныс безі мен қуықтың қатерлі ісіктерінде;

- *Қарағанды облысында* – ауыз қуысы мен жұтқыншақ, өңеш, асқазан, тоқ ішек, тік ішек, бауыр, ұйқы безі, көмей, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері, дәнекер және жұмсақ тіндер, тері, сүт безі, жатыр мойны, қуық асты безі, қуық, қалқанша безі қатерлі ісіктерінде;

- *Қызылорда облысында* – тік ішек, тері меланомасында, сүт безі, жатыр мойны, денесінің қатерлі ісіктерінде;

- *Қостанай облысында* – ерін, ауыз қуысы мен жұтқыншақ, ұйқы безі, көмей, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері тері меланомасы, жатыр мойны, аналық жыныс безі, қуық, қалқанша безінің қатерлі ісіктері мен қатерлі лимфомаларда;

- *Маңғыстау облысында* – асқазан, тоқ ішек, тік ішек, терінің, жатыр мойны, қуық асты безінің қатерлі ісіктері мен қатерлі лимфомаларда;

- *Павлодар облысында* - асқазан, тік ішек, бауыр, ұйқы безі, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері, жатыр денесі, аналық без, қалқанша безінің қатерлі ісіктерінде;

- *Солтүстік-Қазақстан облысында* – тоқ ішек, ұйқы безі, сүйек пен буын шеміршектері, аналық жыныс безінің қатерлі ісіктері мен қатерлі лимфомаларда;

- *Оңтүстік- Қазақстан облысында* – ерін, тоқ ішек, өкпе, дәнекер және жұмсақ тіндер, тері меланомасы, терінің басқа қатерлі ісіктері, аналық без, қалқанша безі қатерлі ісіктерінде;

- *Алматы қаласында* – өңеш, тік ішек, бауыр, тері меланомасында, сүт безі, жатыр денесі мен қуықтың қатерлі ісіктерінде;

- *Астана қаласында* – ауыз қуысы мен жұтқыншақ, өңеш, тоқ ішек, бауыр, ұйқы безі, көмей, өкпе, сүйек пен буын шеміршектері, жатыр мойны мен денесінің, аналық жыныс безінің қуық асты безі мен қуық, қалқанша безінің қатерлі ісіктерінде және қатерлі лимфомаларда **(3.7 кесте)**.

Қатерлі ісіктердің негізгі орналасу түрлері бойынша IV-сатысының 2016 жылғы үлес салмағы (%-бен)

3.7 кесте

Облыстардың атаулары	Қатерлі ісіктердің барлығы	Ісіктердің орналасуы:																					
		ерін	ауыз мен жұтқыншақ	өңеш	асқазан	тоқ ішек	тік ішек	бауыр	ұйқы бөзі	көмей	кеңірлек, ауа татулар, мырлар, өкпе	сүйек, буын шеміршектері	дәнекер және жұмсақ тіндер	тері меланомасы	терінің басқа қатерлі ісіктері	сүт безі	жатыр мойны	жатыр денесі	аналық жыныс безі	қуық асты безі	қуық безі	қылқанша безі	қатерлі лимфома
Қазақстан Республикасы	11,5	2,6	15,8	6,8	19,9	14,7	12,3	17,0	37,4	6,4	23,7	13,9	13,5	6,2	0,5	4,3	3,2	3,8	9,2	12,0	4,3	7,2	8,3
Ақмола	15,9	0,0	20,8	11,5	25,9	14,1	9,8	36,1	37,3	4,3	24,9	20,0	50,0	8,3	1,4	4,0	1,4	1,7	8,6	17,5	1,9	0,0	8,0
Ақтөбе	9,6	0,0	6,8	6,6	9,7	12,5	9,4	40,0	40,0	0,0	21,7	16,7	5,9	0,0	0,0	5,7	2,1	2,5	0,0	30,0	7,4	20,0	0,0
Алматы	14,2	0,0	10,9	8,0	23,4	22,6	15,1	37,4	50,0	7,0	28,7	13,6	8,7	6,3	1,5	5,6	3,7	2,7	13,0	29,6	2,0	1,7	14,5
Атырау	9,1	0,0	0,0	1,5	8,7	8,8	4,3	14,3	33,3	0,0	20,0	50,0	0,0	14,3	0,0	3,3	0,0	4,3	3,6	30,8	11,1	16,7	0,0
Батыс Қазақстан	8,4	0,0	11,4	7,5	10,7	11,7	12,9	3,8	25,6	4,8	20,6	12,5	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	11,4	5,5	5,6	5,0	0,0
Жамбыл	9,8	0,0	15,4	6,3	12,9	9,8	0,0	12,1	23,3	0,0	22,6	50,0	6,9	14,3	0,6	5,2	0,0	4,9	9,5	13,9	0,0	3,7	13,3
Қарағанды	15,2	0,0	32,3	12,0	30,0	19,4	15,4	11,9	47,8	12,5	25,1	28,6	16,7	2,8	1,2	5,5	6,8	0,8	6,9	21,8	8,2	8,1	6,7
Қостанай	10,9	13,3	29,3	7,1	18,1	11,4	7,0	16,7	42,9	8,1	27,2	0,0	25,0	8,6	0,0	4,5	5,4	2,2	10,3	7,2	5,4	52,0	12,5
Қызылорда	7,0	0,0	14,3	3,3	11,6	3,8	15,6	0,0	23,3	5,6	8,2	0,0	0,0	20,0	0,0	6,8	12,5	6,3	2,9	4,5	0,0	0,0	0,0
Маңғыстау	10,8	0,0	6,9	4,8	29,3	17,9	13,0	8,7	26,9	0,0	11,7	0,0	5,3	0,0	2,9	2,2	10,3	0,0	3,1	26,7	0,0	2,3	16,7
Оңт. Қазақстан	11,5	6,3	6,9	7,1	15,6	18,5	10,7	15,6	24,5	6,1	24,7	5,3	23,5	8,3	1,4	4,1	1,6	2,4	11,0	8,8	1,9	8,0	7,7
Павлодар	13,0	0,0	0,0	5,8	30,7	10,4	14,0	26,2	46,8	0,0	25,1	37,5	12,5	0,0	0,0	3,7	5,5	7,1	12,3	4,1	0,0	12,0	1,9
Солт. Қазақстан	11,4	0,0	4,7	1,9	17,9	15,6	8,6	9,1	43,6	5,0	19,1	30,8	4,3	0,0	0,0	3,8	2,0	2,5	18,4	8,9	1,8	2,4	13,8
Шығыс Қазақстан	13,1	4,0	21,3	5,5	27,2	13,6	16,4	15,7	49,4	9,1	28,2	25,0	10,7	4,7	0,5	3,2	1,3	5,4	9,2	8,7	4,6	8,6	10,6
Алматы қаласы	6,9	0,0	11,5	10,9	11,9	13,8	16,4	20,0	23,2	6,3	17,1	0,0	12,5	8,5	0,1	4,8	2,0	8,5	7,5	9,0	5,3	3,1	7,8
Астана қаласы	13,0	0,0	31,6	8,3	15,8	19,4	11,8	22,7	44,8	16,7	29,6	25,0	13,0	4,8	0,8	2,6	4,1	4,5	10,7	13,8	10,8	8,9	13,8

Визуалды локализациялау арасында қатерлі ісіктердің 7 негізгі нысанының үлес салмағы кеш диагностикалаудың (*III-IV сатылары*) мәнін ашады және ауыз қуысы мен жұтқыншақтың қатерлі ісігінде (51,9%), тік ішек қатерлі ісігінде (30,4%), қалқанша без қатерлі ісігінде (19,5%), сүт безі қатерлі ісігінде (16,7%), жатыр мойны қатерлі ісігінде (13,6%), ерін қатерлі ісігінде (9,8%) және терінің басқа да қатерлі ісігінде (1,9%) кұрайды (**3.8 кесте**).

Ауыз қуысы мен жұтқыншақтың (III-IV сатыдағы) қатерлі ісігінің (51,9%) жоғары үлес салмағы Қостанай (82,9%), Шығыс-Қазақстан (65,0%), Қарағанды (62,6%), Ақмола (62,5%), Ақтөбе (61,4%), Алматы (60,9%) Солтүстік-Қазақстан (53,8%), Оңтүстік-Қазақстан (53,6%) облыстары мен Алматы (59,0%) және Астана (57,9%) қалаларында, ал қалған облыстарда - республикалық орташа көрсеткіштен төмен.

Тік ішек қатерлі ісігінде (30,4%) республикалық орташа көрсеткіштен жоғары - Ақмола (44,6%), Алматы (41,5%), Қызылорда (37,5%), Павлодар (36,0%), Оңтүстік-Қазақстан (35,7%), Шығыс-Қазақстан (33,3%) облыстары мен Алматы (42,5%) және Астаны (31,8%) қалаларында;

Қалқанша без қатерлі ісігінде (19,5%) – Қостанай (68,0%), Ақтөбе (33,3%), Павлодар (32,0%), Оңтүстік-Қазақстан (28,0%), Шығыс-Қазақстан (25,7%), Атырау (25,0%), Ақмола (22,2 облыстары мен Астана (37,5%) қаласында;

Сүт безі қатерлі ісігінде (16,7%) - Ақмола(26,7%), Алматы (24,9%), Ақтөбе (24,2%), Қостанай (23,2%), Қарағанды (21,4%), Маңғыстау (17,8%) облыстарында.

Жатыр мойны қатерлі ісігінде (13,6%) – Қарағанды (26,5%), Павлодар (22,0%), Батыс-Қазақстан (19,6%), Алматы (18,4%), Ақмола (16,7%), Қостанай (14,7 облыстары мен Астана (16,4%) қаласында;

Ерін қатерлі ісігінде (9,8%) Қостанай (26,7%), Маңғыстау (25,0%), Қарағанды (12,5%), Оңтүстік-Қазақстан (12,5%), Шығыс-Қазақстан (12,0%), Атырау (11,1%) облыстарында анықталды, ал қалған облыстарда - республикалық орташа көрсеткіштен төмен.

Терінің қатерлі ісігінде (1,9%) III-IV сатыдағы республикалық орташа көрсеткіштен жоғары үлес салмағы Маңғыстау (5,9%), Алматы (5,7%), Қарағанды (3,3%), Ақтөбе (3,1%), Жамбыл (3,1%), Оңтүстік-Қазақстан (2,8%), Қостанай (2,3%), Ақмола (2,1%) облыстарында анықталды.

Қатерлі ісіктердің негізгі визуалды орналасу түрлері бойынша III-IV-сатыларының 2016 жылғы үлес салмағы (%-бен)
3.8 кесте

Облыстардың атаулары	І с і к т е р д і ң о р н а л а с у ы :													
	ерін		ауыз қуысы мен жұт-қыншақ		тік ішек		терінің басқа қатерлі ісіктері		сүт безі		жатыр мойыны		қалқанша без	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	10,5	9,8	45,7	51,9	34,4	30,4	1,7	1,9	18,4	16,7	12,9	13,6	20,9	19,5
Ақмола	14,3	8,3	43,2	62,5	41,3	44,6	1,3	2,1	32,7	26,7	21,2	16,7	52,4	22,2
Ақтөбе	25,0	0,0	59,1	61,4	30,9	26,6	4,6	3,1	31,3	24,2	8,4	7,4	32,4	33,3
Алматы	25,0	4,2	50,0	60,9	39,9	41,5	5,3	5,7	21,3	24,9	13,7	18,4	18,5	6,7
Атырау	0,0	11,1	40,5	12,5	32,3	8,7	3,4	0,0	10,9	5,4	1,4	1,6	27,3	25,0
Батыс Қазақстан	16,7	0,0	32,1	51,4	13,6	27,4	0,8	1,5	9,4	6,1	12,9	19,6	12,5	15,0
Жамбыл	0,0	9,1	26,0	48,7	14,8	16,0	3,1	3,1	15,8	14,4	8,4	4,2	20,0	11,1
Қарағанды	5,6	12,5	61,3	62,6	33,3	26,5	0,4	3,3	21,2	21,4	29,6	26,5	21,1	18,4
Қостанай	4,5	26,7	70,3	82,9	18,9	14,0	5,0	2,3	19,1	23,1	8,4	14,7	30,4	68,0
Қызылорда	0,0	0,0	13,9	25,0	65,0	37,5	4,3	1,6	15,2	13,6	14,3	12,5	11,6	3,4
Маңғыстау	0,0	25,0	22,2	31,0	46,7	30,4	0,0	5,9	24,7	17,8	7,5	10,3	10,5	9,3
Оңтүстік Қазақстан	33,3	12,5	53,6	46,6	44,2	35,7	4,6	2,8	8,7	12,2	8,9	9,8	40,0	28,0
Павлодар	0,0	0,0	26,2	12,0	27,6	36,0	0,9	0,0	13,5	11,5	25,0	22,0	25,0	32,0
Солтүстік Қазақстан	0,0	0,0	53,8	25,6	42,9	16,0	0,0	1,2	24,3	10,4	17,0	2,0	10,5	4,8
Шығыс Қазақстан	5,6	12,0	44,4	65,0	36,0	33,3	0,9	1,6	17,5	15,1	10,4	13,4	25,9	25,7
Алматы қаласы	0,0	0,0	50,9	59,0	44,8	42,5	0,2	0,8	18,2	15,1	10,6	9,8	11,0	16,5
Астана қаласы	0,0	0,0	57,8	57,9	35,3	31,8	1,1	1,6	13,8	16,1	11,5	16,4	19,4	37,5

3.5 Қазақстан Республикасында 2016 жылы қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың арнайы еммен қамтылуы

2016 жылы Қазақстан Республикасында онкологиялық ұйымдарға қатерлі ісік салдарынан жатқызылған науқастардың жалпы саны 75753 адамды құрады.

Ағымдағы жылда қатерлі ісік диагнозымен алғаш рет есепке алынған науқастардың 269367-на (2015 жылы - 26817) қатерлі ісікке қарсы арнайы ем көрсетілді, олардың 18851-і емді жыл ішінде алып бітсе (2015 жылы - 21265) және 8085 науқас арнайы емді жалғастыруда (2015 жылы - 5552), яғни алғаш рет ауырғандардың 86,9 %-ы (**3.9 кесте**). Қалған (12,4%) науқастарға паллиативті көмек көрсетілді.

Есепте тұрған науқастардың 27560-ы арнайы емді қабылдады, ол 16,9%-ы құрады.

Алғаш рет есепке алынған қатерлі ісікпен ауыратын науқастарға көрсетілетін арнайы ем келесі әдістерден тұрды: хирургиялық (40,3%), кешендік (25,4%), сәулелік (11,6%), дәрілік (9,7%), күрделі (9,0%) және химиосәулелік (4,0%).

Хирургиялық емдеу әдісі алғаш рет есепке алынған науқастардың қатерлі ісіктерінің төмендегідей нысандарында негізгі емдеу түрі болып табылады: қалқанша безі (93,8%), бүйрек (90,9%), тері меланомасы (64,0%), тоқ ішек (52,0%), ұйқы безі (42,6%), асқазан (51,8%), қуықтың (50,2%), терінің басқа да қатерлі ісіктерінде (49,8%), жатыр денесі (47,4%), сүйек пен буындық шеміршектер (45,5%), қуық асты безі (44,0%), бауыр (43,0%), дәнекер және жұмсақ тіндер (38,0%), тік ішек (37,8%), жатыр мойны (32,8%), өңештің (30,4%) қатерлі ісіктерінде.

Кешендік әдіс көбіне аналық без (65,4%), сүт безі (50,2%) қатерлі ісіктерінде, қатерлі лимфомаларда (45,1%), дәнекер және жұмсақ тіндер (38,4%), қуықтың (36,9%) қатерлі ісіктерінде және қолданылды.

Жеке емдеу әдісі ретінде *сәулемен емдеу әдісі* терінің басқа да қатерлі ісіктерінде (43,4%), ерін (36,8%), өңеш (26,8%), қуық асты безі (23,0%) қатерлі ісіктерінде қолданылды.

Дәрілік емдеу әдісі лейкомия (80,2%), қатерлі лимфомаларда (32,9%), өкпе (29,0%), ұйқы безі (21,7%), бауыр (20,5%) қатерлі ісіктерінде жетекші әдіс ретінде қолданылады.

Күрделі емдеу әдісі көбіне орталық жүйке жүйесі (41,1%), жатыр денесі (36,5%), көмей (30,2%), ерін (21,7%) қатерлі ісіктерінде қолданылады.

Химиосәулелік емдеу әдісі әдетте ауыз қуысы мен жұтқыншақ (22,5%) және жатыр мойны (21,4%) қатерлі ісіктерінде қолданылады.

Қазақстан Республикасында қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың арнайы еммен қамтылуы

3.9 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Есеп беру жылында жаңадан тіркелген және арнайы емді толық қабылдаған және жалғастырып жатқан науқастардың саны																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	арнайы емді толық қабылдаған науқастардың абсолюттік саны						арнайы емді қабылдауды жалғастырып жатқан науқастардың абсолюттік саны						жаңадан анықталған 100 науқасқа шаққанда						тек хирургиялық						тек сәулелік						тек дәрілік						құрама						кешенді						химия-сәулелік																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.		2015ж.		2016ж.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Қатерлі ісіктердің барлығы	21265	18851	5552	8085	874	86,9	35,4	40,3	14,3	11,6	14,9	9,7	11,9	9,0	17,7	25,4	4,0	179	160	106	128	33	27	73,9	93,8	12,8	12,8	6,9	33,0	35,5	36,8	5,5	0,0	15,5	21,7	0,9	6,6	1,8	1,9	536	445	122	177	88,0	89,5	15,3	18,2	11,2	12,8	21,1	15,5	11,2	16,0	17,4	22,5	770	549	264	382	83,3	80,6	25,5	30,4	27,7	26,8	9,6	6,0	16,2	13,1	10,1	12,8	10,9	1390	1048	470	680	80,3	80,1	43,3	51,8	5,8	0,4	19,1	11,2	3,6	0,6	24,5	35,0	3,7	1,0	1052	963	210	303	88,4	90,8	55,6	59,4	2,2	0,1	14,0	6,7	4,0	0,3	22,7	33,4	1,5	0,0	932	876	190	266	90,4	91,0	39,7	37,8	12,1	8,9	9,0	5,0	13,8	11,5	20,0	33,6	5,4	3,2	284	151	120	226	63,7	63,9	24,6	43,0	1,8	0,0	40,8	20,5	13,7	0,0	14,8	35,8	4,2	0,7	289	254	140	235	75,5	78,0	42,6	52,0	3,8	0,0	28,7	21,7	6,6	0,8	16,6	25,2	1,7	0,4	272	248	70	95	91,7	89,3	23,9	19,0	26,8	18,5	7,0	7,3	21,7	30,2	10,3	14,9	10,3	1699	1188	686	852	79,7	77,6	25,6	23,7	15,1	8,5	26,2	29,0	9,2	5,5	15,3	24,5	8,5	8,9	96	101	54	37	87,2	90,2	44,8	45,5	10,4	2,0	17,7	10,9	6,3	6,9	14,6	33,7	6,3	1,0	301	245	64	79	84,9	87,6	45,8	38,0	8,3	2,9	15,0	9,0	15,6	10,2	11,6	38,4	3,7	1,6	257	242	31	46	87,0	94,4	55,6	64,0	6,6	2,5	7,8	2,5	7,0	7,4	20,2	23,1	2,7	0,4	2916	2727	327	869	94,4	86,7	46,6	49,8	34,7	43,4	1,5	0,7	12,6	4,8	2,6	0,6	1,9	0,7	3270	3068	643	869	96,8	90,7	26,0	24,9	4,9	0,8	12,9	11,6	14,4	10,8	34,0	50,2	7,8	1,6	1281	1161	298	338	95,3	93,1	27,2	32,8	18,1	13,6	6,2	5,1	16,6	11,8	17,6	15,2	14,2	21,4	874	862	121	167	92,8	94,5	37,3	47,4	9,0	4,8	7,9	1,2	31,5	36,5	11,3	9,6	3,0	0,5	748	673	149	175	88,5	92,3	23,9	22,6	1,9	0,0	24,6	11,7	8,0	0,1	40,0	65,4	1,6	0,1	764	552	332	564	87,7	81,5	26,4	44,0	25,8	23,0	24,2	13,0	6,2	6,9	14,7	8,0	2,7	5,1	652	693	147	180	85,0	90,3	58,6	90,9	4,1	0,4	14,1	1,0	3,8	0,7	16,3	6,9	3,1	0,0	461	504	113	119	90,4	92,0	42,5	50,2	10,6	3,0	9,1	6,0	8,5	2,8	25,4	36,9	3,9	1,2	445	470	167	149	84,9	88,7	26,1	24,3	25,4	10,4	16,2	2,6	12,8	41,1	9,9	18,7	9,7	3,0	404	450	69	148	84,8	88,1	72,8	93,8	4,2	0,4	3,7	1,1	13,1	3,3	4,2	1,1	2,0	0,2	617	578	468	737	88,1	93,5	10,7	14,2	5,8	3,5	68,9	48,6	1,6	0,5	9,9	31,1	3,1	2,1	353	386	196	280	87,1	95,0	18,4	17,9	4,8	0,5	51,3	32,9	2,8	0,5	17,3	45,1	5,4	3,1	264	192	272	457	89,0	91,9	0,4	6,8	7,2	9,4	80,2	0,0	0,5	0,0	3,1	0,0	0,0

3.6 Аймақтар бойынша 2016 жылы есепке алғаш рет алынған науқастардың емделуі

2016 жылы арнайы еммен қамту 86,9%-ды (2015ж - 87,4%) құрады. Көрсеткіштің төмендеуі онкологиялық диспансерлерде: Қызылорда (27,2%-ға), Алматы Талдықорған қаласы (16,9%-ға), Семей аймақтық (9,2%-ға), Алматы аймақтық (4,8%-ға), Атырау (6,0%-ға), Шығыс-Қазақстан (3,9%-ға), Ақтөбе (3,2%-ға), Алматы (1,4%-ға) қаласында **(3.10 кесте)** байқалды.

Арнайы еммен қамтудың ең жоғарғы көрсеткіштері Жамбыл (98,5%), Қостанай (95,4%), Солтүстік-Қазақстан (95,2%), Оңтүстік-Қазақстан (95,2%), Маңғыстау (94,7%), Ақмола (92,2%) онкологиялық диспансерлерінде және Астана (91,8 %) қалалық онкологиялық диспансерінде байқалды.

Арнайы еммен қамтудың ең төмен көрсеткіші Қызылорда (69,8%), Шығыс-Қазақстан (76,6%) және Алматы облысының Талдықорған аймақтық (77,8%) онкологиялық диспансерлерінде анықталды.

2016 жылы ем қабылдауға тиісті науқастардың жалпы саны 331 адамға ұлғайып 31004 науқасты құрады.

Ағымдағы кезеңде емнен бас тартқан науқастардың жалпы саны 451 адамды (2015 жылы – 512) құрады. Бас тартудың жоғарылауы 9 онкологиялық диспансерде байқалды. Олардың ішінде ең жоғарғысы Алматы облысының аймақтық онкодиспансерінде (22), Маңғыстау (21) және Алматы (19) қалалық онкологиялық диспансерінде анықталды.

Бір жыл кезеңінде қарсы көрсеткіштері бар науқастардың саны артты, 2015 жылы 1174 болса, 2016 жылы 1192 науқасты құрады.

Ем жүргізуге қарсы көрсеткіштері бар науқастардың ең көбі Павлодар ООД-і (272), Шығыс-Қазақстан ООД-і (258), Қарағанды ООД-і (123), Батыс-Қазақстан ООД-де (112) тіркелген.

Ең төмен көрсеткіштер Қызылорда ООД-і (1), Алматы облысының Талдықорған аймақтық ОД-і (1) және Алматы аймақтық ОД-де (3) тіркелді.

Қазақстан Республикасы облыстары бойынша 2016 жылы есепке алғаш рет алынған науқастардың емделуі туралы мәліметтер
3.10 кесте

Облыстардың атауы	Есепке алғаш алынған науқастардың ем алуға тиістерінің саны		Арнайы емді толық қабылдаған науқастардың саны		Арнайы емдеу қабылдауды жалғастырып жатқан науқастардың саны		Науқастардың емделуі-абс саны		Науқастардың емделуі %		Есеп беру жылғында ем алудан бас тартқан науқастардың саны		Ем жасауға қарсы көрсеткіштері бар науқастардың саны		Ем жасалыпбаған науқастардың саны		Ем алуға тиісті емес науқастардың саны-абсолюттік саны		Ем алуға тиісті емес науқастардың саны -%бен	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	30673	31004	21265	18851	5552	8085	26817	26936	87,4	86,9	512	451	1174	1192	1480	2216	3166	3859	10,3	12,4
Ақмола	1440	1468	896	798	350	556	1246	1354	86,5	92,2	17	27	20	37	81	50	118	114	8,2	7,8
Ақтөбе	1330	1324	935	698	284	473	1219	1171	91,7	88,4	24	15	9	9	106	129	139	153	10,5	11,6
Алматы	3109	2458	2361	1607	532	446	2893	2053	93,1	83,5	14	22	19	3	22	379	55	404	1,8	16,4
Атырау	789	787	485	278	220	378	705	656	89,4	83,4	33	43	9	25	33	63	75	131	9,5	16,6
Батыс Қазақстан	1274	1269	884	888	196	234	1080	1122	84,8	88,4	41	27	153	112	0	8	194	147	15,2	11,6
Жамбыл	1326	1330	706	756	518	554	1224	1310	92,3	98,5	0	1	10	19	0	0	10	20	0,8	1,5
Қарағанды	2975	3037	1803	1638	579	950	2382	2588	80,1	85,2	69	53	93	123	411	273	573	449	19,3	14,8
Қостанай	2136	2153	1871	1170	160	884	2031	2054	95,1	95,4	10	15	70	64	25	20	105	99	4,9	4,6
Қызылорда	934	1107	817	735	89	38	906	773	97,0	69,8	24	0	0	0	0	334	24	334	2,6	30,2
Маңғыстау	705	787	467	393	189	352	656	745	93,0	94,7	4	25	4	8	7	9	15	42	2,1	5,3
Оңтүстік Қазақстан	2739	2808	1835	1516	608	1158	2443	2674	89,2	95,2	22	21	34	29	240	84	296	134	10,8	4,8
Павлодар	1888	1990	1446	1490	79	158	1525	1648	80,8	82,8	46	55	292	272	25	15	363	342	19,2	17,2
Солтүстік Қазақстан	1657	1654	1103	1106	362	468	1465	1574	88,4	95,2	35	21	148	59	0	0	183	80	11,0	4,8
Шығыс Қазақстан	3560	3580	2696	2518	278	268	2974	2786	83,5	77,8	67	65	179	301	125	428	371	794	10,4	22,2
Алматы қаласы	3308	3531	1895	2024	818	824	2713	2848	82,0	80,7	86	22	106	57	403	396	595	475	18,0	13,5
Астана қаласы	1503	1721	1065	1236	290	344	1355	1580	90,2	91,8	20	39	28	74	2	28	50	141	3,3	8,2
Оның ішінде аймақтар:																				
Алматы аймақтық	2030	1462	1471	1047	400	231	1871	1278	92,2	87,4	0	22	3	3	20	159	23	184	1,1	12,6
ТҚ аймағы	1079	996	890	560	132	215	1022	775	94,7	77,8	14	0	16	0	2	220	32	220	3,0	22,1
Шығыс аймағы	2317	2321	1746	1625	120	154	1866	1779	80,5	76,6	18	24	146	258	72	260	236	542	10,2	23,4
Семей аймағы	1243	1259	950	893	158	114	1108	1007	89,1	80,0	49	41	33	43	53	168	135	252	10,9	20,0

3.7 Қазақстан Республикасының онкологиялық ұйымдарының есебінде тұрған науқастардың 2015-2016 жылдардағы еммен қамтылуы

Онкологиялық диспансерде есепте тұрған науқастардың емдеумен қамтылуы 2015 жылғы 29398 науқаспен салыстырғанда 2016 жылы 27560 науқасқа кеміді және 16,9% (2015 жылы - 18,8%) құрады (*3.11 кесте*). Емдеумен қамтудың ең жоғарғы көрсеткіштерін Атырау ООД-де (32,5%), Ақтөбе БҚММУ–ң МО-де (28,1%), Жамбыл ООД-де 26,7%), Қызылорда ООД-де (24,6%) және Астана қаласының ҚОД-де (21,1%) көрсеткен. Есепте тұрған науқастардың емдеумен қамтудың ең төмен көрсеткіштері Алматы ҚОД-де (9,1%), Қарағанды ООД-де (11,5%), Ақмола ООД-де (13,9%) Шығыс-Қазақстан ООД-де (14,3%) және Қостанай ООД-де (15,8%) анықталған.

Емдеумен қамту пайызының өсуі Республиканың 6 диспансерінде байқалса, кемуі-12 диспансерінде анықталды.

Науқастардың жалпы санынан 17119 науқас дәрілік терапия (2015 жылы - 18476), 10441 – сәулелік терапия (2015 жылы - 10922) алды.

Қазақстан Республикасының онкологиялық диспансерлерінің есебінде тұрған науқастардың еммен қамтылуы

3.11 кесте

Облыстардың атауы	Жылдың соңында есепте тұрған науқастардың саны		Науқастардың жалпы санының ішіндегі ем алғандарының саны				Науқастардың жалпы санының ішіндегі еммен қамтылғандарының-абсолюттік саны		Науқастардың жалпы санының ішіндегі еммен қамтылғандар - %-бен	
			дәрілік ем		сәулелік ем		2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.				
Қазақстан Республикасы	156280	163080	18476	17119	10922	10441	29398	27560	18,8	16,9
Ақмола	8094	8231	905	703	424	437	1329	1140	16,4	13,9
Ақтөбе	6173	6438	983	978	812	834	1795	1812	29,1	28,1
Алматы	13641	12641	1891	1785	625	684	2516	2469	18,4	19,5
Атырау	3294	3456	770	704	446	420	1216	1124	36,9	32,5
Батыс Қазақстан	6369	6568	724	691	398	377	1122	1068	17,6	16,3
Жамбыл	5692	6260	1101	1068	578	604	1679	1672	29,5	26,7
Қарағанды	18499	18942	1574	1244	735	937	2309	2181	12,5	11,5
Қостанай	11264	11793	308	1110	1009	752	1317	1862	11,7	15,8
Қызылорда	4241	4418	598	665	421	421	1019	1086	24,0	24,6
Маңғыстау	3077	3351	390	420	79	179	469	599	15,2	17,9
Оңтүстік Қазақстан	11400	12289	1798	1638	634	749	2432	2387	21,3	19,4
Павлодар	10112	10578	851	920	931	987	1782	1907	17,6	18,0
Солтүстік Қазақстан	8602	9058	927	883	618	672	1545	1555	18,0	17,2
Шығыс Қазақстан	18333	18749	1915	1808	1182	1187	3097	2995	16,9	16,0
Алматы қаласы	19966	22366	2163	1389	1431	639	3594	2028	18,0	9,1
Астана қаласы	7523	7942	1578	1113	599	562	2177	1675	28,9	21,1
Оның ішінде аймақтар:										
Алматы аймақтық	8207	7272	1219	1213	193	192	1412	1405	17,2	19,3
ТҚ аймағы	5434	5369	672	572	432	492	1104	1064	20,3	19,8
Шығыс аймағы	11694	11870	1226	1117	629	575	1855	1692	15,9	14,3
Семей аймағы	6639	6879	689	691	553	612	1242	1303	18,7	18,9

3.8 Қазақстан Республикасының онкологиялық ұйымдарының есебінде тұратын науқастардың 2015-2016 жылдардағы контингенті

Аурушандық. 2016 жылдың соңына қарай мамандандырылған онкологиялық ұйымдарда есебінде тұратын қатерлі ісіктермен ауыратын науқастардың жалпы саны 163080 науқасты құрады (2015 жылы - 156280) (**3.12 кесте**). Қатерлі ісікпен аурушандық көрсеткіші ұлғайды және 100 мың адамға шаққанда 909,7 көрсеткішті құрады (2015 жылы – 884,4).

2016 жылдың соңында онкологиялық диспансерлердің бақылауындағы науқастардың ең жоғарғы контингенті Алматы қаласында (22366 науқас), Қарағанды (18942 науқас), Шығыс-Қазақстан (18749), Алматы қаласы (12641), Оңтүстік-Қазақстан (12289), Қостанай (11793), Павлодар (10578) облыстарында анықталды. Науқастардың контингентінің өсуі, есепте тұрған науқастардың 1000 адамға шаққандағы кемуі байқалған Алматы облысынан басқа, барлық аймақтарда байқалды.

Қазақстан Республикасының облыстары бойынша жылдың аяғында есепте тұрған қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың 2016 жылғы контингенті мен бес жылдық өміршеңдігі

3.12 кесте

Облыстардың атаулары	Сәйкес жылдың соңында бақылауда болғандар				Бақылаудағы контингенттің өлім-жітімі (%-бен)		Олардың ішінде 5 жылдан артық өмір сүретіндері (%-бен)		Толығу индексі	
	Абс. саны		100 мың адамға шаққанда		2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.						
Қазақстан Республикасы	156280	163080	884,4	909,7	10,1	9,3	50,8	47,9	4,4	4,6
Ақмола	8094	8231	1087,3	1119,9	11,4	10,9	50,9	50,8	4,7	4,7
Ақтөбе	6173	6438	739,4	761,1	9,6	9,6	49,0	44,7	4,3	4,5
Алматы	13641	12641	700,4	637,2	10,4	9,2	48,1	44,7	3,9	4,7
Атырау	3294	3456	554,0	568,6	15,5	15,1	51,4	46,2	3,9	4,3
Батыс Қазақстан	6369	6568	1000,0	1023,7	9,7	9,3	50,4	50,5	4,6	4,7
Жамбыл	5692	6260	512,3	561,1	17,1	15,2	49,0	42,6	3,7	4,0
Қарағанды	18499	18942	1335,6	1369,4	7,3	7,2	53,8	52,4	5,1	5,0
Қостанай	11264	11793	1274,7	1341,1	7,5	7,1	50,6	49,0	4,5	4,7
Қызылорда	4241	4418	554,2	570,8	15,9	13,0	49,0	43,9	4,0	3,8
Маңғыстау	3077	3351	490,9	521,0	11,9	10,8	50,0	41,0	4,2	4,0
Оңтүстік Қазақстан	11400	12289	401,3	426,4	14,3	11,4	50,0	47,0	3,8	4,1
Павлодар	10112	10578	1333,0	1397,0	10,6	10,2	50,2	49,4	4,6	4,6
Солтүстік Қазақстан	8602	9058	1510,4	1608,0	9,1	7,6	54,3	48,6	4,6	4,9
Шығыс Қазақстан	18333	18749	1313,2	1348,8	10,3	9,6	50,9	49,7	4,7	4,8
Алматы қаласы	19966	22366	1172,1	1275,8	6,9	6,4	50,6	46,2	4,7	4,5
Астана қаласы	7523	7942	862,1	817,7	9,9	10,2	50,8	48,1	4,6	4,4

Бақыланатын контингенттің өлім-жітім көрсеткіші науқастардың өмір сүруінің орташа ұзақтығын мен есепте тұратын науқастардың жиналу қарқындылығын көрсетеді.

Бақыланатын контингенттің Республика бойынша өлім-жітім көрсеткіші 9,3% -ды құрады. Он алты аймақтың онында бұл көрсеткіш республикалық деңгейден жоғары болды: Жамбыл (17,2%), Атырау (15,1%), Қызылорда (13,0%), Оңтүстік-Қазақстан (11,4%), Ақмола (10,9%), Маңғыстау (10,8%), Павлодар (10,2%), Ақтөбе (9,6%), Шығыс- Қазақстан (9,6%) облыстары мен Астана (10,2%) қаласында.

Толығу индексі – жыл соңында есепте тұрған науқастардың абсолютті санына ең алғаш анықталған науқастар саны арақатынасының көрсеткіші. 2016 жылы бұл көрсеткіш республика бойынша 4,6–ны құрады. Толығу индексі Қарағанды (5,0), Солтүстік-Қазақстан

(4,9), Шығыс-Қазақстан (4,8), Ақмола (4,7), Алматы (4,7), Батыс-Қазақстан (4,7), Қостанай (4,7%) облыстарында республикалық көрсеткіштен жоғары болды және Қызылорда (3,8), Жамбыл (4,0), Маңғыстау (4,0) облыстарында салыстырмалы төмен көрсеткіш көрсетті.

Қазақстан Республикасында онкологиялық ұйымдарының бақылауында бес жылдан артық тұратын науқастардың жалпы саны есеп беру жылының соңына қарай 78174 науқасты құрады, ол - барлық науқастың 47,9%-ы (*3.12 кесте*).

3.9 Қатерлі ісік диагнозымен есепте 5 жылдан аса тұрып және де 2016 жылы есепте тұруды жалғастырушы науқастар

Бес жылдық өмір сүру көрсеткіші Қарағанды (52,4%), Ақмола (50,8%), Батыс-Қазақстан (50,5%), Шығыс-Қазақстан (49,7%), Павлодар (49,4%), Қостанай (49,0%), Солтүстік-Қазақстан (48,6%) облыстары мен Астана (48,1%) қаласында республикалық орташадан жоғары болды.

Ағымдағы жылда қатерлі ісікпен ауыратын науқастардың саны төмендегідей нозологиялар бойынша жоғарылады: сүт безі (1701 науқас), терінің басқа да қатерлі ісіктері (978 науқас), қуық асты безі (671 науқас) қатерлі ісіктерінде анықталды (*3.13 кесте*).

Контингенттің төмендеуі мына қатерлі ісіктерде: еріннің (137 науқасқа), өңештің (60 науқасқа), сүйек және буын шеміршектерінің (41 науқасқа), бауырдың (35 науқасқа), өкпенің (10 науқасқа) қатерлі ісіктерінде белгіленді.

Қатерлі ісіктің төмендегі түрлерінен өлімшілдік көрсеткіші жоғары: ұйқы безі (88,5%), бауыр (82,3%), өңеш (49,4%), өкпе (48,0%) және асқазан (29,3%).

Динамикада бұл көрсеткіш жоғарылады: сүйек пен буындық шеміршектерінің (7,8%), дәнекер және жұмсақ тіндердің (9,0%), терінің басқа да (5,3%) қатерлі ісіктерінде. Көрсеткіштің 1,3%-дан 4,3%-ға дейін төмендеуі: қуық (6,0%), көмей (12,2%), қуысы мен жұтқыншақ (15,0%), асқазан (29,3%), өкпенің (48,0%), ұйқы безі (88,5%) қатерлі ісіктерінде байқалады. Қалған локализациялар бойынша көрсеткіштердің төмендеуі 1%-аспайды.

Қазақстан Республикасында қатерлі ісікке шалдыққан науқастардың негізгі ісік түрлерімен аурушандығы мен бес жылдық өміршеңдігі

3.13 кесте

Ісіктердің орналасқан жерлері	Сәйкес жылдың соңында бақылауда болғандар				Бақылаудағы контингенттің өлім-жітімі (%-бен)		Олардың ішінде 5 жылдан артық өмір сүретіндері (%-бен)	
	Абс. саны		100 мың адамға шаққанда		2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.				
Барлық локализациялар -	156280	163080	884,4	909,7	10,1	9,3	50,8	47,9
Ерін	2026	1889	11,5	10,5	2,2	1,8	71,8	69,4
Ауыз қуысы мен жұтқыншақ	2796	2859	15,8	15,9	17,5	15,0	46,8	45,9
Өңеш	1833	1773	10,4	9,9	50,1	49,4	33,0	28,8
Асқазан	5891	5930	33,3	33,1	32,6	29,3	45,3	42,1
Тоқ ішек	6620	7054	37,5	39,3	11,3	10,9	45,3	44,2
Тік ішек	5453	5767	30,9	32,2	14,3	12,4	42,7	41,6
Бауыр	803	768	4,5	4,3	82,8	82,3	28,8	26,7
Ұйқы безі	827	860	4,7	4,8	92,7	88,5	40,6	37,0
Көмей	1680	1731	9,5	9,7	13,8	12,2	49,2	45,6
Кеңірдек, ауатамырлар, өкпе	5210	5200	29,5	29,0	50,8	48,0	32,5	29,9
Сүйек пен буын шеміршектері	1516	1475	8,6	8,2	6,8	7,8	67,8	64,6
Дәнекер және жұмсақ тіндер	2136	2223	12,1	12,4	8,8	9,0	54,0	51,3
Тері меланомасы	2238	2278	12,7	12,7	5,4	5,3	58,4	55,8
Терінің басқа қатерлі ісіктері	21797	22775	123,3	127,0	0,5	0,6	49,3	43,3
Сүт безі	31352	33053	177,4	184,4	4,4	3,9	53,4	51,2
Жатыр мойыны	11578	11923	65,5	66,5	5,6	5,4	56,7	53,7
Жатыр денесі	9825	10109	55,6	56,4	2,5	2,6	61,9	59,9
Аналық жыныс безі	5800	5902	32,8	32,9	8,9	8,8	54,9	53,2
Қуық асты безі	4370	5041	24,7	28,1	9,0	8,7	24,1	20,7
Бүйрек	6208	6592	35,1	36,8	6,0	5,5	48,1	47,1
Қуық	3402	3586	19,3	20,0	7,3	6,0	46,6	45,3
Орталық жүйке жүйесі	3224	3478	18,2	19,4	11,9	11,7	44,4	44,9
Қалқанша без	5911	6361	33,5	35,5	1,5	1,1	63,9	59,8
Лимфа және қан жасау тіндері, сондай-ақ:	7241	7735	41,0	43,1	9,7	9,3	52,9	50,7
Қатерлі лимфома	3948	4104	22,3	22,9	8,8	8,1	54,8	53,9
Лейкемия	3293	3631	18,6	20,3	10,7	10,6	50,7	47,1

4 ТАРАУ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2016 ЖЫЛҒЫ ОНКОЛОГИЯЛЫҚ
ҚЫЗМЕТІНІҢ ЖАҒДАЙЫ

4.1 Онкологиялық қызметтің желісі

Қазақстан Республикасында халыққа онкологиялық көмек: басты ұйым – Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институты, 17 онкологиялық диспансерлер (ООД-13, АОД-2, ҚОД-2), 4 онкологиялық бөлімшелер (Батыс-Қазақстан мемлекеттік медициналық академиясының жанындағы Ақтөбе МО**** мен Жезқазған аймақтық көпсалалы ауруханасы, Алматы қ. «Педиатрия және бала хирургиясы орталығы» мен Астана қ. «Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы»), 371 онкологиялық кабинеттері және 288 маммологиялық кабинеттері арқылы көрсетіледі.

2016 жылдың 16 наурызындағы №143 Қазақстан Республикасы үкіметінің жарлығы бойынша бекітілген Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау саласын дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған «Денсаулық» мемлекеттік бағдарламасының іс-шаралар жоспарын жүзеге асыру аясында, қазіргі таңда Қазақстан Республикасындағы 2016-2019 жылдарға арналған онкологиялық ауруларды ықпалдастыру жолдарына негізделген үлгісін еңгізу Жол картасы жүзеге асырылуда.

Онкологиялық кабинеттердің саны 10-ға дейін көбейді (278 – 2015 ж.). Алғашқы қарау кабинеттерінің саны 1027-ден 1284-ке дейін (2015 және 2016 жылдарға сәйкес) ұлғайды (4.1 кесте).

Қазақстан Республикасындағы онкологиялық қызмет желісі

4.1 кесте

Облыстардың атаулары	Онкологиялық диспансерлер		Онкологиялық бөлімшелер		Онкологиялық кабинеттер		Маммологиялық кабинеттер		Алғашқы қарау кабинеттері	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	17	17	4	4	358	371	278	288	1027	1284
Ақмола	1	1	-	-	21	20	18	18	23	43
Ақтөбе	-	-	1	1	20	21	3	3	19	86
Алматы	2	2	-	-	27	30	21	22	196	184
Атырау	1	1	-	-	12	13	11	11	18	28
Батыс Қазақстан	1	1	-	-	22	23	19	19	115	118
Жамбыл	1	1	-	-	20	21	22	22	40	40
Қарағанды	1	1	1	1	30	29	27	27	68	90
Қызылорда	1	1	-	-	10	16	8	9	18	96
Қостанай	1	1	-	-	24	25	17	18	50	57
Маңғыстау	1	1	-	-	13	10	5	5	14	20
Оңтүстік Қазақстан	1	1	-	-	50	50	45	45	134	145
Павлодар	1	1	-	-	19	19	5	5	37	46
Солтүстік Қазақстан	1	1	-	-	19	19	10	12	34	35
Шығыс Қазақстан	2	2	-	-	33	33	30	30	192	206
Алматы қаласы	1	1	1	1	26	30	26	30	47	59
Астана қаласы	1	1	1	1	12	12	11	12	22	31
оның ішінде аймақтар:	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Алматы аймақтық	1	1	-	-	15	17	12	12	69	56
ТҚ аймағы	1	1	-	-	12	13	9	10	127	128
Шығыс аймағы	1	1	-	-	19	19	17	17	82	88
Семей аймағы	1	1	-	-	14	14	13	13	110	118

4.2 Төсек-орын қоры мен оның қолданылуы

2016 жылы онкологиялық науқастарды емдеу үшін жайылған төсек-орын саны 3947-ді құрады (**4.2 кесте**). Жалпы Республика бойынша халықты мамандандырылған төсек-орынмен қамтамасыздандыру тиісті нормаға жетпейді, осы есеп беру жылында оның көрсеткіші 2,2-ні құрайды, ал норматив 10 мың адамға шаққанда 2,5-ке тең (ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің 12.08.2011 ж. №540 бұйрығы).

Нормативтік деңгейге 7 аймақта: Шығыс-Қазақстан, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстары және Астана қаласында ғана қол жеткізілген.

4 аймақта: Оңтүстік-Қазақстан, Жамбыл және Маңғыстау облыстары мен Алматы қаласында оның деңгейі 0,7-ден 1,3-ті құрайды.

Ал 5 аймақта: Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Атырау және Қызылорда облыстарында оның деңгейі 1,4-тен 2,4-ге дейін жетті.

Есеп беру кезеңінде жалпы емдеу желісінің онкологиялық бөлімшелеріндегі төсек-орын саны 310-нан 313-ке дейін көбейді.

ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің 03.01.2013 ж. №3 «Қазақстан Республикасындағы балаларға онкологиялық көмекті ұйымдастырудың кейбір мәселелері» бұйрығына сәйкес балаларға онкологиялық көмекті көрсету «Педиатрия және бала хирургиясы ғылыми орталығы» (бұдан әрі – ПЖБХҒО) және «Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы» (бұдан әрі – АмБҰҒО) республикалық мемлекеттік кәсіпорындары сияқты республикалық денсаулық сақтау ұйымдарының негізінде көрсетіледі, осыған байланысты төсек-орын қоры қайта қарастырылған.

2016 жылы «Педиатрия және бала хирургиясы ғылыми орталығында» төсек-орын қоры 60 онкологиялық төсек-орынды және «Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығында» 95 онкологиялық төсек-орынды құрады.

Қазақстан Республикасы халқының мамандандырылған төсек-орынмен қамтамасыздандырылуы

4.2-кесте

Облыстардың атаулары	Жайылған төсек-орын саны						Күндізгі емдеу бөлімшесі			10 мың адамға шаққанда:				
	Барлығы		Жалпы емдеу желісіндегі онкологиялық бөлімшелерде		Жайылған төсек-орын саны		онкологиялық диспансерлер мен Қазақтың Онкология ж/е Радиология ҒЗИ-нда			Барлығы	онкологиялық төсек-орын	радиологиялық төсек-орын		
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2016ж.					
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.		
Қазақстан Республикасы	3950	3947	310	313			2306	596	634	735	770	2,2	1,3	0,4
Ақмола	180	180					110	45	45	25	25	2,4	1,5	0,6
Ақтөбе	190	190			130 (из них 30 радиологиялық)					60	60	2,3	-	-
Алматы	272	272					210	30	30	32	32	1,4	1,1	0,2
Атырау	140	133					70	40	40	30	30	2,2	1,0	0,7
Батыс Қазақстан	180	180					95	30	30	55	55	2,8	1,5	0,5
Жамбыл	135	145					110	-	20	25	35	1,3	0,8	-
Қарағанды	356	353	28 (г.Жезқазған)	28 (г.Жезқазған)			200	63	60	65 (5 из них в г.Жезқазған)	65 (5 из них в г.Жезқазған)	2,6	1,4	0,4
Қостанай	260	260					170	50	50	40	40	2,9	1,9	0,6
Қызылорда	115	115					100	-	30	15	15	1,5	0,9	-
Маңғыстау	70	75					52	47	3	15	25	1,2	0,7	-
Оңтүстік Қазақстан	211	211					149	149	51	11	11	0,7	0,5	0,2
Павлодар	201	200					111	105	50	40	45	2,6	1,4	0,7
Солтүстік Қазақстан	144	144					88	88	24	32	32	2,5	1,6	0,4
Шығыс Қазақстан	396	389					239	231	77	80	90	2,8	1,7	0,5
Алматы қаласы	200	200					170	170	-	30	30	1,2	1,0	-
Астана қаласы	315	315					190	190	55	70	70	3,4	2,1	0,6
Қазақтың О ж/е Р ҒЗИ	200	200					170	170	-	30	30	1,2	1,0	-
АМБҰҒО	315	315					190	190	55	70	70	3,4	2,1	0,6
ПЖБХҰО	60	60	60 (Алматы қ.)	60 (Алматы қ.)										
оның ішінде аймақтар:														
Алматы аймақтық	125	125					110	110	0	15	15	1,0	0,8	0,0
ТҚ аймағы	147	147					100	100	30	17	17	2,2	1,5	0,4
Шығыс аймағы	233	234					138	131	35	60	70	3,0	1,7	0,4
Семей аймағы	163	155					101	100	42	20	20	2,5	1,6	0,6

Стационарды алмастыратын көмекті дамыту шеңберінде Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институты мен барлық онкологиялық диспансерлерде күндізгі емдеу бөлімшелері жұмыс істейді. Күндізгі емдеу желісіндегі төсек орын саны 35-ке көбейіп 2016 жылы 770-ті құрады (2015ж-735).

10-нан 20-ға дейін күндізгі емдеу желісіндегі төсек орын Жезқазған аймақтық көпсалалы ауруханасының, Қарағанды (5), Оңтүстік-Қазақстан (11), Қызылорда (15), Талдықорған (17) облыстық диспансерлерінің және Алматы (15) аймақтық диспансерінің онкологиялық бөлімшелерінде ашылған.

20-дан 30-ға дейін төсек орыны бар күндізгі емдеу желісі Ақмола (25), Маңғыстау (25), Атырау (30) облыстық онкологиялық диспансерлерінде және Алматы (30) қалалық онкологиялық диспансерінде жұмыс жасайды.

30-дан 60-қа дейін төсек орыны бар күндізгі емдеу желісі Солтүстік-Қазақстан (32), Жамбыл (35), Қостанай (40), Павлодар (45), Батыс-Қазақстан (55), Қарағанды (60) облыстық онкологиялық диспансерлерінде және Батыс-Қазақстан мемлекеттік университетінің Ақтөбе медициналық орталығының онкологиялық бөлімшесінде (60) жұмыс жасайды.

Күндізгі емдеу желісінің төсек орнының ең көп саны Астана қаласында (70), Шығыс-Қазақстан облысында (90) және Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институтында (110) жайылған.

2016 жылы онкологиялық ұйымдардың стационарларында 75753 науқас (77108-2015 ж.) емделді (4.3 кесте).

Тәулік бойы емдейтін стационардан шыққан науқастардың саны

4.3-кесте

Онкологиялық диспансерлер, онкобөлімшелер	Шыққандар саны					
	Барлығы		Онкологиялық		Радиологиялық	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	77108	75753	68495	66970	8613	8783
Ақмолалық	3105	3113	2528	2571	577	542
Ақтөбелік онкобөлімше	3005	2957	2303	2253	702	704
Алматы аймақтық (Алматы қаласы)	4426	3219	4426	3219	0	0
Алматы облыстық (Талдықорған қаласы)	2889	2841	2400	2336	489	505
Атыраулық	2097	2140	1541	1607	556	533
Батыс Қазақстандық	2209	2148	1925	1899	284	249
Жамбылдық	3852	3787	3852	3370	0	417
Қарағандылық	7183	7199	6545	6582	638	617
Жезқазғандық онкобөлімше	792	673	792	673	0	0
Қостанайлық	5112	5295	4526	4732	586	563
Қызылордалық	2959	2365	2959	2263	0	102
Маңғыстаулық	1224	1508	1211	1474	13	34
Оңтүстік Қазақстандық	5957	6386	4707	5247	1250	1139
Павлодарлық	3616	3591	2764	2758	852	833
Семейлік	3506	3683	3043	3265	463	418
Солтүстік Қазақстандық	3155	3068	2766	2649	389	419
Шығыс Қазақстандық	4078	4033	3731	3715	347	318
Алматы қалалық	5071	4913	5071	4913	0	0
Астана қалалық	6657	6600	6128	6125	529	475
Қазақтың О ж/е Р ҒЗИ	6215	6234	5277	5319	938	915

Стационарлық ем қабылдаған науқастар санының төмендеуі стационарды алмастыратын көмектің дамуына байланысты болды. Республика бойынша орташа алғанда төсек-орынның жұмыс көрсеткіші жылына 311 күнді (308 күн – 2015 ж.) құрады.

Төсек-орынның жұмыс көрсеткішінің орташа санынан жоғарылары Қарағанды облыстық диспансерінде (320 күн), Жамбыл облыстық (322 күн), Шығыс-Қазақстан (324 күн), Алматы қаласы (325 күн), Ақтөбе онкологиялық бөлімшесінде (346 күн), Семей аймақтық онкологиялық диспансерінде (357 күн), Оңтүстік-Қазақстан (337 күн) онкологиялық диспансерінде және Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институтында (333) **(4.4 кесте)** анықталды.

Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының төсек-орын қорын қолдануы

4.4-кесте

Онкологиялық диспансерлер, онкобөлімшелер	Төсек-орынның бір жылдық жұмысының орташа саны:						Науқастың төсек-орында жату ұзақтығының орташа көрсеткіші (күндер):					
	Барлығы		Онкологиялық		Радиологиялық		Барлығы		Онкологиялық		Радиологиялық	
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Қазақстан Республикасы	308	311	300	302	339	340	12,2	12,4	10,6	10,6	24,5	26,2
Ақмолалық	256	279	279	298	198	233	12,9	13,9	12,3	12,7	15,6	19,7
Ақтөбелік онкобөлімше	332	346	315	310	388	468	14,4	15,0	13,7	13,5	16,7	20,0
Алматы аймақтық (Алматы қаласы)	325	226	325	226	0	0	8,1	7,7	8,1	7,7	0,0	0,0
Алматы облыстық (Талдықорған қаласы)	262	244	240	219	336	327	11,6	11,0	9,8	9,1	21,0	20,1
Атыраулық	311	316	288	317	351	315	16,2	15,1	12,9	12,3	25,5	23,5
Батыс Қазақстандық	241	222	239	226	247	210	13,5	12,8	11,7	11,2	26,2	24,6
Жамбылдық	335	322	335	314	0	361	9,6	9,4	9,6	8,4	0,0	17,3
Жезқазғандық онкобөлімше	308	232	308	232	0	0	11,1	9,6	11,1	9,6	0,0	0,0
Қарағандылық	325	320	321	310	339	354	11,9	11,5	9,8	9,4	32,9	34,9
Қостанайлық	314	327	310	328	327	326	13,2	13,4	11,4	11,5	27,9	29,1
Қызылордалық	337	292	337	382	0	84	11,3	13,4	11,3	12,8	0,0	23,6
Маңғыстаулық	205	284	211	283	103	285	9,0	9,3	8,8	9,0	23,7	25,1
Оңтүстік Қазақстандық	318	357	262	301	481	518	10,6	11,3	8,3	8,5	19,3	25,7
Павлодарлық	288	296	260	278	349	333	12,8	12,8	10,5	10,6	20,4	20,0
Семейлік	343	357	351	342	324	400	13,9	12,9	11,5	10,3	29,6	33,3
Солтүстік Қазақстандық	305	310	292	284	352	405	10,7	11,3	9,2	9,3	21,8	23,8
Шығыс Қазақстандық	318	324	318	332	317	295	13,4	13,2	11,7	11,7	32	29,9
Алматы қалалық	334	325	334	325	0	0	11,2	11,2	11,2	11,2	0,0	0,0
Астана қалалық	314	319	306	311	343	347	11,4	11,7	9,4	9,5	35,2	39,7
Қазақтың О ж/е Р ҒЗИ	310	333	295	321	357	368	16,0	17,0	13,6	14,4	29,2	32,5

Онкологиялық төсек-орынның орташа жұмыс көрсеткіші 2016 жылы 302 күнді (300 күн - 2015ж.) құрады.

Оның жоғары көрсеткіштері Қызылорда (382 күн), Шығыс-Қазақстан облысының аймақтық онкологиялық диспансерінде Семей қ. (332 күн), Жамбыл (335 күн), Қостанай (328 күн), Шығыс-қазақстан (324 дней) облыстық диспансерінде, Алматы қалалық диспансерінде (325 күн) және Алматы аймақтық онкологиялық диспансерінде (326 күн) тіркелді.

Радиологиялық төсек-орынның Республика бойынша орташа жұмыс көрсеткіші 340 күнді (339 күн – 2015 ж.) құрады.

Оның жоғары көрсеткіштері Оңтүстік-Қазақстан облыстық диспансерінде (518 күн), Ақтөбе онкологиялық бөлімшесінде (468 күн), Солтүстік-Қазақстан (405 күн), Шығыс-Қазақстан облысының аймақтық онкологиялық диспансерінде Семей қ. (400 күн) және ҚазОРҒЗИ (368 күн) тіркелді.

Науқастың төсек-орында жату ұзақтығының орташа көрсеткіші 12,4 күнді (12,2 – 2015 ж.) құрады: онкологиялық – 10,6 күн (10,6 – 2015 ж.), радиологиялық – 26,2 күн (24,5 – 2015 ж.).

Оңалту және паллиативтік төсек-орындар

Есеп беру жылының аяғында оңалту төсек-орынның жалпы саны 60-ты (61-2015ж.), ал паллиативті 378-ді (347 - 2015 ж.) құрады (4.5 кесте).

Оңалту және паллиативтік төсек-орындар

4.5-кесте

Облыстардың атауы	Жайылған төсек-орын саны			
	Оңалту		Паллиативтік	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	61	60	347	378
Ақмола	0	0	20	20
Ақтөбе	0	0	20	20
Алматы	5	5	10	10
Атырау	0	3	7	7
Батыс Қазақстан	15	15	10	10
Жамбыл	0	0	5	5
Қарағанды	18	10	20	20
Қостанай	0	0	15	15
Қызылорда	0	0	10	15
Маңғыстау	3	3	5	10
Оңтүстік Қазақстан	0	0	45	45
Павлодар	5	3	15	30
Солтүстік Қазақстан	5	0	16	20
Шығыс Қазақстан	0	5	19	21
Алматы қаласы	0	6	100	100
Астана қаласы	10	10	30	30
Қазақтың О ж/е Р ҒЗИ	0	0	0	0
Алматы аймақтық			5	5
ТҚ аймағы	5	5	5	5
Шығыс аймағы			12	11
Семей аймағы		5	7	10

7-онкологиялық диспансерлерінде: Ақмола, Ақтөбе, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Солтүстік-Қазақстан және Оңтүстік-Қазақстан облыстарында оңалту төсек-орындары бөлінбеген.

Паллиативтік төсек-орындар Шығыс-Қазақстан, Қызылорда, Маңғыстау, Павлодар және Солтүстік-Қазақстан облыстарында көбейген.

4.3 Онкологиялық ұйымдардың кадрлары

2016 жылы Республикада онкологтардың саны 504 дәрігерді (480 – 2015 ж.) және радиологтардың саны 98 дәрігерді (92 – 2015 ж.) құрады. Кадрлардың жеткіліксіздігі барлық жерде байқалды (4.6 кесте).

Қазақстан Республикасы халқының онкологиялық ұйымдардағы онколог пен радиолог кадрларымен қамтамасыздандырылуы

4.6-кесте

Облыстардың атаулары	Онкологтар				Радиологтар			
	Абс. саны		10 мың адамға шаққанда		Абс. саны		10 мың адамға шаққанда	
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Қазақстан Республикасы -	480	504	0,27	0,28	92	98	0,05	0,06
Ақмола	15	16	0,20	0,22	1	2	0,01	0,03
Ақтөбе	14	16	0,17	0,19	6	6	0,07	0,07
Алматы	28	35	0,14	0,18	2	3	0,01	0,02
Атырау	9	9	0,15	0,15	2	2	0,03	0,03
Батыс Қазақстан	15	14	0,24	0,22	2	3	0,03	0,05
Жамбыл	20	22	0,18	0,20	2	2	0,02	0,02
Қарағанды	53	50	0,38	0,36	11	9	0,08	0,07
Қостанай	21	20	0,24	0,23	6	5	0,07	0,06
Қызылорда	18	12	0,24	0,16	3	1	0,04	0,01
Маңғыстау	12	12	0,19	0,19	1	1	0,02	0,02
Оңтүстік Қазақстан	35	36	0,12	0,13	9	10	0,03	0,03
Павлодар	24	23	0,32	0,30	7	7	0,09	0,09
Солтүстік Қазақстан	16	17	0,28	0,30	3	3	0,05	0,05
Шығыс Қазақстан	42	50	0,30	0,36	12	13	0,09	0,09
Алматы қаласы	49	47	0,29	0,27	5	5	0,03	0,03
Астана қаласы	52	52	0,60	0,56	6	6	0,07	0,07
Қазақтың О ж/е РҒЗИ	57	73	-	-	14	20	-	-
оның ішінде аймақтар:	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Алматы аймақтық	14	21	0,11	0,16	0	0	0,00	0,00

Жалпы Республика бойынша орталық аудандық (қалалық) ауруханалардағы, аудандық (қалалық) емханалардағы аудандық онкологтардың штаттық бірліктерінің саны өсті. Бөлінген штаттық бірліктердің санының 368,25-ке дейін өсуіне қарамастан (350,25 – 2015 ж.), бұл қызмет көрсетіп тұрған (371) онкологиялық кабинеттердің санына сәйкес келмейді.

Бөлінген 368,25 штаттық бірліктердің саны онкологиялық кабинеттер санына сәйкес келмейтін аймақтар: Алматы (Солтүстік аймағы), Атырау, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда, Қостанай облыстары және Астана қаласы.

Аудандық онкологтарға бөлінген 368,25 штаттық бірліктің 294,50 ғана жұмыс жасайды, оның ішінде: негізгі мамандар – 234, қосалқы қызметкерлер – 121.

Өткен жылмен салыстырғанда негізгі мамандар саны 8 облыста өсті, ал Алматы мен Маңғыстау облыстарында негізгі мамандар саны кеміді, қалған аймақтарда жағдай сол 2015 жылдың деңгейінде қалды.

Қосалқы қызметкерлер санының үлестік салмағы- 32,9% (34,9% -2015 ж.) құрады.

Ағымды жылы қосалқы қызметкерлер саны: Ақтөбе облысында 33,3%-дан 36,8%-ға дейін, Атырау облысында 0,0%-дан 23,1%-ға дейін, Маңғыстау облысында 15,4%-дан 21,4%-ға дейін және Алматы қаласында 46,1%-дан 49,1%-ға дейін өсті.

Қосалқы қызметкерлер санының жоғарғы деңгейі: Ақмола 52,4% (54,5%-2015ж), Ақтөбе 36,8% (26,1%-2015ж), Шығыс-Қазақстан 50,4% (54,7%-2015ж), Батыс-Қазақстан 60,4% (80,5%-2015ж), Қостанай 65,0% (89,5%-2015ж) және Солтүстік-Қазақстан 47,4% (52,6%-2015ж) облыстары мен Алматы 49,1% (46,2%-2015ж) қаласында белгіленді (4.7 кесте).

Қазақстан Республикасы халқының аудандық онколог кадрлармен қамтамасыздандырылуы

4.7-кесте

Облыстардың атаулары	Аудандық онкологтар							
	Штаттық кесте бойынша бөлінгені		Жұмыс істейтіні		оның ішінде			
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	негізгі маман		қосымша маман	
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Қазақстан Республикасы	350,25	368,25	280,75	294,50	224	234	120	121
Ақмола	22,00	21,00	14,25	15,25	7	8	12	11
Ақтөбе	23,00	21,75	14,75	18,00	12	15	6	8
Алматы, сонымен бірге	32,50	36,25	27,50	24,75	25	16	3	12
Солтүстік аймақ (Т-Қ)	12,00	13,00	10,50	9,50	10	8	1	3
Алматылық аймақ	20,50	23,25	17,00	15,25	15	8	2	9
Атырау	10,50	13,00	10,50	12,50	11	10	0	3
Батыс Қазақстан	20,00	21,50	15,25	18,00	8	10	16	13
Жамбыл	18,50	20,50	16,00	16,25	13	14	6	5
Қарағанды	29,50	29,00	22,25	23,00	20	20	6	6
Қостанай	19,00	20,00	13,25	13,00	4	8	17	13
Қызылорда	8,00	15,00	7,50	13,00	7	16	1	0
Маңғыстау	13,00	14,00	12,00	9,50	11	8	2	3
Оңтүстік Қазақстан	50,00	50,00	47,50	47,50	45	45	5	5
Павлодар	19,00	19,00	15,25	16,00	14	16	5	3
Солтүстік Қазақстан	19,00	19,00	14,00	13,25	9	9	10	9
Шығыс Қазақстан, сонымен бірге	29,25	29,75	24,25	23,00	17	16	16	15
Алматы қаласы	26,00	26,50	17,50	20,50	14	14	12	13
Астана қаласы	11,00	12,00	9,00	11,00	7	9	3	2

Ағымды жылы республика бойынша 288 маммологиялық кабинеттер (2015ж - 278) жұмыс жасады. Бөлінген штаттық 295,8 бірліктер санының 229,5-і (77,6%) жұмыс жасады. Жалпы республика бойынша қосалқы қызметкерлердің үлестік салмағы 48,1%-ды құраса, негізгі қызметкерлердің үлестік салмағы 52,6%-ды құрады (4.8 кесте).

2016 жылғы маммологиялық кабинеттер мен дәрігерлік кадрлар туралы мәліметтер

4.8-кесте

Облыстардың атауы	Маммологиялық кабинеттер		Маммолог дәрігерлер						
	2015 ж.	2016 ж.	Штаттық кесте бойынша бөлінгені	Жұмыс істейтіні		Тұлғалар			
				негізгі маман		қосымша маман			
				Абс. саны	%	Абс. саны	%	Абс. саны	%
Барлығы:	278	288	295,8	229,5	77,6	159	52,6	143	47,4
Ақмола	18	18	22,0	10,5	47,7	2	11,8	15	88,2
Ақтөбе	3	3	6,0	5,0	83,3	1	20,0	4	80,0
Солтүстік аймақ (Т-К)	9	10	9,0	7,0	77,8	4	44,4	5	55,6
Алматылық аймақ	12	12	15,5	12,8	82,3	9	60,0	6	40,0
Атырау	11	11	11,0	6,0	54,5	4	36,4	7	63,6
Батыс Қазақстан	19	19	17,3	15,75	91,3	11	55,0	9	45,0
Жамбыл	22	22	22,0	17,50	79,5	14	63,6	8	36,4
Қарағанды	27	27	27,0	19,3	71,3	12	46,2	14	53,8
Қостанай	17	18	14,8	9,3	62,7	2	11,8	15	88,2
Қызылорда	8	9	12,0	11,5	95,8	8	53,3	7	46,7
Маңғыстау	5	5	5,0	4,0	80,0	3	60,0	2	40,0
Оңтүстік Қазақстан	45	45	50,0	45,0	90,0	45	90,0	5	10,0
Павлодар	5	5	5,0	3,0	60,0	1	20,0	4	80,0
Солтүстік Қазақстан	10	12	11,0	6,25	56,8	3	27,3	8	72,7
Семей аймағы	13	13	13,0	11,3	86,5	10	76,9	3	23,1
Шығыс аймағы	17	17	17,0	13,3	77,9	9	50,0	9	50,0
Алматы қаласы	26	30	26,8	22,3	83,2	17	56,7	13	43,3
Астана қаласы	11	12	11,5	10,00	87,0	4	30,8	9	69,2

4.4 Онкологиялық ұйымдардың диагностикалық бөлімшелері

Қазақстан Республикасының онкологиялық ұйымдарында төмендегідей диагностикалық бөлімшелер жұмыс істейді (4.9 кесте):

- рентген және флюорографиялық кабинеттер – 22,
- эндоскопиялық кабинеттер – 20,
- ультрадыбыстық тексеру (УДТ) кабинеттері – 20,
- цитологиялық зертханалар – 18,
- патогистологиялық зертханалар – 13,
- цитогистологиялық зертханалар – 1.

Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының диагностикалық бөлімшелері

4.9-кесте

Облыстардың атаулары	Кабинеттер мен зертханалар (бөлімшелер)													
	Рентгендік, флюорографиялық		Эндоскопиялық		Ультрадыбыстық тексеру		Цитологиялық зертханалар		Патогистологиялық зертханалар		Цитогистологиялық зертханалар		Патологоанатомиялық бюро құрамында	
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Қазақстан Республикасы	22	22	20	20	21	20	18	18	12	13	1	1	9	8
Ақмола	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Ақтөбе	2	2	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Алматы	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	-	-	1	1
Атырау	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Батыс Қазақстан	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Жамбыл	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Қарағанды	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Қостанай	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Қызылорда	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Маңғыстау	-	-	1	1	1	1	1	1	-	1	-	-	1	0
Оңтүстік Қазақстан	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-
Павлодар	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Солтүстік Қазақстан	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Шығыс Қазақстан	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-	2	2
Алматы қаласы	1	1	1	1	2	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Астана қаласы	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Қазақтың О ж/е Р ҒЗИ	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-

	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Алматы аймақтық	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	-	0	1	1
ТҚ аймағы	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Шығыс аймағы	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Семей аймағы	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1

2016 жылы рентген кабинеті Маңғыстау облыстық онкологиялық диспансерінде жоқ.

Эндоскопиялық және цитологиялық кабинеттер барлық онкологиялық диспансерлерде жұмыс істейді. Ақтөбе, Атырау, Жамбыл, Оңтүстік-Қазақстан облыстарының онкологиялық диспансерлері мен Алматы қаласында патогистологиялық зертханалар жоқ, олардың гистологиялық материалдары патологоанатомиялық бюро арқылы өтеді. 2017 жылы Маңғыстау онкологиялық диспансерінде патологоанатомиялық бюро ашылды.

4.5 Онкологиялық ұйымдардың сәулелік терапияға арналған құрылғылармен жабдықталуы

2016 жылы Республика бойынша онкологиялық диспансерлер 94 сәулемен емдейтін терапияға арналған құрылғылармен жабдықталған, оның ішінде рентгенотерапиялық – 24 және гамма-терапиялық қондырғылар – 70 (4.10 кесте).

Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының сәулемен емдеуге арналған құрылғылармен жабдықталуы

4.10-кесте

Онкологиялық диспансерлердің, орталықтардың атаулары	Рентген-терапиялық	Саны	Гамма-терапиялық және басқалары	Саны
Қазақстан Республикасы		24		70
Ақмолалық	"Галмей"(2011ж.).	1	Тератрон (2008ж.), "Multi Source" (2008 ж.), "Агат-РМ", Acuity C Varian Medical system UK Ltd" (2009ж.)	4
Батыс Қазақстан ММА-сының Ақтөбе МО	"Галмей"(2007ж.) РТ комплексі, "Terasix" (2009ж.).	2	"Агат-РМ", "Рокус-М", "Терагам-1", "Multisource" (2009ж.), TrueBeam SN2078	5
Алматы аймақтық (Алматы қаласы)	-	0	-	0
Алматы облыстық (Талдықорған қаласы)	"Gulmay LTD3150".	1	Theratron "Egunox 80", "Multisource HDR"(2010ж.), "Acuity C" симуляторы.	3
Атыраулық	"Gulmay-D3150" (2008 ж.).	1	"ЛУЧ-1", "Агат-ВУ 1", Theratron "Egunox 80", симулятор"Аксиоти"(2007ж.)	4
Батыс Қазақстандық	"Gulmay-D3150"	1	"Multisource HDR", "Terasix", Клинак 600С (2011ж.)	3
Жамбылдық	"РУМ-17", "Gulmay"РТ D3150.	2	Тератрон, "Multisource HDR"	2
Қарағандылық	"Gulmay-D3150" (2008 ж.) рентген аппараты.	1	"Агат-ВУ", "Рокус-АМ"-2 дана, Клинак 600, "Terasix"	5
Қостанайлық	"Gulmay-D3150"(2007 ж.)	1	"Агат-Р-1У", "Терагам" (2007ж.), "Multi Source" (2007ж.), радиотерапевті симулятор, "Acuity C" симуляторы	4
Қызылордалық	"РУМ-7"	1	"Терагам", "Multi Source"(2007ж.)	2
Маңғыстаулық	-	0	"Teragam -K01", "Acuity C" симуляторы	2
Оңтүстік Қазақстандық	"Рентген Gulmay Д 3150"	1	"Teragam", "Multi Source", "Acuity C", "Terabalt"	4
Павлодарлық	GulmayD 3150"	1	"Агат-С", "Рокус АМ", "Terasix", "Multisource HDR".	4
Семейлік	"Gulmay 3225" 2008 ж.	1	"Teragam K02", "Terasix" (2007ж.), "Terabalt К-02", "С-доғалы құрылғы ", "Clinac 600С", Гамма Мед Плюс, КТ "ОПТИМА СТ-580 " (2013ж), "TrueBeam"	8
Солтүстік Қазақстандық	Рентген -ТА, "Gulmay-D3150"	1	"Teragam K02", "Terasix" (2007г.), "Terabalt К-02", "С-доғалы құрылғы ", "Clinac 600С", Гамма Мед Плюс, КТ "ОПТИМА СТ-580 " (2013ж), "TrueBeam"	4
Шығыс Қазақстандық	"РУМ-7", "Gulmay-В 3225"	2	"Gamma Mrd Plus IX", "Teragam К-02", Клиник-600, Terasix(2010)	4
Алматы қалалық	"РУМ-7", "Gulmay D-3150", IZI 60G мобильная РТА, LIAC Sordina Spa	4	"Gamma Medplus" құрылғысы	1
Астана қалалық	"Gulmay D-3225", РА С-доғалы құрылғы, GE OEC Fluorostar	2	Самма Medplus, "Acuity C"-симуляторы, Clinac-600 -2 дана, Siemens Somatom Definition AS, "TrueBeam Varian Medical Systems"	5
Қазақтың О ж/е РҒЗИ	"Gulmay-D3150"	1	"TrueBeam" (2014 ж.), "Clinac-2100" (2010ж.), "Clinac-600" CD, "Teragam", "Acuity C"-симуляторы, Самма Medplus (2012ж)	6

4.6 Онкологиялық ұйымдардың диспансерлік бөлімшелерінің жұмысы

Ағымдағы жылы Республика бойынша онкологиялық ұйымдардың диспансерлік бөлімшелеріндегі келім-кетім саны өткен жылмен салыстырғанда 73 212-ге көбейді, барлығы 980 846-ны құрады (907 634-2015ж.), $T_{\text{өсу}} = 8,1\%$.

5 онкологиялық ұйымдарында келім-кетім санының төмендеу қарқыны байқалды:

Ақтөбелік онкологиялық бөлімінде, Шығыс-Қазақстан облысының Семей өңірінде, Шығыс-Қазақстанда, Жезқазған аймақтық көпсалалы ауруханасының онкологиялық бөлімінде, Қарағанды онкологиялық диспансерлерінде. 12 онкологиялық ұйымдарының диспансерлік бөлімшелеріне келім-кетім санының ұлғаюы байқалды.

14 жасқа дейінгі балалардың онкологиялық ұйымдардың диспансерлік бөлімшелеріне келіп-кетуі 189-ға дейін азайып, 2366-ны құрады (2555-2015ж.) $T_{\text{төмен}} = -7,4\%$.

2013 жылдың ақпан айынан бастап (ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің 03.01.2013ж. №3 «Қазақстан Республикасындағы балаларға онкологиялық көмекті ұйымдастырудың кейбір мәселелері» бұйрығы) балаларға онкологиялық көмекті көрсету «Педиатрия және бала хирургиясы ғылыми орталығы» (бұдан әрі – ПЖБХҒО) және «Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы» (бұдан әрі – АМБҰҒО) жүзеге асырады (4.11 кесте).

Қазақстан Республикасы онкологиялық ұйымдарының диспансерлік бөлімшелерінің қызметі

4.11-кесте

Онкологиялық диспансерлер, онкобөлімшелер	Барлық келім-кетім саны:			оның ішінде 14 жасқа дейінгі балалардың келіп-кетуі:		
	2015ж.	2016ж.	Өсу қарқыны %-бен	2015ж.	2016ж.	Өсу қарқыны %-бен
Қазақстан Республикасы	907634	980846	8,1	2555	2366	-7,4
Ақмолалық	49755	50185	0,9	50	11	-78,0
Ақтөбелік онкобөлімше	27738	25060	-9,7	0	0	0,0
Алматы аймақтық (Алматы қаласы)	20834	21879	5,0	53	0	-100,0
Алматы облыстық (Талдықорған қаласы)	34031	37726	10,9	83	24	-71,1
Атыраулық	22958	20240	-11,8	149	163	9,4
Батыс Қазақстандық	29792	29446	-1,2	15	0	-100,0
Жамбылдық	29372	31145	6,0	122	118	-3,3
Жезқазғандық онкобөлімше	9020	3100	-65,6	12	4	-66,7
Қарағандылық	104424	100324	-3,9	417	312	-25,2
Қостанайлық	41863	51210	22,3	12	14	16,7
Қызылордалық	21524	29262	36,0	59	26	-55,9
Маңғыстаулық	24051	24051	0,0	215	215	0,0
Оңтүстік Қазақстандық	64631	67964	5,2	0	0	0,0
Павлодарлық	54243	55420	2,2	25	29	16,0
Солтүстік Қазақстандық	60164	60903	1,2	0	0	0,0
Шығыс Қазақстандық	51246	49281	-3,8	198	218	10,1
Семейлік	44132	43558	-1,3	357	434	21,6
Алматы қалалық	146792	208128	41,8	552	333	-39,7
Астана қалалық	71064	71964	1,3	236	465	97,0

4.7 Мамандандырылған кеңес беру-диагностикалық бөлімшесінің жұмысы

2016 жылы Қазақстан Республикасында скрининг барысында 1 988 662 (2015 жылы – 2 035 192) ерлер мен әйелдер тексерілді, соның ішінде:

- 50-60 жас аралығындағы мақсатты топтың 389 352 әйелдері (2015 жылы – 408 824) маммографиялық скрининг арқылы,

- 30-60 жас аралығындағы мақсатты топтың 376 552 әйелдері (2015 жылы – 392 507) цитологиялық скрининг арқылы,

- 50-70 жас аралығындағы мақсатты топтың 796 781 ерлер мен әйелдері (2015 жылы – 791 904) тоқ және тікішектік скрининг арқылы тексерілді (**4.12 кесте**).

Сонымен қатар сынамалы аймақтарда келесі зерттеулер жүргізілді:

- 50-60 жас аралығындағы мақсатты топтың 317 587 ерлер мен әйелдері (2015 жылы – 329 071) өңеш пен асқазан қатерлі ісігіне скрининг арқылы,

- 50-64 жас аралығындағы мақсатты топтың 106 946 ерлері (2015 жылы – 110 879) қуық асты безінің қатерлі ісігіне скрининг арқылы,

- 1 444 (2015 жылы – 2 007) бауыр циррозымен науқастанатын науқастар гепатоцеллюлярлы ісігіне скрининг арқылы зерттеуден өтті (**4.13 кесте**).

Ағымдағы жылы маммографиялық скрининг нәтижесінде 895 (2015 ж. – 765) сүт безі қатерлі ісігі анықталды. Анықталу деңгейі 0,19% (2014 ж. – 0,18%). Анықталу деңгейі 0,23% (0,19%-2015ж) құрады. Анықтаудың жоғарылауы аурушандығы жоғары негіздегі аймақтарда – Алматы қаласы, Қостанай, Солтүстік-Қазақстан, Қарағанды облыстарында, сондай-ақ аурушандығы орта және төмен негіздегі аймақтарда – Астана қаласы, Батыс-Қазақстан, Ақтөбе, Қызылорда, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында да тіркелді. Сүт безінің қатерлі ісігімен аурудың анықталудың төмендеуі – Павлодар (0,25%-дан - 2015 ж. 0,18% дейін – 2016 жылы) мен Ақмола облысында (0,20%-дан 0,16% дейін) байқалады.

2016 жылы цитологиялық скрининг нәтижесі бойынша 189 (2015 жылы – 211) жатыр мойнының қатерлі ісігі анықталды.

Анықталу деңгейі 0,05% (2015 жылы – 0,05%) құрады. Барлық тексерілгендердің ішіндегі жатыр мойнының қатерлі ісігін анықтаудың жоғарғы нәтижелері Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қостанай облыстарында және Алматы қаласында тіркелді. Анықталу деңгейі бұл аймақтарда 0,06-0,13%-ды құрады, бұл еуропалық скрининг көрсеткіштерінен асады. Анықталу деңгейінің төмендеуі 2015 жылмен салыстырғанда жатыр мойнының қатерлі ісігі аурушандығы жоғары Солтүстік-Қазақстан (0,04%-дан 0,02%-ға дейін), Шығыс-Қазақстан (0,09% -дан 0,07%-ға дейін), Ақтөбе (0,04%-дан 0,03%-ға дейін) облыстарында, сондай-ақ аурушандығы орта және төмен негіздегі аймақтарда: Батыс-Қазақстан (0,08%-дан 0,06%-ға дейін), Ақмола (0,06%-дан 0,05%-ға дейін), Маңғыстау (0,05%-дан 0,02%-ға дейін), Оңтүстік-Қазақстан (0,07%-дан 0,04%-ға дейін) тіркелді.

Ағымдағы жылда тоқ және тік ішектік скрининг нәтижелері бойынша 475 тоқ және тік ішектің қатерлі ісігі анықталды, бұл көрсеткіш алдыңғы жылмен салыстырғанда 8 жағдайға төмен (2015 жылы - 467). Анықталу деңгейі 0,06% (2015 жылы – 0,05%) құрады. Тоқ және тік ішектік қатерлі ісігін анықталудың жоғарғы деңгейі (0,07-0,13%) Ақтөбе, Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Павлодар, Солтүстік-Қазақстан облыстарында тіркелді. Орта және төмен анықталу деңгейі тоқ және тік ішектік қатерлі ісігімен аурушандығы жоғары аймақтарда – Ақмола және Шығыс-Қазақстан облыстарында тіркелді.

Өңеш және асқазан қатерлі ісігінің скрининг нәтижесі бойынша 68 өңеш ісігі (2015 ж. – 76) және 153 асқазан ісігі (2015 ж. – 177) анықталды. Өңеш және асқазан қатерлі ісігінің анықталу деңгейі алдыңғы жылдың көрсеткіштерімен бірдей, яғни 0,02% (өңештің қатерлі ісігі) және 0,05% (асқазанның қатерлі ісігі) құрады.

Өңеш қатерлі ісігін анықталудың жоғарғы деңгейі (0,04%) Қостанай және Солтүстік-Қазақстан облыстарында тіркелді, ал төменгі деңгейдегі (0,01%) анықталулар Шығыс-Қазақстан облыстары мен Алматы және Астана қалаларында байқалды. Асқазан қатерлі ісігін анықтаудың жоғарғы деңгейі (0,06-0,10%) Ақтөбе, Батыс-Қазақстан, Қызылорда, Қостанай облыстарында тіркелді. Өңеш қатерлі ісігін анықтаудың өте төмен деңгейі Атырау облысында (0,01%) тіркелді.

Қуық асты безінің қатерлі ісігінің скрининг нәтижесі бойынша 412 қатерлі ісігі анықталды, бұл көрсеткіш алдыңғы жылмен салыстырғанда 111 жағдайға көп (2015 жылы - 301). Анықталу деңгейі 0,39% (2015 жылы – 0,27%) құрады. Анықталудың республикалық көрсеткіштен жоғарылары (барлығынан 0,47%-0,83%-ға дейін) Қарағанды, Қостанай, Қызылорда, Солтүстік-Қазақстан облыстары мен Алматы қаласында тіркелді. Қуық асты безінің қатерлі ісігінің скринингі барысында анықталудың төмен деңгейі соңғы бірнеше жыл бойы Атырау мен Ақтөбе (0,02% сондағысы 1 жағдайдан) облыстарында байқалды.

Гепатоцеллюлярлы қатерлі ісік 12 науқаста (2015 ж. – 22) анықталды. Анықталу деңгейі 0,83% (2015 жылы – 1,10%). 2016 жылы анықталу деңгейі бес аймақта болды – Батыс-Қазақстан (2,05%), Қарағанды (0,8%), Қызылорда (0,53%), Шығыс-Қазақстан (3,17%) облыстарында және Алматы қаласында (1,03%).

2016 жылы скринингтік зерттеулер нәтижесінде анықталған аурудың алғашқы (I-II сатылар) сатысындағы науқастар үлесі:

- 94,5% – сүт безінің қатерлі ісігі (94,1% – 2015 ж.),
- 94,7% – жатыр мойнының қатерлі ісігі (95,3% – 2015 ж.),
- 84,0% – тоқ және тік ішектің қатерлі ісігі (82,9% – 2015 ж.),
- 85,3% – өңештің қатерлі ісігі (78,9% – 2015 ж.),
- 62,1% – асқазанның қатерлі ісігі (73,4% – 2015 ж.),
- 86,4% – қуықасты безінің қатерлі ісігі (86,4% – 2015 ж.),
- 58,3% – гепатоцеллюлярлы қатерлі ісік (13,6% – 2015 ж.) құрады (**4.14, 4.15, 4.16 кестелер**).

Анықталудың жоғары деңгейіндегі (0,23%-дан астам) сүт безінің қатерлі ісігінің I сатысының жоғарғы үлес салмағы (40%-дан астам) Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда, Солтүстік-Қазақстан, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында және Астана қаласында тіркелді. Скрининг нәтижесінде сүт безінің қатерлі ісігінің I-II сатысының анықталу деңгейі 100%-дығы – Атырау, Батыс-Қазақстан, Қызылорда, Солтүстік-Қазақстан облыстарында.

IV сатыдағы сүт безі қатерлі ісігінің үлес салмағы 0,9%-ды (0,7% – 2015 ж.) құрады. Скрининг нәтижесінде асқынудың жоғарғы деңгейі Шығыс-Қазақстан (1,2%), Қарағанды (1,5%), Маңғыстау (4,2%), Павлодар (2,9%), Оңтүстік-Қазақстан (0,7%) облыстары мен Алматы (2,3%) қаласында тіркелді.

I-II сатыдағы жатыр мойны қатерлі ісігінің жоғарғы үлес салмағы (100%) республикалық көрсеткіштермен салыстырғанда (0,05%) – Ақмола, Батыс-Қазақстан, Жамбыл, Қарағанды, Қостанай облыстары мен Алматы қаласында тіркелді.

I сатыдағы жатыр мойны қатерлі ісігі (50% астам) Ақтөбе, Алматы, Шығыс-Қазақстан, Қарағанды, Қостанай (81,5%) облыстарында және Алматы мен Астана қалаларында

анықталды. I сатыдағы жатыр мойнының бірде-бір қатерлі ісігі тіркелмеген аймақ – Солтүстік-Қазақстан облысы. I сатыдағы жатыр мойны қатерлі ісігінің төмен анықталу деңгейі (30% төмен) – Қызылорда, Павлодар, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында тіркелді.

2015 жылғыдай, осы ағымды 2016 жылы бірде бір IV сатыдағы жатыр мойны қатерлі ісігі тіркелмеді.

I сатыдағы тоқ және тік ішек қатерлі ісіктерінің анықталу үлес салмағы 21,3% (20,3%-2015ж.) құрады. I сатыдағы тоқ және тік ішек қатерлі ісіктерінің үлес салмағы республикалық көрсеткіштен жоғары және анықталу деңгейі 0,06 және одан жоғары пайызды құрайтын келесі аймақтарда: - Батыс-Қазақстан, Павлодар, облыстары мен Алматы қаласы жатады. I сатыдағы тоқ және тік ішек қатерлі Солтүстік-Қазақстан ісіктерінің анықталудың төменгі деңгейі Ақтөбе, Атырау, Жамбыл, Қарағанды, Қостанай, Қызылорда облыстары мен Астана қаласында байқалды.

IV сатыдағы тоқ және тік ішектердің қатерлі ісіктері 2,3% (3,6%-2015ж.): Алматы, Батыс-Қазақстан, Қарағанды облыстары мен Алматы қаласында анықталды.

I сатыдағы өңештің қатерлі ісігі алғаш рет скрининг тексерісінен өткен 23,5% (7,9%-2015ж.) науқастарда анықталды. Өңеш қатерлі ісігін алғашқы сатыда анықтаудың жоғарғы деңгейі Атырау (100%), Батыс-Қазақстан (42,9%), Қызылорда (28,6%), Шығыс-Қазақстан (40%) облыстарында тіркелді. Қостанай облысы мен Алматы және Астана қалаларында өңештің I сатыдағы бірде-бір қатерлі ісігі тіркелмеді.

IV сатыдағы өңештің қатерлі ісігі Алматы қаласында анықталған 1 жағдайдың себебімен 1,5% (1,3%-2015ж.) құрады.

I сатыдағы асқазанның қатерлі ісігі 22,2% (19,2%-2015ж.) құрап, Ақтөбе (22,2%), Батыс-Қазақстан (26,7%), Қызылорда (65,0%) облыстарында жиі анықталды.

IV стадии сатыдағы асқазан қатерлі ісігі скрининг шеңберінде 13 науқаста (8,5%) , анықталды, бұл өткен жылдың көрсеткішінен жоғары (9 науқас, 5,1% - 2015ж.). Асқазан қатерлі ісігінің асқынған түрлері Батыс-Қазақстан, Қарағанды, Павлодар облыстары мен Алматы қаласында тіркелді.

I сатыдағы қуық асты безінің қатерлі ісігінің республикалық көрсеткіштен жоғарғы үлесі 38,8% (20,3%-2015ж.) анықталудың жоғары деңгейі бар келесі аймақтарда анықталды: Қостанай (42,3%) және Қызылорда (87%) облыстарында. Сонымен қатар I сатыдағы қуық асты безінің қатерлі ісігінің анықталуының жоғарғы деңгейі Батыс-Қазақстан, Шығыс-Қазақстан облыстарында байқалды.

IV сатыдағы қуық асты безі (1,7%, 2015 ж. – 3,0%) Қарағанды, Солтүстік-Қазақстан облыстарында тіркелді.

2016 жылы скрининг нәтижесінде алғашқы сатыдағы бауыр қатерлі ісігінің анықталу деңгейі (I-II сатылар) алдыңғы жылмен салыстырғанда жоғары болып 58,3% (13,6%-2015ж.) құрады. Осы жылы да, өткен жылғыдай, бірде-бір I сатыдағы бауыр қатерлі ісігі тіркелмеді. Бірде-бір бауыр қатерлі ісігінің IV сатыдағы жағдайы (9,1%-2015ж.) анықталмады.

Скрининг зерттеулері барысында анықталған қатерлі ісіктер мен тексерілген халық саны

4.12 кесте

Облыстардың атаулары	Сүт безі қатерлі ісігі скринингі				Жағыр мойны қатерлі ісігі скринингі				Тоқ және тік ішектер қатерлі ісіктері скринингі			
	Тексерілді		Қатерлі ісік анықталды		Тексерілді		Қатерлі ісік анықталды		Тексерілді		Қатерлі ісік анықталды	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	408824	389352	765	895	392507	376552	211	189	791904	796781	467	475
Ақмола	20841	20619	42	33	18226	21285	11	10	45218	50052	23	17
Ақтөбе	19703	14325	24	28	18938	18737	7	5	36688	36159	11	25
Алматы	43139	42883	63	49	42049	40344	13	5	83140	82687	41	24
Атырау	12414	11847	20	19	12297	12272	5	5	22091	22146	8	14
Батыс Қазақстан	17611	17537	43	49	15336	15283	12	9	31598	31455	37	40
Жамбыл	24853	24865	22	31	23137	23143	10	16	44206	44219	31	27
Қарағанды	38390	38444	80	132	33485	33413	11	17	72461	72327	48	54
Қостанай	22794	17750	61	55	21434	21148	26	27	49575	48708	60	56
Қызылорда	14822	14838	11	44	14878	14869	1	6	28089	28217	1	12
Маңғыстау	10927	11373	20	24	12305	12659	6	3	22208	22345	6	6
Оңтүстік Қазақстан	50211	50285	89	135	51804	51815	35	23	92795	94860	22	16
Павлодар	22527	19560	57	35	19442	19367	6	8	41615	41667	39	45
Солтүстік Қазақстан	13883	13228	41	43	14603	14465	6	3	37312	37126	32	31
Шығыс Қазақстан	40448	39501	76	86	35180	18276	32	13	82082	81554	51	41
Алматы қаласы	40801	35770	78	86	40140	40115	27	32	73483	73900	31	18
Астана қаласы	15460	16527	38	46	19253	19361	3	7	29343	29359	26	19

Скринингтік зерттеулер барысында анықталған қатерлі ісіктер мен тексерілген халық саны (пилот жүргізілген аймақтарда)

4. 13-кесте

Облыстардың атаулары	Өңеш және асқазан қатерлі ісігі скринингі						Қуық асты безінің қатерлі ісігі скринингі						Гепатоцеллюлярлы қатерлі ісігі скринингі					
	Тексерілді		Қатерлі ісік өңеште		Қатерлі ісік асқазанда		Тексерілді		Қатерлі ісік анықталды		Тексерілді		Қатерлі ісік анықталды		Тексерілді		Қатерлі ісік анықталды	
	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.
Қазақстан Республикасы	329071	317587	76	68	177	153	110879	106946	301	412	2007	1444	22	12				
Ақмола																		
Ақтөбе	26097	26004	13	7	20	18	8301	4836	4	1	104	29	0	0				
Алматы																		
Атырау	12881	12397	5	4	6	1	5028	5104	0	1	143	66	0	0				
Батыс Қазақстан	23331	23246	14	7	11	15	7429	7421	28	19	138	146	2	3				
Жамбыл																		
Қарағанды	57914	57990	13	10	29	31	15650	15622	40	74	225	251	0	2				
Қостанай	27992	28801	3	12	21	16	10867	10976	55	52	40	42	0	0				
Қызылорда	20163	20104	1	7	4	20	6509	6493	0	54	93	187	4	1				
Маңғыстау																		
Оңтүстік Қазақстан																		
Павлодар	29076	25413	5	6	22	10	9322	8823	17	31	95	11	0	0				
Солтүстік Қазақстан	16014	15816	6	6	12	8	8068	7921	12	40	100	104	0	0				
Шығыс Қазақстан	53548	50652	10	5	24	15	17970	17984	53	54	510	63	0	2				
Алматы қаласы	49292	44320	2	3	19	14	15156	15110	83	73	389	389	0	0				
Астана қаласы	12763	12844	4	1	9	5	6579	6656	9	13	170	156	16	4				

Скрининг зерттеулері барысындағы анықталған I-II және IV сатыдағы қатерлі ісіктердің үлес салмағы (%-бен)

4.14-кесте

Облыстардың атаулары	Сүт безі қатерлі ісігі				Жағыр мойны қатерлі ісігі				Төк және тік ішек қатерлі ісіктері									
	I саты		II саты		IV саты		I саты		II саты		IV саты							
	2015ж	2016ж	2015ж	2016ж	2015ж	2016ж	2015ж	2016ж	2015ж	2016ж	2015ж	2016ж						
Қазақстан Республикасы	30,1	39,1	64,1	55,4	0,7	0,9	56,9	50,8	38,4	43,9	0	0	20,3	21,3	62,5	62,7	3,6	2,3
Ақмола	21,4	33,3	57,1	63,6	0	0	36,4	30	63,6	50	0	0	8,7	23,5	52,2	76,5	8,7	0
Ақтөбе	8,3	10,7	79,2	71,4	0	0	42,9	60	42,9	40	0	0	18,2	12	63,6	72	0	0
Алматы	33,3	36,7	57,1	59,2	0	0	69,2	60	23,1	20	0	0	41,5	25	39	58,3	9,8	8,3
Атырау	10	5,3	85	94,7	0	0	0	40	100	60	0	0	0	14,3	100	78,6	0	0
Батыс-Қазақстан	44,2	44,9	55,8	55,1	3,8	0	58,3	44,4	41,7	33,3	0	0	35,1	27,5	56,8	52,5	2,7	2,5
Жамбыл	9,1	9,7	90,9	83,9	0	0	20	25	80	75	0	0	12,9	14,8	74,2	63	0	
Қарағанды	42,5	56,1	45	34,8	0	1,5	36,4	76,5	54,5	23,5	0	0	6,3	18,5	70,8	55,6	8,3	11,1
Қостанай	44,3	30,9	55,7	67,3	0	0	65,4	81,5	34,6	18,5	0	0	15	3,6	80	92,9	0	0
Қызылорда	9,1	56,8	90,9	43,2	0	0	100	16,7	0	66,7	0	0	0	16,7	100	50	0	0
Маңғыстау	5	54,2	90	37,5	1,1	4,2	50	33,3	50	66,7	0	0	0	33,3	16,7	50	0	0
Оңтүстік-Қазақстан	24,7	43	71,9	52,6	0	0,7	60	17,4	40	82,6	0	0	27,3	37,5	72,7	62,5	0	0
Павлодар	38,6	31,4	54,4	54,3	0	2,9	16,7	25	66,7	50	0	0	28,2	24,4	53,8	57,8	2,6	0
Солтүстік-Қазақстан	26,8	41,9	65,9	58,1	0	0	33,3	0	50	100	0	0	12,5	38,7	71,9	61,3	0	0
Шығыс-Қазақстан	22,4	31,4	73,7	62,8	0	1,2	65,6	53,8	28,1	30,8	0	0	21,6	31,7	58,8	61	7,8	0
Алматы қаласы	23,1	27,9	74,4	65,1	0	2,3	85,2	68,8	3,7	31,3	0	0	22,6	20,8	61,3	37,5	0	4,2
Астана қаласы	57,9	54,3	42,1	41,3	1,3	0	66,7	71,4	33,3	28,6	0	0	23,1	15,8	46,2	78,9	3,8	0

Скринингтік зерттеулер барысындағы анықталған I-III және IV сатыдағы қатерлі ісіктердің үлес салмағы (%-бен)
пилоттық аймақтарда

4.15-кесте

Облыстардың атаулары	Өнеш қатерлі ісігі				Асқазан қатерлі ісігі							
	I саты		II саты		IV саты		I саты		II саты		IV саты	
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.
Қазақстан Республикасы	7,9	23,5	71,1	61,8	1,3	1,5	19,2	22,2	54,2	39,9	5,1	8,5
Ақмола												
Ақтөбе	7,7	14,3	76,9	85,7	0	0	0	22,2	85	61,1	0	0
Алматы												
Атырау	0	100	80	0	0	0	33,3	0	0	100	0	0
Западно-Казахстанская	0	42,9	85,7	42,9	0	0	45,5	26,7	18,2	33,3	0	6,7
Жамбыл												
Қарағанды	23,1	20	46,2	60	7,7	0	24,1	16,1	55,2	16,1	6,9	25,8
Қостанай	0	0	66,7	83,3	0	0	4,8	6,3	76,2	87,5	0	0
Қызылорда	0	28,6	0	42,9	0	0	100	65	0	15	0	0
Маңғыстау												
Оңтүстік-Қазақстан												
Павлодар	0	16,7	80	66,7	0	0	4,5	10	54,5	30	22,7	20
Солтүстік-Қазақстан	0	16,7	83,3	83,3	0	0	16,7	12,5	50	75	8,3	0
Шығыс-Қазақстан	10	40	80	60	0	0	25	20	54,2	46,7	0	0
Алматы қаласы	0	0	0	33,3	0	33,3	26,3	14,3	36,8	21,4	0	14,3
Астана қаласы	25	0	75	100	0	0	11,1	0	77,8	60	11,1	0

**Скринингтік зерттеулер барысындағы анықталған I-II және IV сатыдағы қатерлі ісіктердің үлес салмағы (%-бен)
пилоттық аймақтарда (жалғасы)**

4.16-кесте

Облыстардың атаулары	Қуық асты безі қатерлі ісігі						Гепатоцеллюлярлы қатерлі ісік						
	I саты		II саты		IV саты		I саты		II саты		IV саты		
	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	2015ж.	2016ж.	
Қазақстан Республикасы	20,3	38,8	66,1	47,6	3	1,7	0	0	0	13,6	58,3	9,1	0
Ақмола													
Ақтөбе	0	0	75	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Алматы													
Атырау	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Батыс-Қазақстан	39,3	68,4	50	21,1	0	0	0	0	0	100	33,3	0	0
Жамбыл													
Қарағанды	17,5	24,3	57,5	47,3	2,5	6,8	0	0	0	0	50	0	0
Қостанай	23,6	42,3	70,9	57,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Қызылорда	0	87	0	5,6	0	0	0	0	0	25	100	0	0
Маңғыстау													
Оңтүстік-Қазақстан													
Павлодар	5,9	0	76,5	90,3	5,9	0	0	0	0	0	0	0	0
Солтүстік-Қазақстан	2,5	30	66,7	62,5	0	5	0	0	0	0	0	0	0
Шығыс-Қазақстан	41,5	53,7	56,6	42,6	0	0	0	0	0	0	100	0	0
Алматы қаласы	3,6	24,7	79,5	47,9	2,4	0	0	0	0	0	50	12,5	0
Астана қаласы	11,1	0	33,3	92,3	55,6	0	0	0	0	0	0	0	0

ҚОРЫТЫНДЫ

Қазақстан Республикасында 2016 жылы қатерлі ісікпен ең алғаш рет аурудың тіркелген 36813 жағдайы (36438 – 2015 ж.) анықталды, **науқастанушылық көрсеткіші** $T_{\text{төм}} = -0,4\%$ -дық төмендеу қарқынымен $206,9\%_{000}$ ($207,7\%_{000}$ - 2015ж.) құрады.

Қатерлі ісікпен науқастанушылықтың көрсеткішінің өсуі республикамыздың тоғыз аймағында байқалған: Ақмола (өсу қарқыны-2,1%), Жамбыл (өсу қарқыны-0,5%), Қарағанды (өсу қарқыны-5,2%), Қызылорда (өсу қарқыны-8,8%), Қостанай (өсу қарқыны-0,4%), Маңғыстау (өсу қарқыны-10,5%), Павлодар (өсу қарқыны-4,5%) және Алматы (өсу қарқыны – 11,6%) мен Астана (өсу қарқыны – 2,7%) қалалары.

2016 жылы 36813 (36438– 2015ж.) қатерлі ісіктің жаңа жағдайы тіркелді, оның 44,0%-ы ($44,6\%$ – 2015ж.) **ерлерде**, $56,0\%$ -ы ($55,4\%$ – 2015ж.) **әйелдерде** анықталды. Қазақстан Республикасының қатерлі ісікпен ауырған ерлерінің онкопатологиясы құрылымында алғашқы орындары келесідей бөлінген: өкпенің қатерлі ісігі – ($18,2\%$), асқазанның қатерлі ісігі – ($11,1\%$), терінің қатерлі ісігі– ($10,5\%$), қуық асты безінің қатерлі ісігі – ($9,5\%$), лимфа және қан жасау тіндері қатерлі ісігі – ($4,8\%$).

Сүт безінің қатерлі ісігі ($21,8\%$) әйелдер онкопатологиясы құрылымында алдыңғы қатарда тұр, одан кейін терінің қатерлі ісігі – ($14,6\%$), жатыр мойнының қатерлі ісігі – ($8,4\%$), жатыр денесінің қатерлі ісігі – ($5,7\%$), және аналық жыныс безінің қатерлі ісігі – ($5,0\%$).

2016 жылы репродуктивті жүйенің қатерлі ісіктері - $41,6\%$ ($42,4\%$ –2015ж) әйелдер онкопатологиясының құрылымында жоғары үлес алды, бұл арада жыныс мүшелерінің қатерлі ісіктері әйелдер арасындағы барлық қатерлі ісіктердің $19,1\%$ -ын ($20,6\%$ -2015ж) құрады.

Ерлер арасында өкпе қатерлі ісігі– $34,2\%_{000}$ ($37,2\%_{000}$ –2015ж), асқазан – $20,8\%_{000}$ ($21,8\%_{000}$ –2015ж), тері - $19,8\%_{000}$ ($19,6\%_{000}$ –2015ж), қуық асты безі – $18,0\%_{000}$ ($16,2\%_{000}$ –2015ж) қатерлі ісіктері жиі анықталды.

Ерлер арасындағы төмен науқастанушылық сүйек пен буын шеміршектерінің – $1,0\%_{000}$ ($1,4\%_{000}$ –2015ж), қалқанша безінің - $1,2\%_{000}$ ($1,2\%_{000}$ –2015ж) қатерлі ісіктерінің үлесіне тиді.

2016 жылы әйелдер арасындағы ас қорыту мүшелерінің қатерлі ісіктерінің үлесі – $19,3\%$ -ды (3% -2015ж) құрады, бұл ерлер арасындағы аталмыш көрсеткіштен $31,5\%$ ($32,1\%$ -2015ж) төмен болды.

2016 жылы ерлер арасындағы тіркелген әрбір бесінші қатерлі ісік $18,2\%$ ($19,4\%$ -2015ж) тыныс алу мүшелерінде орналасты, ал әйелдер арасында бұл қатерлі ісіктердің үлесі $3,3\%$ ($3,9\%$ -2015ж) 5 есеге төмен болды.

Республикада барлық бақылаудағы контингенттің ішінен қатерлі ісіктен қайтыс болған науқастардың жалпы саны 15 117-ні құрады. Ақмола, Алматы, Шығыс-Қазақстан, Жамбыл, Батыс-Қазақстан, Қызылорда, Маңғыстау, Солтүстік-Қазақстан, Оңтүстік-Қазақстан облыстарында қайтыс болғандар саны 2015 жылға қарағанда аз болды.

2016 жылы өлім-жітімнің жоғарғы көрсеткіштері Павлодар- $142,0\%_{000}$ ($141,6\%_{000}$ – 2015ж), Солтүстік-Қазақстан- $121,6\%_{000}$ ($137,4\%_{000}$ –2015ж), Шығыс-Қазақстан - $129,2\%_{000}$ ($135,5\%_{000}$ –2015ж), Ақмола - $121,6\%_{000}$ ($124,1\%_{000}$ –2015ж) және Қарағанды – $99,0\%_{000}$ ($97,8\%_{000}$ –2015ж) облыстарында тіркелді.

Төменгі көрсеткіштер Оңтүстік-Қазақстан– $48,9\%_{000}$ ($57,8\%_{000}$ –2015ж) мен Маңғыстау– $56,9\%_{000}$ ($59,2\%_{000}$ –2015ж) облыстарында белгіленді.

Өкпенің қатерлі ісігінен өлім-жітім, соңғы жиырма жылдан астам бойы (1986ж. бері), қатерлі ісіктерден болған өлім-жітім құрылымында 1-орында, ал 2016 жылы оның үлесі

16,5% (16,8%-2015ж.) болды. Ағымды жылы өкпе қатерлі ісігінен өлім-жітім көрсеткіші 14,0‰ (15,1%-2015ж.) құрады.

Асқазанның қатерлі ісігінен өлім-жітім құрылымының 2-орнында орналасқан (1986ж. бері), биылғы үлесі -11,5% (12,2%-2015ж.). Асқазан қатерлі ісігінің өлім-жітім көрсеткіші 2016 жылы 9,8‰ (10,9‰-2015ж.) құрады.

Сүт безі қатерлі ісігі салдарынан болған өлім-жітім 8,5%-бен (8,8%-2015ж.) жетінші жыл қатарынан 3-орында келе жатыр. Жалпы республика бойынша сүт безі қатерлі ісігінің өлім көрсеткіші 7,2‰ (7,9‰-2015ж.).

Өңеш қатерлі ісігі қатерлі ісіктен болатын өлім-жітім құрылымында 2004 жылдан бері 4-орында тұр, 5,8% (5,8%-2015ж.) құрайды. Бұл локализациядан болған өлім-жітім 2016 жылы 4,9‰ (5,2%-2015ж.) құрады.

Тоқ ішектің қатерлі ісігі өлім-жітім құрылымында 5,1%-дық үлеспен 2016 жылы 5-орында (4,7%-2015ж.) тұр. Өлім-жітім көрсеткіші 4,3‰ (4,3‰-2015ж.) болды.

2016 жылы 740 (2014 ж. – 765) науқасқа диагноз **қайтыс болғаннан кейін** қойылды. Ол алғаш рет анықталған қатерлі ісікпен ауыратын науқастардың жалпы санының 2,0%-н (2015 ж. - 2,1%) құрады.

Қайтыс болғаннан кейін бірінші рет есепке алынған науқастардың жоғары үлесі Шығыс-Қазақстан (178), Қарағанды (141), Ақмола (62), Батыс-Қазақстан (51) облыстары мен Алматы қаласында (68) анықталды.

Қайтыс болғаннан кейін есепке алынған 740 жағдайдың 683 – е аутопсия жасалған – 92,3% (2015 ж. – 95,7%), ал 57 жағдайда - «қатерлі ісік» диагнозы аутопсиясыз қойылды (2015 ж. - 33 жағдай). Аутопсия Павлодар (19), Атырау (9), Солтүстік-Қазақстан (6), Батыс-Қазақстан (3), Ақмола (3), Шығыс-Қазақстан (2), Ақтөбе (1), Оңтүстік-Қазақстан (1) облыстары мен Астана қаласында (13) жасалмады.

2016 жылы жалпы республика бойынша қатерлі ісік салдарынан болатын **бір жылдық өлім-жітім көрсеткіші** 24,8%-ы құрады (2015 жылы – 26,5%).

Бір жылдық өлім-жітімнің ең жоғарғы көрсеткіші – Атырау облысында (38,1%), ең төменгі көрсеткіші – Алматы қаласында (12,6%) тіркелді.

Атырау облысынан (4,5%-ға жоғарылаған) басқа республиканың барлық аймақтарында Маңғыстау (4,2%), Оңтүстік-Қазақстан (3,0%), Қостанай (0,9%), Солтүстік-Қазақстан (0,6%) көрсеткіштердің төмендегені байқалды, Астана қаласында 2015 жылмен салыстырғанда көрсеткіш өзгермеген (23,4%). Аймақтар бойынша бір жылдық өлім-жітім көрсеткіші алдыңғы жылмен салыстырғанда 0,3 – 5,3%-ға төмендеген.

Алматы облысында төмендеу өте айқын (5,3%) болды.

2016 жылы Қазақстан Республикасында қатерлі ісіктің 36 813 жаңа жағдайы тіркелді (36438 – 2015ж.), оның ішінде 392-і бастапқы-көпше қатерлі ісіктері, 740-ы қайтыс болғаннан кейін есепке алынғандар. 2016 жылдың қорытындысы бойынша 36 681 өмірінде алғаш рет қатерлі ісік диагнозы қойылған адам (35231 – 2015ж.) есепке алынды.

2016 жылы Қазақстан Республикасында скрининг барысында 1 988 662 (2015 жылы – 2 035 192) ерлер мен әйелдер тексерілді, соның ішінде:

- 50-60 жас аралығындағы мақсатты топтың 389 352 әйелдері (2015 жылы – 408 824) маммографиялық скрининг арқылы,

- 30-60 жас аралығындағы мақсатты топтың 376 552 әйелдері (2015 жылы – 392 507) цитологиялық скрининг арқылы,

- 50-70 жас аралығындағы мақсатты топтың 796 781 ерлер мен әйелдері (2015 жылы – 791 904) тоқ және тікішектік скрининг арқылы тексерілді (**4.12 кесте**).

Сонымен қатар сынамалы аймақтарда келесі зерттеулер жүргізілді:

- 50-60 жас аралығындағы мақсатты топтың 317 587 ерлер мен әйелдері (2015 жылы – 329 071) өңеш пен асқазан қатерлі ісігіне скрининг арқылы,
- 50-64 жас аралығындағы мақсатты топтың 106 946 ерлері (2015 жылы – 110 879) қуық асты безінің қатерлі ісігіне скрининг арқылы,
- 1 444 (2015 жылы – 2 007) бауыр циррозымен науқастанатын науқастар гепатоцеллюлярлы ісігіне скрининг арқылы зерттеуден өтті.

2016 жылы скринингтік зерттеулер нәтижесінде анықталған аурудың алғашқы (I-II сатылар) сатысындағы науқастар үлесі:

- 94,5% – сүт безінің қатерлі ісігі (94,1% – 2015 ж.),
- 94,7% – жатыр мойнының қатерлі ісігі (95,3% – 2015 ж.),
- 84,0% – тоқ және тік ішектің қатерлі ісігі (82,9% – 2015 ж.),
- 85,3% – өңештің қатерлі ісігі (78,9% – 2015 ж.),
- 62,1% – асқазанның қатерлі ісігі (73,4% – 2015 ж.),
- 86,4% – қуықасты безінің қатерлі ісігі (86,4% – 2015 ж.),
- 58,3% – гепатоцеллюлярлы қатерлі ісік (13,6% – 2015 ж.) құрады.

Диагнозы алғаш қойылған науқастардың ішіндегі 5704-і (16%) алдын-алу тексерістері кезінде анықталған (4024, 12% 2015ж). Анықталудың жоғарғы пайыздары: Жамбыл – 49,% (767 науқас) облысында, ал төменгісі Маңғыстау облысында – 5,4% (45 науқас) белгіленді. Алдын-алу тексерістері кезінде анықталған науқастардың 80,6% -ы (4599) (56,5% - 2015ж) ісіктің I және II сатысындағы екендігін айта кету керек. Көпшілік аймақтарда алдын-алу тексерістері жүргізіліген кезінде аурудың I и II сатысындағы 80,6-96%-ға жуық науқастар анықталды.

Алты аймақта, белсенді анықтау барысында алдын-ала анықтау 80%-дан төмен болған аймақтарға: Қызылорда - 61,2%, Жамбыл-65,4%, Алматы қаласы–71,2%, Қарағанды–74,7%, Ақмола - 75,3%, Павлодар – 79,5% облыстары жатады.

Диагноздың морфологиялық верификациясы. Бүкіл Республика бойынша алғаш рет қатерлі ісік анықталған науқастар арасында диагноздың морфологиялық расталу көрсеткішінің өсуі байқалып 2016 жылы 92,2%-ды құрады (91,2% - 2015ж.).

Талдау жасалынған жылы қатерлі ісіктердің морфологиялық расталуы 9 аймақта жақсарды. Қарағанды (97,1%), Астана қаласында (95,7 %), Атырау (94,2%), Батыс-Қазақстан (93,4%) облыстарында расталу деңгейі республикалық көрсеткіштен жоғары екендігіне қарамастан, 2015 жылмен салыстырғанда верификация пайызының төмендегені байқалды.

Морфологиялық расталудың ең төмен пайызы Қызылорда (72,1%), Ақмола (85,7%) және Павлодар (87,9%) облыстарында болды.

2016 жылы Қазақстан Республикасында қатерлі ісіктің алғашқы сатыларында (I-II сатылары) анықталған науқастардың үлес салмағы 58,9% -ы (57,3% – 2015ж.) құрады.

Алдыңғы жылмен салыстырғанда он үш облыста қатерлі ісіктің алғашқы сатыларында анықталған науқастардың үлес салмағы ұлғайған.

I-II сатыдағы анықталу көрсеткіштері Қарағанды (0,9%), Қостанай (0,3%), Маңғыстау (0,7%) облыстарында төмендеді.

7 облыста I–II сатыда анықталған қатерлі ісікпен ауыратын науқастардың үлесі орташа республикалық көрсеткіштен жоғары болды: Солтүстік-Қазақстан (67,2%), Шығыс-Қазақстан (62,7%), Павлодар (61,7%), Ақтөбе (61%), Атырау (60,7%) облыстары мен Алматы (65,9%) қаласында.

Жалпы республика бойынша қатерлі ісіктің I – II сатыларында анықталған науқастардың жоғары пайыздары тері (98,1%), ерін (89,4%), жатыр мойны (86,1%), тері меланомасы (84,0%), жатыр денесі (83,7%), сүт безі (83,0%), қалқанша безінің (80,5%) қатерлі ісіктерінде анықталды.

Төмен пайыздар бауыр (18,5%), ұйқы безі (21,4%), өкпе (26,5%), аналық жыныс безі (34,5%), асқазанның (39,0%) қатерлі ісіктерінде анықталды.

Жалпы республика бойынша 2016 жылы қатерлі ісікті кеш диагностикалау көрсеткіші (IV саты) 11,5% -ы құрады. 2016 жылы қатерлі ісіктің кеш диагностикалаудың ең жоғарғы көрсеткіштері Ақмолай (15,9%), Қарағанды (15,2%), Алматый (14,2%), Шығыс-Қазақстан (13,1%), Павлодар (13,0%) облыстарында анықталды.

IV – сатыда диагностикаланған қатерлі ісіктердің жоғары үлесі келесі қатерлі ісіктерде анықталды: ұйқы безі (37,4%), өкпе (23,7%), асқазан (19,9%), бауыр (17,0%), - *ауыз қуысы мен жұтқыншақ қатерлі ісігі* (15,8%), тоқ ішек (14,7%), сүйек және буын шеміршектері (13,9%), тік ішек (12,3%), қуық асты безі (12,0%).

Визуалды локализациялау арасында қатерлі ісіктердің 7 негізгі нысанының үлес салмағы кеш диагностикалаудың (*III-IV сатылары*) мәнін ашады және ауыз қуысы мен жұтқыншақтың қатерлі ісігінде (51,9%), тік ішек қатерлі ісігінде (30,4%), қалқанша без қатерлі ісігінде (19,5%), *сүт безі қатерлі ісігінде* (16,7%), жатыр мойны қатерлі ісігінде (13,6%), ерін қатерлі ісігінде (9,8%) және терінің басқа да қатерлі ісігінде (1,9%) құрайды. Сүт безі қатерлі ісігінде (16,7%) - Ақмола(26,7%), Алматы (24,9%), Ақтөбе (24,2%), Қостанай (23,2%), Қарағанды (21,4%), Маңғыстау (17,8%) облыстарында.

Жатыр мойны қатерлі ісігінде (13,6%) – Қарағанды (26,5%), Павлодар (22,0%), Батыс-Қазақстан (19,6%), Алматы (18,4%), Ақмола (16,7%), Қостанай (14,7) облыстары мен Астана (16,4%) қаласында.

Қазақстан Республикасында халыққа онкологиялық көмек: басты ұйым – Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институты, 17 онкологиялық диспансерлер (ООД-13, АОД-2, ҚОД-2), 4 онкологиялық бөлімшелер (Батыс-Қазақстан мемлекеттік медициналық академиясының жанындағы Ақтөбе МО**** мен Жезқазған аймақтық көпсалалы ауруханасы, Алматы қ. «Педиатрия және бала хирургиясы орталығы» мен Астана қ. «Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы», 371 онкологиялық кабинеттері және 288 маммологиялық кабинеттері арқылы көрсетіледі.

Алғашқы қарау кабинеттерінің саны 1027-ден 1284-ке дейін (2015 және 2016 жылдарға сәйкес) ұлғайды.

2016 жылы онкологиялық науқастарды емдеу үшін жайылған төсек-орын саны 3947-ді құрады.

2016 жылы онкологиялық ұйымдардың стационарларында 75753 науқас (77108-2015 ж.) емделді.

Онкологиялық төсек-орынның орташа жұмыс көрсеткіші 2016 жылы 302 күнді, ал *радиологиялық төсек-орынның* орташа жұмыс көрсеткіші 340 күнді құрады.

2016 жылы Республикада онкологтардың саны 504 дәрігерді және радиологтардың саны 98 дәрігерді құрады. **Кадрлардың жеткіліксіздігі барлық жерде сақталып тұр.**

2016 жылы Республика бойынша онкологиялық ұйымдардың **диспансерлерлік бөлімшелеріндегі келім-кетім саны** өткен жылмен салыстырғанда 73 212-ге көбейді, барлығы 980 846 -ны құрады (907 634-2015ж.), $T_{есу} = 8,1\%$.

2016 жылы Қазақстан Республикасында онкологиялық ұйымдарға қатерлі ісік салдарынан жатқызылған науқастардың жалпы саны 75753 адамды құрады.

Ағымдағы жылда қатерлі ісік диагнозымен алғаш рет есепке алынған науқастардың 269367-на (2015 жылы - 26817) қатерлі ісікке қарсы арнайы ем көрсетілді, олардың

18851-і емді жыл ішінде алып бітсе (2015 жылы - 21265) және 8085 науқас арнайы емді жалғастыруда (2015 жылы - 5552), яғни алғаш рет ауырғандардың 86,9 %-ы. Қалған (12,4%) науқастарға паллиативті көмек көрсетілді.

Көрсеткіштің төмендеуі он онкологиялық диспансерлерде: Қызылорда (27,2%-ға), Алматы Талдықорған қаласы (16,9%-ға), Семей аймақтық (9,2%-ға), Алматы аймақтық (4,8%-ға), Атырау (6,0%-ға), Шығыс-Қазақстан (3,9%-ға), Ақтөбе (3,2%-ға), Алматы (1,4%-ға) қаласында байқалды.

Арнайы еммен қамтудың ең жоғарғы көрсеткіштері Жамбыл (98,5%), Қостанай (95,4%), Солтүстік-Қазақстан (95,2%), Оңтүстік-Қазақстан (95,2%), Маңғыстау (94,7%), Ақмола (92,2%) онкологиялық диспансерлерінде және Астана (91,8 %) қалалық онкологиялық диспансерінде байқалды.

Арнайы еммен қамтудың ең төмен көрсеткіші Қызылорда (69,8%), Шығыс-Қазақстан (76,6%) және Алматы облысының Талдықорған аймақтық (77,8%) онкологиялық диспансерлерінде анықталды.

Алғаш рет есепке алынған қатерлі ісікпен ауыратын науқастарға көрсетілетін ісікке қарсы арнайы ем келесі әдістерден тұрды: хирургиялық (40,3%), кешендік (25,4%), сәулелік (11,6%), дәрілік (9,7%), күрделі (9,0%) және химиосәулелік (4,0%).

Есепте тұрған науқастардың 27560-ы арнайы емді қабылдады, ол 16,9%-ы құрады.

2016 жылдың соңына қарай мамандандырылған онкологиялық ұйымдарда **есебінде тұратын қатерлі ісіктермен ауыратын науқастардың жалпы саны 163080 науқасты құрады (2015 жылы - 156280) (3.12 кесте).** Қатерлі ісікпен аурушандық көрсеткіші ұлғайды және 100 мың адамға шаққанда 909,7 көрсеткішті құрады (2015 жылы – 884,4).

2016 жылдың соңында онкологиялық диспансерлердің бақылауындағы науқастардың ең жоғарғы контингенті Алматы қаласында (22366 науқас), Қарағанды (18942 науқас), Шығыс- Қазақстан (18749), Алматы қаласы (12641), Оңтүстік-Қазақстан (12289), Қостанай (11793), Павлодар (10578) облыстарында анықталды. Науқастардың контингентінің өсуі, есепте тұрған науқастардың 1000 адамға шаққандағы кемуі байқалған Алматы облысынан басқа, барлық аймақтарда байқалды.

Бақыланатын контингенттің Республика бойынша **өлім-жітім көрсеткіші 9,3%-ды құрады.** Он алты аймақтың онында бұл көрсеткіш республикалық деңгейден жоғары болды: Жамбыл (17,2%), Атырау (15,1%), Қызылорда (13,0%), Оңтүстік-Қазақстан (11,4%), Ақмола (10,9%), Маңғыстау (10,8%), Павлодар (10,2%), Ақтөбе (9,6%), Шығыс- Қазақстан (9,6%) облыстары мен Астана (10,2%) қаласында.

Толығу индексі Қарағанды (5,0), Солтүстік-Қазақстан (4,9), Шығыс-Қазақстан (4,8), Ақмола (4,7), Алматы (4,7), Батыс-Қазақстан (4,7), Қостанай (4,7%) облыстарында республикалық көрсеткіштен жоғары болды және Қызылорда (3,8), Жамбыл (4,0), Маңғыстау (4,0) облыстарында салыстырмалы төмен көрсеткіш көрсетті.

Қазақстан Республикасында онкологиялық ұйымдарының бақылауында бес жылдан артық тұратын науқастардың жалпы саны есеп беру жылының соңына қарай 78174 науқасты құрады, ол - барлық науқастың 47,9%-ы. Бес жылдық өмір сүру көрсеткіші Қарағанды (52,4%), Ақмола (50,8%), Батыс-Қазақстан (50,5%), Шығыс-Қазақстан (49,7%), Павлодар (49,4%), Қостанай (49,0%), Солтүстік-Қазақстан (48,6%) облыстары мен Астана (48,1%) қаласында республикалық орташадан жоғары болды.

Ағымдағы жылда қатерлі ісікпен ауыратын **науқастардың контингентінің жоғарғы саны:** сүт безі (1701 науқас), терінің басқа да қатерлі ісіктері (978 науқас), қуық асты безі (671 науқас) қатерлі ісіктерінде анықталды.

Контингенттің төмендеуі мына қатерлі ісіктерде: еріннің (137 науқасқа), өңештің (60 науқасқа), сүйек және буын шеміршектерінің (41 науқасқа), бауырдың (35 науқасқа), өкпенің (10 науқасқа) қатерлі ісіктерінде белгіленді.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ
ОНКОЛОГИИ И РАДИОЛОГИИ

ПОКАЗАТЕЛИ
ОНКОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЗА 2016 ГОД

(статистические материалы)

ПОКАЗАТЕЛИ ОНКОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ЗА 2016 ГОД

(статистические материалы)

Составители:

Кайдарова Д.Р.
Чингисова Ж.К.
Шатковская О.В.
Сейсенбаева Г.Т.
Ажмагамбетова А.Е.
Мейрманов Н.О.
Жылкайдарова А.Ж.

Под редакцией: Д.Р. Кайдаровой

КАЗАХСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ ОНКОЛОГИИ
И РАДИОЛОГИИ МИНИСТЕРСТВА ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Адрес: проспект Абая, 91, город Алматы, 050022, Республика Казахстан

Телефон: 8 (727) 292 10 64, 292 10 69

Факс: 8 (727) 292 77 55

Электронный адрес: cancer_registr@mail.ru

СОДЕРЖАНИЕ

Глава 1

Заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан в 2016 году

1.1	Заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан.....	99
1.2	Структура заболееваемости злокачественными новообразованиями	100
1.3	Общая заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан по регионам	104
1.4	Заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан по основным формам и распространенность по регионам в 2016 г.....	105
1.5	Заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан по полу	109
1.6	Заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан старше 65 лет по регионам	112
1.7	Обычные и стандартизованные показатели заболееваемости злокачественными новообразованиями	114

Глава 2

Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан в 2016 г.

2.1	Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан.....	119
2.2	Структура смертности от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан в 2016 г.....	120
2.3	Общая смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан по регионам в 2015-2016 гг.....	122
2.4	Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан по основным формам и регионам в 2016 г.....	123
2.5	Смертность от злокачественных новообразований населения страны не состоявших на учете онкологических организаций и установленных посмертно по регионам в 2015-2016 гг.....	128
2.6	Одногодичная летальность от злокачественных новообразований по регионам в 2015-2016 гг.	130

Глава 3

Основные показатели онкологической помощи населению Республики Казахстан в 2016 г.

3.1	Профилактические осмотры	132
3.2	Морфологическая верификация диагноза у вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями по регионам Республики Казахстан в 2016 г.....	135
3.3	Распределения больных с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования по степени распространенности опухолевого процесса в 2015-2016 гг. по регионам	139
3.4	Распределение вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями по стадиям заболевания основных и визуальных локализаций в 2016 г. по регионам.	
3.5	Охват специальным лечением больных злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан в 2016 г.....	140
3.6	Лечение больных злокачественными новообразованиями впервые взятых на учет в 2016 году по регионам	149
3.7	Лечение больных злокачественными новообразованиями состоящих на учете в онкологических организациях Республики Казахстан в 2015-2016 гг.	151
3.8	Контингент больных злокачественными новообразованиями, состоящих на учете онкологических организаций Республики Казахстан в 2015-2016 гг.	153
3.9	Больные, с диагнозом злокачественные новообразований находившиеся под наблюдением 5 лет и более и продолжающие находится под наблюдением в 2016 году.	155

Глава 4

Состояние онкологической службы Республики Казахстан в 2016 году

4.1	Сеть онкологической службы	157
4.2	Коечный фонд и его использование	158
4.3	Кадры онкологических организаций	160
4.4	Диагностические подразделения онкологических организаций	166
4.5	Оснащенность онкологических организаций аппаратами для лучевой терапии.....	167
4.6	Работа диспансерных отделений онкологических организаций	168
4.7	Работа специализированного консультативно-диагностического отдела	169

СПИСОК ТАБЛИЦ

Таблица 1.1 Заболеваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения Республики Казахстан (обычные показатели).....	99
Таблица 1.2 Структура онкологической патологии населения Республики Казахстан 2015 – 2016 годы (%).....	100
Таблица 1.3 Заболеваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан (обычные показатели по областям).....	104
Таблица 1.4 Заболеваемость населения Республики Казахстан отдельными формами злокачественных новообразований в 2016 году (обычные показатели на 100 тыс. населения по областям)	105
Таблица 1.5 Заболеваемость населения областей Республики Казахстан отдельными формами злокачественных опухолей в 2016 г. (абс. число).....	109
Таблица 1.6 Заболеваемость населения от ЗН по полу регионы РК за 2015-2016 гг.	110
Таблица 1.7 Заболеваемость населения от ЗН по полу и локализациям за 2015-2016 гг. (грубый показатель).....	111
Таблица 1.8 Заболеваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан старше 65 лет за 2015-2016 годы (обычные показатели).....	113
Таблица 1.9 Стандартизованные и обычные показатели заболеваемости ЗН за 2015-2016 гг. по областям.....	114
Таблица 1.10 Заболеваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения Республики Казахстан оба пола (обычные и стандартизованные показатели).....	115
Таблица 1.11 Заболеваемость ЗН по полу за 2015-2016 гг. (грубые и стандартизованные показатели)	116
Таблица 1.12 Заболеваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения Республики Казахстан у мужчин (обычные и стандартизованные показатели).....	117
Таблица 1.13 Заболеваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения Республики Казахстан у женщин (обычные и стандартизованные показатели).....	118
Таблица 2.1 Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан по основным локализациям (обычные показатели)	119
Таблица 2.2 Структура смерти от злокачественных новообразований 2015-2016 гг.	121
Таблица 2.3 Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан (обычные показатели по областям).....	122
Таблица 2.4 Смертность от отдельных форм злокачественных новообразований населения Республики Казахстан 2016 году (обычные показатели на 100 тыс. населения по областям).....	125
Таблица 2.5 Смертность от отдельных форм злокачественных новообразований населения Республики Казахстан 2016 году (Абс. число по областям)	126
Таблица 2.6 Число умерших, не состоявших на учете онкологических организаций, по областям Республики Казахстан	128
Таблица 2.7 Число умерших, не состоявших на учете онкологических организаций, по локализациям злокачественных опухолей	129
Таблица 2.8 Одногодичная летальность от ЗН по областям Республики Казахстан	130
Таблица 2.9 Годичная летальность от основных форм злокачественных новообразований.....	131
Таблица 3.1 Сведения о случаях заболевания злокачественными новообразованиями, выявленных при профилактических осмотрах в областях Республики Казахстан	133
Таблица 3.2 Сведения о случаях заболевания злокачественными новообразованиями, выявленных при профилактических осмотрах по нозологиям	134
Таблица 3.3 Морфологическая верификация диагнозов у вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями по областям Республики Казахстан	134

Таблица 3.4 Морфологическая верификация диагноза отдельных форм злокачественных новообразований в областях Республики Казахстан 2016 году (%).....	138
Таблица 3.5 Распределение больных злокачественными новообразованиями с впервые в жизни установленным диагнозом по стадиям заболеваний	139
Таблица 3.6 Удельный вес I-II стадий злокачественных новообразований по основным локализациям 2016 году (%).....	142
Таблица 3.7 Удельный вес IV-стадии злокачественных новообразований по основным локализациям 2016 году (%).....	146
Таблица 3.8 Удельный вес III-IV-стадий злокачественных новообразований основных визуальных локализаций 2016 году (%)	150
Таблица 3.9 Охват специальным лечением больных злокачественными новообразованиями в Республике Казахстан	150
Таблица 3.10 Сведения о лечении больных, впервые взятых на учет за 2016 год в разрезе областей Республики Казахстан	152
Таблица 3.11 Охват лечением больных из состоящих на учете в ОД Республики Казахстан.....	153
Таблица 3.12 Контингент больных злокачественными новообразованиями, состоящих на учете на конец текущего года, и пятилетняя выживаемость по областям Республики Казахстан в 2016 году	154
Таблица 3.13 Болезненность и пятилетняя выживаемость больных основными формами злокачественных новообразований в Республике Казахстан.....	156
Таблица 4.1 Сеть онкологической службы в Республике Казахстан	157
Таблица 4.2 Обеспеченность специализированными койками населения Республики Казахстан.....	159
Таблица 4.3 Количество выписанных больных по круглосуточным стационарам	160
Таблица 4.4 Использование коечного фонда онкологическими организациями Республики Казахстан	161
Таблица 4.5 Восстановительные и паллиативные койки.....	162
Таблица 4.6 Обеспеченность населения Республики Казахстан кадрами онкологов и радиологов в онкологических организациях	163
Таблица 4.7 Обеспеченность населения Республики Казахстан кадрами районных онкологов.....	164
Таблица 4.8 Маммологические кабинеты и сведения о врачебных кадрах за 2016 год	165
Таблица 4.9 Диагностические подразделения онкологических организаций Республики Казахстан (на 01.01. 2016 год)	166
Таблица 4.10 Оснащенность онкологических организаций Республики Казахстан аппаратами для лучевой терапии (на 01.01.2016 год)	167
Таблица 4.11 Деятельность диспансерного отделения онкологических организаций Республики Казахстан	168
Таблица 4.12 Количество осмотренного населения и выявленных случаев рака в ходе скрининговых исследований	172
Таблица 4.13 Количество осмотренного населения и выявленных случаев рака в ходе скрининговых исследований в пилотных регионах	173
Таблица 4.14 Удельный вес I, II и IV стадий злокачественных новообразований, выявленных в ходе скрининговых исследований (%)	174
Таблица 4.15 Удельный вес I, II и IV стадий злокачественных новообразований, выявленных в ходе скрининговых исследований (%) в пилотных регионах.....	175
Таблица 4.16 Удельный вес I, II и IV стадий злокачественных новообразований, выявленных в ходе скрининговых исследований (%) в пилотных регионах (продолжение)	176

ГЛАВА 1

1. ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫМИ НОВООБРАЗОВАНИЯМИ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В 2016 ГОДУ

1.1 Заболеваемость злокачественными новообразованиями в 2015-2016 гг.

В 2016 году в Республике Казахстан зарегистрировано 36813 (36438 - 2015г.) новых случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования (ЗН). Показатель заболеваемости составил 206,9‰ (207,7‰-2015г.) с темпом снижения $T_{\text{сн.}} = -0,4\%$ (табл. 1.1).

Заболеваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения Республики Казахстан (обычные показатели)

Таблица 1.1

Наименование локализаций	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования				Темп прироста %
	Абс.число		На 100 тыс. населения		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Все ЗН, в том числе:	36438	36813	207,7	206,9	-0,4
Губы	158	153	0,9	0,9	-4,5
Полости рта и глотки	823	785	4,7	4,4	-6,0
Пищевода	1354	1281	7,7	7,2	-6,7
Желудка	2901	2737	16,5	15,4	-7,0
Ободочной кишки	1724	1706	9,8	9,6	-2,4
Прямой кишки	1424	1452	8,1	8,2	0,5
Печени	946	879	5,4	4,9	-8,4
Поджелудочной железы	958	1028	5,5	5,8	5,8
Гортани	398	415	2,3	2,3	2,8
Трахеи, бронхов, легкого	3940	3635	22,5	20,4	-9,0
Костей и суставных хрящей	208	176	1,2	1,0	-16,6
Соединит.и мягких тканей	475	433	2,7	2,4	-10,1
Меланома кожи	355	341	2,0	1,9	-5,3
Др.зл.новообразования кожи	4093	4710	23,3	26,5	13,5
Молочной железы	4397	4653	25,1	26,1	4,3
Шейки матки	1826	1730	10,4	9,7	-6,6
Тела матки	1200	1180	6,8	6,6	-3,0
Яичника	1125	1021	6,4	5,7	-10,5
Предстательной железы	1377	1545	7,8	8,7	10,6
Почки	1104	1152	6,3	6,5	2,9
Мочевого пузыря	687	736	3,9	4,1	5,6
ЦНС	798	805	4,5	4,5	-0,5
Щитовидной железы	619	752	3,5	4,2	19,8
Лимфат.и кроветворн.тканей, из них:	1381	1581	7,9	8,9	12,9
Злокачественная лимфома	698	776	4,0	4,4	9,6
Лейкемия	683	805	3,9	4,5	16,2

1.2 Структура онкопатологии

В 2016 году зарегистрировано 36813 новых случаев ЗН (36438 – 2015г.), из которых 44,0% (44,6% – 2015г.) выявлено у мужчин, 56,0% (55,4% – 2015г.) - у женщин (*табл. 1.2*). В структуре онкопатологии 9 основных форм ЗН составили 63,3% (62,9% - 2015г.). Расположение по рангам (оба пола) выглядит следующим образом:

- 1 – рак кожи – 12,8% (11,2% - 2015г.);
- 2 – рак молочной железы – 12,6% (12,1% - 2015г.),
- 3 – рак легкого – 9,9% (10,8% - 2015г.),
- 4 – рак желудка – 7,4% (8,0% - 2015г.),
- 5 – рак шейки матки – 4,7% (5,01% - 2015г.),
- 6 – рак ободочной кишки – 4,6% (4,7% - 2015г.),
- 7 – гемабластозы – 4,3% (3,8% - 2015г.),
- 8 – рак предстательной железы – 4,2% (3,8% - 2015г.),
- 9 – рак прямой кишки – 3,9% (3,9% - 2015г.).

Структура злокачественных новообразований среди мужчин по рангам:

- 1 – рак легкого – 18,2% (19,4% - 2015г.),
- 2 – рак желудка – 11,1% (11,4% - 2015г.),
- 3 – рак кожи – 10,5% (10,2% - 2015г.),
- 4 – рак предстательной железы – 9,5% (8,5% - 2015г.),
- 5 – гемабластозы – 4,8% (4,2% - 2015г.),
- 6 – рак пищевода – 4,7% (4,7% - 2015г.),
- 7 – рак прямой кишки – 4,7% (4,6% - 2015г.),
- 8 – рак ободочной кишки – 4,7% (5,1% - 2015г.),
- 9 – рак почки – 3,9% (3,7% - 2015г.),

Структура злокачественных новообразований среди женщин по рангам:

- 1 – рак молочной железы – 22,6% (21,8% - 2015г.),
- 2 – рак кожи – 14,6% (12,0% - 2015г.),
- 3 – рак шейки матки – 8,4% (9,1% - 2015г.),
- 4 – рак тела матки – 5,7% (5,9% - 2015г.),
- 5 – рак яичника – 5,0% (5,0% - 2015г.),
- 6 – рак ободочной кишки – 4,6% (4,5% - 2015г.),
- 7 – рак желудка – 4,6% (5,2% - 2015г.),
- 8 – гемабластозы – 3,9% (3,5% - 2015г.)
- 9 – рак прямой кишки – 3,4% (3,4% - 2015г.).

Структура онкологической патологии населения Республики Казахстан 2015 – 2016 годы (%)
Таблица 1.2

Локализация опухолей	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественных новообразований, учтенных онкологическими организациями														
	Оба пола						Мужчины			Женщины					
	абс.число	%	ранг		абс.число	%	ранг	абс.число	%	ранг	абс.число	%			
			2015 г.	2016 г.									2015 г.	2016 г.	2015 г.
Все ЗН, в том числе:	36438	100,0	100,0		16267	16195	44,6	44,0			20171	20618	55,4	56,0	
Губы	158	0,4	0,4	24	113	122	0,7	0,8	19	18	45	31	0,2	0,2	22
Полости рта и глотки	823	2,3	2,1	16	533	498	3,3	3,1	12	13	290	287	1,4	1,4	17
Пищевода	1354	3,7	3,5	10	761	765	4,7	4,7	6	6	593	516	2,9	2,5	11
Желудка	2901	8,0	7,4	4	1849	1790	11,4	11,1	2	2	1052	947	5,2	4,6	7
Ободочной кишки	1724	4,7	4,6	6	822	758	5,1	4,7	5	8	902	948	4,5	4,6	6
Прямой кишки	1424	3,9	3,9	7	748	759	4,6	4,7	7	7	676	693	3,4	3,4	10
Печени	946	2,6	2,4	15	539	513	3,3	3,2	11	11	407	366	2,0	1,8	15
Поджелудочной железы	958	2,6	2,8	14	498	511	3,06	3,16	13	12	460	517	2,3	2,5	14
Гортани	398	1,1	1,1	21	354	385	2,2	2,4	15	15	44	30	0,2	0,1	23
Трахеи, бронхов, легкого	3940	10,8	9,9	3	3157	2946	19,4	18,2	1	1	783	689	3,9	3,3	8
Костей и суставных хрящей	208	0,6	0,5	23	118	86	0,7	0,5	18	20	90	90	0,4	0,4	21
Соединит. и мягких тканей	475	1,3	1,2	20	231	227	1,4	1,4	16	16	244	206	1,2	1,0	19
Меланома	355	1,0	0,9	22	145	129	0,9	0,8	17	17	210	212	1,0	1,0	19
Кожи	4093	11,2	12,8	2	1663	1703	10,2	10,5	3	3	2430	3007	12,0	14,6	2
Молочной железы	4397	12,1	12,6	1							4397	4653	21,8	22,6	1
Шейки матки	1826	5,0	4,7	5							1826	1730	9,1	8,4	3
Тела матки	1200	3,3	3,2	11							1200	1180	5,9	5,7	4
Яичника	1125	3,1	2,8	12							1125	1021	5,6	5,0	5
Предстательной железы	1377	3,8	4,2	9	1377	1545	8,5	9,5	4	4					
Почки	1104	3,0	3,1	13	594	637	3,7	3,9	9	9	510	515	2,5	2,5	13
Мочевого пузыря	687	1,9	2,0	18	551	592	3,39	3,66	10	10	136	144	0,7	0,7	20
ЦНС	798	2,2	2,2	17	400	393	2,5	2,4	14	14	398	412	2,0	2,0	16
Щитовидной железы	619	1,7	2,0	19	103	100	0,6	0,6	20	19	516	652	2,6	3,2	12
Лимфат. и кровеносн. тканей	1381	3,8	4,3	8	681	781	4,2	4,8	8	5	700	800	3,5	3,9	9

Структура онкопатологии по полу и нозологиям за 2016 год (Рис.1)

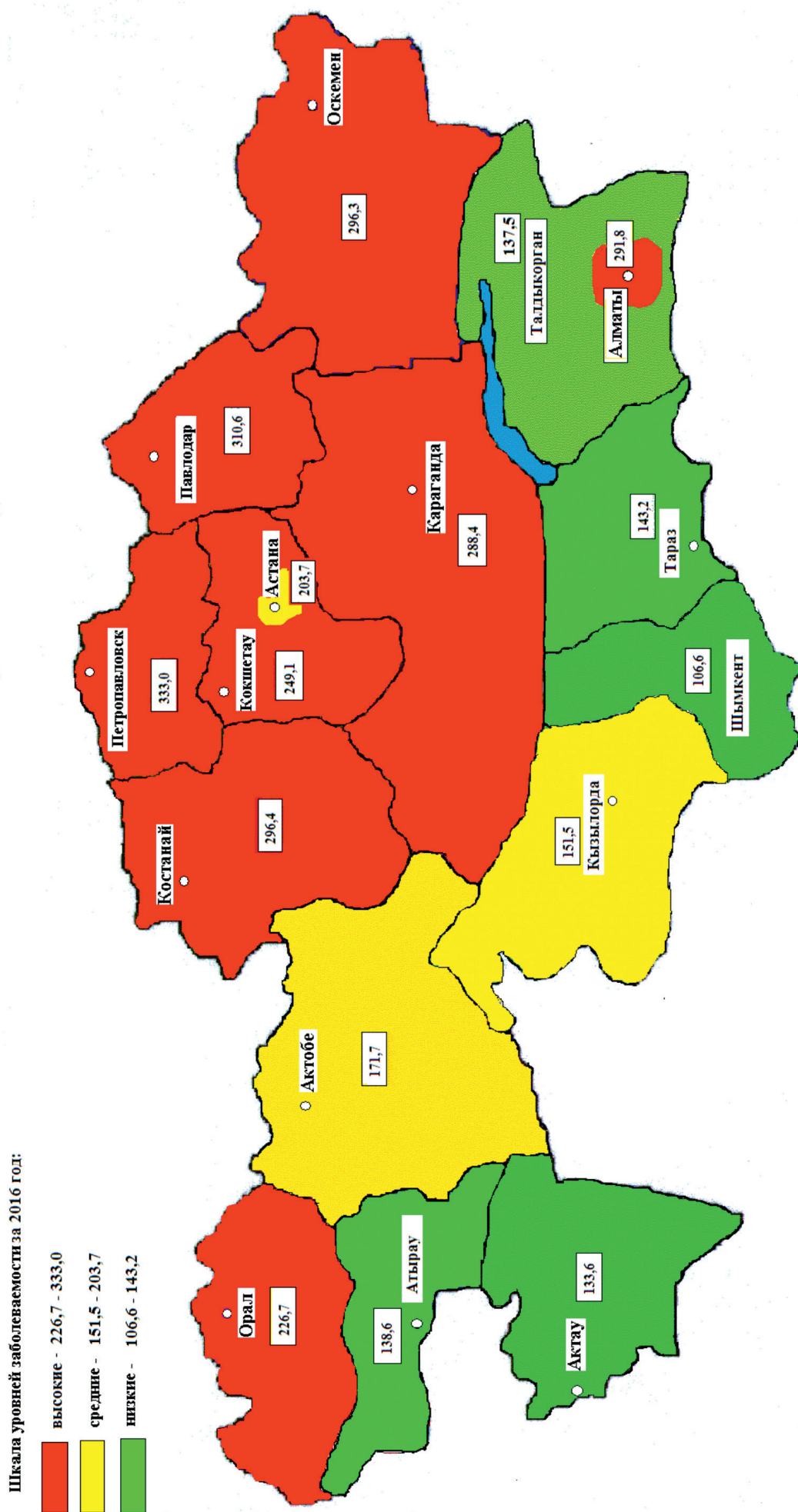


Первые места в структуре онкопатологии заболевшие злокачественными новообразованиями мужского населения Республики Казахстан распределены следующим образом: рак легкого (18,2%), рак желудка (11,1%), рак кожи (10,5%), рак предстательной железы (9,5%), гемобластозы (4,8%).

Рак молочной железы (22,6%) является ведущей онкологической патологией у женского населения, далее следуют рак кожи (14,6%), рак шейки матки (8,4%), рак тела матки (5,7%) и рак яичника (5,0%) (Рис. 1).

Картограмма заболеваемости злокачественными новообразованиями 2016 г.

Рис. 2



1.3 Общая заболеваемость злокачественными новообразованиями по областям

Заболеваемость злокачественными новообразованиями населения по областям Республики Казахстан представлена в (табл. 1.3).

В 2016 году в целом по республике показатель заболеваемости злокачественными новообразованиями составил 206,9‰ (207,7‰ - 2015г.).

Рост показателя заболеваемости ЗН отмечен в девяти регионах республики: Акмолинской (темп прироста - 2,1%), Жамбылской (темп прироста - 0,5%), Карагандинской (темп прироста - 5,2%), Кызылординской (темп роста - 8,8%), Костанайской (темп прироста 0,4%), Мангистауской (темп прироста 10,5%), Павлодарской (темп прироста 4,5%) областях, а также г. Алматы (темп прироста - 11,6%) и г. Астана (темп прироста - 2,7%) (Рис. 2).

Заболеваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан (обычные показатели по областям)

Таблица 1.3

Наименование областей	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования				Ранг		Темп прироста %
	Абс. число		На 100 тыс. населения		2015 г.	2016 г.	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.			
Республика Казахстан	36438	36813	207,7	206,9			-0,4
Акмолинская	1807	1842	244,0	249,1	7	7	2,1
Актюбинская	1467	1443	177,0	171,7	11	10	-3,0
Алматинская	3531	2702	182,5	137,5	10	14	-24,7
Атырауская	872	833	148,3	138,6	12	13	-6,5
Восточно-Казахстанская	4206	4127	301,4	296,3	2	4	-1,7
Жамбылская	1574	1594	142,5	143,2	13	12	0,5
Западно-Казахстанская	1469	1449	231,9	226,7	8	8	-2,3
Карагандинская	3789	3991	274,2	288,4	5	6	5,2
Кызылординская	1057	1165	139,2	151,5	14	11	8,8
Костанайская	2607	2613	295,4	296,4	4	3	0,4
Мангистауская	746	848	120,9	133,6	15	15	10,5
Павлодарская	2250	2354	297,2	310,6	3	2	4,5
Северо-Казахстанская	1932	1886	338,6	333,0	1	1	-1,7
Южно-Казахстанская	3047	3048	108,2	106,6	16	16	-1,5
г.Алматы	4373	5039	261,4	291,8	6	5	11,6
г.Астана	1711	1879	198,3	203,7	9	9	2,7

В остальных регионах, где наблюдалось уменьшение числа заболевших ЗН, темп снижения был от $T_{сн} = -1,5\%$ в ЮКО до $T_{сн} = -24,7\%$ в Алматинской области.

1.4 Заболеваемость злокачественными новообразованиями по основным формам и распространенность по регионам

Анализ заболеваемости основными формами злокачественных новообразований в этом разделе рассматривается в зависимости от занимаемого ранга в структуре онкопатологии (табл. 1.2) и показателя заболеваемости от ЗН (табл. 1.4).

Злокачественные новообразования кожи находятся на первом ранговом месте в структуре злокачественных опухолей при доле 12,8% (11,2%-2015г.). Показатель заболеваемости раком кожи в текущем году составил 26,5‰ (23,3‰-2015г.).

Заболеваемость раком кожи определилась первым рангом в г. Алматы (87,9‰).

Заболеваемость раком кожи была высокой в Восточно-Казахстанской (42,1‰), Павлодарской (40,2‰), Карагандинской (38,2‰), Костанайской (33,1‰) областях.

В Мангыстауской (5,4‰) и Южно-Казахстанской (7,5‰) областях показатель заболеваемости был наименьшим.

Рак молочной железы (РМЖ) находится вторым по рангу при доле 12,6% (12,1% - 2015г.). В структуре всех злокачественных опухолей 2004 - 2016 годах РМЖ был на первых ранговых местах и постоянно остается на этой позиции в структуре женской онкопатологии. В целом по республике частота этой формы рака постепенно растет.

Показатель заболеваемости РМЖ составил в 2016 году 26,1‰ (25,1‰-2015г.). В структуре заболеваемости областей рак молочной железы занимает первое ранговое место в Алматинской, Северо-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Кызылординской, Мангистауской, Южно-Казахстанской областях и г. Астана.

Выше республиканского показатели заболеваемости раком молочной железы установлены в г. Алматы (49,4‰), Северо-Казахстанской (38,1‰), Карагандинской (36,9‰), Восточно-Казахстанской (33,7‰), Павлодарской (32,7‰), Костанайской (30,6‰) областях.

Низкие показатели заболеваемости были в Южно-Казахстанской (14,4‰), Кызылординской (15,3‰) и Жамбылской (15,9‰) областях.

Рак легкого в структуре онкопатологии занимает третье ранговое положение, в 2016 году его доля составила 9,9% (10,8% - 2015г.). Это форма злокачественных новообразований по заболеваемости лидирует долгие годы (с 1985г.). В целом по республике показатель заболеваемости раком легкого составил 20,4‰ (22,5‰ - 2015 г.).

В структуре заболеваемости областей рак легкого занимает первое ранговое место в Северо-Казахстанской, Акмолинской, Костанайской областях.

Высокая заболеваемость раком легкого наблюдалась в Северо-Казахстанской (41,5‰), Павлодарской (34,7‰), Восточно-Казахстанской (34,6‰), Акмолинской (33,0‰), Костанайской (31,9‰), Карагандинской (29,3‰) областях.

Низкие показатели - в Южно-Казахстанской (9,9‰) и Мангистауской (14,4‰) областях.

Рак желудка, доля которого составляет 7,4% (8,0%-2015г.), в структуре онкопатологии находится на 4-месте. Показатель заболеваемости составил 15,4‰ (16,5‰-2015г.).

Заболеваемость раком желудка в текущем году была выше среднереспубликанских значений в Северо-Казахстанской (24,4‰), Акмолинской (23,8‰), Павлодарской (21,9‰), Карагандинской (20,8‰), Восточно-Казахстанской (20,7‰), и областях.

Низкие показатели отмечены в Южно-Казахстанской (10,1‰) и Алматинской (10,9‰) и областях и г. Алматы (10,7‰)

Рак шейки матки в структуре всех злокачественных новообразований в 2015 году на 5-месте при доле 4,7% (5,01%-2015г.). Показатель заболеваемости составил 9,7‰ (10,4‰-2015г.).

В 2016 году в восьми регионах республики заболеваемость была выше среднереспубликанского: г. Алматы (15,0‰), в Костанайской (14,9‰), Павлодарской (14,4‰), Актюбинской (12,6‰), Восточно-Казахстанской (11,0‰), Атырауской (10,3‰), областях и достаточно низкий показатель зарегистрирован в Кызылординской (5,2‰) и Мангистауской (6,1‰) областях.

Рак ободочной кишки в структуре онкопатологии занял 6 место, составив 4,6% (4,7%-2015г.). Частота данной локализации по заболеваемости была 9,6‰ (9,8‰-2015г.).

Выше среднереспубликанского оказались показатели заболеваемости в Карагандинской (17,3‰), Павлодарской (16,9‰) Северо-Казахстанской (15,2‰), Восточно-Казахстанской (15,5‰), Акмолинской (13,9‰), Западно-Казахстанской (13,0‰) областях и г. Астана (12,6‰), г. Алматы (11,1‰).

Раком ободочной кишки меньше всего болело население Южно-Казахстанской (3,3‰), Кызылординской (3,4‰) и Алматинской (4,3‰) областей.

Злокачественные новообразования лимфатической и кроветворной тканей, на долю которых приходится 3,8%, (3,8%-2015г.) в текущем году заняли 7-ую позицию в структуре онкозаболеваемости. Показатель заболеваемости злокачественными новообразованиями лимфатической и кроветворной тканей в 2016 году составил 8,9‰ (7,9‰ в 2015 году).

Высокие показатели заболеваемости этим формам онкопатологии были установлены в Северо-Казахстанской (18,0‰), Костанайской (14,5‰), Павлодарской (14,4‰), Восточно-Казахстанской (12,8‰), Карагандинской (12,7‰), Акмолинской (11,6‰), Западно-Казахстанской (10,2‰) областях и в г. Астана (9,6‰).

Низкие показатели были в Атырауской (5,2‰), Мангистауской (5,2‰), и Кызылординской (4,9‰) областях (*табл. 1.4*).

Рак предстательной железы в структуре онкопатологии занял 8-е ранговое место и составил 4,2% (3,8% - 2015 г.) (*табл. 1.2*). Уровень заболеваемости раком предстательной железы составил 8,7‰ (7,8‰ - 2015г.) (*табл. 1.4*).

Высокие показатели заболеваемости раком предстательной железы установлены в Северо-Казахстанской (20,1‰), Павлодарской (19,5‰), Восточно-Казахстанской (12,8‰), Костанайской (18,1‰) областях, в г. Алматы (16,9‰), Карагандинской (16,8‰) областях. Низкая заболеваемость раком предстательной железы регистрировалась в Южно-Казахстанской (2,0‰), Мангистауской (2,4‰), Алматинской (2,7‰) и Атырауской (2,2‰) областях.

Рак прямой кишки в структуре злокачественных новообразований составил 3,9% (3,9%-2015г.) и занял 9-ое место по рангу (*табл. 1.2*). Показатель заболеваемости составил 8,2‰ (8,1‰-2015г.) (*табл. 1.4*).

Высокие показатели заболеваемости зарегистрированы в Павлодарской (15,6‰), Костанайской (15,1‰), Северо-Казахстанской (14,5‰), Акмолинской (13,5‰), Восточно-Казахстанской (12,9‰), Карагандинской (10,6‰), Западно-Казахстанской (10,0‰) областях. Достаточно низкая заболеваемость раком прямой кишки наблюдалась – в Южно-Казахстанской (3,0‰), Мангистауской (3,6‰) и Кызылординской (4,2‰) областях.

Таким образом, в 2016 году в целом по Республике показатель заболеваемости (206,9‰) злокачественными новообразованиями был несколько ниже уровня 2015 года (207,7‰) на 0,8‰, но при этом отмечено увеличение количества впервые зарегистрированных ЗН в абсолютных цифрах на 375 случаев - 36 813 (2015 год – 36 438 сл.) (*табл. 1.1 и табл. 1.5*).

Забелеваемость населения Республики Казахстан отдельными формами злокачественных новообразований в 2016 году (обычные показатели на 100 тыс. населения по областям)

Таблица 1.4

Локализация опухолей	Н а и м е н о в а н и я о б л а с т е й														ЮКО	СКО	г.Алматы	г.Астана
	РК	Акмолинская	Актюбинская	Алматы	Атырауская	ВКО	Жамбылская	ЗКО	Карагандинская	Кызылординская	Костанайская	Мангистауская	Павлодарская	СКО				
Все ЗН, в том числе:	206,9	249,1	171,7	137,5	138,6	296,3	143,2	226,7	288,4	151,5	296,4	133,6	310,6	333,0	106,6	291,8	203,7	
губы	0,9	1,6	0,2	0,6	1,5	1,8	1,0	1,9	1,2	0,1	1,7	0,6	0,7	1,2	0,6	0,2	0,3	
полости рта и глотки	4,4	6,5	5,2	3,3	2,7	6,2	3,6	5,6	7,2	3,6	4,8	4,6	6,7	7,6	2,0	3,6	4,1	
пищевода	7,2	8,5	10,8	5,1	11,1	8,0	7,3	12,8	7,0	12,0	9,9	6,8	6,9	9,2	5,4	3,4	5,3	
желудка	15,4	23,8	19,6	10,9	11,5	20,7	12,7	19,7	20,8	12,4	19,7	13,1	21,9	24,4	10,1	10,7	15,4	
ободочной кишки	9,6	13,9	7,5	4,3	5,8	15,5	5,7	13,0	17,3	3,4	14,5	6,5	17,0	16,9	3,3	11,1	12,6	
прямой кишки	8,2	13,5	7,6	5,4	7,8	12,9	4,6	10,0	10,6	4,2	15,1	3,6	15,6	14,5	3,0	7,8	9,3	
печени	4,9	5,5	3,8	4,6	3,5	6,8	5,6	9,1	5,9	7,4	4,0	3,6	5,5	4,4	4,4	3,5	3,0	
поджелудочной железы	5,8	10,4	3,0	3,3	5,0	7,5	4,0	6,9	9,0	5,6	8,3	4,1	6,5	10,1	3,6	6,0	6,6	
гортани	2,3	3,1	1,0	2,2	3,7	3,2	1,9	3,3	3,7	2,3	4,3	1,3	3,8	3,5	1,2	1,0	2,0	
трахеи, бронхов, легкого	20,4	33,0	19,3	14,2	16,8	34,6	13,8	25,5	29,3	12,7	31,9	12,3	34,7	41,5	8,8	15,6	18,0	
костей и суставов хрящей	1,0	1,4	0,7	1,2	0,3	0,9	0,4	1,3	0,5	1,4	0,6	2,7	1,1	2,3	0,7	1,5	0,4	
соединит. и мягких тканей	2,4	3,4	2,0	2,3	1,3	2,1	2,7	2,3	2,5	3,1	2,3	3,0	3,3	4,2	1,9	2,3	2,6	
меланома кожи	1,9	1,6	0,7	1,6	1,2	3,2	1,3	0,5	2,6	0,7	4,1	0,3	2,2	3,9	0,8	3,5	2,3	
др.зл.новообразования кожи	26,5	19,7	15,2	13,4	5,0	42,1	14,6	21,4	38,2	8,1	33,1	5,4	40,2	30,5	7,5	87,9	14,1	
молочной железы	26,1	24,7	18,7	18,2	15,8	33,7	15,9	25,7	36,9	15,3	30,6	21,3	32,7	38,1	14,4	49,4	31,0	
шейки матки	9,7	9,7	11,3	9,7	10,3	11,0	6,5	8,9	9,5	5,2	14,9	6,1	14,4	8,7	6,9	15,0	8,0	
тела матки	6,6	8,5	9,6	3,8	3,8	9,5	3,7	6,6	10,0	2,2	10,7	2,0	11,3	14,5	2,9	8,3	7,3	
яичника	5,7	5,4	4,8	5,1	4,7	6,4	6,6	7,2	7,6	4,6	6,6	5,0	8,7	6,7	3,5	6,4	6,4	
предстательной железы	8,7	8,8	3,7	2,7	2,2	16,9	3,3	8,8	16,8	8,7	15,7	2,4	19,5	20,1	2,0	13,0	6,3	
почки	6,5	8,5	4,4	4,0	5,7	8,8	5,2	5,5	9,7	4,6	10,2	4,3	12,7	13,6	3,0	6,8	6,5	
мочевого пузыря	4,1	8,0	3,2	2,5	1,5	4,7	2,0	5,6	5,6	2,3	8,5	1,3	6,2	10,2	1,9	5,4	4,0	
центральной нерв.системы	4,5	3,7	3,2	4,5	3,3	4,9	5,8	2,3	3,7	7,5	4,4	4,1	5,8	3,2	4,2	5,3	5,1	
щитовидной железы	4,2	3,8	1,8	3,1	2,0	5,1	2,5	3,1	10,2	7,8	2,9	6,8	3,3	7,6	0,9	5,7	6,2	
гемобласты	8,9	11,6	8,7	5,4	5,2	12,8	6,6	10,2	12,7	4,9	14,5	5,2	14,4	18,0	6,2	6,8	9,6	

Заблеваемость населения областей Республики Казахстан отдельными формами злокачественных опухолей в 2016 г. (абс.число)
Таблица 1.5

Локализация опухолей	Н а и м е н о в а н и я о б л а с т е й															ЮКО	г.Ал-магы	г.Астана
	РК	Акмолинская	Актюбинская	Алматы	Атырауская	ВКО	Жамбылская	ЗКО	Карагандинская	Кызылординская	Костанайская	Мангистауская	Павлодарская	СКО				
Все ЗН, в том числе:	36813	1842	1443	2702	833	4127	1594	1449	3991	1165	2613	848	2354	1886	3048	5039	1879	
губы	153	12	2	11	9	25	11	12	17	1	15	4	5	7	16	3	3	
полости рта и глотки	785	48	44	64	16	86	40	36	99	28	42	29	51	43	58	63	38	
пищевода	1281	63	91	100	67	112	81	82	97	92	87	43	52	52	155	58	49	
желудка	2737	176	165	214	69	288	141	126	288	95	174	83	166	138	288	184	142	
ободочной кишки	1706	103	63	84	35	216	63	83	239	26	128	41	129	96	93	191	116	
прямой кишки	1452	100	64	106	47	179	51	64	147	32	133	23	118	82	85	135	86	
печени	879	41	32	91	21	95	62	58	82	57	35	23	42	25	127	60	28	
поджелудочной железы	1028	77	25	64	30	104	44	44	124	43	73	26	49	57	103	104	61	
гортани	415	23	8	43	22	45	21	21	51	18	38	8	29	20	33	17	18	
трахеи, бронхов, легкого	3635	244	162	279	101	482	154	163	406	98	281	78	263	235	253	270	166	
костей и суставов хрящевой	176	10	6	23	2	12	4	8	7	11	5	17	8	13	20	26	4	
соединит. и мягких тканей	433	25	17	46	8	29	30	15	34	24	20	19	25	24	53	40	24	
меланомы кожи	341	12	6	32	7	44	14	3	36	5	36	2	17	22	24	60	21	
др.зл.новообразования кожи	4710	146	128	263	30	586	162	137	529	62	292	34	305	173	215	1518	130	
молочной железы	4653	183	157	358	95	470	177	164	511	118	270	135	248	216	411	854	286	
шейки матки	1730	72	95	190	62	153	72	57	132	40	131	39	109	49	196	259	74	
тела матки	1180	63	81	74	23	132	41	42	138	17	94	13	86	82	83	144	67	
яичника	1021	40	40	101	28	89	74	46	105	35	58	32	66	38	100	110	59	
предстательной железы	1545	65	31	54	13	236	37	56	232	67	138	15	148	114	57	224	58	
почки	1152	63	37	79	34	123	58	35	134	35	90	27	96	77	87	117	60	
мочевого пузыря	736	59	27	50	9	66	22	36	77	18	75	8	47	58	53	94	37	
центральной нерв.системы	805	27	27	88	20	68	65	15	51	58	39	26	44	18	121	91	47	
щитовидной железы	752	28	15	60	12	71	28	20	141	60	26	43	25	43	25	98	57	
гемобласты	1581	86	73	106	31	178	73	65	176	38	128	33	109	102	176	118	89	

1.5 Заболеваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан в 2015-2016 гг. по полу

Заболеваемость злокачественными новообразованиями у мужчин по итогам 2016 года составила 188,2 на 100 тыс. населения ($191,9\%_{000}$ – 2015г.).

Наиболее высокая заболеваемость ЗН среди мужчин отмечена в Северо-Казахстанской ($338,1\%_{000}$), Павлодарской ($305,7\%_{000}$) Восточно-Казахстанской ($295,2\%_{000}$), Костанайской ($292,9\%_{000}$), Акмолинской ($264,0\%_{000}$) Западно-Казахстанской ($224,6\%_{000}$) областях.

Снижение заболеваемости ЗН по сравнению с 2015 годом отмечено в Алматинской ($127,6\%_{000}$, 2015 год - $147,6\%_{000}$), Атырауской ($129,6\%_{000}$, 2015 год - $142,6\%_{000}$), Мангистауской ($104,7\%_{000}$, 2015 год - $111,8\%_{000}$), Южно-Казахстанской ($90,8\%_{000}$, 2015 год - $97,2\%_{000}$), Актюбинской ($151,9\%_{000}$, 2015 год - $158,8\%_{000}$) областях и г. Алматы ($208,2\%_{000}$, 2015 год - $231,4\%_{000}$). В остальных регионах наблюдается рост (*табл. 1.6*).

Заболеваемость злокачественными новообразованиями среди **женского** населения выше в 1,3 раза, чем у мужчин. По итогам 2016 года показатель составил 224,4 на 100 тыс. населения ($222,5\%_{000}$ – 2015г.).

Наиболее высокая заболеваемость ЗН среди женщин отмечена в Северо-Казахстанской ($328,3\%_{000}$, с ростом к уровню 2015 года – 322,9), Павлодарской ($315,0\%_{000}$, с ростом к уровню 2015 года – 301,1), Костанайской ($299,6\%_{000}$, с ростом к уровню 2015 года 296,8), Карагандинской ($299,1\%_{000}$, с ростом к уровню 2015 года 296,7), Восточно-Казахстанской ($297,3\%_{000}$, с ростом к уровню 2015 года $292,7\%_{000}$), Акмолинской ($235,2\%_{000}$, со снижением к уровню 2015 года – $249,8\%_{000}$) областях и в г. Алматы ($362,2\%_{000}$, с ростом к уровню 2015 года $286,7\%_{000}$).

Снижение заболеваемости ЗН среди женского населения по сравнению с 2015 годом отмечено в Актюбинской до $190,3\%_{000}$ (2015 год – 194,0), Атырауской до $147,3\%_{000}$ (2015 год – 153,8), Кызылординской до $154,0\%_{000}$ (2015 год – 160,1) областях (*табл. 1.6*).

Заболееваемость населения от ЗН по полу и регионы РК за 2015-2016 гг.

Таблица 1.6

Наименование областей	Всего						мужчины						женщины							
	2015 г.		2016 г.		2015 г.		2016 г.		2015 г.		2016 г.		2015 г.		2016 г.		2015 г.		2016 г.	
	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000	абс. число	%000
Республика Казахстан	36438	207,7	36813	206,9	16267	191,9	16195	188,2	20171	20171	20618	222,5	224,4	224,4	224,4	224,4	224,4	224,4	224,4	224,4
Актолинская	1807	244,0	1842	249,1	851	237,9	944	264,0	956	956	898	249,8	235,2	235,2	235,2	235,2	235,2	235,2	235,2	235,2
Актюбинская	1467	177,0	1443	171,7	636	158,8	617	151,9	831	831	826	194,0	190,3	190,3	190,3	190,3	190,3	190,3	190,3	190,3
Алматынская	3531	182,5	2702	137,5	1406	147,6	1236	127,6	2125	2125	1466	216,3	147,0	147,0	147,0	147,0	147,0	147,0	147,0	147,0
Атырауская	872	148,3	833	138,6	412	142,6	383	129,6	460	460	450	153,8	147,3	147,3	147,3	147,3	147,3	147,3	147,3	147,3
Восточно-Казахстанская	4206	301,4	4127	296,3	2066	310,9	1959	295,2	2140	2140	2168	292,7	297,3	297,3	297,3	297,3	297,3	297,3	297,3	297,3
Жамбылская	1574	142,5	1594	143,2	722	133,2	720	131,7	852	852	874	151,4	154,3	154,3	154,3	154,3	154,3	154,3	154,3	154,3
Западно-Казахстанская	1469	231,9	1449	226,7	721	235,6	694	224,6	748	748	755	228,5	228,6	228,6	228,6	228,6	228,6	228,6	228,6	228,6
Карагандинская	3789	274,2	3991	288,4	1629	249,2	1812	276,5	2160	2160	2179	296,7	299,1	299,1	299,1	299,1	299,1	299,1	299,1	299,1
Кызылординская	1057	139,2	1165	151,5	449	118,3	573	148,9	608	608	592	160,1	154,0	154,0	154,0	154,0	154,0	154,0	154,0	154,0
Костанайская	2607	295,4	2613	296,4	1226	293,8	1222	292,9	1381	1381	1391	296,8	299,6	299,6	299,6	299,6	299,6	299,6	299,6	299,6
Мангыстауская	746	120,9	848	133,6	343	111,8	331	104,7	403	403	517	130,0	162,2	162,2	162,2	162,2	162,2	162,2	162,2	162,2
Павлодарская	2250	297,2	2354	310,6	1046	292,8	1094	305,7	1204	1204	1260	301,1	315,0	315,0	315,0	315,0	315,0	315,0	315,0	315,0
Северо-Казахстанская	1932	338,6	1886	333,0	968	355,8	914	338,1	964	964	972	322,9	328,3	328,3	328,3	328,3	328,3	328,3	328,3	328,3
Южно-Казахстанская	3047	108,2	3048	106,6	1360	97,2	1291	90,8	1687	1687	1757	119,1	122,2	122,2	122,2	122,2	122,2	122,2	122,2	122,2
г. Алматы	4373	261,4	5039	291,8	1770	231,4	1644	208,2	2603	2603	3395	286,7	362,2	362,2	362,2	362,2	362,2	362,2	362,2	362,2
г. Астана	1711	198,3	1879	203,7	662	159,1	761	171,1	1049	1049	1118	234,9	234,0	234,0	234,0	234,0	234,0	234,0	234,0	234,0

Заболееваемость населения от ЗН по полу и полу и локализациям за 2015-2016 гг. (грубый показатель)

Таблица 1.7

Наименование областей	Всего				мужчины				женщины			
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
	абс. число	абс. число	%ооо	%ооо	абс. число	абс. число	%ооо	%ооо	абс. число	абс. число	%ооо	%ооо
Все ЗН	36438	36813	207,7	206,9	16267	16195	191,9	188,2	20171	20618	222,5	224,4
Губы	158	153	0,9	0,9	113	122	1,3	1,4	45	31	0,5	0,3
Полости рта и глотки	823	785	4,7	4,4	533	498	6,3	5,8	290	287	3,2	3,1
Пищевода	1354	1281	7,7	7,2	761	765	9,0	8,9	593	516	6,5	5,6
Желудка	2901	2737	16,5	15,4	1849	1790	21,8	20,8	1052	947	11,6	10,3
Ободочной кишки	1724	1706	9,8	9,6	822	758	9,7	8,8	902	948	9,9	10,3
Прямой кишки	1424	1452	8,1	8,2	748	759	8,8	8,8	676	693	7,5	7,5
Печени	946	879	5,4	4,9	539	513	6,4	6,0	407	366	4,5	4,0
Поджелудочной железы	958	1028	5,5	5,8	498	511	5,9	5,9	460	517	5,1	5,6
Гортани	398	415	2,3	2,3	354	385	4,2	4,5	44	30	0,5	0,3
Трахеи, бронхов, легкого	3940	3635	22,5	20,4	3157	2946	37,2	34,2	783	689	8,6	7,5
Костей и суставных хрящей	208	176	1,2	1,0	118	86	1,4	1,0	90	90	1,0	1,0
Соединит. и мягких тканей	475	433	2,7	2,4	231	227	2,7	2,6	244	206	2,7	2,2
Меланома кожи	355	341	2,0	1,9	145	129	1,7	1,5	210	212	2,3	2,3
Др. зл. новообразования кожи	4093	4710	23,3	26,5	1663	1703	19,6	19,8	2430	3007	26,8	32,7
Молочной железы	4397	4653	25,1	26,1					4397	4653	48,5	50,6
Шейки матки	1826	1730	10,4	9,7					1826	1730	20,1	18,8
Тела матки									1200	1180	13,2	12,8
Яичника									1125	1021	12,4	11,1
Предстательной железы	1377	1545	7,8	8,7	1377	1545	16,2	18,0				
Почки	1104	1152	6,3	6,5	594	637	7,0	7,4	510	515	5,6	5,6
Мочевого пузыря	687	736	3,9	4,1	551	592	6,5	6,9	136	144	1,5	1,6
ЦНС	798	805	4,5	4,5	400	393	4,7	4,6	398	412	4,4	4,5
Щитовидной железы	619	752	3,5	4,2	103	100	1,2	1,2	516	652	5,7	7,1
Лимфат. и кровеносн. тканей	1381	1581	7,9	8,9	681	781	8,0	9,1	700	800	7,7	8,7
Злокачественная лимфома	698	776	4,0	4,4	338	370	4,0	4,3	360	406	4,0	4,4
Лейкемия	683	805	3,9	4,5	343	411	4,0	4,8	340	394	3,8	4,3

Наибольшая заболеваемость по локализациям среди женского населения приходилась на ЗН молочной железы – 50,6‰ (2015 год – 48,5‰), рак кожи – 32,7‰ (2015 год – 26,8‰), ЗН шейки матки – 18,8‰ (2015 год – 20,1‰), ЗН тела матки – 11,1‰ (2015 год – 12,4‰), ЗН яичника – 11,1‰ (2015 год – 12,4‰), ЗН желудка – 10,3‰ (2015 год – 11,6‰), ЗН ободочной кишки – 10,3‰ (2015 год – 9,9‰) (*табл. 1.7*).

Реже женщины болели ЗН губы – 0,3‰ (2015 год – 0,5‰), ЗН гортани – 0,3‰ (2015 год – 0,5‰), ЗН костей и суставных хрящей – 1,0‰ (2015 год – 1,0‰), ЗН соединительной и мягких тканей – 2,2‰ (2015 год – 2,7‰).

В 2016 году наибольший удельный вес в структуре онкологической заболеваемости женщин имели ЗН органов репродуктивной системы – 41,6% (2015 год – 42,4%), при этом опухоли половых органов составляли 19,1% (2015 год – 20,6%) всех ЗН у женщин.

У мужского населения чаще регистрировались ЗН легкого – 34,2‰ (2015 год – 37,2‰), ЗН желудка – 20,8‰ (2015 год – 21,8‰), ЗН кожи – 19,8‰ (2015 год – 19,6‰), ЗН предстательной железы – 18,0‰ (2015 год – 16,2‰) (*табл. 1.7*).

Наименьшая заболеваемость по локализациям среди мужчин приходилась на ЗН костей и суставных хрящей – 1,0‰ (2015 год – 1,4‰), ЗН щитовидной железы – 1,2‰ (2015 год – 1,2‰).

В 2016 году удельный вес ЗН органов пищеварения у женщин составил – 19,3% (2015 год – 20,3%) ниже аналогичного показателя – 31,5% (2015 год – 32,1%) у мужчин. В 2016 году каждая пятая злокачественная опухоль, диагностированная у мужчин – 18,2% (2015 год – 19,4%), локализовалась в органах дыхания, у женщин доля этих опухолей в 5 раз ниже – 3,3% (2015 год – 3,9%).

1.6 Заболеваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан старше 65 лет

По данным Агентства РК по статистике за 2016 г. численность населения 65 лет и старше составляла 1 263 818 человек (7,1%).

Наибольшее количество пожилого населения проживает в Северо-Казахстанской области (65 601 – 11,6% от численности населения), в Восточно-Казахстанской области (145 620 – 10,4%), в Костанайской области (91 466 – 10,4%), в Павлодарской области (72 883 – 9,6%), в Карагандинской области (130 290 – 9,4%), в Акмолинской области (67 105 – 9,1%) и в г. Алматы (136 496 – 7,9%) (*табл. 1.8*).

**Заболееваемость злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан
старше 65 лет за 2015-2016 годы (обычные показатели)**

Таблица 1.8

Наименование областей	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования старше 65 лет				Ранг старше 65 лет		Темп прироста %
	Абс.число		На 100 тыс. населения				
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
	Республика Казахстан	15496	15992	1279,0	1265,4		
Акмолинская	806	841	1234,5	1253,3	9	8	1,5
Актюбинская	537	549	1092,6	1044,9	11	12	-4,4
Алматинская	1102	991	896,7	776,3	16	16	-13,4
Атырауская	285	290	1019,4	1004,2	12	14	-1,5
Восточно-Казахстанская	2019	2130	1450,1	1462,7	4	4	0,9
Жамбылская	646	667	1016,6	1010,4	13	13	-0,6
Западно-Казахстанская	646	619	1309,4	1223,2	8	9	-6,6
Карагандинская	1725	1903	1365,7	1460,6	6	5	7,0
Кызылординская	415	428	1147,2	1104,3	10	10	-3,7
Костанайская	1217	1248	1364,8	1364,4	7	6	0,0
Мангыстауская	227	267	977,6	1072,5	14	11	9,7
Павлодарская	1068	1167	1509,8	1601,2	3	3	6,1
Северо-Казахстанская	888	841	1436,7	1282,0	5	7	-10,8
Южно-Казахстанская	1160	1125	969,8	899,6	15	15	-7,2
г.Алматы	2132	2221	1635,8	1627,2	2	2	-0,5
г.Астана	623	705	1691,5	1764,6	1	1	4,3

Наименьший удельный вес населения 65 лет и старше в Мангыстауской области (24 896 – 3,9%), Атырауской (28 878– 4,8%), Южно-Казахстанской (125 058 – 4,4%) и Кызылординской (38 756 – 5,0%) областях.

Анализ заболеваемости в данной возрастной группе показал, что в 2016 году из 36 813 случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования 15 992 случаев (2015 год – 15 496 сл.) были в возрасте 65 лет и старше – 43,4% (2015 год – 42,5%), в том числе женщины 8 701 сл. – 54,4% (2015 год – 52,3%) и мужчины 7 291сл. – 45,6% (2015 год – 47,7%).

Показатель заболеваемости в возрастной группе 65 лет и старше составил 1265,4 на 100 тыс. населения (2015 год – 1279,0).

Наиболее высокие показатели заболеваемости среди лиц 65 лет и старше в гг. Астана – 1764,6‰ (2015 год – 1691,5) и Алматы – 1627,2‰ (2015 год – 1635,8), а также в Павлодарской области – 1601,2‰ (2015 год – 1509,8) (*табл.1.8*).

Наиболее часто встречающейся онкопатологией в данной возрастной группе у мужчин являются: ЗН легких (19,2%), кожи (14,8%), предстательной железы – 12,5% и рак желудка – 11,1%,

У женщин: рак кожи (21,0%), молочной железы (15,3%), рак желудка – 7,4 % и ободочной кишки (5,8%).

1.7 Обычные и стандартизованные показатели заболеваемости злокачественными новообразованиями Республики Казахстан в 2015-2016 гг.

Обычный «грубый показатель заболеваемости» на 100 тысяч населения Казахстана составил 206,9 – 36813 сл. прирост за 10 летний период (заболеваемость в 2007 году – 184,7 на 100 тысяч населения – 28598 сл.) составил 22,3%, что в значительной мере определено демографическими процессами популяции в Казахстане, обусловившими процессы «постарения» населения. Наиболее высокий уровень «грубого» показателя заболеваемости ЗН традиционно отмечается в ряде административных территорий страны, среди населения которых велик вес старших возрастных групп.

Стандартизованные и обычные показатели заболеваемости ЗН за 2015-2016 гг. по областям
Таблица 1.9

Наименование областей	2015 год			2016 год		
	Абс.число	Обычные показатели на 100 тыс. населения	Стандартизованные показатели на 100 тыс. населения	Абс.число	Обычные показатели на 100 тыс. населения	Стандартизованные показатели на 100 тыс. населения
РК	36438	207,7	199,0	36813	206,9	194,3
Акмолинская	1807	244,0	191,9	1842	249,1	193,7
Актюбинская	1467	177,0	181,6	1443	171,7	170,6
Алматинская	3531	182,5	181,8	2702	137,5	136,6
Атырауская	872	148,3	173,2	833	138,6	161,0
ВКО	4206	301,4	220,0	4127	296,3	211,2
Жамбылская	1574	142,5	155,2	1594	143,2	153,8
ЗКО	1469	231,9	202,6	1449	226,7	193,3
Карагандинская	3789	274,3	217,5	3991	288,4	224,5
Кызылординская	1057	139,2	169,8	1165	151,5	176,8
Костанайская	2607	295,4	215,9	2613	296,4	213,0
Мангистауская	746	120,9	162,0	848	133,6	175,1
Павлодарская	2250	297,2	226,5	2354	310,6	233,8
СКО	1932	338,6	230,8	1886	333,0	221,4
ЮКО	3047	108,3	144,2	3048	106,6	139,0
г.Астана	1711	198,3	248,5	1879	203,7	257,5
г.Алматы	4373	261,4	238,2	5039	291,8	261,2

Максимальные суммарные онкологической заболеваемости отмечены в Северо-Казахстанской (333,0‰), Павлодарской (310,6‰), Костанайской (296,4‰), Восточно-Казахстанской (296,3‰) областях и г. Алматы (291,8‰) (табл. 1.9).

Стандартизованный показатель заболеваемости ЗН по полу и возрасту составил 194,3 ‰. Для вычисления стандартизованных по возрасту показателей заболеваемости сначала определялись повозрастные показатели (на 100000 населения), которые затем поочередно умножались на стандарт возрастного состава, деленный на 100 (т.е. в процентах); сумма данных произведений и составила данный показатель.

Стандартизованные показатели по регионам РК наглядно показали зависимость заболеваемости ЗН от возрастного состава и выровняли показатели в административных территориях.

Максимальные стандартизованные показатели заболеваемости ЗН зарегистрированы в г. Алматы – 261,2‰ (2015 г. – 261,8‰), г. Астана – 257,5‰ (2015 год – 248,5‰), в Павлодарской – 233,8 ‰ (2015 г. – 226,5 ‰), Карагандинской – 224,5‰ (2015 г. – 217,5‰), Костанайской – 213,0‰ (2015 год – 215,9‰) (табл.1.9).

**Заболееваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения
Республики Казахстан оба пола (обычные и стандартизованные показатели)**

таблица 1.10

Наименование локализаций	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования						Темп прироста %
	Абс.число		На 100 тыс. населения				
			Грубые показатели (Оба пола)		Стандартизованные показатели (Оба пола)		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Все ЗН, в том числе:	36438	36813	207,7	206,9	199,00	194,25	-2,4
Губы	158	153	0,9	0,9	0,86	0,82	-4,7
Полости рта и глотки	823	785	4,7	4,4	4,47	4,15	-7,2
Пищевода	1354	1281	7,7	7,2	7,44	6,86	-7,8
Желудка	2901	2737	16,5	15,4	15,88	14,56	-8,3
Ободочной кишки	1724	1706	9,8	9,6	9,51	9,11	-4,2
Прямой кишки	1424	1452	8,1	8,2	7,82	7,73	-1,2
Печени	946	879	5,4	4,9	5,25	4,69	-10,7
Поджелудочной железы	958	1028	5,5	5,8	5,27	5,49	4,2
Гортани	398	415	2,3	2,3	2,23	2,19	-1,8
Трахеи, бронхов, легкого	3940	3635	22,5	20,4	21,77	19,48	-10,5
Костей и суставных хрящей	208	176	1,2	1,0	1,17	0,98	-16,2
Соединит.и мягких тканей	475	433	2,7	2,4	2,60	2,33	-10,4
Меланома кожи	355	341	2,0	1,9	1,93	1,80	-6,7
Др.зл.новообразования кожи	4093	4710	23,3	26,5	22,52	25,04	11,2
Почки	1104	1152	6,3	6,5	6,05	6,14	1,5
Мочевого пузыря	687	736	3,9	4,1	3,79	3,93	3,7
ЦНС	798	805	4,5	4,5	4,38	4,25	-3,0
Щитовидной железы	619	752	3,5	4,2	3,29	3,90	18,5
Лимфат. и кроветворн.тканей	1381	1581	7,9	8,9	7,69	8,53	10,9

Сравнение «грубого» и стандартизованного показателя заболеваемости ЗН по различным локализациям продемонстрировало корреляцию по всем нозологическим формам (коэффициент корреляции – 0,91) (*табл. 1.10*).

Максимальные стандартизованные показатели заболеваемости ЗН у обоих полов были зарегистрированы при ЗН кожи – 25,04‰ (2015 год – 22,52‰), ЗН легкого – 19,48‰ (2015 г. – 21,77‰), ЗН желудка – 14,56‰ (2015 год – 15,88‰), ЗН ободочной кишки – 9,11‰ (2015г. – 9,51‰).

Рост заболеваемости при сравнении стандартизованных показателей наблюдался при ЗН поджелудочной железы – 5,49 ‰ (2015 год – 5,27‰, темп прироста – 4,2%), ЗН почки – 6,14‰ (2015 год – 6,05‰, темп прироста – 1,5%), ЗН мочевого пузыря – 3,93‰ (2015 год – 3,79‰, темп прироста – 3,7%), ЗН лимфоидной и кроветворной тканей – 8,53‰ (2015 год – 7,69‰, темп прироста – 10,9%)

Снижение заболеваемости – при ЗН печени – 4,69 ‰ (2015 год – 5,25‰, темп снижения – 10,7%), ЗН легкого 19,48‰ (2015 год – 21,77‰, темп снижения – 10,5%), ЗН костей и суставных хрящей 0,98‰ (2015 год – 1,17‰, темп снижения – 10,5%) (*табл. 1.10*).

Заболееваемость ЗН по полу за 2015-2016 гг.
(грубые и стандартизованные показатели)

Таблица 1.11

Наименование областей	2015 год						2016 год					
	Заболееваемость на 100 тыс.населения						Заболееваемость на 100 тыс.населения					
	Оба пола		Мужчины		Женщины		Оба пола		Мужчины		Женщины	
	Грубый показатель	Стандартизованный показатель	Грубый показатель	Стандартизованный показатель	Грубый показатель	Стандартизованный показатель	Грубый показатель	Стандартизованный показатель	Грубый показатель	Стандартизованный показатель	Грубый показатель	Стандартизованный показатель
РК	207,7	199,0	191,9	224,2	222,5	189,0	206,9	194,3	188,2	216,0	224,4	186,6
Акмолинская	244,0	191,9	237,9	226,9	249,8	176,3	249,1	193,7	264,0	249,3	235,2	164,7
Актюбинская	177,0	181,6	158,8	199,5	194,0	175,4	171,7	170,6	151,9	184,6	190,3	167,0
Алматинская	182,5	181,8	147,6	170,2	216,3	197,3	137,5	136,6	127,6	148,3	147,0	132,3
Атырауская	148,3	173,2	142,6	207,7	153,8	156	138,6	161,0	129,6	186,6	147,3	148,6
ВКО	301,4	220,0	310,9	273,5	292,7	193,2	296,3	211,2	295,2	254,8	297,3	189,6
Жамбылская	142,5	155,2	133,2	175,4	151,4	145,7	143,2	153,8	131,7	172,9	154,3	146,4
ЗКО	231,9	202,6	235,6	253,9	228,5	175,3	226,7	193,3	224,6	234,6	228,6	172,7
Карагандинская	274,3	217,5	249,2	243,5	296,7	209,7	288,4	224,5	276,5	267,0	299,1	206,7
Кызылординская	139,2	169,8	118,3	171,3	160,1	172,8	151,5	176,8	149,0	205,2	154,0	159,6
Костанайская	295,4	215,9	293,8	258,9	296,8	194,5	296,4	213,0	292,9	252,4	299,6	194,5
Мангистауская	120,9	162,0	111,8	177,3	130,0	153,3	133,6	175,1	104,7	173,0	162,2	184,8
Павлодарская	297,2	226,5	292,8	277,3	301,1	203,8	310,6	233,8	305,7	287,6	315,0	210,6
СКО	338,6	230,8	355,8	293,4	322,9	199,5	333,0	221,4	338,1	263,3	328,3	200,0
ЮКО	108,3	144,2	97,2	153,9	119,1	140,5	106,6	139,0	90,8	141,9	122,2	140,7
г.Астана	198,3	248,5	159,1	262,4	234,9	251,4	203,7	257,5	171,1	282,2	234,0	253,5
г.Алматы	261,4	238,2	231,4	258,4	286,7	233,2	291,8	261,2	208,2	231,4	362,2	292,3

«Грубый» показатель заболеваемости на 100 мужского населения в 2016 году составил 188,2 – 16 195 сл. (2015 год – 191,9, 16 267 сл.), темп снижения 0,9%. Стандартизованный показатель заболеваемости мужского населения Казахстана составил 216,0 (2015 год – 224,2) (**табл. 1.11**).

Наиболее высокий уровень стандартизованного показателя заболеваемости мужчин отмечен в Павлодарской – 287,6 (2015год – 277,3), Карагандинской – 267,0 (2015 год – 243,5), Северо-Казахстанской – 263,3 (2015 год – 293,4), Восточно-Казахстанской – 254,8 (2015 год – 273,5) областях и г. Астана – 282,2 (2015 год – 262,4).

Минимальный уровень стандартизованного показателя заболеваемости мужчин наблюдался в Южно-Казахстанской – 141,9 (2015 год – 153,9), Алматинской – 148,3 (2015 год – 147,6) и Жамбылской – 172,9 (2015 год – 175,4) областях.

«Грубый» показатель заболеваемости женского населения Казахстана в 2016 году составил – 224,4 – 20 618 сл. (2015 год – 222,5 – 20171 сл.), темп прироста 2,2%. Стандартизованный показатель заболеваемости женского населения составил – 186,6 (2015 год – 189,0).

Наиболее высокий уровень стандартизованного показателя заболеваемости женского населения отмечен в г. Алматы – 292,3 (2015 год – 233,2), г. Астана – 253,5 (2015 год – 251,4), в Павлодарской – 210,6 (2015 год – 203,8), Карагандинской – 206,7 (2015 год – 209,7) и Северо-Казахстанской – 200,0 (2015 год – 199,5) областях.

Минимальный уровень стандартизованного показателя заболеваемости у женщин наблюдался в Алматинской – 132,3 (2015 год – 197,3), Южно-Казахстанской – 140,7 (2015 год – 140,5) и Жамбылской – 146,4 (2015 год – 145,7) областях (**табл. 1.11**).

**Заболееваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения
Республики Казахстан у мужчин (обычные и стандартизованные показатели)**

таблица 1.12

Наименование локализаций	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования						Темп прироста %
	Абс. число		На 100 тыс. мужского населения				
			Грубые показатели (Мужчины)		Стандартизованные показатели (Мужчины)		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Все ЗН, в том числе:	16267	16195	191,9	186,8	224,2	216,0	-3,7
Губы	113	122	1,3	1,4	1,5	1,65	10,0
Полости рта и глотки	533	498	6,3	5,7	7,0	6,32	-9,2
Пищевода	761	765	9,0	8,8	10,6	10,55	-0,8
Желудка	1849	1790	21,8	20,6	25,4	24,06	-5,2
Ободочной кишки	822	758	9,7	8,7	11,5	10,37	-10,0
Прямой кишки	748	759	8,8	8,8	10,3	10,14	-1,3
Печени	539	513	6,4	5,9	7,5	6,82	-8,8
Поджелудочной железы	498	511	5,9	5,9	6,7	6,79	1,3
Гортани	354	385	4,2	4,4	4,8	5,04	4,1
Трахеи, бронхов, легкого	3157	2946	37,2	34,0	43,8	39,7	-9,3
Костей и суставных хрящей	118	86	1,4	1,0	1,5	1,11	-24,5
Соединит. и мягких тканей	231	227	2,7	2,6	3,0	2,91	-3,0
Меланомы кожи	145	129	1,7	1,5	2,0	1,67	-14,8
Др. зл. новообразования кожи	1663	1703	19,6	19,6	24,3	24,32	0,1
Предстательной железы	1377	1545	16,2	17,8	20,8	22,08	6,0
Почки	594	637	7,0	7,3	7,8	8,11	4,4
Мочевыводящего пузыря	551	592	6,5	6,8	7,8	8,12	3,8
ЦНС	400	393	4,7	4,5	4,8	4,63	-4,3
Щитовидной железы	103	100	1,2	1,2	1,3	1,16	-10,1
Лимфат. и кроветворн. тканей	681	781	8,0	9,0	8,6	9,8	13,6

Наибольшие стандартизованные показатели заболеваемости у мужчин зарегистрированы при ЗН легкого – 39,7 (2015 год – 43,8, темп снижения 9,3%), ЗН кожи – 24,32 (2015 год – 24,3, темп роста 0,1%), ЗН желудка – 24,06 (2015 год – 25,4, темп снижения – 5,2%), ЗН предстательной железы – 22,08 (2015 год – 20,8, темп роста – 6,0%) (*табл. 1.12*).

Отмечено снижение заболеваемости у мужчин ЗН щитовидной железы до 1,16 (2015 год – 1,3, темп снижения 10,1%), ЗН ободочной кишки до 10,37 (2015 год – 11,5, темп снижения 10,0%), меланомой кожи до 1,67 (2015 год – 2,0, темп снижения – 14,8%), ЗН костей и суставных хрящей до 1,11 (2015 год – 1,5, темп снижения – 24,5%).

Рост стандартизованного показателя заболеваемости у мужчин зарегистрирован при ЗН губы до 1,65 (2015 год – 1,5, темп прироста 10,0%), ЗН поджелудочной железы до 6,79 (2015 год – 6,7, темп прироста 1,3%), ЗН гортани до 5,04 (2015 год – 4,8, темп прироста 4,1%), ЗН предстательной железы до 22,08 (2015 год – 20,8, темп прироста – 6,0%), ЗН почки до 8,11 (2015 год – 7,8, темп прироста – 4,4%), ЗН мочевого пузыря до 8,12 (2015 год – 7,8, темп прироста 3,8%), ЗН лимфатической и кроветворной тканей до 9,8 (2015 год – 8,6, темп прироста 13,6%) (*табл. 1.12*).

Заболееваемость отдельными формами злокачественных новообразований населения Республики Казахстан у женщин (обычные и стандартизованные показатели)

Таблица 1.13

Наименование локализаций	Число случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования						Темп прироста %
	Абс. число		На 100 тыс. женского населения				
			Грубые показатели (Женщины)		Стандартизованные показатели (Женщины)		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Все ЗН, в том числе:	20171	20618	222,5	222,9	189,0	186,6	-1,3
Губы	45	31	0,5	0,3	0,4	0,3	-30,8
Полости рта и глотки	290	287	3,2	3,1	2,8	2,7	-4,0
Пищевода	593	516	6,5	5,6	5,3	4,4	-16,4
Желудка	1052	947	11,6	10,2	9,6	8,4	-13,2
Ободочной кишки	902	948	9,9	10,2	8,3	8,4	1,0
Прямой кишки	676	693	7,5	7,5	6,2	6,2	-1,1
Печени	407	366	4,5	4,0	3,8	3,3	-14,0
Поджелудочной железы	460	517	5,1	5,6	4,2	4,6	7,8
Гортани	44	30	0,5	0,3	0,4	0,3	-36,4
Трахеи, бронхов, легкого	783	689	8,6	7,4	7,2	6,2	-14,1
Костей и суставных хрящей	90	90	1,0	1,0	1,0	0,9	-4,1
Соединит. и мягких тканей	244	206	2,7	2,2	2,4	2,0	-17,6
Меланома кожи	210	212	2,3	2,3	2,0	1,9	-3,5
Др. зл. новообразования кожи	2430	3007	26,8	32,5	21,5	26,0	20,9
Молочной железы	4397	4653	48,5	50,3	41,5	42,8	3,1
Шейки матки	1826	1730	20,1	18,7	17,6	16,4	-6,8
Тела матки	1200	1180	13,2	12,8	11,3	10,8	-4,7
Яичника	1125	1021	12,4	11,0	10,7	9,5	-11,5
Почки	510	515	5,6	5,6	4,9	4,8	-2,2
Мочевого пузыря	136	144	1,5	1,6	1,2	1,3	3,3
ЦНС	398	412	4,4	4,5	4,0	4,0	-1,0
Щитовидной железы	516	652	5,7	7,0	5,0	6,2	23,9
Лимфат.и кроветворн.тканей	700	800	7,7	8,6	7,0	7,6	9,6

Наибольшие стандартизованные показатели заболеваемости у женского населения зарегистрированы при ЗН молочной железы – 42,8 (2015 год – 41,5, темп прироста 3,1%), ЗН кожи – 26,0 (2015 год – 21,5, темп прироста 20,9%), ЗН шейки матки – 16,4 (2015 год – 17,6, темп снижения – 6,8%), ЗН тела матки – 10,8 (2015 год – 11,3, темп снижения – 4,7%), ЗН яичника – 9,5 (2015 год – 10,7, темп снижения – 11,5%) (*табл. 1.13*).

Отмечено снижение заболеваемости у женщин ЗН гортани до 0,3 (2015 год – 0,4, темп снижения 36,4%), ЗН печени до 3,3 (2015 год – 3,8, темп снижения 14,0%), ЗН легкого до 6,2 (2015 год – 7,2, темп снижения – 14,1%), ЗН пищевода до 4,4 (2015 год – 5,3, темп снижения – 16,4%), ЗН желудка до 8,4 (2015 год – 9,6, темп снижения – 13,2%).

Рост стандартизованного показателя заболеваемости у женского населения при экстрагенитальной патологии зарегистрирован при ЗН ободочной кишки до 8,4 (2015 год – 8,3, темп прироста 1,0%), ЗН поджелудочной железы до 4,6 (2015 год – 4,2, темп прироста 7,8%), ЗН кожи до 26,0 (2015 год – 21,5, темп прироста 20,9%), ЗН мочевого пузыря до 1,3 (2015 год – 1,2, темп прироста 3,3%), ЗН щитовидной железы до 6,2 (2015 год – 5,0, темп прироста 23,9%), ЗН лимфатической и кроветворной тканей до 7,6 (2015 год – 7,0, темп прироста 9,6%) (*табл. 1.13*).

ГЛАВА 2

2. СМЕРТНОСТЬ ОТ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫХ НОВООБРАЗОВАНИЙ
НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В 2016 Г.

2.1 Смертность от злокачественных новообразований в 2015-2016 гг.

В 2016 году в Республике Казахстан число умерших от злокачественных новообразований составило 15 117 человек, обычный показатель смертности – 85,0‰ (89,8‰ – 2015 г.) (табл. 2.1).

Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан
по основным локализациям (обычные показатели)

Таблица 2.1

Наименование локализаций	Число умерших от злокачественных новообразований				Темп прироста %
	Абс. число		на 100 тыс. населения		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Все ЗН, в том числе:	15763	15117	89,8	85,0	-5,4
Губы	44	34	0,3	0,2	-23,8
Полости рта и глотки	490	430	2,8	2,4	-13,5
Пищевода	918	875	5,2	4,9	-6,0
Желудка	1920	1738	10,9	9,8	-10,8
Ободочной кишки	747	767	4,3	4,3	1,2
Прямой кишки	782	717	4,5	4,0	-9,6
Печени	665	632	3,8	3,6	-6,3
Поджелудочной железы	767	761	4,4	4,3	-2,2
Гортани	231	211	1,3	1,2	-9,9
Трахеи, бронхов, легкого	2649	2498	15,1	14,0	-7,0
Костей и суставных хрящей	103	115	0,6	0,6	10,1
Соединит. и мягких тканей	188	201	1,1	1,1	5,4
Меланома кожи	120	121	0,7	0,7	-0,6
Др. зл. новообразования кожи	117	138	0,7	0,8	16,3
Молочной железы	1386	1282	7,9	7,2	-8,8
Шейки матки	652	647	3,7	3,6	-2,2
Тела матки	250	259	1,4	1,5	2,1
Яичника	515	519	2,9	2,9	-0,6
Предстательной железы	393	438	2,2	2,5	9,9
Почки	373	365	2,1	2,1	-3,5
Мочевого пузыря	248	215	1,4	1,2	-14,5
ЦНС	385	406	2,2	2,3	4,0
Щитовидной железы	87	69	0,5	0,4	-21,8
Лимфат.и кроветворн.тканей, в том числе:	700	718	4,0	4,0	1,1
Злокачественная лимфома	349	332	2,0	1,9	-6,2
Лейкемия	351	386	2,0	2,2	8,4

За год произошло снижение смертности по ряду локализаций. Темп снижения показателя смертности наблюдаемого контингента в среднем по республике составил – 5,4%:

– при раке губы – 23,8%, щитовидной железы – 21,8%, мочевого пузыря – 14,5%, полости рта и глотки – 13,5%, раке желудка – 10,8%, раке прямой кишки – 9,6%, раке гортани – 9,9%, раке молочной железы – 8,8%, раке легкого – 7,0%, раке печени – 6,3%, раке пищевода – 6,0%.

Увеличилась смертоносность при ЗН ободочной кишки на 1,2%, ЗН костей и суставных хрящей на 10,1%, ЗН соединительной и мягких тканей на 5,4%, ЗН предстательной железы на 9,9%.

2.2 Структура смерти от онкологических заболеваний

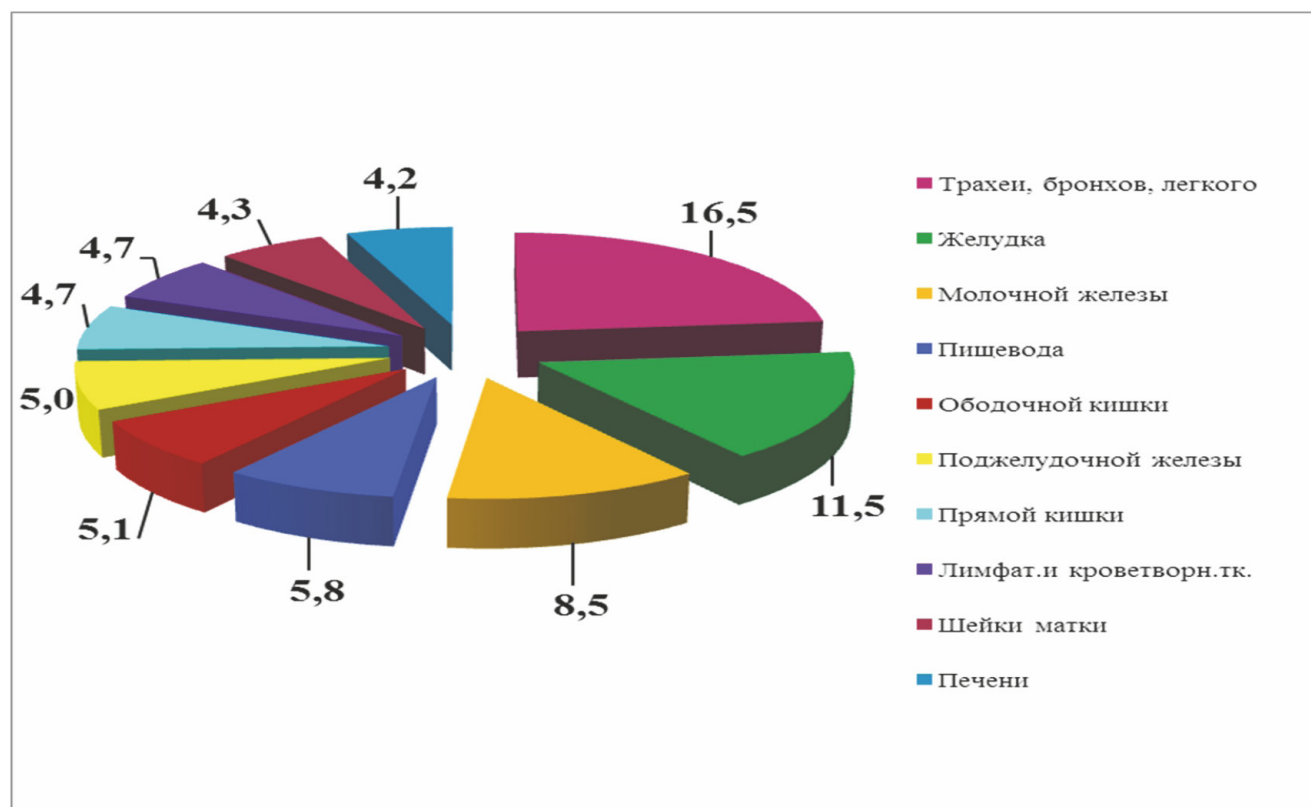
В 2016 году доля больных умерших от рака по 10 основным нозологическим формам, определившим структуру смерти, составила 61,9% (70,9% за 2015г.) от общего числа умерших (*Табл.2.2*).

Общая структура смерти от злокачественных новообразований: (*Рис 3*):

- 1 – рак легкого – 16,5% (16,8% – 2015г.),
- 2 – рак желудка – 11,5% (12,2% – 2015г.),
- 3 – рак молочной железы – 8,5% (8,8% – 2015г.),
- 4 – рак пищевода – 5,8% (5,8% – 2015г.),
- 5 – рак ободочной кишки – 5,1% (4,7% – 2015г.),
- 6 – рак поджелудочной железы – 5,0% (4,9% – 2015г.),
- 7 – гемобластозы – 4,7% (4,4% – 2015г.),
- 8 – рак прямой кишки – 4,7% (5,0% – 2015г.),
- 9 – рак шейки матки – 4,3% (4,1% – 2015г.),
- 10 – рак печени – 4,2% (4,2% – 2015г.), (*табл. 2.2*).

Структура смерти от злокачественных новообразований 2016 г.

Рис.3



Структура смерти от злокачественных новообразований 2015-2016 гг.

Таблица 2.2

Локализация опухолей:	Число умерших от злокачественных новообразований				ранги	
	абс. число		%		2015 г.	2016 г.
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.		
Все ЗН, в том числе:	15763	15117	100,0	100,0		
Губы	44	34	0,3	0,2	24	24
Полости рта и глотки	490	430	3,1	2,8	12	13
Пищевода	918	875	5,8	5,8	4	4
Желудка	1920	1738	12,2	11,5	2	2
Ободочной кишки	747	767	4,7	5,1	7	5
Прямой кишки	782	717	5,0	4,7	5	8
Печени	665	632	4,2	4,2	9	10
Поджелудочной железы	767	761	4,9	5,0	6	6
Гортани	231	211	1,5	1,4	18	18
Трахеи, бронхов, легкого	2649	2498	16,8	16,5	1	1
Костей и суставных хрящей	103	115	0,7	0,8	22	22
Соединит. и мягких тканей	188	201	1,2	1,3	19	19
Меланома кожи	120	121	0,8	0,8	20	21
Др. зл. новообразования кожи	117	138	0,7	0,9	21	20
Молочной железы	1386	1282	8,8	8,5	3	3
Шейки матки	652	647	4,1	4,3	10	9
Тела матки	250	259	1,6	1,7	16	16
Яичника	515	519	3,3	3,4	11	11
Предстательной железы	393	438	2,5	2,9	13	12
Почки	373	365	2,4	2,4	15	15
Мочевого пузыря	248	215	1,6	1,4	17	17
ЦНС	385	406	2,4	2,7	14	14
Щитовидной железы	87	69	0,6	0,5	23	23
Лимфат. и кроветворн. тканей, в том числе:	700	718	4,4	4,7	8	7
Злокачественная лимфома	349	332	2,2	2,2		
Лейкемия	351	386	2,2	2,6		

2.3 Общая смертность от злокачественных новообразований по областям в 2015-2016 гг.

В Республике общее число больных, умерших от рака из всего наблюдаемого контингента, составляет 15117 человек. В Акмолинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Кызылординской, Мангистауской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областях умерших было меньше, чем в 2015 году.

В 2016 году высокие показатели смертности зарегистрированы в Павлодарской – 142,0‰ (2015 год – 141,6‰), Северо-Казахстанской – 121,6‰ (2015 год 137,4‰), Восточно-Казахстанской – 129,2‰ (2015 год – 135,5‰), Акмолинской – 121,6‰ (2015 год – 124,1‰) и Карагандинской – 99,0‰ (2015 год 97,8‰) областях.

Низкие показатели – в Южно-Казахстанской – 48,9‰ (2015 год – 57,8‰) и Мангистауской – 56,9‰ (2015 год – 59,2‰) областях (*табл. 2.3*).

Смертность от злокачественных новообразований населения Республики Казахстан (обычные показатели по областям)

Таблица 2.3

Наименование областей	Число умерших от злокачественных новообразований				Ранг		Темп прироста %
	Абс. число		на 100 тыс. населения		2015 г.	2016 г.	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.			
Республика Казахстан	15763	15117	89,8	85,0			-5,4
Акмолинская	919	899	124,1	121,6	4	4	-2,0
Актюбинская	595	621	71,8	73,9	14	13	2,9
Алматинская	1418	1158	73,3	58,9	13	14	-19,6
Атырауская	510	521	86,7	86,7	10	9	-0,1
Восточно-Казахстанская	1891	1799	135,5	129,2	3	2	-4,7
Жамбылская	972	951	88,0	85,4	9	10	-2,9
Западно-Казахстанская	617	613	97,4	95,9	6	6	-1,6
Карагандинская	1351	1370	97,8	99,0	5	5	1,2
Кызылординская	674	573	88,8	74,5	8	12	-16,1
Костанайская	841	839	95,3	95,2	7	7	-0,1
Мангистауская	365	361	59,2	56,9	15	15	-3,9
Павлодарская	1072	1076	141,6	142,0	1	1	0,3
Северо-Казахстанская	784	689	137,4	121,6	2	3	-11,5
Южно-Казахстанская	1627	1398	57,8	48,9	16	16	-15,4
г. Алматы	1380	1435	82,5	83,1	12	11	0,7
г. Астана	747	814	86,6	88,2	11	8	1,9

2.4 Смертность от основных форм онкологических заболеваний в 2016 г.

Показатели смертности от основных форм онкологических заболеваний представлены в *таблице 2.4* и анализ проведен в зависимости от их занимаемого ранга в структуре смерти от ЗН.

Рак легкого за последние двадцать с лишним лет (с 1986 г.) находится на 1-месте в структуре смерти от злокачественной опухоли и его доля в 2016 году составила 16,5% (16,8% – 2015 г.). Показатель смертности от рака легкого в текущем году составил 14,0‰ (15,1‰ – 2015 г.).

В Восточно-Казахстанской (26,2‰), Акмолинской (23,9‰), Северо-Казахстанской (23,8‰), Павлодарской (23,8‰), Карагандинской (18,0‰), Западно-Казахстанской (16,1‰) областях показатели смертности от рака легкого были выше, чем по республике.

В Южно-Казахстанской (6,3‰), Мангыстауской (8,2‰) и Алматинской (8,2‰) областях данные были значительно ниже средних значений.

Рак желудка в структуре смерти находится на втором месте (с 1986 г.) и доля его – 11,5% (12,2% – 2015 г.). Показатель смертности от рака желудка в 2015 году составил 9,8‰ (10,9‰ – 2015 г.).

В 2016 году в Акмолинской (16,9‰), Павлодарской (15,6‰), Восточно-Казахстанской (14,8‰), Северо-Казахстанской (14,1‰), Карагандинской (11,9‰), Костанайской (10,6‰) областях и г. Астана (10,8‰) показатель смертности от рака желудка был выше среднереспубликанских значений.

Низкие показатели установлены в Мангыстауской (6,0‰) области и в г. Алматы (6,3‰).

Рак молочной железы в структуре смерти от злокачественных новообразований седьмой год подряд занимает 3-позицию, составив 8,5% (8,8% – 2015 г.). В целом по республике показатель смертности от рака молочной железы составил 7,2‰ (7,9‰ – 2015 г.).

К регионам, чьи показатели смертности были выше среднереспубликанских, относятся Павлодарская (12,3‰), Акмолинская (11,0‰), Карагандинская (8,4‰) области и г. Алматы (10,9‰). Показатели в Мангыстауской (3,3‰) и Южно-Казахстанской (4,3‰) областях были ниже.

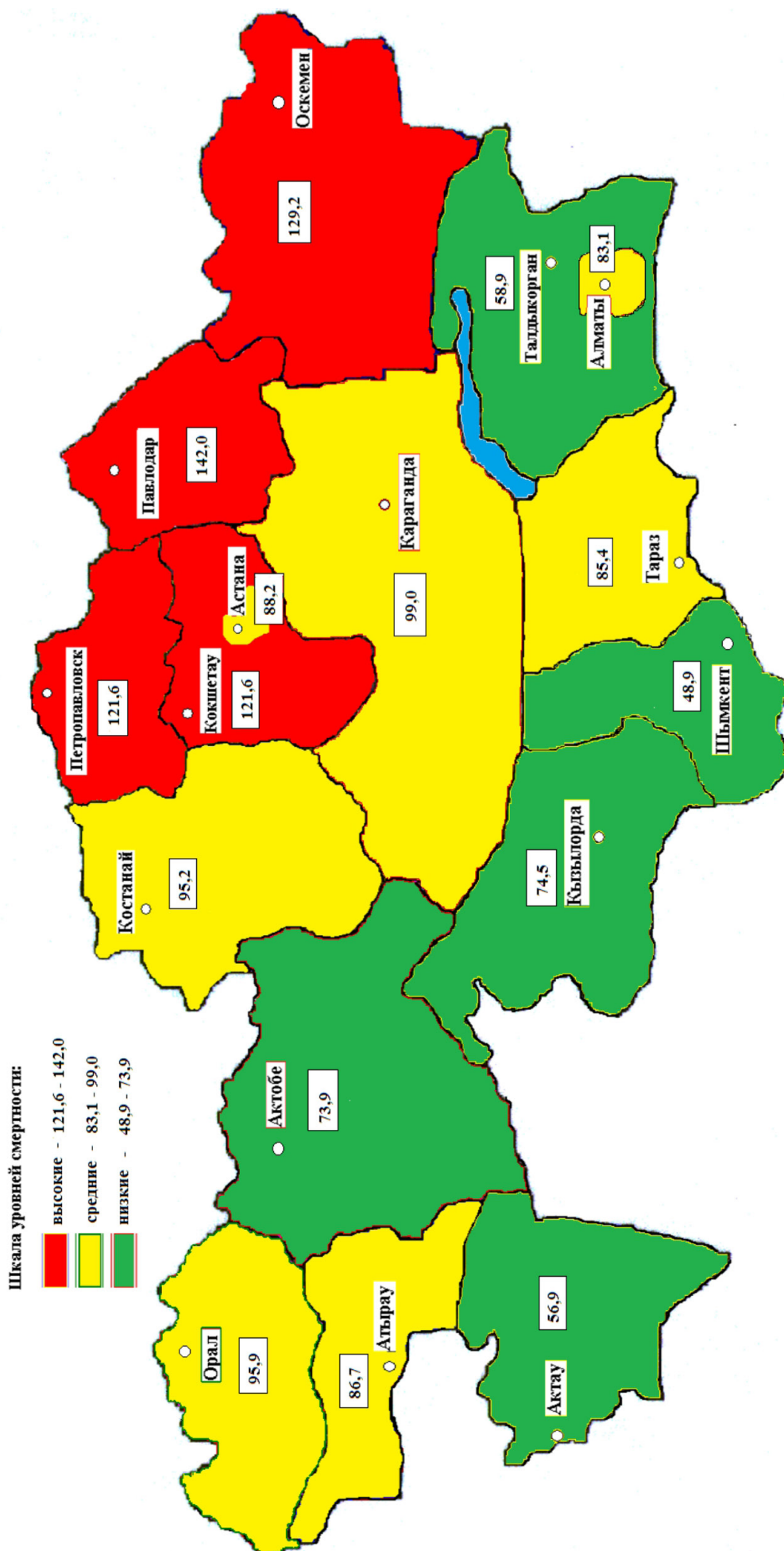
Рак пищевода в структуре смерти от ЗН находится на 4-позиции с 2004 года, составляя 5,8% (5,8% – 2015 г.). Смертность от рака этой локализации составила в 2016 году – 4,9‰ (5,2‰ – 2015 г.).

В текущем году смертность от рака пищевода в Кызылординской (10,8‰), Атырауской (9,3‰), Западно-Казахстанской (8,9‰), Актюбинской (7,9‰), Мангыстауской (6,0‰), и Восточно-Казахстанской (6,8‰) областях превышала среднереспубликанские показатели.

Низкий показатель смертности отмечен в г. Алматы (2,3‰), Алматинской (3,4‰) и Южно-Казахстанской (3,4‰) областях.

Картограмма смертности от злокачественных новообразований по регионам за 2016 г.

Рис.4



**Смертность от отдельных форм злокачественных новообразований населения Республики Казахстан 2016 году
(обычные показатели на 100 тыс. населения по областям)**

Таблица 2.4

Локализация опухолей	Н а и м е н о в а н и я о б л а с т е й														ЮКО	г. Алматы	г. Астана
	РК	Акмолинская	Актюбинская	Алматы	Атырауская	ВКО	Жамбылская	ЗКО	Карагандинская	Кызылординская	Костанайская	Мангистауская	Павлодарская	СКО			
Все ЗН, в том числе:	85,0	121,6	73,9	58,9	86,7	129,2	85,4	95,9	99,0	74,5	95,2	56,9	142,0	121,6	48,9	83,1	88,2
губы	0,2	0,4	0,5	0,4	0,2	0,2	0,1	0,5	0,1	0,3	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2
полости рта и глотки	2,4	3,1	2,1	1,9	3,8	3,9	2,5	1,9	2,1	2,5	2,0	2,7	4,4	3,9	1,2	1,8	3,4
пищевода	4,9	5,4	7,9	3,4	9,3	6,8	5,4	8,9	4,2	10,8	3,9	6,0	3,6	4,6	3,4	2,3	3,7
желудка	9,8	16,9	10,5	7,6	8,0	14,8	9,8	9,5	11,9	7,9	10,6	8,7	15,6	14,1	6,0	6,3	10,8
ободочной кишки	4,3	5,4	3,2	2,3	2,5	7,5	3,9	4,1	6,5	2,3	5,2	2,4	8,6	5,3	1,8	6,0	5,2
прямой кишки	4,0	7,4	3,3	2,4	5,3	6,7	2,6	5,2	3,7	1,8	7,0	1,9	7,8	7,1	1,3	4,3	5,3
печени	3,6	3,4	2,9	2,7	3,3	5,4	4,3	5,5	4,4	3,9	2,0	2,4	5,1	2,3	2,9	3,4	3,7
поджелудочной железы	4,3	7,0	2,6	2,6	5,0	6,0	3,4	4,7	6,7	2,7	4,0	2,2	5,9	7,2	2,7	4,9	5,0
гортани	1,2	1,2	0,6	1,0	1,5	1,4	1,3	3,0	1,6	1,7	1,2	0,6	3,8	2,3	0,4	0,6	0,2
трахеи, бронхов, легкого	14,0	23,9	11,3	8,2	16,1	26,2	14,0	16,1	18,0	9,5	15,5	8,2	23,8	23,8	6,3	11,6	14,8
костей и суставов хрящей	0,6	1,1	0,5	1,0	0,2	0,5	0,4	0,9	0,4	1,4	0,2	0,8	1,2	1,2	0,4	0,6	0,2
соединит.и мягких тканей	1,1	2,3	0,7	0,8	0,5	1,1	2,1	0,5	1,2	0,3	2,2	0,8	2,0	0,7	0,9	1,0	1,5
меланома кожи	0,7	0,4	0,2	0,5	0,7	1,0	0,7	0,2	0,9	0,4	0,7	0,5	0,9	0,9	0,4	1,4	0,9
др. зл. новообразован. кожи	0,8	1,5	1,0	1,2	0,3	0,5	1,4	0,6	0,7	1,8	0,7	0,6	0,4	1,1	0,4	0,5	0,5
молочной железы	7,2	11,0	6,7	5,3	6,3	7,5	6,4	7,5	8,4	6,9	7,7	3,3	12,3	7,6	4,3	10,9	7,9
шейки матки	3,6	4,7	3,6	3,8	6,2	3,8	4,0	3,1	4,1	3,5	3,4	3,0	5,1	3,7	2,7	3,2	2,9
тела матки	1,5	1,9	1,2	1,0	1,3	2,2	1,5	1,7	1,1	0,9	2,0	0,3	3,3	2,3	0,8	1,8	1,5
яичника	2,9	3,0	2,3	2,1	2,7	3,7	3,9	4,4	3,7	2,3	1,9	1,9	5,3	4,9	1,9	3,1	2,4
предстательной железы	2,5	2,8	2,0	1,7	2,0	5,3	1,8	2,5	2,5	0,7	2,7	1,3	4,6	4,6	0,9	3,4	2,8
почки	2,1	3,9	1,2	1,2	1,3	3,0	1,8	1,6	2,5	1,2	2,7	1,6	4,8	4,1	0,8	2,4	2,3
мочевого пузыря	1,2	2,3	0,8	0,7	1,0	1,7	0,8	1,7	1,2	1,2	2,2	0,3	2,0	3,7	0,6	0,9	1,3
центральной нерв.системы	2,3	2,8	1,4	1,3	2,0	3,1	3,6	2,5	2,0	2,2	2,9	2,4	4,0	2,6	1,5	2,2	2,5
щитовидной железы	0,4	0,1	0,8	0,4	0,0	0,4	0,8	0,2	0,7	0,3	0,1	0,2	1,1	0,0	0,1	0,5	0,3
гемобласты, в том числе:	4,0	5,3	3,3	1,7	3,3	7,0	3,5	4,7	6,0	1,2	5,6	2,2	6,7	3,7	3,2	4,6	3,8
злокачественная лимфома	1,9	2,4	1,3	1,0	1,0	3,4	1,5	2,8	2,8	0,4	2,0	0,8	2,8	1,4	1,4	2,5	1,7
лейкемия	2,2	2,8	2,0	0,7	2,3	3,5	2,0	1,9	3,2	0,8	3,5	1,4	4,0	2,3	1,8	2,0	2,1

Смертность от отдельных форм злокачественных новообразований населения Республики Казахстан 2016 году
(Абс. число по областям)

Таблица 2.5

Локализация опухолей	Н а и м е н о в а н и я о б л а с т е й															ЮКО	г. Алматы	г. Астана
	РК	Акмолинская	Актюбинская	Алматы	Атырауская	ВКО	Жамбылская	ЗКО	Карагандинская	Кызылординская	Костанайская	Маяктыуская	Павлодарская	СКО				
Все ЗН, в том числе:	15117	899	621	1158	521	1799	951	613	1370	573	839	361	1076	689	1398	1435	814	
губы	34	3	4	7	1	3	1	3	2	2	1	0	1	1	3	0	2	
полости рта и глотки	430	23	18	38	23	55	28	12	29	19	18	17	33	22	33	31	31	
пищевода	875	40	66	66	56	95	60	57	58	83	34	38	27	26	96	39	34	
желудка	1738	125	88	149	48	206	109	61	164	61	93	55	118	80	173	108	100	
ободочной кишки	767	40	27	46	15	104	43	26	90	18	46	15	65	30	51	103	48	
прямой кишки	717	55	28	48	32	93	29	33	51	14	62	12	59	40	38	74	49	
печени	632	25	24	53	20	75	48	35	61	30	18	15	39	13	83	59	34	
поджелудочной железы	761	52	22	51	30	83	38	30	93	21	35	14	45	41	76	84	46	
гортани	211	9	5	20	9	19	14	19	22	13	11	4	29	13	11	11	2	
трахеи, бронхов, легкого	2498	177	95	162	97	365	156	103	249	73	137	52	180	135	180	200	137	
костей и суставов хрящей	115	8	4	19	1	7	5	6	6	11	2	5	9	7	12	11	2	
соединит. и мягких тканей	201	17	6	15	3	16	23	3	16	2	19	5	15	4	26	17	14	
меланома кожи	121	3	2	10	4	14	8	1	12	3	6	3	7	5	11	24	8	
др. зл. новообразован. кожи	138	11	8	23	2	7	16	4	9	14	6	4	3	6	11	9	5	
молочной железы	1282	81	56	105	38	104	71	48	116	53	68	21	93	43	124	188	73	
шейки матки	647	35	30	75	37	53	44	20	57	27	30	19	39	21	78	55	27	
тела матки	259	14	10	19	8	31	17	11	15	7	18	2	25	13	24	31	14	
яичника	519	22	19	42	16	52	43	28	51	18	17	12	40	28	55	54	22	
предстательной железы	438	21	17	33	12	74	20	16	35	5	24	8	35	26	27	59	26	
почки	365	29	10	23	8	42	20	10	35	9	24	10	36	23	24	41	21	
мочевого пузыря	215	17	7	14	6	24	9	11	17	9	19	2	15	21	17	15	12	
центральной нервной системы	406	21	12	26	12	43	40	16	28	17	26	15	30	15	44	38	23	
щитовидной железы	69	1	7	7	0	6	9	1	10	2	1	1	8	0	4	9	3	
гемобласты, в том числе:	718	39	28	33	20	97	39	30	83	9	49	14	51	21	91	79	35	
злокачественная лимфома	332	18	11	20	6	48	17	18	39	3	18	5	21	8	40	44	16	
лейкемия	386	21	17	13	14	49	22	12	44	6	31	9	30	13	51	35	19	

Рак ободочной кишки вышел на 5 ранговое место в структуре смерти от ЗН в 2016 году, и доля его составила – 5,1% (4,7% – 2015 г.). Показатель смертности составил 4,3‰ (4,3‰ – 2015г.).

В текущем году смертность от этой формы рака была высокой в Павлодарской (8,6‰), Восточно-Казахстанской (7,5‰), Карагандинской (6,5‰), Акмолинской (5,4‰) областях, в г. Алматы (6,0‰) и г. Астана (5,2‰).

Низкие показатели были в Алматинской (2,3‰), Кызылординской (2,3‰), Южно-Казахстанской (1,8‰) областях.

Рак поджелудочной железы в 2016 году находился на 6 ранговой позиции в структуре смерти от ЗН при доле 5,0% (4,9% – в 2015г.). Показатель смертности составил 4,3‰ (4,4‰ – 2015 г.).

Выше среднереспубликанских показатели смертности от рака поджелудочной железы были в Северо-Казахстанской (7,2‰), Акмолинской (7,0‰), Карагандинской (6,7‰), Восточно-Казахстанской (6,0‰), Павлодарской (5,9‰), Атырауской (5,0‰) областях и г. Астана (5,0‰).

Низкий показатель смертности отмечен в Мангистауской (2,2‰), Актюбинской и Алматинской (2,6‰) областях.

Гемобласты в 2016 году на 7 ранговом месте в структуре смерти от ЗН, составив 4,7% (4,4% – 2015 г.), показатель смертности по республике составил 4,0‰ (4,0‰ - 2015 г.).

Показатели смертности от злокачественного новообразования лимфатической и кроветворной тканей были высокими в ряде регионов: Восточно-Казахстанской (7,0‰), Павлодарской (6,7‰), Карагандинской (6,0‰), Костанайской (5,6‰), Акмолинской (5,3‰), Западно-Казахстанской (4,7‰) областях и в г. Алматы (4,6‰), где они превышали среднереспубликанские.

Низкие показатели были в Кызылординской (1,2‰), Алматинской (1,7‰) и Мангистауской (2,2‰) областях.

Рак прямой кишки на 8-месте в структуре смерти от ЗН, при доле 4,7% (5,0% – 2015 г.). В целом по республике показатель смертности составил 4,0‰ (4,5‰ – 2015 г.).

Показатель смертности от этой формы рака был высок в Павлодарской (7,8‰), Акмолинской (7,4‰), Северо-Казахстанской (7,1‰), Костанайской (7,0‰), Восточно-Казахстанской (6,7‰), Атырауской (5,3‰) областях и в г. Астана (5,3‰).

Смертность от рака прямой кишки была ниже среднереспубликанской в Южно-Казахстанской (1,3‰), Мангистауской (1,9‰), а также в Кызылординской (1,8‰) областях.

Рак шейки матки на 9-позиции в структуре смерти от ЗН с удельным весом 4,3% (4,1% – 2015г.). В 2016 году смертность от РШМ составила 3,6‰ (3,7‰ – 2015 г.).

Выше среднего показателя по республике смертность от РШМ установлена в Атырауской (6,2‰), Павлодарской (5,1‰), Акмолинской (4,7‰), Карагандинской (4,1‰), Жамбылской (4,0‰) областях.

Низкая смертность от РШМ отмечена в Южно-Казахстанской (2,7‰), Мангистауской (3,0‰) и Западно-Казахстанской (3,1‰) областях (**табл. 2.4**).

Рак печени на 10-месте в структуре смерти от ЗН при доле 4,2% (4,2%-2015 г.), показатель смертности составил 3,6‰ (3,8‰ – 2015 г.).

В Западно-Казахстанской (5,5‰), Восточно-Казахстанской (5,4‰), Павлодарской (5,1‰), Карагандинской (4,4‰), Жамбылской (4,3‰) областях показатель смертности от рака печени был выше средних данных по РК.

В Костанайской (2,0‰), Северо-Казахстанской (2,3‰) и Мангистауской (2,4‰) областях показатель был ниже среднереспубликанского. (**табл. 2.4**).

2.5 Смертность от злокачественных новообразований населения страны не состоявших на учете онкологических организации и установленных посмертно

В 2016 году зарегистрировано лиц с диагнозом, установленным посмертно – 740 (765 – 2015 г.), что составило 2,0% (2,1% – 2015 г.) от общего числа больных с впервые в жизни установленным диагнозом ЗН (*табл. 2.6*).

Число умерших, не состоявших на учете онкологических организаций, по областям Республики Казахстан

Таблица 2.6

Наименование областей	Число больных с диагнозом злокачественного новообразования, установленным посмертно				в том числе при вскрытии			
	абс.число		%		абс.число		%	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	765	740	2,1	2,0	732	683	95,7	92,3
Акмолинская	58	62	3,2	3,4	52	59	89,7	95,2
Актюбинская	24	5	1,6	0,3	22	4	91,7	80,0
Алматинская	5	0	0,1	0,0	5	0	100,0	0,0
Атырауская	19	16	2,2	1,9	19	7	100,0	43,8
Восточно-Казахстанская	206	178	4,9	4,3	206	176	100,0	98,9
Жамбылская	31	36	2,0	2,3	31	36	100,0	100,0
Западно-Казахстанская	67	51	4,6	3,5	67	48	100,0	94,1
Карагандинская	130	141	3,4	3,5	130	141	100,0	100,0
Кызылординская	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
Костанайская	42	36	1,6	1,4	42	36	100,0	100,0
Мангыстауская	12	7	1,6	0,8	12	7	100,0	100,0
Павлодарская	46	44	2,0	1,9	26	25	56,5	56,8
Северо-Казахстанская	17	25	0,9	1,3	17	19	100,0	76,0
Южно-Казахстанская	34	34	1,1	1,1	34	33	100,0	97,1
г.Алматы	44	68	1,0	1,3	44	68	100,0	100,0
г.Астана	30	37	1,8	2,0	25	24	83,3	64,9

Высокая доля посмертно-учтенных из числа лиц, впервые взятых на учет, отмечена в Восточно-Казахстанской (178), Карагандинской (141), Западно-Акмолинской (62), Казахстанской (51), областях г. Алматы (68).

Из 740 случаев зарегистрированных посмертно, аутопсия проведена в 683 случаях – 92,3% (95,7% – 2015г.), в 57 случаях – диагноз «злокачественное новообразование» выставлен без вскрытия (33 случаев – 2015г.). Аутопсия не проводилась в Павлодарской (19), Атырауской (9), Северо-Казахстанской (6), Западно-Казахстанской (3), Акмолинской (3), Восточно-Казахстанской (2), Актюбинской (1), Южно-Казахстанской (1) областях и г. Астана (13).

Доля посмертно-учтенных случаев онкологических заболеваний по отдельным локализациям составила 2,0% от всех впервые зарегистрированных пациентов, и была минимальной в пределах 0,0 – 0,8% при 9-ти локализациях, от 1,0-2,0% – 8-ми локализациях и выше среднего значения 2,3-8,5% – 7-ми локализациях (*табл. 2.7*).

Самая высокая доля посмертно-учтенных была при злокачественных новообразованиях печени (8,5%), лимфатической и кроветворной ткани (6,9%), поджелудочной железы (5,4%), ободочной кишке (4,5%), ЦНС (4,3%), легкого (3,9%), прямой кишки (2,3%).

Число умерших, не состоявших на учете онкологических организаций, по локализациям злокачественных опухолей

Таблица 2.7

Наименования локализаций	Число больных с диагнозом злокачественного новообразования, установленным посмертно				Ранги	
	абс. число		%		2015 г.	2016 г.
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.		
Все локализации	765	740	2,1	2,0		
Губа	0	0	0,0	0,0	24	21
Полость рта и глотки	8	10	1,0	1,3	17	11
Пищевод	15	15	1,1	1,2	14	13
Желудок	59	52	2,0	1,9	7	8
Ободочная кишка	90	77	5,2	4,5	4	4
Прямая кишка	24	34	1,7	2,3	8	7
Печень	68	75	7,2	8,5	1	1
Поджелудочная железа	60	55	6,3	5,4	3	3
Гортань	6	4	1,5	1,0	10	15
Трахея, бронхи, легкое	131	143	3,3	3,9	6	6
Кости и суставные хрящи	3	0	1,4	0,0	11	21
Соединит. и мягкие ткани	5	6	1,1	1,4	15	9
Меланома кожи	1	0	0,3	0,0	22	21
Др. зл. новообразования кожи	1	0	0,0	0,0	23	21
Молочная железа	29	14	0,7	0,3	20	19
Шейка матки	7	4	0,4	0,2	21	20
Тело матки	12	10	1,0	0,8	16	16
Яичник	18	11	1,6	1,1	9	14
Предстательная железа	10	9	0,7	0,6	19	17
Почка	14	15	1,3	1,3	12	10
Мочевой пузырь	8	9	1,2	1,2	13	12
ЦНС	40	35	5,0	4,3	5	5
Щитовидная железа	5	3	0,8	0,4	18	18
Лимфат. и кроветворн. ткани	91	109	6,6	6,9	2	2

2.6 Одногодичная летальность

В 2016 году в целом по республике показатель одногодичной летальности от ЗН составил 24,8% (26,5% – 2015г.) (*табл. 2.8*).

Наиболее высокий показатель одногодичной летальности – в Атырауской области (38,1%), наименьший – в г. Алматы (12,6%).

Снижение показателя отмечено во большинстве регионов, за исключением Атырауской области (рост на 4,5%), Мангыстауской (на 4,2%), Южно-Казахстанской (3,0%), Костанайской (0,9%), (Северо-Казахстанской (0,6%) и г.Астана, где показатель не изменился по сравнению с 2015 годом (23,4%). По регионам годичная летальность снизилась по сравнению с предыдущим годом на 0,3 – 5,3%. Наибольшее снижение наблюдалось в Алматинской области – на 5,3%.

Следует отметить, что выше среднереспубликанских (24,8%) были показатели в Атырауской (38,1%), Жамбылской (37,1%), Кызылординской (36,3%), Южно-Казахстанской (33,5%), Мангыстауской (31,7%), Павлодарской (28,7%), Восточно-Казахстанской (27,8%), Акмолинской (27,3%), Северо-Казахстанской (25,4%) областях.

Как известно, при правильном учете степени распространенности заболевания у онкобольных индекс соотношения между одногодичной летальностью и запущенностью (IV-стадия) будет стремиться к единице. Среднереспубликанский индекс составил 2,1%. Во всех регионах данное соотношение было выше 1. Наибольшее отклонение отмечалось в Атырауской (3,8), Жамбылской (3,8), Мангыстауской (3,8), Кызылординской (3,1), Западно-Казахстанской (2,7), Южно-Казахстанской (2,6).

Одногодичная летальность от ЗН по областям Республики Казахстан

Таблица 2.8

Наименование областей	Одногодичная летальность (%)		Соотношение между одногодичной летальностью и запущенностью (IV - стадия) в %		уд.вес IV ст. %
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.
Республика Казахстан	26,5	24,8	2,1	2,1	12,0
Акмолинская	31,6	27,3	1,9	1,6	16,8
Актюбинская	22,6	24,7	2,5	2,4	10,1
Алматинская	27,1	21,8	2,1	1,9	11,6
Атырауская	33,6	38,1	3,2	3,8	9,9
Восточно-Казахстанская	29,8	27,8	2,0	2,0	14,1
Жамбылская	37,4	37,1	3,7	3,8	9,9
Западно-Казахстанская	26,3	23,6	3,0	2,7	8,8
Карагандинская	24,1	19,5	1,5	1,3	15,4
Кызылординская	36,8	36,3	2,6	3,1	11,6
Костанайская	18,8	19,7	1,7	1,6	12,2
Мангыстауская	27,5	31,7	2,5	3,8	8,4
Павлодарская	31,2	28,7	2,2	2,1	13,6
Северо-Казахстанская	24,8	25,4	2,0	2,1	12,3
Южно-Казахстанская	30,5	33,5	2,3	2,6	13,0
г. Алматы	16,4	12,6	2,3	1,8	7,2
г. Астана	23,4	23,4	1,9	2,1	11,4

Из *таблицы 2.7* видно, что одногодичная летальность была высокой у онкологических больных раком поджелудочной железы (65,1%), печени (59,2%), пищевода (51,1%), легкого (49,4%), желудка (48,1%), ЗН полости рта и глотки (32,6%), ЦНС (26,6%), гортани (25,0%).

Годичная летальность от основных форм злокачественных новообразований

Таблица 2.9

Локализация опухолей	Одногодичная летальность (%)		Соотношение между одногодичной летальностью и запущенностью (IV - стадия) в %	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Все ЗН, из них	26,5	24,8	2,1	2,1
в т.ч. у детей до 14 лет включительно	18,7	13,0	2,0	1,9
Губы	1,2	4,6	2,0	1,4
Полости рта и глотки	33,9	32,6	3,8	2,9
Пищевода	49,8	51,1	6,4	8,2
Желудка	49,5	48,1	2,2	2,1
Ободочной кишки	24,8	23,7	1,6	1,4
Прямой кишки	24,6	22,7	1,9	1,6
Печени	62,4	59,2	2,7	3,2
Поджелудочной железы	64,8	65,1	1,8	1,8
Гортани	27,7	25,0	4,0	6,1
Трахеи, бронхов, легкого	53,8	49,4	2,3	2,2
Костей и суставных хрящей	24,6	22,8	1,6	1,3
Соединит. и мягких тканей	24,6	21,6	2,1	2,1
Меланома кожи	11,6	11,9	1,8	1,5
Др.зл. новообразования кожи	0,8	1,0	1,0	4,2
Молочной железы	6,3	5,4	1,3	1,2
Шейки матки	13,1	13,5	6,2	6,1
Тела матки	7,3	8,6	2,7	4,0
Яичника	22,8	21,8	2,2	2,6
Предстательной железы	10,8	9,2	0,9	0,7
Почки	17,6	16,3	1,1	1,0
Мочевого пузыря	15,8	14,4	2,9	2,8
ЦНС	29,7	26,6	5,0	9,1
Щитовидной железы	5,4	6,4	0,8	0,8
Злокачественная лимфома	22,3	24,1	2,7	3,5
Лейкемия	26,7	21,1	0,0	0,0

ГЛАВА 3

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ОНКОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН 2016 ГОДУ

Диагностика

В Республике Казахстан за 2016 год выявлено 36813 зарегистрированных новых случаев заболеваний ЗН (36438 – 2015г.), в том числе 392 первично-множественных ЗН, 740 посмертно учтенных. По итогам 2016 года взято на учет 35681 человека (35231 – 2015г.) с впервые установленным диагнозом злокачественного новообразования.

Абсолютное число впервые взятых на учет больных со злокачественными новообразованиями выросло во всех регионах, за исключением 6 областей, где на учет взято меньшее число больных, чем в предыдущем году: Актюбинская (меньше на 6 человек), Алматинская (меньше на 815 человек), Атырауская (меньше на 33 человек), Восточно-Казахстанская (меньше на 31 человек), Западно-Казахстанская (меньше на 11 человек) и Павлодарская (меньше на 8 человек) области.

**3.1 Профилактические осмотры при выявлении заболеваний
злокачественными новообразованиями**

Из числа впервые выявленных пациентов 5704 (16%) выявлено при проведении профилактических осмотров населения (4024 – 12% в 2015 г) (*табл. 3.1*). Наибольший процент, выявленных при профосмотре наблюдался в Жамбылской области – 49, % (767 пациентов), наименьший в Мангыстауской области – 5,4% (45 пациентов). Необходимо отметить, что 80,6% пациентов (4599) выявленных на профосмотрах имели I и II стадию процесса (56,5% – в 2015г). В большинстве регионов при проведении профилактических осмотров в 80,6-96% случаях выявлялись пациенты с I и II стадией заболевания. В шести регионах процент ранней диагностики при активном выявлении был менее 80%: Кызылординская – 61,2%, Жамбылская – 65,4%, г. Алматы – 71,2%, Карагандинская – 74,7%, Акмолинская – 75,3%, Павлодарская – 79,5%.

Сведения о случаях заболевания злокачественными новообразованиями, выявленных при профилактических осмотрах в областях Республики Казахстан

Таблица 3.1

Наименование областей	Число вновь выявленных больных, состоящих на учете онкологических организаций		из числа впервые выявленных при профосмотре					
			Абс. число		I-II стадия		%	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	35231	35681	4024	5704	3221	4599	56,5	80,6
Акмолинская	1730	1750	414	409	270	308	66,0	75,3
Актюбинская	1443	1436	269	249	234	220	94,0	88,4
Алматинская	3514	2699	126	180	82	155	45,6	86,1
Атырауская	845	812	61	50	50	48	100,0	96,0
Восточно-Казахстанская	3924	3893	793	531	700	461	131,8	86,8
Жамбылская	1536	1552	65	767	60	502	7,8	65,4
Западно-Казахстанская	1397	1386	150	293	128	260	43,7	88,7
Карагандинская	3597	3781	688	649	497	485	76,6	74,7
Кызылординская	1056	1163	21	322	18	197	5,6	61,2
Костанайская	2523	2526	306	662	263	578	39,7	87,3
Мангыстауская	734	841	21	45	18	37	40,0	82,2
Павлодарская	2186	2281	189	190	159	151	83,7	79,5
Северо-Казахстанская	1855	1847	276	245	182	223	74,3	91,0
Южно-Казахстанская	2979	2992	259	565	215	522	38,1	92,4
г. Алматы	4262	4918	244	295	224	210	75,9	71,2
г. Астана	1650	1804	142	252	121	242	48,0	96,0

Среди всех локализаций при проведении профилактических осмотров в 39,5% случаев приходилось на злокачественные новообразования шейки матки, 30,8% – на ЗН предстательной железы, 29,8% – на рак молочной железы, 29,1% – на ЗН губы. Низкий процент активного выявления наблюдался при ЗН костей и суставных хрящей 3,5%, поджелудочной железы 5,7%, трахеи, бронхов и легкого 6,2%. Из визуально доступных локализаций рак щитовидной железы при профосмотре выявлялся в 8,3%, рак языка, полости рта и глотки – в 11,0%, меланома кожи – в 11,3%, другие новообразования кожи – в 16,3%. Это может свидетельствовать о недостаточной работе смотровых кабинетов амбулаторно-поликлинических организаций.

Из выявленных на профилактическом осмотре заболеваний в ранних стадиях в более 90% случаях выявлялись злокачественные новообразования визуально доступных локализаций (кожи, губы, молочной железы, шейки матки, щитовидной железы) и тела матки. Выявление рака языка, полости рта и глотки в I-II стадии наблюдалось всего в 65,9% случаев. Также низкий процент ранней диагностики при активном выявлении зарегистрирован при раке печени, костей и суставных хрящей и яичника (от 28,3% и 36,3%) (Табл. 3.2).

Сведения о случаях заболевания злокачественными новообразованиями, выявленных при профилактических осмотрах по нозологиям

Таблица 3.2

Локализация	Число вновь выявленных больных, состоящих на учете онкологических организаций		из числа впервые выявленных при профосмотре					
			Абс. число		I-II стадия		%	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Все локализации:	35231	35681	4024	5704	3221	4599	56,5	80,6
губа	153	151	15	44	15	42	34,1	95,5
языка, полости рта и глотки	803	773	35	85	25	56	29,4	65,9
пищевода	1335	1259	95	160	73	104	45,6	65,0
желудка	2828	2667	219	273	148	152	54,2	55,7
ободочной кишки	1601	1610	203	263	148	193	56,3	73,4
прямой кишки, ректосигм. соединения, ануса	1382	1409	201	286	175	252	61,2	88,1
печени	876	800	4	53	4	15	7,5	28,3
поджелудочной железы	891	971	16	55	3	25	5,5	45,5
гортани	388	407	9	30	3	19	10,0	63,3
трахеи, бронхов, легкого	3798	3471	187	214	114	97	53,3	45,3
костей и суставных хрящей	202	173	11	6	5	2	83,3	33,3
соединительной и других мягких тканей	468	421	30	30	21	21	70,0	70,0
меланома кожи	352	337	31	38	23	34	60,5	89,5
другие новообразования кожи*)	3949	4603	650	749	623	742	83,2	99,1
женской молочной железы	4338	4598	976	1368	843	1251	61,6	91,4
шейки матки	1806	1713	453	677	363	614	53,6	90,7
тела матки	1168	1156	217	297	192	280	64,6	94,3
яичника	1095	999	151	171	67	62	39,2	36,3
предстательной железы	1356	1522	236	469	201	377	42,9	80,4
почки	1081	1114	64	74	44	56	59,5	75,7
мочевого пузыря	673	722	35	55	26	43	47,3	78,2
щитовидной железы	607	739	32	61	23	55	37,7	90,2

3.2 Морфологическая верификация диагноза у вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями

В целом по Республике отмечается рост показателя морфологического подтверждения диагноза (*табл. 3.3*) у вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями увеличился и составил 92,2 % (91,2 % – 2015 г.).

Морфологическая верификация диагнозов у вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями по областям Республики Казахстан

Таблица 3.3

Наименование областей	Число вновь выявленных больных, состоящих на учете онкологических организаций		Морфологическая верификация диагноза на 100 новых больных	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	35231	35681	91,2	92,2
Акмолинская	1730	1750	82,0	85,7
Актюбинская	1443	1436	98,8	96,7
Алматинская	3514	2699	97,8	97,6
Атырауская	845	812	92,7	94,5
Восточно-Казахстанская	3924	3893	92,4	91,2
Жамбылская	1536	1552	98,8	94,3
Западно-Казахстанская	1397	1386	88,9	93,4
Карагандинская	3597	3781	96,7	97,1
Кызылординская	1056	1163	83,0	72,1
Костанайская	2523	2526	82,6	91,1
Мангыстауская	734	841	86,8	90,4
Павлодарская	2186	2281	83,3	87,9
Северо-Казахстанская	1855	1847	88,6	92,1
Южно-Казахстанская	2979	2992	91,9	91,2
г.Алматы	4262	4918	90,7	92,9
г.Астана	1650	1804	93,9	95,7

В анализируемом году морфологическая верификация злокачественных новообразований улучшилась в 9 регионах. Выше республиканского показателя уровень верификации: Карагандинской (97,1%), г.Астана (95,7%), Атырауской (94,2%), Западно-Казахстанской (93,4%) областях. В Актюбинской (96,7%), Жамбылской (94,3%), Алматинской (97,6%) областях, несмотря на уровень морфологической верификации выше среднереспубликанских значений, наблюдалось снижение процента верификации по сравнению с 2015 годом.

Наименьший процент верификации в Кызылординской (72,1%), Акмолинской (85,7%) и Павлодарской (87,9%) областях.

Морфологическая верификация диагноза отдельных форм опухолей представлена в **таблице 3.4**. Наибольший процент морфологической верификации приходится на визуально-доступные локализации, среди них: злокачественные новообразования губы (100%), кожи (99,8%), шейки матки (99,5%), полости рта и глотки (99,1%), меланомы кожи (99,1%), молочной железы (99,0%), щитовидной железы (98,1%), прямой кишки (98,4%).

При этом низкие показатели выявлены в следующих регионах:

- при раке полости рта и глотки (99,1%) – ниже среднего по республике в Восточно-Казахстанской (98,8%), Западно-Казахстанской (94,3%), Костанайской (97,6%) областях и г.Алматы (95,1%);

- при раке прямой кишки (98,4%) – ниже среднереспубликанских показатели выявлены в Акмолинской (93,4%), Восточно-Казахстанской (97,7%), Костанайской (97,7%), Павлодарской (97,4%) областях, г.Алматы (97,0%);

- при меланоме (99,1%) – низкий показатель установлен в Акмолинской (91,7%), Южно-Казахстанской (95,8%), Костанайской (97,1%) областях;

- при раке молочной железы (99%) – ниже среднереспубликанских показателей были в Кызылординской (80,5%), Акмолинской (98,3%), Мангыстауской (98,5%), Атырауской (98,9%) областях;

- при раке шейки матки (99,5%) – ниже среднереспубликанских показатели были данные г.Алматы (98,0%), Кызылординской (92,5%), Костанайской (99,2%) областей;

- при раке щитовидной железы (98,1%) – ниже среднереспубликанского установлено в Кызылординской (78,0%) и Костанайской (96,0%) областях.

По другим локализациям показатели морфологической верификации диагноза выглядят следующим образом:

- при раке пищевода (96,2%) высокие показатели установлены: в Актюбинской(100%), Алматинской (100%), г.Астана (100%), Южно-Казахстанской (98,7%), Костанайской (98,8%) Атырауской (98,5%), Северо-Казахстанской (98,1%), Западно-Казахстанской (97,5%), Восточно-Казахстанской (96,4%), Павлодарской (96,2%) областях, самый низкий процент – в, Кызылординской (87,0%), Карагандинской (90,2%) областях.

- при раке желудка (95,7%) – самые высокие показатели были: в Атырауской (100%), Актюбинской (100%), Северо-Казахстанской (99,3%), Жамбылской (97,9%), Карагандинской (97,4%), Алматинской (97,7%), Костанайской (97,9%), Южно-Казахстанской (96,8%), Восточно-Казахстанской (96,3%), Павлодарской (96,3%) областях, самый низкий процент – в Кызылординской (73,7%), Акмолинской области (89,4%), г.Алматы (91,5%);

- при раке ободочной кишки (95,8%) – высокие показатели установлены в Актюбинской (100%), Восточно-Казахстанской (99,0%), Алматинской (98,8%), Южно-Казахстанской (97,8%), Карагандинской (97,6%), Атырауской (97,1%) областях, г. Астана (96,3%), Карагандинской областях (98,5%); Северо-Казахстанской (96,7%), низкие – в Кызылординской (88,5%), Мангыстауской (89,7%), Павлодарской (91,2%), Акмолинской (92,9%), Костанайской (94,3%) областях;

- при раке гортани (98,3%) – весьма высокие показатели были в Акмолинской (100%), Актюбинской (100%), Атырауской (100%), Жамбылской (100%), Карагандинской (100%), Кызылординской (100%), Павлодарской (100%), Северо-Казахстанской (100%), г. Алматы (100%), Астана (100%), самые низкие – в Мангыстауской (87,5%) и Западно-Казахстанской областях (90,5%);

- при раке легкого (78,6%) – показатели выше среднереспубликанских – в Актюбинской (91,3%), Южно-Казахстанской (90,9%), Алматинской (90,7%), Атырауской (88,0%), Жамбылской (87,7%), Карагандинской (87,3%), г.Астана (86,2%), Мангыстауской (83,1%), самые низкие – в г. Алматы (62,3%), Акмолинской (64,0%), Восточно-Казахстанской (69,5%),

Павлодарской (69,7%), Западно-Казахстанской (74,2%), Кызылординской (74,5%), Северо-Казахстанской (76,5%), Костанайской (77,2%), областях и;

- при опухолях костей и суставных хрящей (79,2%) – показатели выше среднереспубликанских установлены в г. Астана (100%), Акмолинской (100%), Актюбинской (100%), Карагандинской (100%), Костанайской (100%), Алматинской (95,5%), Мангыстауской (88,2%), Западно-Казахстанской (87,5%), Павлодарской (87,5%), Южно-Казахстанской (84,2%) областях; низкие показатели – в Кызылординской (45,5%), Атырауской (50,0%), Восточно-Казахстанской (66,7%), Жамбылской (75,0%), Северо-Казахстанской (76,9%), областях, г. Алматы (48,0%);

- при опухолях соединительной и мягких тканей (93,1%) – высокие показатели были в Актюбинской (100%), Алматинской (100%), Атырауской области (100%), Жамбылской (100%), Западно-Казахстанской (100%), Карагандинской (100%), Северо-Казахстанской (100%), Мангыстауской (94,7%) областях, г. Астана (95,7%); низкий показатель был отмечен в г. Алматы (85,0%), Костанайской (85,0%), Акмолинской (87,5%), Кызылординской (87,5%), Южно-Казахстанской (88,2%) областях;

- при раке тела матки (95,5%) – высокие данные по республике – в Актюбинской (100%), Алматинской (100%), Атырауской (100%), Восточно-Казахстанской (100%), Жамбылской (100%), Карагандинской (100%), Кызылординской (100%), Костанайской (100%), Северо-Казахстанской (100%) областях, Южно-Казахстанской (100%), г. Астана (100%), наименьший показатель был в Мангыстауской области (92,3%);

- при раке яичника (94,4%) – высокие показатели по республике установлены в Актюбинской (100%), Алматинской (100%), Жамбылской (100%), Западно-Казахстанской (100%), Карагандинской (99,0%), Восточно-Казахстанской (97,7%), Атырауской (96,4%), Северо-Казахстанской (97,4%), Южно-Казахстанской (96,0%) областях и г. Алматы (97,2%), Астана (98,2%); самый низкий – в Кызылординской (65,7%), и Павлодарской области (75,4%);

- при раке предстательной железы (94,3%) высокие показатели были в г. Астана (100%), Алматинской (100%), Костанайской (99,3%), Павлодарской (99,3%), Карагандинской (99,1%), Северо-Казахстанской (98,2%), Восточно-Казахстанской (97,4%), Акмолинской (96,8%) областях и в г. Алматы (98,2%); низкий показатель – в Кызылординской (23%), Мангыстауской (73,3%) области;

- при раке мочевого пузыря (94,6%) высокие показатели – в г. Астана (100%), Актюбинской (100%), Алматинской (100%), Атырауской (100%), Северо-Казахстанской (100%), Карагандинской (98,6%), Южно-Казахстанской (98,1%), областях; самые низкие – в Кызылординской (72,2%), Мангыстауской (87,5%), Акмолинской (88,7%) областях;

- при злокачественных лимфомах (97,4%) высокие показатели – в Акмолинской (100%), Актюбинской (100%), Алматинской (100%), Атырауской (100%), Жамбылской (100%), Карагандинской (100%), Восточно-Казахстанской (98,9%), Костанайской (100%), Мангыстауской (100%), Павлодарской (98,1%), Северо-Казахстанской (100%) областях и в г. Астана (100%); самый низкий – в Кызылординской области (75,0%);

- при лейкомии (98,5%) – 100% показатели установлены в Алматинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Кызылординской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях и в г. Астана, Алматы (100%); ниже республиканского значения – в Мангыстауской (93,3%), Костанайской (95,5%), Южно-Казахстанской (95,8%), Акмолинской (96,2%), Актюбинской (97,6%) и г. Алматы (97,7%) областях;

**Морфологическая верификация диагноза отдельных форм злокачественных новообразований
в областях Республики Казахстан 2016 году (%)**

Таблица 3.4

Наименование областей	Все ЗН	Л о к а л и з а ц и я о п у х о л е й :																				
		губа	полость рта и глотки	пище-вод	желудок	ободочная кишка	прямая кишка	гортань	трахея, бронхи легкое	кости и суставы хрящи	сосуды, мягкие ткани	и меланомы кожи	др. новообразования кожи	молодая железа	шейка матки	тело матки	яичник	предстат. железа	мочевой пузырь	щитовидная железа	злокачественная лимфома	лейкемия
Республика Казахстан	92,2	100,0	99,1	96,2	95,7	95,8	98,4	98,3	78,6	79,2	93,1	99,1	99,8	99,0	99,5	99,5	94,4	94,3	94,6	98,1	97,4	98,5
Акмолинская	85,7	100,0	100,0	93,4	89,4	92,9	92,4	100,0	64,0	100,0	87,5	91,7	99,3	98,3	100,0	98,3	91,4	96,8	88,7	100,0	100,0	96,2
Актюбинская	96,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	91,3	100,0	100,0	100,0	100,0	99,4	100,0	100,0	100,0	93,3	100,0	100,0	100,0	97,6
Алматинская	97,6	100,0	100,0	100,0	97,7	98,8	100,0	97,7	90,7	95,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Атырауская	94,5	100,0	100,0	98,5	100,0	97,1	100,0	100,0	88,0	50,0	100,0	100,0	100,0	98,9	100,0	100,0	96,4	92,3	100,0	100,0	100,0	100,0
В-Казахстанская	91,2	100,0	98,8	96,4	96,3	99,0	97,7	97,7	69,5	66,7	92,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	97,7	97,4	95,4	100,0	98,9	100,0
Жамбылская	94,3	100,0	100,0	94,9	97,9	95,1	100,0	100,0	87,7	75,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	91,7	90,9	100,0	100,0	100,0
З-Казахстанская	93,4	100,0	94,3	97,5	95,0	94,8	100,0	90,5	74,2	87,5	100,0	100,0	100,0	99,4	100,0	95,0	100,0	94,5	91,7	100,0	97,4	100,0
Карагандинская	97,1	100,0	100,0	90,2	97,4	97,6	99,3	100,0	87,3	100,0	93,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,0	99,1	98,6	100,0	100,0	100,0
Кызылординская	72,1	100,0	100,0	87,0	73,7	88,5	100,0	100,0	74,5	45,5	87,5	100,0	95,2	80,5	92,5	100,0	65,7	23,9	72,2	78,0	75,0	100,0
Костанайская	91,1	100,0	97,6	98,8	97,7	94,3	97,7	97,3	77,2	100,0	85,0	97,1	100,0	99,6	99,2	100,0	89,7	99,3	91,9	96,0	100,0	95,5
Мангыстауская	90,4	0,0	100,0	92,9	93,9	89,7	100,0	87,5	83,1	88,2	94,7	100,0	97,1	98,5	100,0	92,3	81,3	73,3	87,5	100,0	100,0	93,3
Павлодарская	87,9	100,0	100,0	96,2	96,3	91,2	97,4	100,0	69,7	87,5	91,7	100,0	100,0	99,2	100,0	98,8	75,4	99,3	91,3	100,0	98,1	100,0
С-Казахстанская	92,1	100,0	100,0	98,1	99,3	96,7	100,0	100,0	76,5	76,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	97,4	98,2	100,0	100,0	100,0	100,0
Ю-Казахстанская	91,2	100,0	100,0	98,7	96,8	97,8	100,0	97,0	90,9	84,2	88,2	95,8	100,0	99,5	100,0	100,0	96,0	91,2	98,1	100,0	93,8	95,8
г. Алматы	92,9	100,0	95,1	94,5	91,5	94,5	97,0	100,0	62,3	48,0	85,0	100,0	99,8	99,2	98,0	99,3	97,2	98,2	92,6	100,0	90,6	97,7
г. Астана	95,7	100,0	100,0	100,0	99,3	96,3	100,0	100,0	86,2	100,0	95,7	100,0	100,0	99,6	100,0	100,0	98,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.3 Распределение больных с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования по степени распространенности опухолевого процесса

В 2016 году в Республике Казахстан доля больных выявленных своевременно на I-II стадиях злокачественного новообразования составила 58,9% (57,3% – 2015 г.) (табл. 3.5).

Распределение больных злокачественными новообразованиями с впервые в жизни установленным диагнозом по стадиям заболеваний

Таблица 3.5

Наименование областей	Распределение вновь выявленных больных по стадиям процесса (%)									
	I-II - стадий		III - стадия		IV - стадия		стадия не установлена		не стадируемые	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	57,3	58,9	25,2	25,0	12,0	11,5	3,8	2,6	1,7	2,0
Акмолинская	54,3	54,5	25,4	26,7	16,8	15,9	2,1	1,5	1,4	1,5
Актюбинская	59,3	61,0	26,2	24,0	10,1	9,6	2,8	2,4	1,7	2,9
Алматинская	53,2	53,7	25,4	25,5	11,6	14,2	8,4	5,0	1,3	1,6
Атырауская	56,4	60,7	31,0	24,6	9,9	9,1	1,7	3,7	0,9	1,8
Восточно-Казахстанская	62,1	62,7	18,3	18,8	14,1	13,1	3,7	3,8	1,8	1,7
Жамбылская	55,6	56,1	27,9	27,8	9,9	9,8	4,3	3,9	2,3	2,4
Западно-Казахстанская	57,3	58,2	28,7	29,3	8,8	8,4	3,7	2,7	1,4	1,4
Карагандинская	57,9	57,0	25,4	25,6	15,4	15,2	0,3	0,4	1,1	1,9
Кызылординская	50,4	56,3	16,9	29,5	11,6	7,0	19,8	6,0	1,4	1,2
Костанайская	55,5	55,2	24,3	24,0	12,2	10,9	5,9	7,3	2,0	2,7
Мангыстауская	57,9	57,2	27,2	26,9	8,4	10,8	3,8	3,3	2,6	1,8
Павлодарская	60,2	61,7	23,1	22,8	13,6	13,0	0,8	0,6	2,3	1,9
Северо-Казахстанская	56,8	67,2	25,9	16,2	12,3	11,4	2,1	1,4	2,9	3,8
Южно-Казахстанская	50,0	50,7	34,7	33,9	13,0	11,5	0,0	0,7	2,2	3,2
г.Алматы	64,5	65,9	24,2	26,1	7,2	6,9	3,2	0,2	0,9	0,9
г.Астана	55,7	57,7	23,4	22,1	11,4	13,0	6,5	4,8	3,0	2,5

3.4 Распределение вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями по стадиям заболевания основных и визуальных локализаций в 2016 году по регионам

По сравнению с предыдущим годом в тринадцати регионах удельный вес выявленных больных с ранними стадиями рака увеличился. Уменьшились показатели выявляемости в I-II стадиях в Карагандинской (0,9%), Костанайской (на 0,3%), Мангыстауской (0,7%) областях.

Доля выявленных онкобольных с I-II стадиями была выше среднереспубликанских значений в 7 регионах: в Северо-Казахстанской (67,2%), Восточно-Казахстанской (62,7%), Павлодарской (61,7%), Актюбинской (61%), Атырауской (60,7%) областях и г. Алматы (65,9%).

Ниже среднереспубликанских данных: в Южно-Казахстанской (50,7%) Алматинской (53,7%), Костанайской (55,2%), Жамбылской (56,1%), Кызылординской (56,3%), Карагандинской (57,0%), Мангыстауской (57,2%), Западно-Казахстанской (58,2%), Акмолинской (58,9%) и г. Астана (57,7%), областях.

В разрезе нозологий по республике высокий процент больных с I-II стадиями выявлен при раке кожи (98,1%), губы (89,4%), шейки матки (86,1%), меланоме кожи (84,0%), тела матки (83,7%), молочной железы (83,0%), щитовидной железы (80,5%) (*табл. 3.6*).

Низкий процент был при раке печени (18,5%), поджелудочной железы (21,4%), раке легкого (26,5%), раке яичника (34,5%), раке желудка (39,0%).

В ряде областей процент диагностики рака визуальных локализаций I-II стадий был **ниже среднереспубликанского**:

- при раке губы (89,4%) – в Атырауской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской, Мангыстауской, Южно-Казахстанской областях;

- при раке полости рта и глотки (47,9%) – в Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской и гг. Астана, Алматы;

- при раке прямой кишки (69,5%) – в Акмолинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Кызылординской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областях и гг. Алматы, Астана;

- при меланоме кожи (84,0%) – в Актюбинской, Алматинской, Атырауской, Жамбылской, Кызылординской, Костанайской, Южно-Казахстанской областях и гг. Астана, Алматы;

- при других злокачественных новообразованиях кожи (98,1%) – в Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Жамбылской, Карагандинской, Костанайской, Мангыстауской, Южно-Казахстанской областях;

- при раке молочной железы (83,0%) – в Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Карагандинской, Костанайской, Мангыстауской областях;

- при раке шейки матки (86,1%) – в Акмолинской, Алматинской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской, Павлодарской областях и г. Астана;

- при раке щитовидной железы (80,5%) – в Акмолинской, Актюбинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Костанайской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областях и г. Астана.

При отдельных формах злокачественных новообразований показатели ранней диагностики были **выше среднереспубликанского** в ряде областей:

- при раке пищевода (51,7%) – в Акмолинской, Актюбинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Костанайской, Павлодарской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областях, г. Астана;

- *при раке желудка (39,0%)* – в Актюбинской, Алматинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Костанайской, Мангыстауской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях и г. Астана;
- *при раке ободочной кишки (51,1%)* – в Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Мангыстауской, Карагандинской, Кызылординской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областях;
- *при раке печени (18,5%)* – в Акмолинской, Алматинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Кызылординской, Костанайской, Мангыстауской, Павлодарской областях и г. Астана;
- *при раке поджелудочной железы (21,4%)* – в Акмолинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Мангыстауской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях;
- *при раке гортани (53,6%)* – в Акмолинской, Актюбинской, Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Кызылординской, Костанайской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях, г. Астана;
- *при раке легкого (26,5%)* – в Акмолинской, Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Кызылординской, Мангыстауской, Павлодарской Северо-Казахстанской областях, г. Астана;
- *при опухоли костей и суставных хрящей (47,4%)* – в Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Западно-Казахстанской, Мангыстауской, Южно-Казахстанской областях и гг. Алматы, Астана;
- *при опухоли соединительной и мягких тканей (58,4%)* – в Актюбинской, Атырауской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Кызылординской, Мангыстауской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях и г. Астана;
- *при раке тела матки (83,7%)* – в Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской, Северо-Казахстанской областях и г.Астана;
- *при раке яичника (34,5%)* – в Акмолинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Кызылординской, Костанайской, Мангыстауской, Северо-Казахстанской областях и г. Астана;
- *при раке предстательной железы (56,9%)* – в Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Кызылординской, Костанайской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях и г. Астана;
- *при раке мочевого пузыря (70,8%)* – в Алматинской, Атырауской, Восточно-казахстанской, Костанайской, Павлодарской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областях и г. Астана;
- *при злокачественных лимфомах (47,0%)* – в Акмолинской, Восточно-Казахстанской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Кызылординской, Мангыстауской, Павлодарской областях и г. Астана.

Удельный вес I-II стадий злокачественных новообразований по основным локализациям 2016 году (%)

Таблица 3.6

Наименование областей	Все ЗН	Л о к а л и з а ц и я о п у х о л е й :																					
		губа	полость рта и глотка	пищевод	желудок	обод. кишка	прямая кишка	печень	поджелудочной	гортань	трахея, бронхи, легкое	кости и суставы, хрящи	соед. и мягкие ткани	меланомы кожи	др. новообраз. кожи	молочная железа	шейка матки	тело матки	яичник	предстат. железа	мочевой пузырь	щитовидная железа	злокачественная лимфома
Республика Казахстан	58,9	89,4	47,9	51,7	39,0	51,1	69,5	18,5	21,4	53,6	26,5	47,4	58,4	84,0	98,1	83,0	86,1	83,7	34,5	56,9	70,8	80,5	47,0
Акмолинская	54,5	91,7	37,5	55,7	31,2	65,7	55,4	19,4	30,7	69,6	35,1	40,0	20,8	91,7	97,9	73,3	83,3	90,0	42,9	52,4	69,8	77,8	64,0
Актюбинская	61,0	100,0	38,6	69,2	62,4	69,4	73,4	9,4	8,0	62,5	32,3	83,3	82,4	80,0	96,9	74,5	92,6	97,5	12,8	53,3	63,0	66,7	6,5
Алматинская	53,7	90,9	39,1	41,0	39,7	52,4	58,5	22,0	15,6	44,2	18,6	40,9	50,0	78,1	94,3	74,6	81,6	89,2	39,0	53,7	86,0	93,3	35,5
Атырауская	60,7	88,9	81,3	69,7	53,6	58,8	91,3	19,0	22,2	72,7	21,0	0,0	87,5	71,4	100,0	93,5	96,8	82,6	14,3	61,5	77,8	75,0	55,6
В-Казахстанская	62,7	88,0	33,8	68,2	47,8	55,6	66,7	21,4	34,8	75,0	36,5	58,3	46,4	90,7	98,2	84,9	86,6	82,2	42,5	72,7	72,3	74,3	53,2
Жамбылская	56,1	90,9	51,3	51,9	35,7	55,7	84,0	27,6	37,2	55,0	19,2	0,0	58,6	71,4	96,9	85,6	95,8	87,8	40,5	61,1	63,6	88,9	43,3
З-Казахстанская	58,2	100,0	48,6	55,0	36,4	55,8	72,6	23,1	30,8	33,3	25,8	50,0	80,0	100,0	98,5	93,9	73,2	95,0	29,5	54,5	55,6	85,0	48,7
Карагандинская	57,0	87,5	37,4	44,6	33,3	53,6	73,5	7,5	8,8	33,3	15,6	28,6	63,3	94,4	96,7	78,0	73,5	97,0	34,3	45,3	61,6	81,6	55,6
Кызылординская	56,3	100,0	75,0	41,3	33,7	53,8	62,5	21,1	18,6	77,8	31,6	45,5	95,8	80,0	98,4	86,4	87,5	81,3	65,7	88,1	44,4	96,6	58,3
Костанайская	55,2	73,3	17,1	69,0	40,4	46,3	85,3	40,0	20,0	40,5	26,4	20,0	30,0	77,1	97,7	75,7	85,3	95,7	37,9	63,8	81,1	32,0	42,9
Мангыстауская	57,2	0,0	69,0	50,0	41,5	20,5	69,6	21,7	23,1	50,0	42,9	58,8	78,9	100,0	94,1	82,2	89,7	69,2	37,5	46,7	62,5	90,7	50,0
Павлодарская	61,7	100,0	88,0	53,8	36,2	49,6	64,0	26,2	19,1	85,7	29,5	25,0	66,7	94,1	100,0	88,5	78,0	78,6	24,6	75,3	91,3	68,0	61,1
С-Казахстанская	67,2	100,0	74,4	86,5	61,2	67,8	84,0	13,6	38,2	70,0	35,7	46,2	87,0	100,0	98,8	89,6	98,0	83,8	42,1	81,3	93,0	95,2	27,6
Ю-Казахстанская	50,7	87,5	53,4	23,9	24,8	54,3	64,3	10,7	17,6	27,3	14,8	63,2	47,1	75,0	97,2	87,1	90,2	72,3	27,0	26,3	77,4	72,0	43,1
г. Алматы	65,9	100,0	41,0	16,4	22,6	28,7	57,5	9,1	11,6	31,3	17,9	48,0	42,5	78,0	99,2	84,8	90,2	54,6	23,6	23,0	45,7	83,5	37,5
г. Астана	57,7	100,0	42,1	62,5	43,9	43,5	68,2	22,7	19,0	55,6	34,0	75,0	65,2	81,0	98,4	83,9	83,6	90,9	46,4	63,8	78,4	62,5	58,6

В целом по Республике за 2016 год показатель поздней диагностики рака (IV-стадия) составил 11,5% (12,0% – 2015г.) (*табл. 3.7*).

В 2016 году наиболее высокие показатели запущенности онкозаболеваний установлены в Акмолинской (15,9%), Карагандинской (15,2%), Алматинской (14,2%), Восточно-Казахстанской (13,1%), Павлодарской (13,0%) областях.

Высокая доля запущенных форм рака IV-стадии выявлена при злокачественных новообразованиях поджелудочной железы (37,4%), легкого (23,7%), желудка (19,9%), печени (17,0%), полости рта и глотки (15,8%), ободочной кишки (14,7%), костей и суставных хрящей (13,9%), соединительных и мягких тканей (13,5%), прямой кишки (12,3%), предстательной железы (12,0%) (*табл. 3.7*).

По отдельным формам злокачественных новообразований показатели запущенности были **выше среднереспубликанских**:

- при раке пищевода (6,8%): в Карагандинской (12,0%), Акмолинской (11,5%), Алматинской (8,0%), Западно-Казахстанской (7,5%), Костанайской (7,1%) областях и г. Алматы (10,9%), Астана (8,3%);

- при раке желудка (19,9%): в Павлодарской (30,7%), Карагандинской (30,0%), Мангыстауской (29,3%), Восточно-Казахстанской (27,2%), Акмолинской (25,9%) и Алматинской (23,4%) областях;

- при раке ободочной кишки (14,7%): в Алматинской (22,6%), Карагандинской (19,4%), Южно-Казахстанской (18,5%), Мангыстауской (17,9%), Северо-Казахстанской (15,6%) областях и г. Астана (19,4%);

- при раке печени (17,0%) – в Алматинской (37,4%), Акмолинской (36,1%), Павлодарской (26,2%) областях и г. Астана (22,7%), Алматы (20,0%);

- при раке поджелудочной железы (37,4%) – в Алматинской (50,0%), Восточно-Казахстанской (49,4%), Карагандинской (47,8%), Павлодарской (46,8%), Северо-Казахстанской (43,6%), Костанайской (42,9%), Актыбинской (40,0%), областях и г. Астана (44,8%);

- при раке гортани (6,4%) – в Карагандинской (12,5%), Восточно-Казахстанской (9,1%), Костанайской (8,1%), Алматинской (7,0%) областях и г. Астана (16,7%);

- при раке легкого (23,7%): в Алматинской (28,7%), Восточно-Казахстанской (28,2%), Костанайской (27,2%), Карагандинской (25,1%), Павлодарской (25,1%), Акмолинской (24,9%), Южно-Казахстанской (24,7%) областях и г. Астана (29,6%);

- при опухоли костей и суставных хрящей (13,9%): в Атырауской (50,0%), Жамбылской (50,0%), Павлодарской (37,5%), Северо-Казахстанской (30,8%), Карагандинской (28,6%), Восточно-Казахстанской (25,0%), Акмолинской (20,0%), Актыбинской (16,7%) областях и г. Астана (25,0%);

- при опухоли соединительной и мягких тканей (13,5%): в Акмолинской (50,0%), Костанайской (25,0%), Южно-Казахстанской (23,5%), Карагандинской (16,7%) областях;

- при раке тела матки (3,8%): в Павлодарской (7,1%), Кызылординской (6,3%), Восточно-Казахстанской (5,4%), Жамбылской (4,9%), Атырауской (4,3%) областях и г. Алматы (8,5%), Астана (4,5%);

- при раке яичника (9,2%): в Северо-Казахстанской (18,4%), Алматинской (13,0%), Павлодарской (12,3%), Западно-Казахстанской (11,4%), Южно-Казахстанской (11,0%), Костанайской (10,3%), Жамбылской (9,5%) областях и г. Астана (10,7%);

- при раке предстательной железы (12,0%): Атырауской (30,8%), Актыбинской (30,0%), Алматинской (29,6%), Мангыстауской (26,7%), Карагандинской (21,8%), Акмолинской (17,5%), Жамбылской (13,9%) областях и г. Астана (13,8%);

– при раке мочевого пузыря (4,3%): в Атырауской (11,1%), Карагандинской (8,2%), Актюбинской (7,4%), Западно-Казахстанской (5,6%), Костанайской (5,4%), Восточно-Казахстанской (4,6%) областях и гг. Алматы (5,3%), Астана (10,8%);

– при злокачественных лимфомах (8,3%): в Мангыстауской (16,7%), Алматинской (14,5%), Северо-Казахстанской (13,8%), Жамбылской (13,3%), Костанайской (12,5%), Восточно-Казахстанской (10,6%) областях и г.Астана (13,8%);

Удельный вес (IV стадия) **при визуальных формах (табл. 3.7)** опухолей был **высоким**:

– при раке губы (2,6%): в Костанайской (13,3%), Южно-Казахстанской (6,9%) и Восточно-казахстанской областях;

– при раке полости рта и глотки (15,8%): в Карагандинской (32,3%), Костанайской (29,3%), Восточно-Казахстанской (21,3%), Акмолинской (20,8%) областях и г. Астана (31,6%);

– при раке прямой кишки (12,3%): в г. Алматы (16,4%), Восточно-Казахстанской (16,4%), Кызылординской (15,6%), Карагандинской (15,4%), Алматинской (15,1%), Павлодарской (14,0%), Мангыстауской (13,0%), Западно-Казахстанской (12,9%) и Актюбинской (12,5%) областях;

– при меланоме кожи (6,2%): в Кызылординской (20,0%), Атырауской (14,3%), Жамбылской (14,3%), Костанайской (8,6%), Акмолинской (8,3%), Южно-Казахстанской (8,3%), Алматинской (6,3%) областях и г.Алматы (8,5%);

– при других новообразованиях кожи (0,5%): Мангыстауской (2,9%), Алматинской (1,5%), Акмолинской (1,4%), Южно-Казахстанской (1,4%), Карагандинской (1,2%), Жамбылской (0,6%) областях и г.Астана (0,8%);

– при раке молочной железы (4,3%): в Кызылординской (6,8%), Актюбинской (5,7%), Алматинской (5,6%), Карагандинской (5,5%), Жамбылской (5,2%) Костанайской (4,5%) областях и г. Алматы (4,8%);

– при раке шейки матки (3,2%): в Кызылординской (12,5%), Мангыстауской (10,3%), Карагандинской (6,8%), Павлодарской (5,5%), Костанайской (5,4%), Алматинской (3,7%) областях и г. Астана (4,1%);

– при раке щитовидной железы (7,2%): в Костанайской (52,0%), Актюбинской (20,0%), Атырауской (16,7%), Павлодарской (12,0%), Восточно-Казахстанской (8,6%), Карагандинской (8,1%), Южно-Казахстанской (8,0%) областях и г.Астана (8,9%);

Анализ данных в разрезе областей показал, что показатель **запущенности (IV-стадия)** злокачественных новообразований установлен выше среднереспубликанских:

– в Акмолинской области – при злокачественных новообразованиях полости рта и глотки, пищевода, желудка, печени, легкого, костей и суставных хрящей, соединительных и мягких тканей, меланомы и других новообразований кожи, предстательной железы;

– в Актюбинской – при ЗН поджелудочной железы, костей и суставных хрящей, молочной железы, предстательной железы, мочевого пузыря, щитовидной железы;

– в Алматинской – при ЗН пищевода, желудка, ободочной и прямой кишки, печени, поджелудочной железы, гортани, легких, кожи, молочной железы, яичника, предстательной железы, лимфоме;

– в Атырауской – при ЗН костей и суставных хрящей, меланоме кожи, тела матки, предстательной железы, мочевого пузыря, щитовидной железы;

– в Восточно-Казахстанской – при ЗН губы, полости рта и глотки, желудка, прямой кишки, поджелудочной железы, гортани, легких, костей и суставных хрящей, тела матки, щитовидной железы и злокачественной лимфоме;

- в *Жамбылской* – при ЗН костей и суставных хрящей, меланоме кожи, молочной железы, тела матки, предстательной железы и злокачественной лимфоме;
- в *Западно-Казахстанской* – при ЗН пищевода, прямой кишки, яичника, мочевого пузыря;
- в *Карагандинской* – при злокачественных новообразованиях полости рта и глотки, пищевода, желудка, ободочной кишки, прямой кишки, поджелудочной железы, гортани, легкого, костей и суставных хрящей, соединительной и мягких тканей, кожи, молочной железы, шейки матки, предстательной железы, мочевого пузыря, щитовидной железы;
- в *Кызылординской* – при ЗН прямой кишки, меланоме кожи, молочной железы, шейки матки, тела матки;
- в *Костанайской* – при ЗН губы, полости рта и глотки, поджелудочной железы, гортани, легкого, соединительных и мягких тканей, меланоме кожи, шейки матки, яичника, мочевого пузыря, щитовидной железы и злокачественной лимфоме;
- в *Мангыстауской* – при ЗН желудка, ободочной кишки, прямой кишки, кожи, шейки матки, предстательной железы и злокачественной лимфоме;
- в *Павлодарской* – при ЗН желудка, прямой кишки, печени, поджелудочной железы, легкого, костей и суставных хрящей, шейки матки, тела матки, яичника и щитовидной железы;
- в *Северо-Казахстанской* – при ЗН ободочной кишки, поджелудочной железы, костей и суставных хрящей, яичника и злокачественной лимфоме;
- в *Южно-Казахстанской области* – при ЗН губы, ободочной кишки, легкого, соединительной и мягких тканей, меланоме кожи, других новообразованиях кожи, яичников, щитовидной железы;
- в г. *Алматы* – при ЗН пищевода, прямой кишки, печени, меланоме кожи, молочной железы, тела матки и мочевого пузыря;
- в г. *Астане* – при ЗН полости рта и глотки, пищевода, ободочной кишки, печени, поджелудочной железы, гортани, легкого, костей и суставных хрящей, шейки матки, тела матки, яичника, предстательной железы, мочевого пузыря, щитовидной железы и злокачественной лимфоме (*табл. 3.7*).

Удельный вес IV-статии злокачественных новообразований по основным локализациям 2016 году (%)

Таблица 3.7

Наименование областей	Все ЗН	Л о к а л и з а ц и я о п у х о л е й :																					
		губа	полость рта и глотка	пищевод	желудок	ободочная кишка	прямая кишка	печень	поджелудочной	гортань	трахея, бронхи и легкое	кости и суставы, хрящи	соединительные ткани	меланомы кожи	др. новообразования кожи	молочная железа	шейка матки	тело матки	яичник	предстат. железа	мочевой пузырь	щитовидная железа	злокачественная лимфома
Республика Казахстан	11,5	2,6	15,8	6,8	19,9	14,7	12,3	17,0	37,4	6,4	23,7	13,9	13,5	6,2	0,5	4,3	3,2	3,8	9,2	12,0	4,3	7,2	8,3
Акмолинская	15,9	0,0	20,8	11,5	25,9	14,1	9,8	36,1	37,3	4,3	24,9	20,0	50,0	8,3	1,4	4,0	1,4	1,7	8,6	17,5	1,9	0,0	8,0
Актюбинская	9,6	0,0	6,8	6,6	9,7	9,7	12,5	9,4	40,0	0,0	21,7	16,7	5,9	0,0	0,0	5,7	2,1	2,5	0,0	30,0	7,4	20,0	0,0
Алматинская	14,2	0,0	10,9	8,0	23,4	22,6	15,1	37,4	50,0	7,0	28,7	13,6	8,7	6,3	1,5	5,6	3,7	2,7	13,0	29,6	2,0	1,7	14,5
Атырауская	9,1	0,0	0,0	1,5	8,7	8,8	4,3	14,3	33,3	0,0	20,0	50,0	0,0	14,3	0,0	3,3	0,0	4,3	3,6	30,8	11,1	16,7	0,0
В-Казахстанская	13,1	4,0	21,3	5,5	27,2	13,6	16,4	15,7	49,4	9,1	28,2	25,0	10,7	4,7	0,5	3,2	1,3	5,4	9,2	8,7	4,6	8,6	10,6
Жамбылская	9,8	0,0	15,4	6,3	12,9	9,8	0,0	12,1	23,3	0,0	22,6	50,0	6,9	14,3	0,6	5,2	0,0	4,9	9,5	13,9	0,0	3,7	13,3
З-Казахстанская	8,4	0,0	11,4	7,5	10,7	11,7	12,9	3,8	25,6	4,8	20,6	12,5	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	11,4	5,5	5,6	5,0	0,0
Қарағандиқсая	15,2	0,0	32,3	12,0	30,0	19,4	15,4	11,9	47,8	12,5	25,1	28,6	16,7	2,8	1,2	5,5	6,8	0,8	6,9	21,8	8,2	8,1	6,7
Қызылордиқсая	7,0	0,0	14,3	3,3	11,6	3,8	15,6	0,0	23,3	5,6	8,2	0,0	0,0	20,0	0,0	6,8	12,5	6,3	2,9	4,5	0,0	0,0	0,0
Қостанайсая	10,9	13,3	29,3	7,1	18,1	11,4	7,0	16,7	42,9	8,1	27,2	0,0	25,0	8,6	0,0	4,5	5,4	2,2	10,3	7,2	5,4	52,0	12,5
Манғыстаусая	10,8	0,0	6,9	4,8	29,3	17,9	13,0	8,7	26,9	0,0	11,7	0,0	5,3	0,0	2,9	2,2	10,3	0,0	3,1	26,7	0,0	2,3	16,7
Павлодарсая	13,0	0,0	0,0	5,8	30,7	10,4	14,0	26,2	46,8	0,0	25,1	37,5	12,5	0,0	0,0	3,7	5,5	7,1	12,3	4,1	0,0	12,0	1,9
С-Казахстансая	11,4	0,0	4,7	1,9	17,9	15,6	8,6	9,1	43,6	5,0	19,1	30,8	4,3	0,0	0,0	3,8	2,0	2,5	18,4	8,9	1,8	2,4	13,8
Ю-Казахстансая	11,5	6,3	6,9	7,1	15,6	18,5	10,7	15,6	24,5	6,1	24,7	5,3	23,5	8,3	1,4	4,1	1,6	2,4	11,0	8,8	1,9	8,0	7,7
г. Алматы	6,9	0,0	11,5	10,9	11,9	13,8	16,4	20,0	23,2	6,3	17,1	0,0	12,5	8,5	0,1	4,8	2,0	8,5	7,5	9,0	5,3	3,1	7,8
г. Астана	13,0	0,0	31,6	8,3	15,8	19,4	11,8	22,7	44,8	16,7	29,6	25,0	13,0	4,8	0,8	2,6	4,1	4,5	10,7	13,8	10,8	8,9	13,8

Среди *визуальных локализаций* удельный вес семи основных форм ЗН определяет картину поздней диагностики (*III-IV стадии*) и составляет при раке полости рта и глотки (51,9%), прямой кишки (30,4%), щитовидной железы (19,5%), молочной железы (16,7%), шейки матки (13,6%), ЗН губы (9,8%) и других новообразованиях кожи (1,9%) (*табл. 3.8*).

Высокий удельный вес (*III-IV стадии*) при раке полости рта и глотки (51,9%) отмечен в Костанайской (82,9%), Восточно-Казахстанской (65,0%), Карагандинской (62,6%), Акмолинской (62,5%), Актюбинской (61,4%), Алматинской (60,9%) Северо-Казахстанской (53,8%), Южно-Казахстанской (53,6%), областях и г.Алматы (59,0%), г. Астана (57,9%), в остальных – ниже среднереспубликанского.

При раке прямой кишки (30,4%) выше среднереспубликанского показатели были в Акмолинской (44,6%), Алматинской (41,5%), Кызылординской (37,5%), Павлодарской (36,0%), Южно-Казахстанской (35,7%), Восточно-Казахстанской (33,3%) областях, гг. Алматы (42,5%), Астаны (31,8%);

При раке щитовидной железы (19,5%) выше среднереспубликанского показатели: в Костанайской (68,0%), Актюбинской (33,3%), Павлодарской (32,0%), Южно-Казахстанской (28,0%), Восточно-Казахстанской (25,7%), Атырауской (25,0%), Акмолинской (22,2%) областях и г.Астана (37,5%).

При раке молочной железы (16,7%) выше среднего по республике было в Акмолинской (26,7%), Алматинской (24,9%), Актюбинской (24,2%), Костанайской (23,2%), Карагандинской (21,4%), Мангыстауской (17,8%) областях.

При раке шейки матки (13,6%) выше среднереспубликанского показатели: в Карагандинской (26,5%), Павлодарской (22,0%), Западно-Казахстанской (19,6%), Алматинской (18,4%), Акмолинской (16,7%), Костанайской (14,7%) областях и г.Астана (16,4%).

Высокий удельный вес *III-IV* стадии при раке губы (9,8%) отмечен в Костанайской (26,7%), Мангыстауской (25,0%), Карагандинской (12,5%), Южно-Казахстанской (12,5%), Восточно-Казахстанской (12,0%), Атырауской (11,1%) областях, в остальных регионах – ниже среднереспубликанского.

При раке кожи (1,9%) выше республиканского значения удельный вес *III-IV* стадии отмечен в Мангыстауской (5,9%), Алматинской (5,7%), Карагандинской (3,3%), Актюбинской (3,1%), Жамбылской (3,1%), Южно-Казахстанской (2,8%), Костанайской (2,3%), Акмолинской (2,1%) областях.

Удельный вес III-IV-стадий злокачественных новообразований основных визуальных локализаций 2016 году (%)
Таблица 3.8

Наименование областей	Локализация опухолей:													
	губа		полость рта и глотка		прямая кишка		др.новообраз. кожи		молочная железа		шейка матки		щитовидная железа	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	10,5	9,8	45,7	51,9	34,4	30,4	1,7	1,9	18,4	16,7	12,9	13,6	20,9	19,5
Акмолинская	14,3	8,3	43,2	62,5	41,3	44,6	1,3	2,1	32,7	26,7	21,2	16,7	52,4	22,2
Актюбинская	25,0	0,0	59,1	61,4	30,9	26,6	4,6	3,1	31,3	24,2	8,4	7,4	32,4	33,3
Алматинская	25,0	4,2	50,0	60,9	39,9	41,5	5,3	5,7	21,3	24,9	13,7	18,4	18,5	6,7
Атырауская	0,0	11,1	40,5	12,5	32,3	8,7	3,4	0,0	10,9	5,4	1,4	1,6	27,3	25,0
Восточно-Казахстанская	5,6	12,0	44,4	65,0	36,0	33,3	0,9	1,6	17,5	15,1	10,4	13,4	25,9	25,7
Жамбылская	0,0	9,1	26,0	48,7	14,8	16,0	3,1	3,1	15,8	14,4	8,4	4,2	20,0	11,1
Западно-Казахстанская	16,7	0,0	32,1	51,4	13,6	27,4	0,8	1,5	9,4	6,1	12,9	19,6	12,5	15,0
Қарағандинская	5,6	12,5	61,3	62,6	33,3	26,5	0,4	3,3	21,2	21,4	29,6	26,5	21,1	18,4
Қызылординская	0,0	0,0	13,9	25,0	65,0	37,5	4,3	1,6	15,2	13,6	14,3	12,5	11,6	3,4
Костанайская	4,5	26,7	70,3	82,9	18,9	14,0	5,0	2,3	19,1	23,1	8,4	14,7	30,4	68,0
Манғыстауская	0,0	25,0	22,2	31,0	46,7	30,4	0,0	5,9	24,7	17,8	7,5	10,3	10,5	9,3
Павлодарская	0,0	0,0	26,2	12,0	27,6	36,0	0,9	0,0	13,5	11,5	25,0	22,0	25,0	32,0
Северо-Казахстанская	0,0	0,0	53,8	25,6	42,9	16,0	0,0	1,2	24,3	10,4	17,0	2,0	10,5	4,8
Южно-Казахстанская	33,3	12,5	53,6	46,6	44,2	35,7	4,6	2,8	8,7	12,2	8,9	9,8	40,0	28,0
г. Алматы	0,0	0,0	50,9	59,0	44,8	42,5	0,2	0,8	18,2	15,1	10,6	9,8	11,0	16,5
г. Астана	0,0	0,0	57,8	57,9	35,3	31,8	1,1	1,6	13,8	16,1	11,5	16,4	19,4	37,5

3.5 Охват специальным лечением больных злокачественными новообразованиями населения Республики Казахстан в 2016 году

В 2016 году в онкологических организациях Республики число госпитализации по поводу злокачественного новообразования составило 75753.

В текущем году из впервые взятых на учет больных ЗН специальным противоопухолевым лечением было охвачено 26936 пациентов (26817 – 2015 г.), из которых 18851 закончили его в течение года (21265 – 2015 г.) и 8085 продолжали лечение (5552 – 2015г.), т.е. 86,9 % из впервые заболевших (*табл.3.9*). Остальным (12,4%) была оказана паллиативная помощь.

Из числа состоящих на учете больных было охвачено специальным лечением 27560 больных, что составило 16,9%.

Специальное противоопухолевое лечение больных ЗН впервые взятых на учет в течение года состояло из основных методов: хирургического (40,3%), комплексного (25,4%), лучевого (11,6%), лекарственного (9,7%), комбинированного (9,0%) и химиолучевого (4,0%).

Хирургический метод лечения был ведущим для лечения впервые взятых на учет больных злокачественными новообразованиями щитовидной железы (93,8%), почки (90,9%), меланомы кожи (64,0%), ободочной кишки (52,0%), поджелудочной железы (42,6%), желудка (51,8%), мочевого пузыря (50,2%), др. новообразования кожи (49,8%), тела матки (47,4%), костей и суставных хрящей (45,5%), предстательной железы (44,0%), печени (43,0%), соединительной и мягких тканей (38,0%), прямой кишки (37,8%), шейки матки (32,8%), пищевода (30,4%).

Комплексный метод больше применялся при раке яичника (65,4%), молочной железы (50,2%), злокачественных лимфомах (45,1%), соединительной и мягких тканей (38,4%), мочевого пузыря (36,9%).

Как самостоятельный вид лечения *лучевой метод* часто использовался при ЗН кожи (43,4%), губы (36,8%), пищевода (26,8%), предстательной железы (23,0%).

Только *лекарственное лечение* являлось ведущим при лейкомиях (80,2%), злокачественных лимфомах (32,9%), раке легкого (29,0%), поджелудочной железы (21,7%), печени (20,5%).

Комбинированный метод лечения преимущественно использовался при ЗН ЦНС (41,1%), раке тела матки (36,5%), гортани (30,2%), губы (21,7%).

Химиолучевой – чаще применялся при раке полости рта и глотки (22,5%), шейки матки (21,4%).

Охват специальным лечением больных злокачественными новообразованиями в Республике Казахстан

Таблица 3.9

Локализация опухолей	Число больных, взятых на учет в отчетном году закончившие и продолжающие специальное лечение с использованием методов (%):																	
	абсолютное число закончивших спец. лечение		абсолютное число продолжающих спец. лечение		на 100 вновь выявленных больных		только хирургического		только лучевого		только лекарственного		комбинированного		химии-лучевого			
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.		
Все ЗН, из них	21265	18851	5552	8085	87,4	86,9	35,4	40,3	14,3	11,6	14,9	9,7	11,9	9,0	17,7	25,4	5,8	4,0
в том числе у детей до 14 лет вкл.	179	160	101	128	73,9	93,8	12,8	6,9	9,5	11,9	59,8	18,1	7,3	4,4	8,9	53,1	1,7	5,6
Губы	110	106	27	33	91,9	95,2	40,9	33,0	35,5	36,8	5,5	0,0	15,5	21,7	0,9	6,6	1,8	1,9
Полости рта и глотки	536	445	122	177	88,0	89,5	15,3	15,1	23,9	18,2	11,2	12,8	21,1	15,5	11,2	16,0	17,4	22,5
Пищевода	770	549	264	382	83,3	80,6	25,5	30,4	27,7	26,8	9,6	6,0	16,2	13,1	10,1	12,8	10,9	10,9
Желудка	1390	1048	470	680	80,3	80,1	43,3	51,8	5,8	0,4	19,1	11,2	3,6	0,6	24,5	35,0	3,7	1,0
Ободочной кишки	1052	963	210	303	88,4	90,8	55,6	59,4	2,2	0,1	14,0	6,7	4,0	0,3	22,7	33,4	1,5	0,0
Прямой кишки	932	876	190	266	90,4	91,0	39,7	37,8	12,1	8,9	9,0	5,0	13,8	11,5	20,0	33,6	5,4	3,2
Печени	284	151	120	226	63,7	63,9	24,6	43,0	1,8	0,0	40,8	20,5	13,7	0,0	14,8	35,8	4,2	0,7
Поджелудочной железы	289	254	140	235	75,5	78,0	42,6	52,0	3,8	0,0	28,7	21,7	6,6	0,8	16,6	25,2	1,7	0,4
Гортани	272	248	70	95	91,7	89,3	23,9	19,0	26,8	18,5	7,0	7,3	21,7	30,2	10,3	14,9	10,3	10,1
Трахеи, бронхов, легкого	1699	1188	686	852	79,7	77,6	25,6	23,7	15,1	8,5	26,2	29,0	9,2	5,5	15,3	24,5	8,5	8,9
Костей и суставных хрящей	96	101	54	37	87,2	90,2	44,8	45,5	10,4	2,0	17,7	10,9	6,3	6,9	14,6	33,7	6,3	1,0
Соединит. и мягких тканей	301	245	64	79	84,9	87,6	45,8	38,0	8,3	2,9	15,0	9,0	15,6	10,2	11,6	38,4	3,7	1,6
Меланома кожи	257	242	31	46	87,0	94,4	55,6	64,0	6,6	2,5	7,8	2,5	7,0	7,4	20,2	23,1	2,7	0,4
Др. зл. новообразования кожи	2916	2727	327	869	94,4	86,7	46,6	49,8	34,7	43,4	1,5	0,7	12,6	4,8	2,6	0,6	1,9	0,7
Молочной железы	3270	3068	643	869	96,8	90,7	26,0	24,9	4,9	0,8	12,9	11,6	14,4	10,8	34,0	50,2	7,8	1,6
Шейки матки	1281	1161	298	338	95,3	93,1	27,2	32,8	18,1	13,6	6,2	5,1	16,6	11,8	17,6	15,2	14,2	21,4
Тела матки	874	862	121	167	92,8	94,5	37,3	47,4	9,0	4,8	7,9	1,2	31,5	36,5	11,3	9,6	3,0	0,5
Яичника	748	673	149	175	88,5	92,3	23,9	22,6	1,9	0,0	24,6	11,7	8,0	0,1	40,0	65,4	1,6	0,1
Предстательной железы	764	552	332	564	87,7	81,5	26,4	44,0	25,8	23,0	24,2	13,0	6,2	6,9	14,7	8,0	2,7	5,1
Почки	652	693	147	180	85,0	90,3	58,6	90,9	4,1	0,4	14,1	1,0	3,8	0,7	16,3	6,9	3,1	0,0
Мочевого пузыря	461	504	113	119	90,4	92,0	42,5	50,2	10,6	3,0	9,1	6,0	8,5	2,8	25,4	36,9	3,9	1,2
ЦНС	445	470	167	149	84,9	88,7	26,1	24,3	25,4	10,4	16,2	2,6	12,8	41,1	9,9	18,7	9,7	3,0
Щитовидной железы	404	450	69	148	84,8	88,1	72,8	93,8	4,2	0,4	3,7	1,1	13,1	3,3	4,2	1,1	2,0	0,2
Лимфат. и кровеносн. тканей, в том числе:	617	578	468	737	88,1	93,5	10,7	14,2	5,8	3,5	68,9	48,6	1,6	0,5	9,9	31,1	3,1	2,1
Злокачественная лимфома	353	386	196	280	87,1	95,0	18,4	17,9	4,8	0,5	51,3	32,9	2,8	0,5	17,3	45,1	5,4	3,1
Лейкемия	264	192	272	457	89,0	91,9	0,4	6,8	7,2	9,4	92,4	80,2	0,0	0,5	0,0	3,1	0,0	0,0

3.6 Лечение больных злокачественными новообразованиями впервые взятых на учет в 2016 году по регионам

В 2016 году процент охвата специализированным лечением составил 86,9% (87,4% – 2015 году). Снижение показателя отмечено в 10 онкологических диспансерах: Кызылординском (на 27,2%), Алматинском г.Талдыкорган (на 16,9%), региональном г. Семей (на 9,2%), Алматинском региональном (на 4,8%), Атырауском (на 6,0%), Восточно-Казахстанском (на 3,9%), Актюбинском (на 3,2%), г. Алматы (на 1,4%) (*табл. 3.10*).

Наибольший процент охвата больных спецлечением был в Жамбылском (98,5%), Костанайском (95,4%), Северо-Казахстанском (95,2%), Южно-Казахстанском (95,2%), Мангыстауском (94,7%), Акмолинском (92,2%) онкодиспансерах и ГОД г.Астана (91,8 %).

Наименьший процент охвата лечением был в Кызылординском ООД (69,8%), Восточно-Казахстанском (76,6%) и Алматинском г.Талдыкорган (77,8%).

Число больных подлежавших лечению в 2016 г. увеличилось на 331 и составило 31004 человека.

За текущий период количество больных отказавшихся от лечения составило 451 (512 – 2015 г.). Рост отказов отмечен в 9 онкологических диспансерах. Наибольшее число отказов было в Алматинском региональном (22), Мангыстауском (21) и ГОД г.Алматы (19).

За годовой период увеличилось количество больных, имеющих противопоказания с 1174 в 2015 году до 1192 в 2016 году.

Наибольшее количество больных имевших противопоказания к проведению лечения зарегистрированы в Павлодарском ООД (272), Восточно-Казахстанском ООД (258), Карагандинском (123), Западно-Казахстанском ООД (112).

Наименьшее в Кызылординском (1), Алматинском ООД г.Талдыкорган (1), Алматинском региональном ОД (3).

Сведения о лечении больных, впервые взятых на учет за 2016 год в разрезе областей Республики Казахстан
Таблица 3.10

Наименование областей	число больных, подлежащих лечению из числа взятых впервые на учет в отчетном году		число больных, закончивших специализированное лечение		число больных, продолжающих лечение в отчетном году		охват больных лечением - абс. число		охват больных лечением в %		число больных, отказавшихся от лечения в отчетном году		число больных, имевших противопоказания к проведению лечения		число не леченных больных		число больных не подлежащих лечению - абс. число		число больных не подлежащих лечению - в %		
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Республика Казахстан	30673	31004	21265	18851	5552	8085	26817	26936	87,4	86,9	512	451	1174	1192	1480	2216	3166	3859	10,3	12,4	
Акмолинская	1440	1468	896	798	350	556	1246	1354	86,5	92,2	17	27	20	37	81	50	118	114	8,2	7,8	
Актюбинская	1330	1324	935	698	284	473	1219	1171	91,7	88,4	24	15	9	9	106	129	139	153	10,5	11,6	
Алматинская	3109	2458	2361	1607	532	446	2893	2053	93,1	83,5	14	22	19	3	22	379	55	404	1,8	16,4	
Атырауская	789	787	485	278	220	378	705	656	89,4	83,4	33	43	9	25	33	63	75	131	9,5	16,6	
Восточно-Казахстанская	3560	3580	2696	2518	278	268	2974	2786	83,5	77,8	67	65	179	301	125	428	371	794	10,4	22,2	
Жамбылская	1326	1330	706	756	518	554	1224	1310	92,3	98,5	0	1	10	19	0	0	10	20	0,8	1,5	
Западно-Казахстанская	1274	1269	884	888	196	234	1080	1122	84,8	88,4	41	27	153	112	0	8	194	147	15,2	11,6	
Карагандинская	2975	3037	1803	1638	579	950	2382	2588	80,1	85,2	69	53	93	123	411	273	573	449	19,3	14,8	
Кызылординская	934	1107	817	735	89	38	906	773	97,0	69,8	24	0	0	0	0	334	24	334	2,6	30,2	
Костанайская	2136	2153	1871	1170	160	884	2031	2054	95,1	95,4	10	15	70	64	25	20	105	99	4,9	4,6	
Мангыстауская	705	787	467	393	189	352	656	745	93,0	94,7	4	25	4	8	7	9	15	42	2,1	5,3	
Павлодарская	1888	1990	1446	1490	79	158	1525	1648	80,8	82,8	46	55	292	272	25	15	363	342	19,2	17,2	
Северо-Казахстанская	1657	1654	1103	1106	362	468	1465	1574	88,4	95,2	35	21	148	59	0	0	183	80	11,0	4,8	
Южно-Казахстанская	2739	2808	1835	1516	608	1158	2443	2674	89,2	95,2	22	21	34	29	240	84	296	134	10,8	4,8	
г. Алматы	3308	3531	1895	2024	818	824	2713	2848	82,0	80,7	86	22	106	57	403	396	595	475	18,0	13,5	
г. Астана	1503	1721	1065	1236	290	344	1355	1580	90,2	91,8	20	39	28	74	2	28	50	141	3,3	8,2	
В том числе регионы:																					
Алматинский	2030	1462	1471	1047	400	231	1871	1278	92,2	87,4	0	22	3	3	20	159	23	184	1,1	12,6	
Талдыкорганский	1079	996	890	560	132	215	1022	775	94,7	77,8	14	0	16	0	2	220	32	220	3,0	22,1	
Восточный	2317	2321	1746	1625	120	154	1866	1779	80,5	76,6	18	24	146	258	72	260	236	542	10,2	23,4	
Семейский	1243	1259	950	893	158	114	1108	1007	89,1	80,0	49	41	33	43	53	168	135	252	10,9	20,0	

3.7 Лечение больных злокачественными новообразованиями состоящих на учете в онкологических организациях Республики Казахстан в 2016 году

Охват лечением больных из числа состоящих на учете в ОД уменьшился с 29398 в 2015 г. до 27560 в 2016 г. и составил 16,9% (18,8% – 2015г) (*табл. 3.11*). Наибольший охват лечением в Атырауском ООД (32,5%), Актыубинском МЦ ЗКГМУ (28,1%) Жамбылском (26,7%), Кызылординском (24,6%) и ГОД г. Астана (21,1%). Наименьше количество больных из числа состоящих на учете охвачено лечением в г.Алматы (9,1%), Карагандинском ООД (11,5%), Акмолинском (13,9%), Восточно-Казахстанском ООД (14,3%) и Костанайском ООД (15,8%).

Рост процента охвата лечением отмечается в 6 диспансерах Республики, снижение в 12.

От общего числа больных 17119 получили лекарственное лечение (18476 – 2015 г.), 10441 – лучевое лечение (10922 – 2015 г.).

Охват лечением больных из состоящих на учете в ОД Республики Казахстан

Таблица 3.11

Наименование областей	число больных, состоящих на конец отчетного года		число больных, получившие лечение из общего числа				охват больных лечением из общего числа - абс. число		охват больных лечением из общего числа в %	
			лекарственное лечение		лучевое лечение					
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	156280	163080	18476	17119	10922	10441	29398	27560	18,8	16,9
Акмолинская	8094	8231	905	703	424	437	1329	1140	16,4	13,9
Актыубинская	6173	6438	983	978	812	834	1795	1812	29,1	28,1
Алматинская	13641	12641	1891	1785	625	684	2516	2469	18,4	19,5
Атырауская	3294	3456	770	704	446	420	1216	1124	36,9	32,5
Восточно-Казахстанская	18333	18749	1915	1808	1182	1187	3097	2995	16,9	16,0
Жамбылская	5692	6260	1101	1068	578	604	1679	1672	29,5	26,7
Западно-Казахстанская	6369	6568	724	691	398	377	1122	1068	17,6	16,3
Карагандинская	18499	18942	1574	1244	735	937	2309	2181	12,5	11,5
Кызылординская	4241	4418	598	665	421	421	1019	1086	24,0	24,6
Костанайская	11264	11793	308	1110	1009	752	1317	1862	11,7	15,8
Мангыстауская	3077	3351	390	420	79	179	469	599	15,2	17,9
Павлодарская	10112	10578	851	920	931	987	1782	1907	17,6	18,0
Северо-Казахстанская	8602	9058	927	883	618	672	1545	1555	18,0	17,2
Южно-Казахстанская	11400	12289	1798	1638	634	749	2432	2387	21,3	19,4
г. Алматы	19966	22366	2163	1389	1431	639	3594	2028	18,0	9,1
г. Астана	7523	7942	1578	1113	599	562	2177	1675	28,9	21,1
В том числе регионы:										
Алматинский	8207	7272	1219	1213	193	192	1412	1405	17,2	19,3
Талдыкорганский	5434	5369	672	572	432	492	1104	1064	20,3	19,8
Восточный	11694	11870	1226	1117	629	575	1855	1692	15,9	14,3
Семейский	6639	6879	689	691	553	612	1242	1303	18,7	18,9

3.8 Контингент больных злокачественными новообразованиями, состоящих на учете онкологических организаций Республики Казахстан

Болезненность. Общее число контингента больных злокачественными новообразованиями, состоящих на учете в специализированных онкологических организациях республики к концу 2016 года составило 163080 человек (156280 – 2015г.) (*табл. 3.12*). Показатель болезненности злокачественными новообразованиями увеличился и составил 909,7 на 100 тысяч населения (884,4 – 2015г.).

На конец 2016 года наибольшая численность контингента больных, находящихся под наблюдением онкологических диспансеров, отмечена в г.Алматы (22366 чел.), Карагандинской (18942 чел.), Восточно-Казахстанской (18749 чел.), Алматинской (12641 чел.), Южно-Казахстанской (12289 чел.), Костанайской (11793 чел.), Павлодарской (10578) областях. Рост контингента наблюдалось во всех регионах за исключением Алматинской области, где отмечалось снижение числа состоящих на учете на 1000 человек.

Контингент больных злокачественными новообразованиями, состоящих на учете на конец текущего года, и пятилетняя выживаемость по областям Республики Казахстан в 2016 году

Таблица 3.12

Наименование областей	Находились под наблюдением на конец соответствующего года				Летальность наблюдаемых контингентов (%)		Из них живут 5 лет и более (%)		Индекс накопления	
	Абс. число		На 100 тыс. насел.		2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.						
Республика Казахстан	156280	163080	884,4	909,7	10,1	9,3	50,8	47,9	4,4	4,6
Акмолинская	8094	8231	1087,3	1119,9	11,4	10,9	50,9	50,8	4,7	4,7
Актюбинская	6173	6438	739,4	761,1	9,6	9,6	49,0	44,7	4,3	4,5
Алматинская	13641	12641	700,4	637,2	10,4	9,2	48,1	44,7	3,9	4,7
Атырауская	3294	3456	554,0	568,6	15,5	15,1	51,4	46,2	3,9	4,3
Восточно-Казахстанская	18333	18749	1313,2	1348,8	10,3	9,6	50,9	49,7	4,7	4,8
Жамбылская	5692	6260	512,3	561,1	17,1	15,2	49,0	42,6	3,7	4,0
Западно-Казахстанская	6369	6568	1000,0	1023,7	9,7	9,3	50,4	50,5	4,6	4,7
Карагандинская	18499	18942	1335,6	1369,4	7,3	7,2	53,8	52,4	5,1	5,0
Кызылординская	4241	4418	554,2	570,8	15,9	13,0	49,0	43,9	4,0	3,8
Костанайская	11264	11793	1274,7	1341,1	7,5	7,1	50,6	49,0	4,5	4,7
Мангыстауская	3077	3351	490,9	521,0	11,9	10,8	50,0	41,0	4,2	4,0
Павлодарская	10112	10578	1333,0	1397,0	10,6	10,2	50,2	49,4	4,6	4,6
Северо-Казахстанская	8602	9058	1510,4	1608,0	9,1	7,6	54,3	48,6	4,6	4,9
Южно-Казахстанская	11400	12289	401,3	426,4	14,3	11,4	50,0	47,0	3,8	4,1
г. Алматы	19966	22366	1172,1	1275,8	6,9	6,4	50,6	46,2	4,7	4,5
г. Астана	7523	7942	862,1	817,7	9,9	10,2	50,8	48,1	4,6	4,4

Летальность наблюдаемого контингента определяет среднюю продолжительность жизни больных и интенсивность накопления состоящих на учете больных.

Показатель летальности наблюдаемого контингента по Республике составил 9,3%. В десяти регионах из шестнадцати этот показатель был выше среднереспубликанского, в частности Жамбылской (17,2%), Атырауской (15,1%), Кызылординской (13,00%), Южно-Казахстанской (11,4%), Акмолинской (10,9%), Мангыстауской (10,8%), Павлодарской (10,2%), Актюбинской (9,6%), Восточно-Казахстанской (9,6%) областях и г.Астана (10,2%).

Индекс накопления – это показатель соотношения абсолютного числа контингента больных, состоящих на учете на конец года, к числу впервые выявленных больных. В 2016 году в целом по республике этот показатель составил 4,6. Индекс накопления был выше республиканского в Карагандинской (5,0), Северо-Казахстанской (4,9), Восточно-Казахстанской (4,8), Акмолинской (4,7), Алматинской (4,7), Западно-Казахстанской (4,7), Костанайской (4,7%) областях, и сравнительно низким – в Кызылординской (3,8), Жамбылской (4,0) и Мангыстауской (4,0) областях.

Число больных, находящихся под наблюдением онкологических организаций Казахстана более пяти лет, на конец отчетного года составило 78174 человек, т.е. 47,9% от общей численности контингента больных (*табл. 3.12*).

3.9 Больные с диагнозом злокачественные новообразований находившиеся под наблюдением 5 лет и более и продолжающие находится под наблюдением в 2016 году

Удельный вес больных живущих 5 лет и более была выше средних показателей по республике в таких областях как Карагандинская (52,4%), Акмолинская (50,8%), Западно-Казахстанская (50,5%), Восточно-Казахстанская (49,7%), Павлодарская (49,4%), Костанайская (49,0%), Северо-Казахстанская (48,6%) и г. Астана (48,1%).

За текущий год наибольший рост числа контингента больных злокачественными новообразованиями наблюдался при ЗН молочной железы (на 1701 чел.), других новообразованиях кожи (на 978 чел.), предстательной железе (на 671 чел.) (*табл.3.13*). Снижение контингента отмечалось при ЗН губы (на 137 чел.), пищевода (на 60 чел.), костей и суставных хрящей (на 41 чел.), печени (на 35 чел.), легкого (на 10 чел.).

Летальность наблюдаемого контингента от ЗН остается наиболее высокой при раке поджелудочной железы (88,5%), печени (82,3%), пищевода (49,4%), легкого (48,0%) и желудка (29,3%).

В динамике этот показатель вырос при ЗН костей и суставных хрящей (7,8%), соединительной и мягких тканей (9,0%), кожи (5,3%). Снижение от 1,3 до 4,3% показателя наблюдалось при ЗН мочевого пузыря (6,0%), гортани (12,2%), полости рта и глотки (15,0%), желудка (29,3%), легкого (48,0%), поджелудочной железы (88,5%). При остальных локализациях снижение показателя было менее 1%.

**Болезненность и пятилетняя выживаемость больных основными формами
злокачественных новообразований в Республике Казахстан**

Таблица 3.13

Наименования локализаций	Находились под наблюдением на конец соответствующего года				Летальность наблюдаемых контингентов (%)		Из них живут 5 лет и более (%)	
	Абс. число		На 100 тыс. нас.		2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.				
Все локализации	156280	163080	884,4	909,7	10,1	9,3	50,8	47,9
Губа	2026	1889	11,5	10,5	2,2	1,8	71,8	69,4
Полость рта и глотки	2796	2859	15,8	15,9	17,5	15,0	46,8	45,9
Пищевод	1833	1773	10,4	9,9	50,1	49,4	33,0	28,8
Желудок	5891	5930	33,3	33,1	32,6	29,3	45,3	42,1
Ободочная кишка	6620	7054	37,5	39,3	11,3	10,9	45,3	44,2
Прямая кишка	5453	5767	30,9	32,2	14,3	12,4	42,7	41,6
Печень	803	768	4,5	4,3	82,8	82,3	28,8	26,7
Поджелудочная железа	827	860	4,7	4,8	92,7	88,5	40,6	37,0
Гортань	1680	1731	9,5	9,7	13,8	12,2	49,2	45,6
Трахея, бронхи, легкое	5210	5200	29,5	29,0	50,8	48,0	32,5	29,9
Кости и суставные хрящи	1516	1475	8,6	8,2	6,8	7,8	67,8	64,6
Соединит. и мягкие ткани	2136	2223	12,1	12,4	8,8	9,0	54,0	51,3
Меланома кожи	2238	2278	12,7	12,7	5,4	5,3	58,4	55,8
Др. зл. новообразования кожи	21797	22775	123,3	127,0	0,5	0,6	49,3	43,3
Молочная железа	31352	33053	177,4	184,4	4,4	3,9	53,4	51,2
Шейка матки	11578	11923	65,5	66,5	5,6	5,4	56,7	53,7
Тело матки	9825	10109	55,6	56,4	2,5	2,6	61,9	59,9
Яичник	5800	5902	32,8	32,9	8,9	8,8	54,9	53,2
Предстательная железа	4370	5041	24,7	28,1	9,0	8,7	24,1	20,7
Почка	6208	6592	35,1	36,8	6,0	5,5	48,1	47,1
Мочевой пузырь	3402	3586	19,3	20,0	7,3	6,0	46,6	45,3
ЦНС	3224	3478	18,2	19,4	11,9	11,7	44,4	44,9
Щитовидная железа	5911	6361	33,5	35,5	1,5	1,1	63,9	59,8
Лимфат. и кроветворн. ткани, в том числе:	7241	7735	41,0	43,1	9,7	9,3	52,9	50,7
Злокачественная лимфома	3948	4104	22,3	22,9	8,8	8,1	54,8	53,9
Лейкемия	3293	3631	18,6	20,3	10,7	10,6	50,7	47,1

ГЛАВА 4

СОСТОЯНИЕ ОНКОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ НАСЕЛЕНИЮ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В 2016 ГОДУ

4.1 Сеть онкологической службы

В Республике Казахстан онкологическая помощь населению осуществляется: Казахским научно-исследовательским институтом онкологии и радиологии, 17 онкологическими диспансерами (ООД – 13, РОД – 2, ГОД – 2), 4 онкологическими отделениями (при Актюбинском МЦ Западно-Казахстанского государственного медицинского университета, Жезказганской региональной многопрофильной больницы, Научном центре педиатрии и детской хирургии г. Алматы, Национальном научном центре материнства и детства г. Астана), 371 онкологическими кабинетами и 288 маммологических кабинетами.

В рамках реализации Плана мероприятий по реализации Государственной программы развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсаулық» на 2016 – 2019 годы, утвержденной постановлением Правительства Республики Казахстан от 16 марта 2016 года № 143 в настоящее время реализуется Дорожная карта по внедрению интегрированной модели управления онкологическими заболеваниями в Республике Казахстан на 2016 – 2019 годы. Количество онкологических кабинетов увеличилось на 13 единиц (2015 г. – 358) и число маммологических кабинетов – на 10 единицу (2015 г. – 278). Количество смотровых кабинетов выросло с 1027 до 1284 (2015 году и 2016 году соответственно) (табл. 4.1).

Сеть онкологической службы в Республике Казахстан

Таблица 4.1

Наименование областей	Онкологические диспансеры		Онкологические отделения		Онкологические кабинеты		Маммологические кабинеты		Смотровые кабинеты	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	17	17	4	4	358	371	278	288	1027	1284
Акмолинская	1	1	-	-	21	20	18	18	23	43
Актюбинская	-	-	1*	1*	20	21	3	3	19	86
Алматинская	2	2	-	-	27	30	21	22	196	184
Атырауская	1	1	-	-	12	13	11	11	18	28
Восточно-Казахстанская	2	2	-	-	33	33	30	30	192	206
Жамбылская	1	1	-	-	20	21	22	22	40	40
Западно-Казахстанская	1	1	-	-	22	23	19	19	115	118
Карагандинская	1	1	1**	1**	30	29	27	27	68	90
Кызылординская	1	1	-	-	10	16	8	9	18	96
Костанайская	1	1	-	-	24	25	17	18	50	57
Мангыстауская	1	1	-	-	13	10	5	5	14	20
Павлодарская	1	1	-	-	19	19	5	5	37	46
Северо-Казахстанская	1	1	-	-	19	19	10	12	34	35
Южно-Казахстанская	1	1	-	-	50	50	45	45	134	145
г.Алматы	1	1	1	1	26	30	26	30	47	59
г.Астана	1	1	1	1	12	12	11	12	22	31
в том числе регионы:	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Алматинский регион	1	1	-	-	15	17	12	12	69	56
ТК регион	1	1	-	-	12	13	9	10	127	128
Восточный регион	1	1	-	-	19	19	17	17	82	88
Семейский регион	1	1	-	-	14	14	13	13	110	118

4.2 Коечный фонд и его использование

В 2016 году число развернутых коек для лечения онкологических больных составило 3947 (*табл. 4.2*). В целом по Республике обеспеченность населения специализированными койками по прежнему не достигает нормы и в отчетном году ее показатель составил 2,2 при нормативе 2,5 на 10 тыс. населения (Приказ МЗ РК №540 от 12.08.2011г.).

Нормативный уровень достигнут в 7 регионах (Восточно-Казахстанской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях и г.Астаны).

В 4-х регионах он составляет от 0,7 до 1,3: ЮКО, Жамбылской, Мангистауской областях и г. Алматы.

От 1,4 до 2,4 в 5-ти областях: Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Атырауской и Кызылординской.

За отчетный период количество коек в онкологических отделениях общей лечебной сети увеличилось с 310 до 313.

Согласно приказа МЗ РК от 03.01.2013г. №3 «О некоторых вопросах организации онкологической помощи детям в Республике Казахстан», оказание онкологической помощи детскому населению осуществляется на базе республиканских организаций здравоохранения, т.е. Республиканским государственным предприятием «Научный центр педиатрии и детской хирургии» (далее – НЦПиДХ) и АО «Национальный научный центр материнства и детства» (далее – ННЦМид), в связи с чем были пересмотрены коечные фонды. В 2016 году коечный фонд в НЦПиДХ составил 60 онкологических коек и ННЦМид – 95 онкологических коек.

Обеспеченность специализированными койками населения Республики Казахстан

Таблица 4.2

Наименование областей	Число развернутых коек						дневной стационар				В расчете на 10 тыс. населения		
	Всего		в онкоотделениях общей лечебной сети		в диспансерах и КазНИИ ОиР		онкологических коек		радиологических коек		Всего	онкологических коек	радиологических коек
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.			
Республика Казахстан	3950	3947	313	313	2306	2230	596	634	735	770	2,2	1,3	0,4
Акмолинская	180	180			110	110	45	45	25	25	2,4	1,5	0,6
Актюбинская	190	190	130 (из них 30 радиологических)	130 (из них 30 радиологических)					60	60	2,3	-	-
Алматинская	272	272			210	210	30	30	32	32	1,4	1,1	0,2
Атырауская	140	133			70	63	40	40	30	30	2,2	1,0	0,7
Восточно-Казахстанская	396	389			239	231	77	68	80	90	2,8	1,7	0,5
Жамбылская	135	145			110	90	-	20	25	35	1,3	0,8	-
Западно-Казахстанская	180	180			95	95	30	30	55	55	2,8	1,5	0,5
Карагандинская	356	353	28 (г. Жезказган)	28 (г. Жезказган)	200	200	63	60	65 (5 из них в г. Жезказган)	65 (5 из них в г. Жезказган)	2,6	1,4	0,4
Кызылординская	115	115			100	70	-	30	15	15	1,5	0,9	-
Костанайская	260	260			170	170	50	50	40	40	3,0	1,9	0,6
Мангыстауская	70	75			52	47	3	3	15	25	1,2	0,7	-
Павлодарская	201	200			111	105	50	50	40	45	2,6	1,4	0,7
Северо-Казахстанская	144	144			88	88	24	24	32	32	2,5	1,6	0,4
Южно-Казахстанская	211	211			149	149	51	51	11	11	0,7	0,5	0,2
г. Алматы	200	200			170	170	-	-	30	30	1,2	1,0	-
г. Астана	315	315			190	190	55	55	70	70	3,4	2,1	0,6
КазНИИ ОиР	430	430			242	242	78	78	110	110	-	-	-
ННЦМид	95	95	95 (г. Астана)	95 (г. Астана)									
ННЦПДХ	60	60	60 (г. Алматы)	60 (г. Алматы)									
в том числе регионы:													
Алматинский регион	125	125			110	110	0	0	15	15	1,0	0,8	0,0
ТК регион	147	147			100	100	30	30	17	17	2,2	1,5	0,4
Восточный регион	233	234			138	131	35	33	60	70	3,0	1,7	0,4
Семейский регион	163	155			101	100	42	35	20	20	2,5	1,6	0,6

В рамках развития стационарозамещающей помощи дневные стационары функционируют в Казахском научно-исследовательском институте онкологии и радиологии и во всех онкологических диспансерах республики. Количество коек дневного пребывания увеличилось на 35 и составило 770 в 2016 г. (735 коек 2015 год).

От 10 до 20 коек дневного стационара развернуто в онкологическом отделении Жезказганской региональной многопрофильной больницы Карагандинской области (5), Южно-Казахстанского (11), Кызылординского (15), Талдыкорганского (17) областных диспансерах и Алматинском региональном диспансере (15).

Дневные стационары от 20 до 30 коек функционируют в Акмолинском (25), Мангистауского (25), Атырауском (30) онкологических диспансерах и в г. Алматы (30).

От 30 до 60 коек: в Северо-Казахстанском (32), Жамбылском (35), Костанайском (40), Павлодарском (45), Западно-Казахстанском (55), Карагандинском (60) онкологических диспансерах, онкологическом отделении при Актюбинском медицинском центре Западно-Казахстанского государственного медицинского университета (60).

Наибольшее количество коек дневного пребывания развернуто в городе Астане (70), Восточно-Казахстанской области (90) и КазНИИОиР (110).

За 2016 год в стационарах онкологических организаций пролечено 75753 больных (77108 – 2015 г.) (табл. 4.3).

Количество пролеченных случаев по круглосуточным стационарам

Таблица 4.3

Наименование онкологической организации	выписанные					
	всего		онкол.		радиол.	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан:	77108	75753	68495	66970	8613	8783
Акмолинский	3105	3113	2528	2571	577	542
Актюбинское онкоотделение	3005	2957	2303	2253	702	704
Алматинский областной (г. Талдыкорган)	2889	2841	2400	2336	489	505
Алматинский региональный (г. Алматы)	4426	3219	4426	3219	0	0
Атырауский	2097	2140	1541	1607	556	533
Восточно-Казахстанский	4078	4033	3731	3715	347	318
Семейский РОД	3506	3683	3043	3265	463	418
Жамбылский	3852	3787	3852	3370	0	417
Западно-Казахстанский	2209	2148	1925	1899	284	249
Карагандинский	7183	7199	6545	6582	638	617
Жезказганское онкоотделение	792	673	792	673	0	0
Кызылординский	2959	2365	2959	2263	0	102
Костанайский	5112	5295	4526	4732	586	563
Мангистауский	1224	1508	1211	1474	13	34
Павлодарский	3616	3591	2764	2758	852	833
Северо-Казахстанский	3155	3068	2766	2649	389	419
Южно-Казахстанский	5957	6386	4707	5247	1250	1139
ГОД г. Алматы	5071	4913	5071	4913	0	0
ГОД г. Астаны	6657	6600	6128	6125	529	475
КазНИИ ОиР	6215	6234	5277	5319	938	915

Уменьшение числа стационарных больных обусловлено развитием стационарозамещающей помощи. В среднем по республике занятость койки составила 311 дней в году (308 – 2015 г.).

Среднее число дней занятости койки было максимальным в Карагандинском диспансере (320 дней), Жамбылском (322 дней), Восточно-Казахстанском (324 дней), ГОД г. Алматы (325 дней), в Актюбинском онкоотделении (346 дней), диспансерах и онкологическом региональном онкодиспансере г. Семей (357 дней), Южно-Казахстанском (357 дней) и КазНИИОиР (333 дней) (табл. 4.4).

Использование коечного фонда онкологическими организациями Республики Казахстан

Таблица 4.4

Онкологические диспансеры, онкоотделения	Среднее число дней занятости койки в году						Средняя продолжительность пребывания больного на койке (дни)					
	Всего		онкологические		радиологические		Всего		онкологические		радиологические	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	308	311	300	302	339	340	12,2	12,4	10,6	10,6	24,5	26,2
Акмолинский	256	279	279	298	198	233	12,9	13,9	12,3	12,7	15,6	19,7
Актюбинское онкоотделение	332	346	315	310	388	468	14,4	15,0	13,7	13,5	16,7	20,0
Алматинский областной (г. Талдыкорган)	262	244	240	219	336	327	11,6	11,0	9,8	9,1	21,0	20,1
Алматинский региональный (г. Алматы)	325	226	325	226	0	0	8,1	7,7	8,1	7,7	0,0	0,0
Атырауский	311	316	288	317	351	315	16,2	15,1	12,9	12,3	25,5	23,5
Восточно-Казахстанский	318	324	318	332	317	295	13,4	13,2	11,7	11,7	32,4	29,9
Жамбылский	335	322	335	314	0	361	9,6	9,4	9,6	8,4	0,0	17,3
Жезказганское онкоотделение	308	232	308	232	0	0	11,1	9,6	11,1	9,6	0,0	0,0
Западно-Казахстанский	241	222	239	226	247	210	13,5	12,8	11,7	11,2	26,2	24,6
Карагандинский	325	320	321	310	339	354	11,9	11,5	9,8	9,4	32,9	34,9
Кызылординский	337	292	337	382	0	84	11,3	13,4	11,3	12,8	0,0	23,6
Костанайский	314	327	310	328	327	326	13,2	13,4	11,4	11,5	27,9	29,1
Мангыстауский	205	284	211	283	103	285	9,0	9,3	8,8	9,0	23,7	25,1
Павлодарский	288	296	260	278	349	333	12,8	12,8	10,5	10,6	20,4	20,0
Северо-Казахстанский	305	310	292	284	352	405	10,7	11,3	9,2	9,3	21,8	23,8
Семейский	343	357	351	342	324	400	13,9	12,9	11,5	10,3	29,6	33,3
Южно-Казахстанский	318	357	262	301	481	518	10,6	11,3	8,3	8,5	19,3	25,7
ГОД г. Алматы	334	325	334	325	0	0	11,2	11,2	11,2	11,2	0,0	0,0
ГОД г. Астаны	314	319	306	311	343	347	11,4	11,7	9,4	9,5	35,2	39,7
КазНИИ ОиР	310	333	295	321	357	368	16,0	17,0	13,6	14,4	29,2	32,5

Средняя занятость онкологической койки в 2016 году составила 302 дней (300 – 2015 г.).

Максимальной (382 день) она была в Кызылординском, региональном онкодиспансере Восточно-Казахстанской области г. Семей (332 дней), Жамбылском ООД (335 дней), Костанайском ООД (328 дней), Восточно-Казахстанском (324 дней) ГОД г. Алматы (325 дней), Алматинском региональном онкодиспансере (326 дней).

Радиологическая койка была занята в среднем по Республике 340 дней (339 – 2015 г.).

Этот показатель был высоким в Южно-Казахстанском ООД (518 дней), Актюбинском онкоотделении (468 дней), Северо-Казахстанской (405 дней), в региональном онкодиспансере Восточно-Казахстанской области г. Семей (400 дней), и КазНИИОиР (368 дней).

Продолжительность пребывания больного на койке в среднем составила 12,4 дней (12,2 – 2015 г.): онкологической – 10,6 дней (10,6 – 2015 г.), радиологической – 26,2 дня (24,5 – 2015 г.).

Восстановительные и паллиативные койки

На конец текущего года общее число развернутых восстановительных и реабилитационных коек составило – 60 (61 – 2015 г.), паллиативных коек – 378 (347 – 2015 г.) (*табл. 4.5*).

Восстановительные и паллиативные койки

Таблица 4.5

Наименование областей	Число развернутых коек			
	Восстановительные и реабилитационные		Паллиативные койки (в том числе из хосписов)	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	61	60	347	378
Акмолинская	0	0	20	20
Актюбинская	0	0	20	20
Алматинская	5	5	10	10
Атырауская	0	3	7	7
Восточно-Казахстанская	0	5	19	21
Жамбылская	0	0	5	5
Западно-Казахстанская	15	15	10	10
Карагандинская	18	10	20	20
Кызылординская	0	0	10	15
Костанайская	0	0	15	15
Мангыстауская	3	3	5	10
Павлодарская	5	3	15	30
Северо-Казахстанская	5	0	16	20
Южно-Казахстанская	0	0	45	45
г.Алматы	0	6	100	100
г.Астана	10	10	30	30
КазНИИ ОиР	0	0	0	0
в том числе регионы:				
Алматинский регион			5	5
ТК регион	5	5	5	5
Восточный регион			12	11
Семейский регион		5	7	10

Восстановительные и реабилитационные койки отсутствуют в 7 онкологических диспансерах: в Акмолинской, Актюбинской, Жамбылской, Кызылординской, Костанайской, Северо-Казахстанской и Южно-Казахстанской областях.

Паллиативные койки увеличились в Восточно-Казахстанской Кызылординской, Мангыстауской, Павлодарской и Северо-Казахстанской областях.

4.3 Кадры онкологических организаций

В 2016 году в Республике число онкологов составило 504 врачей (480 – 2015 г.) и радиологов 98 врача (92 – 2015г.). Дефицит кадров отмечен повсеместно (*табл. 4.6*).

Обеспеченность населения Республики Казахстан кадрами онкологов и радиологов в онкологических организациях

Таблица 4.6

Наименование областей	Онкологи				Радиологи			
	Абс.число		На 10 тыс. населения		Абс.число		На 10 тыс. населения	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	480	504	0,27	0,28	92	98	0,05	0,06
Акмолинская	15	16	0,20	0,22	1	2	0,01	0,03
Актюбинская	14	16	0,17	0,19	6	6	0,07	0,07
Алматинская	28	35	0,14	0,18	2	3	0,01	0,02
Атырауская	9	9	0,15	0,15	2	2	0,03	0,03
Восточно-Казахстанская	42	50	0,30	0,36	12	13	0,09	0,09
Жамбылская	20	22	0,18	0,20	2	2	0,02	0,02
Западно-Казахстанская	15	14	0,24	0,22	2	3	0,03	0,05
Карагандинская	53	50	0,38	0,36	11	9	0,08	0,07
Кызылординская	18	12	0,24	0,16	3	1	0,04	0,01
Костанайская	21	20	0,24	0,23	6	5	0,07	0,06
Мангыстауская	12	12	0,19	0,19	1	1	0,02	0,02
Павлодарская	24	23	0,32	0,30	7	7	0,09	0,09
Северо-Казахстанская	16	17	0,28	0,30	3	3	0,05	0,05
Южно-Казахстанская	35	36	0,12	0,13	9	10	0,03	0,03
г. Алматы	49	47	0,29	0,27	5	5	0,03	0,03
г. Астана	52	52	0,60	0,56	6	6	0,07	0,07
КазНИИ ОиР	57	73	-	-	14	20	-	-

В целом по Республике число штатных единиц районных онкологов в центральных районных больницах, городских и районных поликлиниках увеличилось. Несмотря на увеличение числа выделенных штатных единиц до 368,25 (350,25 – 2015 г.) они не соответствует количеству функционирующих (371) онкологических кабинетов.

Количество выделенных штатов не соответствует числу онкологических кабинетов в Алматинской (Северный регион), Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Кызылординской, Костанайской областях и г. Астана.

Из выделенных 368,25 штатных единиц районных онкологов занято 294,50: физических лиц основных специалистов составило 234 и совместителей – 121.

По сравнению с прошлым годом количество основных специалистов увеличилось в 8 регионах, кроме Алматинской, Мангыстауской областей, где снизилось количество основных работников, в остальных регионах ситуация осталась на уровне 2015 года.

Удельный вес совместителей составляет 32,9% (34,9% – 2015 г.).

В текущем году количество совместителей увеличилось в Актюбинской с 33,3% до 36,8%, Алматинской с 9,2% до 33,1%, Атырауской с 0,0 до 23,1%, Мангыстауской с 15,4 % до 21,4% областях и г. Алматы с 46,1% до 49,1%. При этом высокий уровень совместителей в Акмолинской – 52,4% (2015 год – 54,5%), Актюбинской – 36,8% (2015 год – 26,1%), Восточно – Казахстанской 50,4% (2015 год – 54,7%), Западно-Казахстанской – 60,4%, (2015 год – 80,5%), Костанайской – 65,0% (2015 год – 89,5%), Северо – Казахстанской областях – 47,4% (2015 год – 52,6%) и г. Алматы – 49,1% (2015 год – 46,2%) (*табл. 4.7*).

Обеспеченность населения Республики Казахстан кадрами районных онкологов

Таблица 4.7

Наименование областей	Районные онкологи							
	Выделено по штатному расписанию		Занято		из них занято физическим лицом			
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	основной специалист		совместитель	
2015 г.					2016 г.	2015 г.	2016 г.	
Республика Казахстан	350,25	368,25	280,75	294,50	224	234	120	121
Акмолинская	22,00	21,00	14,25	15,25	7	8	12	11
Актюбинская	23,00	21,75	14,75	18,00	12	15	6	8
Алматинская, в том числе	32,50	36,25	27,50	24,75	25	16	3	12
<i>Северный регион (ТК)</i>	12,00	13,00	10,50	9,50	10	8	1	3
<i>Алматинский регион</i>	20,50	23,25	17,00	15,25	15	8	2	9
Атырауская	10,50	13,00	10,50	12,50	11	10	0	3
Восточно-Казахстанская, в т.ч.	29,25	29,75	24,25	23,00	17	16	16	15
<i>Восточный регион</i>	18,00	18,00	14,00	13,00	9	9	10	8
<i>Семейский регион</i>	11,25	11,75	10,25	10,00	8	7	6	7
Жамбылская	18,50	20,50	16,00	16,25	13	14	6	5
Западно-Казахстанская	20,00	21,50	15,25	18,00	8	10	16	13
Карагандинская	29,50	29,00	22,25	23,00	20	20	6	6
Кызылординская	8,00	15,00	7,50	13,00	7	16	1	0
Костанайская	19,00	20,00	13,25	13,00	4	8	17	13
Мангыстауская	13,00	14,00	12,00	9,50	11	8	2	3
Павлодарская	19,00	19,00	15,25	16,00	14	16	5	3
Северо-Казахстанская	19,00	19,00	14,00	13,25	9	9	10	9
Южно-Казахстанская	50,00	50,00	47,50	47,50	45	45	5	5
г. Алматы	26,00	26,50	17,50	20,50	14	14	12	13
г. Астана	11,00	12,00	9,00	11,00	7	9	3	2

По Республике за отчетный год функционировали 288 маммологических кабинетов (2015 году – 278). Из штатных 295,8 единиц занято 229,5 (77,6%). В целом по республике удельный вес совместителей 48,1%, основных работников 52,6% (*табл. 4.8*).

Маммологические кабинеты и сведения о врачебных кадрах

Таблица 4.8

Наименование областей	Маммологические кабинеты		Врачи маммологи						
			Выделено штатных единиц	из них заняты		Физическими лицами			
	основной работник					совместитель			
	2015 г.	2016 г.		абс	%	абс	%	абс.	%
Всего:	278	288	295,8	229,5	77,6	159	52,6	143	47,4
Акмолинская	18	18	22,0	10,5	47,7	2	11,8	15	88,2
Актюбинская	3	3	6,0	5,0	83,3	1	20,0	4	80,0
Алматинская (Север. регион)	9	10	9,0	7	77,8	4	44,4	5	55,6
Алматинская (Южный регион)	12	12	15,5	12,75	82,3	9	60,0	6	40,0
Атырауская	11	11	11,0	6	54,5	4	36,4	7	63,6
ВК регион	17	17	17,0	13,25	77,9	9	50,0	9	50,0
Семейский регион	13	13	13,0	11,25	86,5	10	76,9	3	23,1
Жамбылская	22	22	22,0	17,5	79,5	14	63,6	8	36,4
Западно-Казахстанская	19	19	17,25	15,75	91,3	11	55,0	9	45,0
Карагандинская	27	27	27,0	19,25	71,3	12	46,2	14	53,8
Кызылординская	8	9	12,0	11,5	95,8	8	53,3	7	46,7
Костанайская	17	18	14,75	9,25	62,7	2	11,8	15	88,2
Мангистауская	5	5	5,0	4,0	80,0	3	60,0	2	40,0
Павлодарская	5	5	5,0	3,0	60,0	1	20,0	4	80,0
Северо-Казахстанская	10	12	11,0	6,25	56,8	3	27,3	8	72,7
Южно-Казахстанская	45	45	50,0	45,0	90,0	45	90,0	5	10,0
г.Алматы	26	30	26,75	22,25	83,2	17	56,7	13	43,3
г.Астана	11	12	11,5	10,00	87,0	4	30,8	9	69,2

4.4 Диагностические подразделения онкологических организаций

В онкологических организациях Республики Казахстан действуют следующие диагностические подразделения (*табл. 4.9*):

- рентгенологические и флюорографические кабинеты – 22,
- эндоскопические кабинеты – 20,
- кабинеты УЗИ – 20,
- цитологические лаборатории – 18,
- патогистологические – 13,
- цитогистологические лаборатории – 1.

Диагностические подразделения онкологических организаций Республики Казахстан

Таблица 4.9

Наименование областей	Лаборатории и кабинеты (отделения)													
	Рентгенологический, флюорографический		Эндоскопический		УЗИ		Цитологическая лаборатория		Патогистологическая лаборатория		Цитогистологическая лаборатория		В составе патологоанатомического бюро	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан-	22	22	20	20	21	20	18	18	12	13	1	1	9	8
Акмолинская	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Актюбинская	2	2	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Алматинская	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	-	-	1	1
Атырауская	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Восточно-Казахстанская	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-	2	2
Жамбылская	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Западно-Казахстанская	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Карагандинская	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Кызылординская	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Костанайская	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Мангыстауская	-	-	1	1	1	1	1	1	-	1	-	-	1	0
Павлодарская	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Северо-Казахстанская	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Южно-Казахстанская	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-
г.Алматы	1	1	1	1	2	1	1	1	-	-	-	-	1	1
г.Астана	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-		
КазНИИ ОнР	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Алматинский регион	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	-	-	1	1
ТК регион	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-		-
Восточный регион	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Семейский регион	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1

В 2016 году отсутствует рентгенологический кабинет в Мангыстауском онкодиспансере.

Эндоскопические кабинеты и цитологические лаборатории функционируют во всех онкодиспансерах. Патогистологические лаборатории не имеют Актюбинский, Атырауский, Жамбылский, Южно-Казахстанский областные онкодиспансеры и г.Алматы. В 2017 году открыта патогистологическая лаборатория в Мангыстауском онкодиспансере.

В указанных онкодиспансерах гистологические материалы приходят через патологоанатомическое бюро.

4.5 Оснащенность онкологических организаций аппаратами для лучевой терапии

Онкологические организации в 2016 году по Республике обеспечены 94 аппаратами для проведения лучевой терапии, из них рентгенотерапевтических установок – 24 и гамма-терапевтических – 70 (*табл. 4.10*).

Оснащенность онкологических организаций Республики Казахстан аппаратами для лучевой терапии

Таблица 4.10

Наименование онкодиспансеров, центров	Рентгенотерапевтические	Всего	Аппараты для лучевой терапии	Всего
Республика Казахстан		24		70
Акмолинский	"Gulmay" (2011г.)	1	"Theratron Eguinox-80" (2008г.), "Multisource HDR"(2008г.), "Агат-PM", Acuity C Varian Medical system UK Ltd" (2009г.)	4
Актюбинский МЦ Западно-Казахстанского ГМУ им.М.Оспанова	РТ комплекс "Gulmay" (2007г.), "Terasix" (2009г.)	2	"Агат-PM", "Рокус-М", "Teragam-1", "Multisource" (2009г.), TrueBeam SN2078	5
Алматинский областной (г.Талдыкорган)	"Gulmay LTD-3150".	1	Theratron "Egunox 80", "Multisource HDR"(2010г.), симулятор «Acuity C»	3
Алматинский региональный (г.Алматы)		0		0
Атырауский	"Gulmay D-3150"(2008г.)	1	"ЛУЧ-1", "Агат-ВУ 1", Theratron "Egunox 80", симулятор "Acuity C"(2007г.)	4
Восточно-Казахстанский	"РУМ-7", "Gulmay D-3225"	2	"Gamma Med Plus IX", "Teragam K-02", Clinac-600, Terasix(2010)	4
Жамбылский	"РУМ-17", "Gulmay"PT-D3150	2	Theratron, "Multisource HDR"	2
Западно-Казахстанский	"Gulmay-D3150"	1	"Multisource HDR", "Terasix", Clinac 600C (2011г.)	3
Карагандинский	"Gulmay-D3150" (2008 г.)	1	"Агат-ВУ", "Рокус-АМ"-2шт., Clinac 600, "Terasix"	5
Кызылординский	"РУМ-7"	1	"Teragam", "Multi Source"(2007г.)	2
Костанайский	"Gulmay D-3150" (2007г.)	1	"Агат-Р-1У", "Teragam" (2007г.), "Multi Source" (2007г.), симулятор "Acuity C"	4
Мангыстауский	—	0	"Teragam -K01", симулятор радиотерапевтический-Актоити	2
Павлодарский	"Gulmay D-3150"	1	"Агат-С-В", "Рокус АМ", "Terasix", "Multisource HDR"	4
Северо-Казахстанский	"Gulmay D-3150"	1	"Агат-С", "Teragam K01", "Multi Source", симулятор "Acuity C"	4
Семейский	"Gulmay D-3225" 2008г.	1	"Teragam K02", "Terasix" (2007г.), "Terabalt K-02", "аппарат С-дугой ", "Clinac 600С", Гамма Мед Плюс, КТ "ОПТИМА СТ-580 " (2013г.), "TrueBeam"	8
Южно-Казахстанский	"Gulmay D-3150"	1	"Teragam", "Multi Source", "Acuity C", "Terabalt"	4
ГОД г. Алматы	"РУМ-7", "Gulmay D-3150", IZI 60G мобильная РТА, LIAC Sordina Spa	4	аппарат "Gamma Medplus"	1
ГОД г. Астаны	"Gulmay D-3225", ПА с С-дугой GE OEC Fluorostar	2	Самма Medplus, Симулятор "Acuity C", Clinac-600 -2шт., Siemens Somatom Definition AS, TrueBeam Varian Madical Systems	5
КазНИИ ОнР	"Gulmay D-3150"	1	"TrueBeam" (2014г.), "Clinac-2100" (2010г.), "Clinac-600" CD, "Teragam", симулятор "Acuity C", Самма Medplus (2012г.)	6

4.6 Работа диспансерных отделений онкологических организаций

В текущем году по Республике число посещений диспансерных отделений увеличилось на 73 212 в сравнении с предыдущим годом и составило 980 846 (907 634 в 2015г.), $T_{np} = 8,1\%$.

Снижение числа посещений наблюдалось в 5 диспансерах: Актюбинском онкоотделении, по Семейскому региону Восточно-Казахстанской области и в самом Восточно-Казахстанском регионе, в Жезказганской региональной многопрофильной больнице, Карагандинском ОД. Увеличение посещаемости диспансерного отделения отмечалось в 12 онкодиспансерах.

Посещаемость диспансерных отделений ОД детьми до 14 лет уменьшилась на 189 посещений, составив 2366 (2555 в 2015 г.), $T_{np} = -7,4\%$.

С февраля 2013 года оказание онкологической помощи детскому населению осуществляется Научным центром педиатрии и детской хирургии г.Алматы и Национальным научным центром материнства и детства г.Астана (приказ МЗ РК от 03.01.2013г. №3 «О некоторых вопросах организации онкологической помощи детям в РК») (табл. 4.11).

Деятельность диспансерного отделения онкологических организаций Республики Казахстан

Таблица 4.11

Онкодиспансеры, онкоотделения	Число посещений всего:			в том числе детьми до 14 лет включительно:		
	2015 г.	2016 г.	Темп прироста %	2015 г.	2016 г.	Темп прироста %
Республика Казахстан -	907634	980846	8,1	2555	2366	-7,4
Акмолинский	49755	50185	0,9	50	11	-78,0
Актюбинское онкоотделение	27738	25060	-9,7	0	0	0,0
Алматинский областной (г. Талдыкорган)	34031	37726	10,9	83	24	-71,1
Алматинский региональный (г. Алматы)	20834	21879	5,0	53	0	-100,0
Атырауский	22958	20240	-11,8	149	163	9,4
Восточно-Казахстанский	51246	49281	-3,8	198	218	10,1
Семейский	44132	43558	-1,3	357	434	21,6
Жамбылский	29372	31145	6,0	122	118	-3,3
Жезказганское онкоотделение	9020	3100	-65,6	12	4	-66,7
Западно-Казахстанский	29792	29446	-1,2	15	0	-100,0
Карагандинский	104424	100324	-3,9	417	312	-25,2
Кызылординский	21524	29262	36,0	59	26	-55,9
Костанайский	41863	51210	22,3	12	14	16,7
Мангыстауский	24051	24051	0,0	215	215	0,0
Павлодарский	54243	55420	2,2	25	29	16,0
Северо-Казахстанский	60164	60903	1,2	0	0	0,0
Южно-Казахстанский	64631	67964	5,2	0	0	0,0
г. Алматы	146792	208128	41,8	552	333	-39,7
г. Астана	71064	71964	1,3	236	465	97,0

4.7 Работа специализированного консультативно-диагностического отдела

В Республике Казахстан в 2016 году в процессе скрининга проведено обследование 1 988 662 мужчин и женщин (2015 г. – 2 035 192), в том числе:

- 389 352 женщин целевой группы от 50 до 60 лет по маммографическому скринингу (2015 г. – 408 824),
- 376 552 женщин целевой группы от 30 до 60 лет по цитологическому скринингу (2015 г. – 392 507),
- 796 781 мужчины и женщины целевой группы от 50 до 70 лет по колоректальному скринингу (2015 г. – 791 904) (*табл. 4.12*).

Кроме того, в пилотных регионах исследования прошли:

- 317 587 мужчин и женщин целевой группы от 50 до 60 лет по скринингу рака пищевода и желудка (2015 г. – 329 071),
- 106 946 мужчин целевой группы от 50 до 64 лет по скринингу рака предстательной железы (2015 г. – 110 879),
- 1 444 больных с циррозами печени по скринингу гепатоцеллюлярного рака (2015 г. – 2 007) (*табл. 4.13*).

По результатам маммографического скрининга за текущий год выявлено 895 случаев рака молочной железы (2015 г. – 765). Уровень выявляемости составил 0,23% (2015 г. – 0,19%). Повышение выявляемости отмечено в регионах с высокой базовой заболеваемостью – г.Алматы, Костанайской, Северо-Казахстанской, Карагандинской областях, а также в регионах со средним и низким уровнем заболеваемости – г.Астана, Западно-Казахстанской, Актюбинской, Кызылординской, Южно-Казахстанской областях. Отмечается снижение выявляемости в регионах с высоким уровнем заболеваемости рака молочной железы – Павлодарская (от 0,25% от охвата в 2015 г. до 0,18% в 2016 г.), Акмолинской (от 0,20% до 0,16%) областях.

По результатам цитологического скрининга в 2016 году выявлено 189 случаев рака шейки матки (2015 г. – 211). Уровень выявляемости составил 0,05% (2015 г. – 0,05%). Высокая выявляемость рака шейки матки от числа обследованных отмечена в Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Костанайской областях и г.Алматы. Уровень выявляемости в этих регионах составил 0,06-0,13%, что превышает показатели европейских скринингов. Отмечается снижение выявляемости по сравнению с 2015 г. в регионах с высоким уровнем базовой заболеваемости: Северо-Казахстанской (с 0,04% до 0,02%), Алматинской (с 0,03% до 0,01%), Восточно-Казахстанской (с 0,09% до 0,07%), Актюбинской (с 0,04% до 0,03%) областях, а также в регионах со средним и низким уровнем базовой заболеваемости – в Западно-Казахстанской (с 0,08% до 0,06%), Акмолинской (с 0,06% до 0,05%), Мангистауской (с 0,05% до 0,02%), Южно-Казахстанской (с 0,07% до 0,04%) областях.

По результатам колоректального скрининга в отчетном году выявлено 475 случаев рака ободочной и прямой кишки, что на 8 случаев меньше предыдущего года (2015 г. – 467). Выявляемость составила 0,06% (2015 г. – 0,06%). Высокие уровни выявляемости колоректального рака (0,07-0,13%) отмечены в Актюбинской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях. Средняя и низкая выявляемость отмечена в регионах с высокой заболеваемостью колоректальным раком – Акмолинской, Восточно-Казахстанской областях.

По результатам скрининга рака пищевода и желудка выявлено 68 случаев рака пищевода (2015 г. – 76) и 153 случая рака желудка (2015 г. – 177). Выявляемость рака пищевода и

желудка была такой же, как и в предыдущий год и составила соответственно 0,02% (рак пищевода) и 0,05% (рак желудка). Высокие уровни выявляемости рака пищевода (0,04%) отмечены в Костанайской и Северо-Казахстанской областях, низкой выявляемостью (0,01%) – в Восточно-Казахстанской области, гг. Астана, Алматы. Высокая выявляемость рака желудка (0,06-0,10%) отмечена в Актюбинской, Западно-Казахстанской, Кызылординской, Костанайской областях. Низкий уровень выявляемости рака желудка отмечен в Атырауской области (0,01%).

В ходе скрининга рака предстательной железы выявлено 412 случаев рака, что превышает показатель прошлого года на 111 случаев (2015 г. – 301). Выявляемость составила 0,39% (2015 г. – 0,27%). Выявляемость выше республиканского показателя (0,47%-0,83% от охвата) отмечена в Карагандинской, Костанайской, Кызылординской, Северо-Казахстанской областях и г.Алматы. Низкая выявляемость при скрининге рака предстательной железы на протяжении последних нескольких лет отмечается в Атырауской и Актюбинской (0,02% – всего по 1 случаю) областях.

Гепатоцеллюлярный рак был установлен у 12 больных (2015 г. – 22). Выявляемость составила 0,83% (2015 г. – 1,10%). В 2015 г. выявляемость была в пяти регионах – Западно-Казахстанской (2,05%), Карагандинской (0,8%), Кызылординской (0,53%), Восточно-Казахстанской (3,17%) областях и г. Алматы (1,03%).

В 2016 году доля больных, выявленных в ходе скрининговых исследований со своевременными стадиями (I-II стадии), составила при скрининге:

- рака молочной железы 94,5% (2015 г. – 94,1%),
- рака шейки матки 94,7% (2015 г. – 95,3%),
- колоректального рака – 84,0% (2015 г. – 82,9%),
- рака пищевода 85,3% (2015 г. – 78,9%),
- рака желудка 62,1% (2015 г. – 73,4%),
- рака предстательной железы 86,4% (2015 г. – 86,4%),
- гепатоцеллюлярного рака 58,3% (2015 г. – 13,6%) (**табл. 4.14, 4.15, 4.16**).

Высокий удельный вес I стадий рака молочной железы (свыше 40%) при высоком уровне выявляемости (свыше 0,23%) отмечен в Западно-Казахстанской, Карагандинской, Кызылординской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областях и г.Астана. 100%-ое выявление в I-II стадиях отмечено в Атырауской, Западно-Казахстанской, Кызылординской, Северо-Казахстанской областях. Низкий уровень выявляемости рака молочной железы в I стадии (менее 11%) отмечен в Актюбинской, Атырауской и Жамбылской областях.

Удельный вес IV стадии рака молочной железы составил 0,9% (2015 г. – 0,7%). Выявление запущенных случаев, выявленных в ходе скрининга, отмечено в Восточно-Казахстанской (1,2%), Карагандинской (1,5%), Мангистауской (4,2%), Павлодарской (2,9%), Южно-Казахстанской (0,7%) областях и г.Алматы (2,3%).

Высокий удельный вес I-II стадии рака шейки матки (100%) выявлен в следующих регионах с выявляемостью выше странового показателя (0,05%): Жамбылской, Карагандинской, Костанайской областях и г.Алматы.

Удельный вес рака шейки матки в I стадии свыше 50% отмечен в Актюбинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской (81,5%) областях, гг.Астана и Алматы. Ни одного случая рака в I стадии не было выявлено в Северо-Казахстанской области. Низкая выявляемость в I стадии (ниже 30%) отмечена в Жамбылской, Кызылординской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областях.

Также, как и в 2015 году, в отчетном 2016 году ни одного случая рака шейки матки в IV стадии не было выявлено.

Удельный вес выявления колоректального рака в I стадии составил 21,3% (2015 г. – 20,3%). Высокий уровень выявляемости в I стадии выше этого показателя республиканского показателя отмечен в следующих регионах с уровнем выявляемости 0,06% и более – Западно-Казахстанской, Павлодарской, Северо-Казахстанской областях и г.Алматы. Низкий уровень выявления колоректального рака в I стадии отмечен в Актюбинской, Атырауской, Жамбылской, Карагандинской, Костанайской, Кызылординской областях и г.Астана.

Колоректальный рак в IV стадии в ходе скрининга был выявлен в 2,3% (2015 г. – 3,6%): в Алматинской, Западно-Казахстанской, Карагандинской областях и г.Алматы.

Рак пищевода в I стадии был выявлен у 23,5% первичных скрининговых больных (2015 г. – 7,9%). Высокий уровень выявления рака пищевода на ранней стадии отмечен в Атырауской (100%), Западно-Казахстанской (42,9%), Кызылординской (28,6%), Восточно-Казахстанской (40%) областях. Ни одного случая рака пищевода в I стадии не выявлено в Костанайской области, гг. Алматы и Астана.

Удельный вес IV стадии рака пищевода составил 1,5% (2015 г. – 1,3%) за счет выявленного 1 случая в г.Алматы.

Рак желудка в I стадии составил 22,2% (2015 г. – 19,2%) и чаще выявлялся в Актюбинской (22,2%), Западно-Казахстанской (26,7%), Кызылординской (65,0%) областях.

Рак желудка IV стадии в рамках скрининга был установлен у 13 пациентов (8,5%), что выше показателя прошлого года (2015 г. – 9 больных, 5,1%). Запущенные случаи рака желудка выявлены в Западно-Казахстанской, Карагандинской, Павлодарской областях и г.Алматы.

Высокий удельный вес I стадии рака предстательной железы выше республиканского показателя 38,8% (2015 г. – 20,3%) отмечен в следующих регионах с высоким уровнем выявляемости: Костанайской (42,3%) и Кызылординской (87%) областях. Также высокая выявляемость в I стадии отмечена Западно-Казахстанской, Восточно-Казахстанской областях.

Рак предстательной железы IV стадии (1,7%, 2015 г. – 3,0%) был выявлен в Карагандинской и Северо-Казахстанской областях.

Уровень ранней выявляемости при скрининге гепатоцеллюлярного рака (I-II стадии) в 2016 г. выше уровня предыдущего года и составил 58,3% (2015 г. – 13,6%). Также, как и предыдущем году, ни одного случая рака печени в I стадии не отмечено. Ни одного случая гепатоцеллюлярного рака в IV стадии не было выявлено (2015 г. – 9,1%).

Количество осмотренного населения и выявленных случаев рака в ходе скрининговых исследований

Таблица 4.12

Наименование областей, городов	Скрининг РМЖ				Скрининг РШМ				Скрининг КРР			
	Осмотрено		Выявлено случаев рака		Осмотрено		Выявлено случаев рака		Осмотрено		Выявлено случаев рака	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	408824	389352	765	895	392507	376552	211	189	791904	796781	467	475
Акмолинская	20841	20619	42	33	18226	21285	11	10	45218	50052	23	17
Актюбинская	19703	14325	24	28	18938	18737	7	5	36688	36159	11	25
Алматинская	43139	42883	63	49	42049	40344	13	5	83140	82687	41	24
Атырауская	12414	11847	20	19	12297	12272	5	5	22091	22146	8	14
Восточно- Казахстанская	40448	39501	76	86	35180	18276	32	13	82082	81554	51	41
Жамбылская	24853	24865	22	31	23137	23143	10	16	44206	44219	31	27
Западно- Казахстанская	17611	17537	43	49	15336	15283	12	9	31598	31455	37	40
Карагандинская	38390	38444	80	132	33485	33413	11	17	72461	72327	48	54
Костанайская	22794	17750	61	55	21434	21148	26	27	49575	48708	60	56
Кызылординская	14822	14838	11	44	14878	14869	1	6	28089	28217	1	12
Мангистауская	10927	11373	20	24	12305	12659	6	3	22208	22345	6	6
Павлодарская	22527	19560	57	35	19442	19367	6	8	41615	41667	39	45
Северо- Казахстанская	13883	13228	41	43	14603	14465	6	3	37312	37126	32	31
Южно- Казахстанская	50211	50285	89	135	51804	51815	35	23	92795	94860	22	16
г.Алматы	40801	35770	78	86	40140	40115	27	32	73483	73900	31	18
г.Астана	15460	16527	38	46	19253	19361	3	7	29343	29359	26	19

Количество осмотренного населения и выявленных случаев рака в ходе скрининговых исследований в пилотных регионах
Таблица 4.13

Наименование областей, городов	Скрининг рака пищевода и желудка						Скрининг рака предстательной железы						Скрининг гепатоцеллюлярного рака					
	Осмотрено		Выявлено случаев рака пищевода		Выявлено случаев рака желудка		Осмотрено		Выявлено случаев рака		Осмотрено		Выявлено случаев рака		Осмотрено		Выявлено случаев рака	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Республика Казахстан	329 071	317 587	76	68	177	153	110 879	106 946	301	412	2 007	1 444	22	12				
Актолинская																		
Актюбинская	26 097	26 004	13	7	20	18	8301	4 836	4	1	104	29	0	0				
Алматинская																		
Атырауская	12 881	12 397	5	4	6	1	5028	5 104	0	1	143	66	0	0				
Восточно-Казахстанская	53 548	50 652	10	5	24	15	17970	17 984	53	54	510	63	0	2				
Жамбылская																		
Западно-Казахстанская	23 331	23 246	14	7	11	15	7429	7 421	28	19	138	146	2	3				
Карагандинская	57 914	57 990	13	10	29	31	15650	15 622	40	74	225	251	0	2				
Костанайская	27 992	28 801	3	12	21	16	10867	10 976	55	52	40	42	0	0				
Кызылординская	20 163	20 104	1	7	4	20	6509	6 493	0	54	93	187	4	1				
Мангистауская																		
Павлодарская	29 076	25 413	5	6	22	10	9322	8 823	17	31	95	11	0	0				
Северо-Казахстанская	16 014	15 816	6	6	12	8	8068	7 921	12	40	100	104	0	0				
Южно-Казахстанская																		
г. Алматы	49 292	44 320	2	3	19	14	15156	15 110	83	73	389	389	0	0				
г. Астана	12 763	12 844	4	1	9	5	6579	6 656	9	13	170	156	16	4				

Количество осмотренного населения и выявленных случаев рака в ходе скрининговых исследований в пилотном режиме

Таблица 4.14

Наименование областей, городов	Рак молочной железы						Рак шейки матки						Колоректальный рак					
	I стадия		II стадия		IV стадия		I стадия		II стадия		IV стадия		I стадия		II стадия		IV стадия	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Республика Казахстан	30,1	39,1	64,1	55,4	0,7	0,9	56,9	50,8	38,4	43,9	0,0	0,0	20,3	21,3	62,5	62,7	3,6	2,3
Акмолинская	21,4	33,3	57,1	63,6	0,0	0,0	36,4	30,0	63,6	50,0	0,0	0,0	8,7	23,5	52,2	76,5	8,7	0,0
Актюбинская	8,3	10,7	79,2	71,4	0,0	0,0	42,9	60,0	42,9	40,0	0,0	0,0	18,2	12	63,6	72,0	0,0	0,0
Алматинская	33,3	36,7	57,1	59,2	0,0	0,0	69,2	60,0	23,1	20,0	0,0	0,0	41,5	25	39,0	58,3	9,8	8,3
Атырауская	10,0	5,3	85,0	94,7	0,0	0,0	0,0	40,0	100,0	60,0	0,0	0,0	0,0	14,3	100,0	78,6	0,0	0,0
Восточно-Казахстанская	22,4	31,4	73,7	62,8	0,0	1,2	65,6	53,8	28,1	30,8	0,0	0,0	21,6	31,7	58,8	61,0	7,8	0,0
Жамбылская	9,1	9,7	90,9	83,9	0,0	0,0	20,0	25,0	80,0	75,0	0,0	0,0	12,9	14,8	74,2	63,0	0,0	0,0
Западно-Казахстанская	44,2	44,9	55,8	55,1	3,8	0,0	58,3	44,4	41,7	33,3	0,0	0,0	35,1	27,5	56,8	52,5	2,7	2,5
Карагандинская	42,5	56,1	45,0	34,8	0,0	1,5	36,4	76,5	54,5	23,5	0,0	0,0	6,3	18,5	70,8	55,6	8,3	11,1
Костанайская	44,3	30,9	55,7	67,3	0,0	0,0	65,4	81,5	34,6	18,5	0,0	0,0	15,0	3,6	80,0	92,9	0,0	0,0
Кызылординская	9,1	56,8	90,9	43,2	0,0	0,0	100,0	16,7	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	16,7	100,0	50,0	0,0	0,0
Мангистауская	5,0	54,2	90,0	37,5	1,1	4,2	50,0	33,3	50,0	66,7	0,0	0,0	0,0	33,3	16,7	50,0	0,0	0,0
Павлодарская	38,6	31,4	54,4	54,3	0,0	2,9	16,7	25,0	66,7	50,0	0,0	0,0	28,2	24,4	53,8	57,8	2,6	0,0
Северо-Казахстанская	26,8	41,9	65,9	58,1	0,0	0,0	33,3	0,0	50,0	100,0	0,0	0,0	12,5	38,7	71,9	61,3	0,0	0,0
Южно-Казахстанская	24,7	43,0	71,9	52,6	0,0	0,7	60,0	17,4	40,0	82,6	0,0	0,0	27,3	37,5	72,7	62,5	0,0	0,0
г. Алматы	23,1	27,9	74,4	65,1	0,0	2,3	85,2	68,8	3,7	31,3	0,0	0,0	22,6	20,8	61,3	37,5	0,0	4,2
г. Астана	57,9	54,3	42,1	41,3	1,3	0,0	66,7	71,4	33,3	28,6	0,0	0,0	23,1	15,8	46,2	78,9	3,8	0,0

Удельный вес I, II и IV стадий злокачественных новообразований, выявленных в ходе скрининговых исследований
(%) в пилотных регионах

Таблица 4.15

Наименование областей, городов	Рак пищевода						Рак желудка					
	I стадия		II стадия		IV стадия		I стадия		II стадия		IV стадия	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Республика Казахстан	7,9	23,5	71,1	61,8	1,3	1,5	19,2	22,2	54,2	39,9	5,1	8,5
Акмолинская												
Актюбинская	7,7	14,3	76,9	85,7	0	0	0	22,2	85	61,1	0	0
Алматинская												
Атырауская	0	100	80	0	0	0	33,3	0	0	100	0	0
Восточно-Казахстанская	10	40	80	60	0	0	25	20	54,2	46,7	0	0
Жамбылская												
Западно-Казахстанская	0	42,9	85,7	42,9	0	0	45,5	26,7	18,2	33,3	0	6,7
Карагандинская	23,1	20	46,2	60	7,7	0	24,1	16,1	55,2	16,1	6,9	25,8
Костанайская	0	0	66,7	83,3	0	0	4,8	6,3	76,2	87,5	0	0
Кызылординская	0	28,6	0	42,9	0	0	100	65	0	15	0	0
Мангистауская												
Павлодарская	0	16,7	80	66,7	0	0	4,5	10	54,5	30	22,7	20
Северо-Казахстанская	0	16,7	83,3	83,3	0	0	16,7	12,5	50	75	8,3	0
Южно-Казахстанская												
г. Алматы	0	0	0	33,3	0	33,3	26,3	14,3	36,8	21,4	0	14,3
г. Астана	25	0	75	100	0	0	11,1	0	77,8	60	11,1	0

Удельный вес I, II и IV стадий злокачественных новообразований, выявленных в ходе скрининговых исследований
(%) в пилотных регионах (продолжение)

Таблица 4.16

Наименование областей, городов	Рак предстательной железы						Гепатоцеллюлярный рак						
	I стадия		II стадия		IV стадия		I стадия		II стадия		IV стадия		
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
Республика Казахстан	20,3	38,8	66,1	47,6	3,0	1,7	0,0	0,0	0,0	13,6	58,3	9,1	0,0
Акмолинская													
Актюбинская	0,0	0,0	75,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Алматинская													
Атырауская	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Восточно-Казахстанская	41,5	53,7	56,6	42,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Жамбылская													
Западно-Казахстанская	39,3	68,4	50,0	21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	33,3	0,0	0,0
Карагандинская	17,5	24,3	57,5	47,3	2,5	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Костанайская	23,6	42,3	70,9	57,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кызылординская	0,0	87,0	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	100,0	0,0	0,0
Мангистауская													
Павлодарская	5,9	0,0	76,5	90,3	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Северо-Казахстанская	25,0	30,0	66,7	62,5	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Южно-Казахстанская													
г.Алматы	3,6	24,7	79,5	47,9	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	12,5	0,0
г.Астана	11,1	0,0	33,3	92,3	55,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Заключение

В 2016 году в Республике Казахстан зарегистрировано 36813 (36438 – 2015 г.) новых случаев с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования (ЗН). **Показатель заболеваемости** составил 206,9‰ (207,7‰ – 2015 г.) с темпом снижения $T_{\text{сн.}} = -0,4\%$.

Рост показателя заболеваемости ЗН отмечен в девяти регионах республики: Акмолинской (темп прироста – 2,1%), Жамбылской (темп прироста – 0,5%), Карагандинской (темп прироста – 5,2%), Кызылординской (темп роста – 8,8%), Костанайской (темп прироста 0,4%), Мангистауской (темп прироста 10,5%), Павлодарской (темп прироста 4,5%) областях, а также г. Алматы (темп прироста – 11,6%) и г. Астана (темп прироста – 2,7%).

Из 36813 впервые заболевших ЗН 44,0% (44,6% – 2015 г.) выявлено у **мужчин**, 56,0% (55,4% – 2015 г.) – у **женщин**. Первые места в структуре онкопатологии заболевшие злокачественными новообразованиями мужского населения Республики Казахстан были распределены следующим образом: рак легкого (18,2%), рак желудка (11,1%), рак кожи (10,5%), рак предстательной железы (9,5%), гемабласты (4,8%).

Рак молочной железы (22,6%) являлся ведущей онкологической патологией у женского населения, далее следовали рак кожи (14,6%), рак шейки матки (8,4%), рак тела матки (5,7%) и рак яичника (5,0%).

В 2016 году наибольший удельный вес в структуре онкологической заболеваемости **женщин** имели ЗН органов репродуктивной системы – 41,6% (2015 год – 42,4%), при этом опухоли половых органов составляли 19,1% (2015 год – 20,6%) всех ЗН у женщин.

У **мужского населения** чаще регистрировались ЗН легкого – 34,2‰ (2015 год – 37,2‰), ЗН желудка – 20,8‰ (2015 год – 21,8‰), ЗН кожи – 19,8‰ (2015 год – 19,6‰), ЗН предстательной железы – 18,0‰ (2015 год – 16,2‰). Наименьшая заболеваемость по локализациям среди мужчин приходилась на ЗН костей и суставных хрящей – 1,0‰ (2015 год – 1,4‰), ЗН щитовидной железы – 1,2‰ (2015 год – 1,2‰). В 2016 году удельный вес ЗН органов пищеварения у женщин составил – 19,3% (2015 год – 20,3%) ниже аналогичного показателя – 31,5% (2015 год – 32,1%) у мужчин. В 2016 году каждая пятая злокачественная опухоль, диагностированная у мужчин – 18,2% (2015 год – 19,4%), локализовалась в органах дыхания, у женщин доля этих опухолей в 5 раз ниже – 3,3% (2015 год – 3,9%).

В Республике общее число больных, **умерших от рака** из всего наблюдаемого контингента, составляет 15117 человек. В Акмолинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Кызылординской, Мангистауской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областях умерших было меньше, чем в 2015 году.

В 2016 году **высокие показатели смертности** зарегистрированы в Павлодарской – 142,0‰ (2015 год – 141,6‰), Северо-Казахстанской – 121,6‰ (2015 год – 137,4‰), Восточно-Казахстанской – 129,2‰ (2015 год – 135,5‰), Акмолинской – 121,6‰ (2015 год – 124,1‰) и Карагандинской – 99,0‰ (2015 год – 97,8‰) областях.

Низкие показатели – в Южно-Казахстанской – 48,9‰ (2015 год – 57,8‰) и Мангистауской – 56,9‰ (2015 год – 59,2‰) областях.

Рак легкого за последние двадцать с лишним лет (с 1986 г.) находится на 1-месте в структуре смерти от злокачественной опухоли и его доля в 2016 году составила 16,5% (16,8% – 2015 г.). Показатель смертности от рака легкого в текущем году составил 14,0‰ (15,1‰ – 2015 г.).

Рак желудка в структуре смерти находится на втором месте (с 1986 г.) и доля его – 11,5% (12,2%–2015 г.). Показатель смертности от рака желудка в 2015 году составил 9,8‰ (10,9‰–2014 г.).

Рак молочной железы в структуре смерти от злокачественных новообразований седьмой год подряд занимает 3-позицию, составив 8,5% (8,8%–2015г.). В целом по республике показатель смертности от рака молочной железы составил 7,2‰ (7,9‰ – 2015 г.).

Рак пищевода в структуре смерти от ЗН находится на 4-позиции с 2004 года, составляя 5,8% (5,8%–2015 г.). Смертность от рака этой локализации составила в 2016 году – 4,9‰ (5,2‰–2015 г.).

Рак ободочной кишки вышел на 5 ранговое место в структуре смерти от ЗН в 2016 году, и доля его составила– 5,1% (4,7%–2015 г.). Показатель смертности составил 4,3‰ (4,3‰ – 2015г.).

В 2016 году зарегистрировано лиц с диагнозом, **установленным посмертно** – 740 (765 – 2015 г.), что составило 2,0% (2,1% – 2015 г.) от общего числа больных с впервые в жизни установленным диагнозом злокачественного новообразования.

Высокая доля посмертно-учтенных из числа лиц, впервые взятых на учет, отмечена в Восточно-Казахстанской (178), Карагандинской (141), Западно-Акмолинской (62), Казахстанской (51), областях г.Алматы (68). Из 740 случаев зарегистрированных посмертно, аутопсия проведена в 683 случаях – 92,3% (95,7% – 2015 г.), в 57 случаях – диагноз «злокачественное новообразование» выставлен без вскрытия (33 случаев – 2015 г.). Аутопсия не проводилась в Павлодарской (19), Атырауской (9), Северо-Казахстанской (6), Западно-Казахстанской (3), Акмолинской (3), Восточно-Казахстанской (2), Актюбинской (1), Южно-Казахстанской (1) областях и г. Астана (13).

В 2016 году в целом по республике **показатель однодневной летальности** от ЗН составил 24,8% (26,5% – 2015 г.). Наиболее высокий показатель однодневной летальности – в Атырауской области (38,1%), наименьший – в г. Алматы (12,6%). Снижение показателя отмечено во большинстве регионов, за исключением Атырауской области (рост на 4,5%), Мангыстауской (на 4,2%), Южно-Казахстанской (3,0%), Костанайской (0,9%), (Северо-Казахстанской (0,6%) и г. Астана, где показатель не изменился по сравнению с 2015 годом (23,4%). По регионам годовая летальность снизилась по сравнению с предыдущим годом на 0,3 – 5,3%. Наибольшее снижение наблюдалось в Алматинской области – на 5,3%.

В Республике Казахстан за 2016 год выявлено 36813 зарегистрированных новых случаев заболеваний ЗН (36438 – 2015г.), в том числе 392 первично-множественных ЗН, 740 посмертно учтенных. По итогам 2016 года взято на учет 35681 человека (35231 – 2015 г.) с впервые установленным диагнозом злокачественного новообразования.

В Республике Казахстан в 2016 году в **процессе скрининга** проведено обследование 1 988 662 мужчин и женщин (2015 г. – 2 035 192), в том числе:

- 389 352 женщин целевой группы от 50 до 60 лет по маммографическому скринингу (2015 г. – 408 824),

- 376 552 женщин целевой группы от 30 до 60 лет по цитологическому скринингу (2015 г. – 392 507),

- 796 781 мужчины и женщины целевой группы от 50 до 70 лет по колоректальному скринингу (2015 г. – 791 904). Кроме того, в пилотных регионах исследования прошли:

- 317 587 мужчин и женщин целевой группы от 50 до 60 лет по скринингу рака пищевода и желудка (2015 г. – 329 071),

- 106 946 мужчин целевой группы от 50 до 64 лет по скринингу рака предстательной железы (2015 г. – 110 879),

– 1 444 больных с циррозами печени по скринингу гепатоцеллюлярного рака (2015 г. – 2 007).

В 2016 году доля больных, выявленных в ходе скрининговых исследований с I-II стадиями, составила при скрининге:

- рака молочной железы 94,5% (2015 г. – 94,1%),
- рака шейки матки 94,7% (2015 г. – 95,3%),
- колоректального рака – 84,0% (2015 г. – 82,9%),
- рака пищевода 85,3% (2015 г. – 78,9%),
- рака желудка 62,1% (2015 г. – 73,4%),
- рака предстательной железы 86,4% (2015 г. – 86,4%),
- гепатоцеллюлярного рака 58,3% (2015 г. – 13,6%).

Из числа впервые выявленных пациентов 5704 (16%) **выявлено при проведении профилактических осмотров населения** (4024, 12% в 2015 г.). Наибольший процент, выявленных при профосмотре наблюдался в Жамбылской области – 49,% (767 пациентов), наименьший в Мангыстауской области – 5,4% (45 пациентов). Необходимо отметить, что 80,6% пациентов (4599) выявленных на профосмотрах имели I и II стадию процесса (56,5% – в 2015 г.). В большинстве регионов при проведении профилактических осмотров в 80,6-96% случаях выявлялись пациенты с I и II стадией заболевания. В шести регионах процент ранней диагностики при активном выявлении был менее 80%: Кызылординская – 61,2%, Жамбылская – 65,4%, г.Алматы – 71,2%, Карагандинская – 74,7%, Акмолинская – 75,3%, Павлодарская – 79,5%.

В целом по Республике отмечается **рост показателя морфологического подтверждения диагноза** у вновь выявленных больных злокачественными новообразованиями увеличился и составил 92,2 % (91,2 % – 2015 г.).

Выше республиканского показателя уровень верификации: Карагандинской (97,1%), г. Астана (95,7%), Атырауской (94,2%), Западно-Казахстанской (93,4%) областях. В Актыубинской (96,7%), Жамбылской (94,3%), Алматинской (97,6%) областях, несмотря на уровень морфологической верификации выше среднереспубликанских значений, наблюдалось снижение процента верификации по сравнению с 2015 годом. Наименьший процент верификации в Кызылординской (72,1%), Акмолинской (85,7%) и Павлодарской (87,9%) областях.

В 2016 году в Республике Казахстан доля **больных выявленных своевременно на (I-II стадии)** злокачественного новообразования составила 58,9% (57,3% – 2015 г.). По сравнению с предыдущим годом в тринадцати регионах удельный вес выявленных больных с ранними стадиями рака увеличился. Уменьшились показатели выявляемости в I-II стадии в Карагандинской (0,9%), Костанайской (на 0,3%), Мангыстауской (0,7%) областях.

Доля выявленных онкобольных с I-II стадиями была выше среднереспубликанских значений в 7 регионах: в Северо-Казахстанской (67,2%), Восточно-Казахстанской (62,7%), Павлодарской (61,7%), Актыубинской (61%), Атырауской (60,7%) областях и г. Алматы (65,9%).

В разрезе нозологий по республике **высокий процент больных с I-II стадиями** выявлен при раке кожи (98,1%), губы (89,4%), шейки матки (86,1%), меланоме кожи (84,0%), тела матки (83,7%), молочной железы (83,0%), щитовидной железы (80,5%). Низкий процент был при раке печени (18,5%), поджелудочной железы (21,4%), раке легкого (26,5%), раке яичника (34,5%), раке желудка (39,0%).

В целом по Республике за 2016 год показатель **поздней диагностики рака** (IV-стадия) составил 11,5% (12,0% – 2015г.). В 2016 году наиболее высокие показатели запущенности онкозаболеваний установлены в Акмолинской (15,9%), Карагандинской

(15,2%), Алматинской (14,2%), Восточно-Казахстанской (13,1%), Павлодарской (13,0%) областях. Высокая доля запущенных форм рака IV-стадии выявлена при злокачественных новообразованиях поджелудочной железы (37,4%), легкого (23,7%), желудка (19,9%), печени (17,0%), полости рта и глотки (15,8%), ободочной кишки (14,7%), костей и суставных хрящей (13,9%), соединительных и мягких тканей (13,5%), прямой кишки (12,3%), предстательной железы (12,0%).

Среди *визуальных локализаций* удельный вес семи основных форм ЗН определяет картину поздней диагностики (*III-IV стадии*) и составляет при раке полости рта и глотки (51,9%), прямой кишки (30,4%), щитовидной железы (19,5%), молочной железы (16,7%), шейки матки (13,6%), ЗН губы (9,8%) и других новообразованиях кожи (1,9%). *При раке молочной железы (16,7%)* выше среднего по республике было в Акмолинской (26,7%), Алматинской (24,9%), Актюбинской (24,2%), Костанайской (23,2%), Карагандинской (21,4%), Мангыстауской (17,8%) областях. *При раке шейки матки (13,6%)* выше среднереспубликанского показателя: в Карагандинской (26,5%), Павлодарской (22,0%), Западно-Казахстанской (19,6%), Алматинской (18,4%), Акмолинской (16,7%), Костанайской (14,7%) областях и г.Астана (16,4%).

В Республике Казахстан онкологическая помощь населению осуществляется: головной организацией – Казахским научно-исследовательским институтом онкологии и радиологии, 17 онкологическими диспансерами (ООД – 13, РОД – 2, ГОД – 2), 4 онкологическими отделениями (при Актюбинском МЦ Западно-Казахстанского государственного медицинского университета, Жезказганской региональной многопрофильной больницы, Научном центре педиатрии и детской хирургии г. Алматы, Национальном научном центре материнства и детства г. Астана), 371 онкологическим кабинетом и 288 маммологическими кабинетами. Количество смотровых кабинетов выросло с 1027 до 1284 (2015 году и 2016 году соответственно).

В 2016 году число развернутых коек для лечения онкологических больных составило 3947. За текущий год в стационарах онкологических организаций число госпитализаций составило 75753. Средняя занятость онкологической койки в 2016 году была 302 дня, радиологической койки – 340 дней. В республике число онкологов составило 504 и радиологов – 98. **Дефицит кадров сохраняется.** В 2016 году по Республике **число посещений диспансерных отделений** увеличилось на 73 212 в сравнении с предыдущим годом и составило 980 846 (907 634 в 2015г.), $T_{\text{пр}} = 8,1 \%$.

В текущем году из впервые взятых на учет больных ЗН **специальным противоопухолевым лечением** было охвачено 26936 пациентов (26817 – 2015 г.), из которых 18851 закончили его в течение года (21265 – 2015 г.) и 8085 продолжали лечение (5552 – 2015 г.), т.е. 86,9 % из впервые заболевших. Остальным (12,4%) была оказана паллиативная помощь. Снижение показателя отмечено в 10 онкологических диспансерах: Кызылординском (на 27,2%), Алматинском г.Талдыкорган (на 16,9%), региональном г.Семей (на 9,2%), Алматинском региональном (на 4,8%), Атырауском (на 6,0%), Восточно-Казахстанском (на 3,9%), Актюбинском (на 3,2%), г.Алматы (на 1,4%). Наибольший процент охвата больных спецлечением был в Жамбылском (98,5%), Костанайском (95,4%), Северо-Казахстанском (95,2%), Южно-Казахстанском (95,2%), Мангыстауском (94,7%), Акмолинском (92,2%) онкодиспансерах и ГОД г.Астана (91,8%).

Наименьший процент охвата лечением был в Кызылординском ООД (69,8%), Восточно-Казахстанском (76,6%) и Алматинском г.Талдыкорган (77,8%). **Специальное противоопухолевое лечение больных ЗН** впервые взятых на учет в течение года состояло из основных методов: хирургического (40,3%), комплексного (25,4%), лучевого (11,6%), лекарственного (9,7%), комбинированного (9,0%) и химиолучевого (4,0%).

Из числа состоящих на учете больных было охвачено специальным лечением 27560 больных, что составило 16,9%.

Общее число контингента больных злокачественными новообразованиями, состоящих на учете в специализированных онкологических организациях республики к концу 2016 года составило 163080 человек (156280 – 2015г.). Показатель болезненности злокачественными новообразованиями увеличился и составил 909,7 на 100 тысяч населения (884,4 – 2015г.). На конец 2016 года наибольшая численность контингента больных, находящихся под наблюдением онкологических диспансеров, отмечена в г.Алматы (22366 чел.), Карагандинской (18942 чел.), Восточно-Казахстанской (18749 чел.), Алматинской (12641 чел.), Южно-Казахстанской (12289 чел.), Костанайской (11793 чел.), Павлодарской (10578) областях. Рост контингента наблюдалось во всех регионах за исключением Алматинской области, где отмечалось снижение числа состоящих на учете на 1000 человек.

Показатель летальности наблюдаемого контингента по Республике составил 9,3%. В десяти регионах из шестнадцати этот показатель был выше среднереспубликанского, в частности Жамбылской (17,2%), Атырауской (15,1%), Кызылординской (13,00%), Южно-Казахстанской (11,4%), Акмолинской (10,9%), Мангистауской (10,8%), Павлодарской (10,2%), Актюбинской (9,6%), Восточно-Казахстанской (9,6%) областях и г.Астана (10,2%). **Индекс накопления** был выше республиканского в Карагандинской (5,0), Северо-Казахстанской (4,9), Восточно-Казахстанской (4,8), Акмолинской (4,7), Алматинской (4,7), Западно-Казахстанской (4,7), Костанайской (4,7%) областях, и сравнительно низким – в Кызылординской (3,8), Жамбылской (4,0) и Мангыстауской (4,0) областях.

Число больных, находящихся под наблюдением онкологических организаций Казахстана более пяти лет, на конец отчетного года составило 78174 человек, т.е. 47,9% от общей численности контингента больных. Удельный вес больных живущих 5 лет и более была выше средних показателей по республике в таких областях как Карагандинская (52,4%), Акмолинская (50,8%), Западно-Казахстанской (50,5%), Восточно-Казахстанская (49,7%), Павлодарской (49,4%), Костанайской (49,0%), Северо-Казахстанская (48,6%) областях, г.Астана (48,1%).

За текущий год **наибольший рост числа контингента** больных злокачественными новообразованиями наблюдался при ЗН молочной железы (на 1701 чел.), других новообразованиях кожи (на 978 чел.), предстательной железе (на 671 чел.). Снижение контингента отмечалось при ЗН губы (на 137 чел.), пищевода (на 60 чел.), костей и суставных хрящей (на 41 чел.), печени (на 35 чел.), легкого (на 10 чел.).